

שאלות ותשובות בחסידות ברסלב

אוסף שאלות ותשובות אקטואליות
העוסקות בכל תחומי החיים

אמונה

זוגיות

חינוך

בריאות

פרנסה

אקטואליה

שמחה

ועוד

חלק מ'

הַכְּתָבַת לְהַשִּׁיג אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה
וְכָל סֵפֶרֵי אֲדָמוֹ"ר מוֹהֵר"ן מְבַרְסֶלֶב זי"ע
וְסֵפֶרֵי תַלְמִידָיו הַקְּדוֹשִׁים

* * *

בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל
יְבֵנְאֵל
עִיר בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל

* * *

בְּאֶרְצוֹת הַבְּרִית
מִתִּיבְתָא הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ - חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב

42nd st. 1129

Brooklyn N.Y. 11219

* * *

יוֹצֵא לְאוֹר עַל יְדֵי

מוֹסָדוֹת 'הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ' חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב בְּאֶרֶץ וּבְחוּ"ל
שְׁעַל-יְדֵי עֲמַתַּת 'יִשְׁמַח צְדִיק - קֵהֶלֶת בְּרֶסֶלֶב בְּגָלִיל'
בְּנִשְׂיאוֹת כ"ק מוֹהֵרָא"ש זְצוּק"ל - הַצְּדִיק מִיְבֵנְאֵל
רַח' רַבִּי נַחֲמָן מְבַרְסֶלֶב 1, ת.ד. 421 יְבֵנְאֵל, 15225
טֶלְפוֹן רַב קוֹי: 04-6656666 - פֶּקֶס: 04-6656655
דְּאָר אֶלְקָטְרוֹנִי: info@breslevcity.co.il
אֶתֶר אִינְטֶרְנֶט: www.breslevcity.co.il

* * *

לְהַזְמִינָת סֵפֶר זֶה וְהַפְּרָכִים הַקּוֹדְמִים:
'בְּרֶסֶלֶב סְנַטְר' - הַמְּרֻכָז לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה וְיוֹדְאִיקָה
הַגָּדוֹל בְּצִפּוֹן
04-6650050

תֵּכֵן הָעֵינַיִם

- ה'קדמה** יז.....
- ה' רפג.** איך זוכים לשמור על קדשת הברית מבלי לפל שוב?..... יט
- ה' רפד.** למה התכונן רבי נחמן מברסלב כשכתב "מי שמגדל כלב מעורר דין"?..... כא
- ה' רפה.** אני רוק בן 42 והפרתי בחורה כבדת שמיעה. האם עלי להתפשר?..... כב
- ה' רפו.** האם מתר לי ללמד לקוטי הלכות למרות שעדין לא מלאתי את כרטי ב"ש"ס ופוסקים?..... כג
- ה' רפז.** אני מתכננת טיול למרכז אמריקה, אך בגלל שהרב אמר לי שבקרוב אתחתן אני מתלבטת..... כה
- ה' רפת.** האם אין בעיה בזה שמחבר השיר 'ואפלו בהסתרה' שנה מהמלים של רבי נחמן מברסלב?..... כו
- ה' רפט.** מאז שחזרתי בתשובה עוברים עלי הרבה מאד נסיונות ונפילות. מתי השם יאיר אלי את פניו?..... כז
- ה' רצ.** לאחרונה אני חש שהקלפות מסובכות אותי ואני בדכאון. מה עלי לעשות?..... ל
- ה' רצא.** אני עומד להתאבד. בבקשה תעזר לי כי אתה נקדת האור האחרונה שלי בעולם הזה!..... לא
- ה' רצב.** אני משתוקקת להקים בית נאמן על אדני התורה ומצוותיה. מתי השם ישמע לתפלותי?..... לד

- ה' רג.** כְּשֵׁיִשׁ שְׁעוֹר בְּבֵית הַכֹּנֶסֶת אָנִי נוֹהֵג לְשַׁבֵּת בְּצַד וְלִלְמַד
לְבַד. הָאֵם יֵשׁ בָּזֶה בְּעֵינָי?..... לו.....
- ה' רצד.** אָנִי וְאִשְׁתִּי פְּרוּדִים כְּכֹר כְּמֵה חֲדָשִׁים, וְאָנִי רוֹצֵה לְשַׁקֵּם
אֶת הַקֶּשֶׁר. אִיךָ עוֹשִׂים זֹאת?..... לז.....
- ה' רצה.** מָה אָנִי צְרִיכָה לַעֲשׂוֹת כְּדֵי שִׁיְהִיָּה לִי שִׁפְע לְשִׁלֵּם אֶת כָּל
הַחֻבוֹת וְלַחֲיוֹת בְּשִׁקָּט וּבְרָגֵעַ?..... מ.....
- ה' רצו.** אָנִי וְאִשְׁתִּי הֵינּוּ בְּרַבְּנוֹת וְאָנִי עוֹמְדִים לְהַתְגַּרֵּשׁ,
אֶךְ אָנִי בְּכֻלָּל לֹא שָׁלֵם עִם הַצַּעַד הַזֶּה..... מא.....
- ה' רצז.** יֵשׁ לָנוּ בֵּית כְּנֶסֶת עַל שֵׁם רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ. הָאֵם כְּדַאי לְפָתַח
עֲמָתָה שֶׁתִּנְהַל אוֹתוֹ?..... מג.....
- ה' רחצ.** הַמְלִיגָה שֶׁקִּבַּלְתִּי כְּאַבְרָךְ הַפְּסָקָה. הָאֵם כְּדַאי לִי לְלַמֵּד
סוּפְרוֹת סֵת"ם?..... מו.....
- ה' רצט.** אָנִי מְרַבֶּה בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים אֶךְ עֵדִין לֹא מְצַאֲתִי אֶת זְהוּגִי.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?..... מח.....
- ה' ש.** אַחֲוֵתִי שִׁנְתָה אֶת שְׁמָהּ מִסִּפֵּר פְּעָמִים בְּעִקְבוֹת הַתִּיעוּצוֹת
עִם רַבָּנִים. אֵיזָה שֵׁם לְהִשְׁאִיר?..... מט.....
- ה' שא.** רַבְּנוּ אָמַר שֶׁסְּגָלָה לוֹמַר אֶת הַפְּסוּקִים "שִׁמְע" ו"בְּרוּךְ
שֵׁם" בְּכִכְיָה. אִיךָ מִתְעוֹרְרִים לְבִכְיָה?..... נא.....
- ה' שב.** הֵייתִי בְּאוֹמֵן, הַתְּפַלְלֵתִי עַל זְהוּג, וּמִיָּד אַחַר כֶּן הִפְרַתִּי
מִיִּשְׁהִי. אִיךָ אֲדַע שֶׁזֶה הַזְהוּג הָאֲמֵתִי?..... נב.....
- ה' שג.** בְּמָה עָלִינוּ לְהַתְחַזֵּק לְאוֹר הַפְּגוּעִים שֶׁקוֹרִים בְּתִקּוּפָה
הָאַחֲרוֹנָה?..... נד.....

תֵּן הָעֵינַיִם

ה

- ה' דט.** כָּבֵר שְׁנַתִּים אָנִי בְקֶשֶׁר עִם בַּחֹר לֹא הֶחְלֵי. מָה אָנִי
אֲמוּרָה לַעֲשׂוֹת?.....נו
- ה' שה.** אָנִי מֵאֵד רוּצָה לְלַמֵּד לְקוּטֵי הַלְכוֹת, אָבֵל לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ
לְגַשֵּׁת לָזֶה.....נח
- ה' שו.** בְּעָלֵי מְזִינִיחַ אוֹתִי לְחִלוּטִין וְזֶה מָה שְׁגָרָם לִי לְבַגְד בּו.
אֵיךְ אָנִי יְכוּלָה לַעֲזֹר לַעֲצָמִי?.....סא
- ה' שז.** אָנִי לֹא מְצָלִיחַ לְקַבֵּל מִהֶרֶב שְׁלִי הַתְּחַזְקוֹת לְלִמּוּד תּוֹרָה.
הֵאֵם לְהִשָּׁאֵר אֲצִלוֹ?.....סג
- ה' שח.** אֲשֶׁתִּי עוֹבְדַת קֶשֶׁה מֵאֵד. הֵאֵם כְּדֹאֵי לָהּ לְחַפֵּשׂ עֲבוּדָה
קְלָה יוֹתֵר לְמִרוֹת שֶׁהַהֲכַנְסָה תִקְטָן?.....סד
- ה' שט.** בְּגִלְל שֵׁישׁ סִפְקָ בִּיהוּדוּתָהּ שֶׁל בֵּת הַזּוּג שֶׁל אַחֵי - קֶשֶׁה לִי
מֵאֵד לְתִקְשֵׁר אֶתָּה.....סו
- ה' שי.** מִיִּשְׁהוּ מִהֶעֱבֵר לֹא מוֹכֵן לְקַבֵּל אֶת הָעֲבָדָה שֶׁהַתְּחַתְּנִתִּי,
וְאָנִי חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁהוּא יִצֵּר אֶתִּי קֶשֶׁר.....ע
- ה' שיא.** לֹא מוֹכְנִים לְרִשָּׁם לָנוּ יוֹתֵר בְּמַכְלֵת וְאֲנַחְנוּ שְׁבוּרִים מֵאֵד.
אֵיךְ אֶפְשָׁר לְשַׁפֵּר אֶת הַמַּצָּב?.....עב
- ה' שיב.** הַתְּרַגְלָתִי לְקוּם מֵאֲחֵר וְלִכֵּן אֵף פְּעַם אָנִי לֹא מִתְפַּלֵּל
בְּמִנְיָן. אֵיךְ מְשִׁנִּים אֶת הַהֲרַגְל הַזֶּה?.....עג
- ה' שיג.** אֵיךְ אָנִי יְכוּלָה לְהַצִּיב גְּבוּלוֹת לְמִישֵׁהִי שֶׁמִּבְקֶשֶׁת מִפְּנֵי
טוֹבוֹת מֵעֵבֶר לִיכְלָתִי?.....עד
- ה' שיד.** בְּעָלֵי תְלִמִיד חֲכָם, אָבֵל הוּא לֹא מִישֵׁם אֶת מָה שֶׁהוּא לוֹמֵד
וּפּוֹגֵעַ בִּי כָּל הַזְּמַן.....עז

- ה' שטו. קִשָּׁה לִי לְכַסּוֹת אֶת כָּל הַשָּׁעַר עִם מִטְפַּחַת, וּבְעֵלִי מִתְנַגֵּד לִפְאֵה. מָה עוֹשִׂים?..... פ
- ה' שטז. הָאֵם יֵשׁ חֶסֶד בְּכָר שְׂרָבִי נֶחֱמָן מִבְּרִסְלָב לֹא הַשָּׂאִיר אַחֲרָיו אֲדָמוֹ"ר מִמְּשִׁיךְ לַחֲסִידוֹת?..... פד
- ה' שיז. מָה תוֹעִיל תְּפִלָּה לְהַנְצִיל מִחֲטָאִים, הֲרֵי הַמַּעֲשִׂים שֶׁל הָאָדָם תְּלוּיִים רַק בְּרִצּוֹנוֹ?..... פו
- ה' שית. יֵשׁ לִי תְּפִיסָה קִשָּׁה וְאֲנִי שׁוֹכַח אֶת מָה שֶׁלְּמַדְתִּי. הָאֵם יֵשׁ עֲצוֹת שְׂיִכּוּלוֹת לַעֲזֹר לִי?..... פח
- ה' שיט. הָאֵם זֶה נֶכּוֹן שֶׁמִּטְרַת הָאִשָּׁה בְּעוֹלָם הַזֶּה הִיא לְשֵׁרֵת אֶת הַגָּבֵר?..... צא
- ה' שכ. חֲמוֹתִי מִתְעַרְבֶּת לְנוּ בַחַיִּים יוֹתֵר מִדִּי. מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת? וְאִיפֹה טְעִיתִי?..... צב
- ה' שכא. כִּשְׂאֲנִי רֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹתַי מִתְחַתְּנוֹת יֵשׁ לִי צְבִיטָה בְּלֵב. לָמָּה כָּלֵן מְצַלִּיחוֹת וְאֲנִי לֹא?..... צה
- ה' שכב. מָה הַתְּקוּן עַל שִׂיחָה לֹא צְנוּעָה וְיִחוּד וְנִגְיָעָה בְּאִשָּׁה נְשׂוּאָה?..... צז
- ה' שכג. אָבִי חָלָה בְּאֶלְצֶה־מֵר וְאֲחִי זָרְקוּ אוֹתוֹ בְּבֵית אָבוֹת. הָאֵם אֲנִי צָרִיךְ לְהִלָּחֵם בָּזֶה?..... צח
- ה' שכד. יֵשׁ לִי רִצּוֹנוֹת וְכֹסוּפִים שֶׁל קִדְשָׁה, אֲבָל אֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְהַתְקַדֵּם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם. .... ק
- ה' שכה. בִּנְנוּ כֶּבֶד בֶּן שָׁנָה אֶךְ הוּא עֵדִין לֹא שׁוֹמֵעַ. מָה לַעֲשׂוֹת?..... קג
- ה' שכו. לִפְנֵי 8 שָׁנִים הִתְגַּרְתִּי וְלֹא חָרוּךְ אֲנִי סוֹבֵל מִבְּעִיּוֹת בְּרִיאוּתִי. מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהִתְרַפֵּא?..... קה

- ה' שכז. מה נשאר עוד לעשות כדי שִׁיבוא המְשִׁיחַ?.....קז
- ה' שכח. איך בטחון עצמי וענוה עולים בקנה אחד?.....קט
- ה' שכט. בנותי עומדות להפגש עם אביהן אחרי תקופה ארוכה. איך להכין אותן?.....ק"ב
- ה' של. אשתי רוצה מאד לגור באמריקה. האם ללכת אחר רצונה?.....קיג
- ה' שלא. אני נשואה שנה וחצי ועדין לא נפקדתי. האם זה בגלל ששמי דנה?.....קטו
- ה' שלב. תפקידי הוא להזמין אנשים לשבתות חזוק. האם אני אשמה אם הם עושים שם עברות?.....קטז
- ה' שלג. איך מתמודדים עם המציאות הקשה שיש היום ברחוב?.....קיח
- ה' שלד. האם יש דבר כזה להיות ברסלבר ליום אחד?.....קכא
- ה' שלה. דברי הרבנית שלי לגבי השדוף שלי עוררו אצלי ספקות לגבי המשך הקשר. ....קכג
- ה' שלו. אני רוצה לציית לרבי נחמן ולהפסיק לעשן, אך לא מצלית. מה העצה?.....קכד
- ה' שלו. מה כונתו של רבי נחמן מברסלב כאשר הוא כותב "צדקת ארץ ישראל"?.....קכו
- ה' שלח. משום מה אני לא מצליחה ללמוד למבחן המסכם של התאר. מה אפשר לעשות?.....קכז
- ה' שלט. אנו גרים בכפר סבא, עוסקים בקרוב רחוקים ושוקלים לעבר דירה. האם להשאר או לעבר?.....קכט
- ה' שמ. לאשתי יש טענות על כל דבר שאני עושה. איך אני אמור להתנהג איתה?.....קל

- ה' שמא.** שְׁמַעְתִּי רַב שְׁדָבַר נֶגְדַּרְבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלֵב, וּמֵאֵז אֲנִי מֵאֵד
מִבְּלֵב.....קלב
- ה' שמב.** אֲנִי מִתְסַכֵּלֶת שְׁלֵא לְמַדְתִּי בְּצַעִירוּתִי וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ קִשָּׁה לִי
לְמִצָּא עֲבוּדָה טוֹבָה.....קלו
- ה' שמג.** הָאֵם תִּשְׁלוּם עֲבוּר תִּיבּוֹק בְּפִעוּטוֹן גַּם נִחְשָׁב "הוֹצֵאוֹת בְּנָיו
לְתַלְמוּד תּוֹרָה"?.....קלט
- ה' שמד.** אָבִי הִחֵל לְבַגֵּד בְּאִמִּי וְהִחְלִיט לְפָרֵק אֶת הַמִּשְׁפָּחָה.
מָה נִתֵּן לַעֲשׂוֹת?.....קמ
- ה' שמה.** מָה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהִתְקַשֵּׁר וְלִהְתְּקַרֵּב לְצַדִּיק
הָאֲמֵת?.....קמג
- ה' שמו.** הָאֵם הַצּוּרָה שְׂבֵה מִבְּטָא הַמוֹהֵל אֶת הַשֵּׁם בְּזִמְנֵי הַבְּרִית
יְכוּלָה לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַנְּמוּל?.....קמה
- ה' שמוז.** הַצִּיעוּ לִי לְעֵבֶר לְעַבֵּד בְּתַחוּם חֲדָשׁ שְׁאֲנִי לֹא מְכִירָה. הָאֵם
לְקַבֵּל אֶת הַהֲצָעָה?.....קמו
- ה' שמוח.** אִיךְ מֵתֵר לְטוֹס לְאוֹמֵן, הֲרִי בְּשִׁלְחֹן עָרוֹךְ כְּתוּב שְׁאֲסוּר
לְצִאת מֵאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל?.....קמח
- ה' שמוט.** אִיךְ יִתְכַן שְׁהִיצֵר הָרַע וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא עוֹשִׂים מָה שְׁהֵם
רוֹצִים לְלֹא רְצוֹן הַשֵּׁם?.....קמט
- ה' שנו.** מָה דַּעְתְּכֶם בְּעֵינֵי הוֹפְעֵת 'בְּבֵת רַבִּי נַחֲמָן' בְּאֵרוּעִים
וְחִתּוּנוֹת?.....קנא
- ה' שנא.** אַחֲרֵי 5 שָׁנוֹת הַמִּתְנַה נְכַנְסֵתִי לְהַרְיוֹן, וְכַעַת אֲנִי מִפְּחַדֵּת
מֵאֵד שְׁמַשְׁהוּ יִשְׁתַּבֵּשׁ.....קנג

- ה' שנב.** בְּנֵי שְׁלוֹ סוֹבֵל מִחֶסֶר רְגִיעָה. הָאֵם כְּדַאי לְהוֹסִיף לוֹ שֵׁם נוֹסֵף?..... קנה
- ה' שנג.** מָה הַשְׂמֵחָה וְהַחֲגִיגוּת הַמִּיחָדָת שֵׁיט בְּרֹאשׁ חֲדָשׁ?..... קנו
- ה' שנד.** מָה אָנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּדִי לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ אֶת גּוּפִי כְּדִי שְׂיִזְדַּכְכוּ וְיִטְהָרוּ דְמִי?..... קנז
- ה' שנה.** בְּנִעוּרֹתַי חֲזַרְתִּי בְּשֵׂאלָה וְכָעַת יֵשׁ לִי רְצוֹן חֲזֵק לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה. מִי יִכּוֹל לַעֲזֹר לִי?..... קנח
- ה' שנו.** בְּשִׂכּוּנְתֵנוּ נִפְטַר בְּחֹר רִיק. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת לְעֵלְיִי נִשְׁמָתוֹ?..... קסא
- ה' שנז.** הַהֲתַנְהַגוּת שֶׁל בְּנֵי גּוֹרְמֵת קָרַע בֵּינִי לְבֵין בְּעָלִי. אֵיךְ מֵתְמוּדָדִים אֶתוֹ בְּצוּרָה נְכוֹנָה?..... קסב
- ה' שנח.** חָשׁוּב לִי מְאֹד שֶׁאֲשֵׁתִי תַעֲשֶׂה תְּגִלְחַת. אֵיךְ מִסְבִּירִים לָהּ אֶת הַחֲשִׁיבוּת?..... קסד
- ה' שנט.** מִדּוּעַ כְּאֲשֶׁר אוֹמְרִים "בּוֹאֵי בְּשִׁלוּם" בְּעָרֵב שַׁבָּת מִפְּנֵים אֶת הַגֵּב לְאָרוֹן הַקֹּדֶשׁ?..... קסה
- ה' שס.** הַשְּׂקֵעָתִי עִם קָרוֹב מִשְׂפָּחָה בְּהַדוּ, הוּא נֶעְלָם, וְאֲנִי נִשְׁאָרְתִי עִם חוֹב שֶׁל 100,000 ש"ח..... קסו
- ה' שסא.** נוֹלְדָה לִי בֵּת מִבְּן-זוּגִי וְלֵאחֵר שֶׁהוּא בְּגַד בִּי נִפְרָדְנוּ. הָאֵם שְׂיִיף לְחַזֵּר וְלִהְתַּחַתֵּן?..... קסח
- ה' שסב.** אָנִי שְׁבוּר מְאֹד שֶׁאֲנִי לֹא מִצְלִיחַ לומר בְּכָל יוֹם תְּקוּן חֲצוֹת. מָה הָעֲצָה?..... קסט
- ה' שסג.** הַתְּחַלְתִּי לַעֲבֹד בְּעִבּוּדָה מְסֻדָּרָת, אָךְ כְּמַעַט כָּלֵן שֵׁם נְשִׁים. הָאֵם לְהִשָּׁאֵר?..... קעב

- ה' שסד.** בְּכָל פַּעַם שֶׁאֲנִי הוֹלֵכֶת לְבַקֵּר אֶת הוֹרֵי בְּעָלִי כּוֹעֵס עָלַי. מָה אֲנִי אֲמוֹרָה לַעֲשׂוֹת?..... קעג
- ה' שסה.** מָהֵן הַנְּקֻדּוֹת הַכִּי חֲשׂוֹבוֹת עָלֶיְהֵן שֶׁם רַבִּי נִחְמָן אֶת הַדְּגֵשׁ יוֹתֵר מֵהַכֹּל?..... קעה
- ה' שסו.** נִכְשַׁלְתִּי בַעֲבֵרָה עִם רַב שֶׁהִשְׁתַּתְּפֵתִי בִשְׁעוּרִים שְׁלוֹ. הָאֵם יֵשׁ תִּקּוּן לְמַעֲשֵׂי?..... קעח
- ה' שסז.** כָּבֵר שְׁנָה וְחֻצִי אֲנִי מֵרְגִישָׁה שֶׁמִּשָּׁהוּ מִסְתַּוְּבֵב לִי בַגּוֹף. הָאֵם יֵשׁ לָכֵם עֲצָה עֲבוּרִי?..... קפא
- ה' שסח.** גָּלוּ לְבַנְנוּ בֶן ה־10 גְדוֹל בְּרֹאשׁ. מָה אֶפְשָׁר לַעֲשׂוֹת כְּדִי שֶׁהוּא יִתְרַפֵּא כְּנֶגֶד כָּל הַתַּחֲזִיזוֹת הַשְּׁחֹרוֹת?..... קפב
- ה' שסט.** רַבְּנוּ הַבְּטִיחַ שְׁמִי שִׁיבּוֹא אֵלָיו בְּשִׁלְשֵׁת הַזְּמַנִּים יִנָּצֵל מֵעוֹלָם הַתְּהוֹ. הָאֵם זֶה צָרִיף לִהְיוֹת בְּאוֹתָהּ שְׁנָה?..... קפד
- ה' שע.** אֲנַחְנוּ נִשְׂוֵאִים שְׁלֹשׁ שָׁנִים, וְכָבֵר מֵהַתְּחֵלָה יֵשׁ בֵּינֵנוּ מִרְחָק. אֶשְׁמַח מֵאֵד לַעֲצָה טוֹבָה..... קפז
- ה' שעא.** בְּזִמְן הָאַחֲרוֹן אֲנִי מִקְבֵּל הַרְבֵּה בְּזִיּוֹנוֹת בְּזִמְן הַהִפְצָה. אֵיךְ עָלִי לְהִגִּיב?..... קפט
- ה' שעב.** אֲנִי שׁוֹקֵלִים לִפְתֹּחַ בְּעִירְנוּ חֲנוּת לְתַשְׁמִישֵׁי קִדְשָׁה. הָאֵם לִלְקַח עַל זֶה?..... קצב
- ה' שעג.** אֲנִי יוֹצֵא עִם בַּחוּרָה נִחְמָדָה. הָאֵם כְּדַאי לְהִתְקַדֵּם בְּקִשָּׁר לְמִרּוֹת שֶׁהִיא לֹא דְתִית?..... קצג
- ה' שעד.** יֵשׁ לָנוּ בְּעִיּוֹת הוֹלְכוֹת וְגוֹבְרוֹת בְּשָׁלוֹם בֵּית, וְאוֹדָה לַעֲצוֹת שִׁיעֲזָרוּ לָנוּ..... קצה

- ה' שעה.** האם ראוי לתגמל את הילדים בכסף על למוד תורה או שיש בזה טעם לפגם?..... קצז
- ה' שעו.** הייתי באומן בראש השנה. האם כדאי לי לטוס שוב לשבת חנכה?..... קצט
- ה' שעז.** מדוע החסידים מקלים באמירת תחנון בימי יארצייט של צדיקים?..... רב
- ה' שעח.** אנחנו שוקלים לפתח מאפיה. האם נצליח בזה?..... רג
- ה' שעט.** נמאס לי להיות לבד ואני רוצה מאד להתחתן. איך מקרבים את הזוג האמתי?..... רד
- ה' שפ.** אשתי וילדי מזלזלים בי ולא נותנים לי טפת כבוד. איך אפשר לשפר את המצב?..... רז
- ה' שפא.** הגיעו לאזני שמועות שאשתי בוגדת בי. מה אני אמור לעשות?..... רט
- ה' שפב.** מזה שנה אני סובל ממתשבות בלתי פוסקות בראשי. איך אצכה לרפואה?..... ריא
- ה' שפג.** יש לי בעל נהדר, אך כשהוא מתעצבן הוא יוצא מדעתו. מה אני יכולה לעשות?..... ריג
- ה' שפד.** סרטי הזמה שראיתי עולים במחשבתי שוב ושוב ולא נותנים לי מנוחה. מה העצה?..... רטו
- ה' שפה.** חברי בן ה-38 הכיר מישהי רצינית, אך הוא לא כל כך נמשך אליה. האם עליו להתפטר?..... רכ
- ה' שפו.** כבר שנים אין לי הצלחה בחיים, ואני מרגישה שזה נובע מעין הרע. מה ניתן לעשות?..... רכא

- ה' שפז.** אָנִי מֵאֵד מֵאֲמִינָה וְרוֹחֲנִית אֲכַל בְּעָלֵי מִמֶּשׁ אֲנִי. אִיךָ
אֶפְשֶׁר לְקָרֵב אוֹתוֹ?..... רכג
- ה' שפח.** אָנִי מְרִגִּישָׁה שְׁשׁוּלְטִים בְּגוֹף וּבַמַּחְשָׁבוֹת שְׁלִי, וְאֲנִי לֹא
יֹדַעַת אִיךָ לְצֵאת מִזֶּה..... רכה
- ה' שפט.** הָאֵם כְּדֹאֵי לִי לְקִנּוֹת כְּכֹר עֲכָשׁוּ כְרִטִּיס לְאוֹמֵן לְרֹאשׁ
הַשָּׁנָה תִּשַׁע"ו?..... רכו
- ה' שצ.** אָנִי מִשְׁתַּוְּקָה לְגִדּוֹל פְּאוֹת, אֶךְ לְאָבִי קֶשֶׁה מֵאֵד לְקַבֵּל זֹאת.
מָה עָלַי לַעֲשׂוֹת?..... רכז
- ה' שצא.** אָנִי מִשְׁתַּדֵּל לְשָׁמֵר עַל קִדְשַׁת הַבְּרִית, אֶךְ נִכְנָסִים בִּי
דְּמִיוֹנוֹת כְּאֵלוֹ אֲנִי לֹא בְסֹדֵר..... רל
- ה' שצב.** אִיךָ אֲנִי יִכּוֹלָה לְקָרֵב אֶת בְּעָלֵי לְצַדִּיק וְלַקְהֵלָה בִּיבְנֵי אֵל?..... רלב
- ה' שצג.** מֵאֵד שְׁאֲנִי זֹכֵר אֶת עֲצָמֵי הַחַיִּים שְׁלִי קִשִּׁים וּמִיִּסְרִים,
וּכְכֹר בָּא לִי לְמוֹת..... רלד
- ה' שצד.** גְּלִיתִי שֶׁבְעָלֵי בּוֹגֵד בִּי וְאֲנִי עוֹמְדִים לְהִתְגַּרֵּשׁ. אִיךָ מִמְשִׁיכִים
בְּחַיִּים מְכָאֵן?..... רלו
- ה' שצה.** מָה אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְהִרְגִישׁ יוֹתֵר טוֹב נְפִשִׁית?..... רלח
- ה' שצו.** זְכִינוּ וְנִלְוֵד לָנוּ בֵּן. הָאֵם אָנוּ צְרִיכִים לְהִתְפַּלֵּל שְׁנֵזֶכֶה
לְעוֹד בֵּן?..... רמ
- ה' שצז.** אָנִי חוֹלָה בְּמַחֲלַת נְפֶשׁ. הָאֵם זֶה בְּגִלְל שְׁאֲנִי אוֹבֶסֶסִיבִי
לְחִסְדֵי בְרֶסֶלֶב?..... רמב
- ה' שצח.** הָאֵם יֵשׁ לְחִסְדֵי בְרֶסֶלֶב רַב אוֹ סֶפֶר מְסִים שֶׁהֵם הוֹלְכִים
אֲחֵר פְּסִיקוֹתָיו?..... רמד

תִּכּוֹן הָעֵינִינִים

יג

- ה' שצט.** רַבִּי נִחְמָן הִתְבַּטָּא כַּמָּה פְּעָמִים בְּאֶפְסוֹן שׁוֹנֵה לְגַבֵּי לְמוֹד קִבְּלָהּ. מָה הִתְסַבֵּר לְכָרְךָ?.....רמח
- ה' ת.** אִיךָ אֲנִי יָכוֹל לְצַאת מִכָּל הַחֻבּוֹת שֶׁיֵּשׁ לִי לְמִרוֹת מְגַבְּלוֹתֵי הַפִּיזִית?.....רנא
- ה' תא.** הָרַב כָּתַב שְׁתַּאֲרוֹת נֶאֱוָף הִיא טְרוּף הַדַּעַת. הָאֵם זֶה לֹא דָבָר טְבָעִי?.....רנה
- ה' תב.** יֵשׁ לִי כַּעַס פְּנִימִי עַל אָבִי וְאֲנִי לֹא מִכַּבֶּדֶת אוֹתוֹ כְּרְאוּי. אִיךָ אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אֶת זֶה?.....רנח
- ה' תג.** חֲז"ל אָמְרוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא סוֹלֵחַ עַל זְמָה. אֵם כֵּן, מָה הַטַּעַם לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה?.....רסא
- ה' תד.** אֲנַחְנוּ עוֹסְקִים בְּקִרְוֵב בְּמוֹשֵׁב בּוֹ אֲנוּ גְרִים. הָאֵם כְּדָאִי לָנוּ לְבָנוֹת בֵּית וְלֵהֲשָׂאָר כָּאן?.....רסג
- ה' תה.** יֵשׁ לִי רְצוֹנוֹת עֲדִים לְחֹזֵר לְמִקּוֹם עֲבוּדְתִי הַקּוֹדֵם. הָאֵם זֶה הַדָּבָר הַנִּכּוֹן עֲבוּרִי?.....רסה
- ה' תו.** הֲצַע לָנוּ לְטוֹס לְשְׁלִיחוֹת חֲנוּכִית בְּצַפּוֹן אֶמְרִיקָה. מָה הָרַב חוֹשֵׁב עַל כֶּךָ?.....רסח
- ה' תז.** בְּנֵי מִתְפָּרַע פְּעָמִים רַבּוֹת וְאֲנִי נֶאֱלָץ לְהַכּוֹת אוֹתוֹ. הָאֵם יֵשׁ דֶּרֶךְ אַחֲרַת לְהַרְגִיעַ אוֹתוֹ?.....רער
- ה' תח.** אֲנִי מִרְגִישׁ שֶׁהָאֱמוּנָה שֶׁעָלְיָה גְדַלְתִּי וְחֲנֻכְתִּי מְעֲרַעֶרֶת. אִיךָ מִתְמוּדָדִים עִם זֶה?.....רעג
- ה' תט.** יֵשׁ בִּידֵי גְזֵלוֹת וְעֵבְרוֹת שֶׁבִּין אָדָם לְחֵבְרוֹ, וְקִשָּׁה לִי לְתַקֵּן אוֹתָן. מָה עוֹשִׂים?.....רעה

- ה' תי.** בכל פעם שאנו מתארחים בשבת אצל הורי בעלי אנו נגזרים לדבורי חלין ופוליטיקה. מה העצה?.....רעז
- ה' תיא.** מזה כ-8 חודשים אני יוצאת עם בחור. איך אני יכולה לדעת שהוא הזוג שלי?.....רעט
- ה' תיב.** יש לי צער גדול שבני התדרדר ברוחניות וכבר אינו שומר שבת ומניח תפלין.....רפ
- ה' תיג.** בשנים האחרונות אני נכשל בקדשת העינים והברית. איך חוזרים לדרך הנכונה ומנצחים את היצר הרע?.....רפא
- ה' תיד.** נודע לי שגיסתי מדברת עלי לשון הרע. מה אני אמורה לעשות?.....רפג
- ה' תטו.** אני בגיל 27, עדין רווק, ומרגיש ריקנות וחוסר משמעות בחיים.....רפד
- ה' תטז.** אני רוצה לזכות במצוה ולמול את בני בעצמי. מה דעתכם בענין?.....רפו
- ה' תיז.** האם יש בעיה ללמד במדרשה שבה מלמדים את הבנות גם רבנים?.....רפז
- ה' תיח.** אני עובד בקניון מלא פריצות, ואני לא מוצא עבודה אחרת. מה לעשות?.....רפח
- ה' תיט.** קוראים לי חנית חנה וחי לא קלים בכלל. האם כדאי לי לשנות או להוסיף שם?.....רפט
- ה' תכ.** כבר כפסה פעמים נסיתי לדבר אתכם, אך הגבאי דוחה אותי בכל פעם. למה?.....רצ
- ה' תכא.** אני שוקל להצץ את הזקן והפאות. האם זה כל כך נורא?.....רצב

- ה' תכב. איך מתקנים את מדת הכעס שמשתלטת עלי ומוציאה אותי משווי משקל?.....רצד
- ה' תכג. האם ענוה פרושה שהאדם צריך להרגיש שהוא לא שוה שום דבר?.....רצז
- ה' תכד. אשתי מבלה עם חברות עד שעה מאחרת בלילה. איך אני אמור להתנהג אתה?.....רצט
- ה' תכה. יש לנו בעיות קשות בפרנסה. האם יתכן שיש עלינו הקפדה?.....שא
- ה' תכו. לאחרונה אני מתמודד עם חלומות רעים שחוזרים על עצמם שוב ושוב.....שג
- ה' תכז. האם זה נכון שאכילת שעורים גורמת לשכחה?.....שד
- ה' תכח. מה השם רוצה ממני: שאמסר את נפשי על למוד התורה או שאיצא להביא פרנסה?.....שו

- תפלה לזוג לבחורה.....מח
- תפלה למעברת.....קנד
- תפלה לזוג לבחור.....רו
- תפלה נגד מחשבות זרות מלקוטי תפלות ח"ב תפלה ל"א.....ריז
- תפלה וודוי על פגם הברית.....רנג
- תפלה על שמירת העינים.....רנו
- תפלה להנצל מהכעס.....רצו
- תקון הכללי.....שיג

הַקְדָּמָה

הַסֵּפֶר הַזֶּה הוּא הַחֵלֶק הָאַרְבָּעִים בְּסֵדֶרֶת 'שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב', וְבוֹ מוֹפְיעוֹת שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בְּנוֹשָׁאִים שׁוֹנִים וּמְגוּנִים, הַנוֹתְנוֹת מֵעַנָּה לְתַהִיּוֹת וּסְפִקוֹת שֶׁל מִתְקַרְבִּים חֲדָשִׁים לְדַרְכָּהּ שֶׁל חִסְדוֹת בְּרִסְלָב, וְכֵן לְתַלְמִידִים וְתִיקִים, אֲשֶׁר מְעַנִּינִים לְדַעַת אֶת דַּעְתוֹ שֶׁל רַבְּנוֹ הַקְּדוֹשׁ, רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרִסְלָב זי"ע, וְאֵת הַדֶּרֶךְ שֶׁלְמֹד אוֹתָנוּ.

הַשְּׁאֵלוֹת, שֶׁהִגִּיעוּ מִכָּל רַחְבֵי הָעוֹלָם, נִשְׁלַחוּ לְלִשְׁכַּת כְּבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש זְצוּק"ל - הַצַּדִּיק מִיְבִנְאֵל, אֲשֶׁר הִשִּׁיב עֲלֵיהֶן בְּאַפְּן אִישִׁי. הַתַּשׁוּבוֹת אוֹצְרוֹת בְּתוֹכָן עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אִיךָ לְהַחֲזִיק מֵעֵמֶד בְּכָל מָה שֶׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל, בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, וְאִיךָ לְהַתְמוּדָד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים בְּזֶה הָעוֹלָם.

מֵאַמְצִים גְּדוֹלִים נַעֲשׂוּ עַל מִנְתַּלְתַּל לְהַגִּישׁ לְקוֹרְאִים אֶת הַסֵּפֶר בְּאַפְּן מְהֻדָּר וְאִיכוּתִי, וּבְלִבְנוֹ תְּקוּהָ, שֶׁכָּל מִי שִׁיקְרָא בַּסֵּפֶר הַזֶּה, יִהְיֶה וְיַחֲפֶיָה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, וְיִמְצָא תַשׁוּבָה גַם לְשְׁאֵלוֹתָיו הַפְּרֻטִיּוֹת, כִּי לְמִרוֹת שֶׁהַמְּכַתְּבִים נִכְתְּבוּ בְּאַפְּן אִישִׁי לְשׁוֹאֵל, מִיְעָדִים הֵם לְכָל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל.

על-ידי שאתה נוטל עצת מהרב, על-
ידי-זה תזכה לישועה.

(ספר המדות, אות עצת, סימן ה')

אי אפשר לבוא לאמונה אלא על-ידי
אמת... ואי-אפשר לבוא לאמת אלא
על-ידי התקרבות לצדיקים, וילך
בדרך עצתם.

(לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ז')

שְׁאֵלוֹת וְתַשׁוּבוֹת בַּחֲסִידוֹת בְּרִסְלָב

ה' רפג.

אִיךָ זֹכִים לְשָׁמֵר עַל קִדְשַׁת הַבְּרִית מִבְּלִי לִפְלֵ שׁוֹב?

שְׁאֵלָה:

מַאת יְהוּדָה: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב. הִיוּ תְּקוּפוֹת שְׁהִייתִי חֲזַק מְאֹד בְּעֵינַי שְׁמִירַת הַבְּרִית, וְאַף הִצְלַחְתִּי לְשָׁמֵר עַל קִדְשַׁת הַבְּרִית 5 שָׁנִים בְּרִצִּיפוֹת, אָף לְאַחֲרוֹנָה לְצַעֲרֵי הַיֵּצֵר הָרַע רוֹדֵף אַחֲרַי וְתַמִּיד מְנַסֶּה לְהַפְרִיעַ לִי בְּשְׁמִירַת הַבְּרִית עַל יְדֵי עֲצָבוֹת, עֲצָלוֹת, יְגוֹן וְשִׁנְאָה עֲצָמִית וְכוּ', וְאַנִּי מִמָּשׁ מִרְגִּישׁ אֶת הַמְּאַמְצִים שְׁלוֹ לְהַכְשִׁיל אוֹתִי. בְּבִקְשָׁה כְּבוֹד הָרַב, תְּאִיר אֶת עֵינַי וְתַסְבִּיר לִי אִיךָ הוֹפְכִים לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר בְּרִית מְצַלַּח לְאַרְךָ יָמִים וְשָׁנִים וְאִיךָ מוֹסְלָקִים אֶת הַיֵּצֵר הָרַע הַזֶּה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ב' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה אֶל יְהוּדָה נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּיֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן קַסֵּט) עַל יְדֵי שְׁהֲאָדָם תְּמִיד שְׁמַח – הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אוֹתוֹ שְׁלֵא יְבוֹא לְפָנָם הַבְּרִית; וְלִכְּנֵן אֲתָה צָרִיךְ לְעַבֵּד הָעֶקֶר עַל שְׁמִחָה, וּכְכֹל שֶׁתְּהִיָּה יוֹתֵר שְׁמַח תּוּכַל לְנַצַּח אֶת הַיֵּצֵר הָרַע שְׁבוּעֵר בְּךָ בְּנֵאוֹף, וְכַמוֹכֵן שֶׁהַשְׁמִחָה מְרַחֶבֶת אֶת הַדַּעַת וְאֶת הַלֵּב שִׁיּוּכַל לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מֵה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֵלֶת שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל.

ובפרט בענין החמום שהיצר הרע מחמם את האדם לעברות, את זה אי אפשר בשום פנים ואפן לקרר אלא על ידי תפלה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן לו) על ידי אמירת שני הפסוקים "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד" יכולים לקרר את תאות המדורה של נאוף הבוערת באדם. והאריך בזה מוהרנ"ת ז"ל בלקוטי הלכות (קריאת שמע הלכה ד) ששני פסוקים אלו הם יסוד האמונה, שאדם כשמחזק את עצמו באמונה פשוטה בו יתברך שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא על ידי זה מקרר את תאות נאוף הבוערת בו, כי ככל שאדם מחזיק בעצמו אמונה ברורה ומזככת כמו כן נחלשת אצלו התאוה הזו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן עב) מי שיש לו דעת בגדלת אדונינו הבורא יתברך שמו, אפלו תתבע אותו אשה יפה במקום סתר הוא לא יכנע אל יצרו; ולכן כדי להכניע את תאות נאוף הבוערת בו כמו תבערה, על זה צריכים שני דברים - מצד אחד להיות רק שמח ולרקד בכל יום, ומצד שני להתחזק באמונה זו תפלה - להתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא ולצעק אליו יתברך שבעים קלין ויותר ויותר שיכניע ממנו את תאות נאוף, ודיקא על ידי זה יצליח ויפטר מהיצר הבוער בו.

ואם תזכה ללמד בכל יום ח"י פרקים משניות אפלו בגרסא זה יהרג את היצר הרע הבוער בה, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן יט) אפלו אותם האנשים שנמצאים בנוקבא דתהומא רבא וקשה להם לצאת משמה, אם יקבעו לעצמם קביעות חזקה ללמד בכל יום כף וכף, אזי כח התורה יוציא אותם מהתאוות שנפלו לשם. אדרבה, תנסה את זה ותראה שזה יועיל לך מאד מאד כי למוד משניות זה משנה את האדם לגמרי. אשרי מי שרגיל לגרס בכל יום משניות שאז טוב לו ברוחניות ובגשמיות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפד.

**למה התכוון רבי נחמן מברסלב כשכתב
"מי שמגדל כלב מעורר דין"?**

שאלה:

מאת אילת: שלום וברכה!
ראשית נאחל לרבנית יחנא שפרה בת סאסיא רפואה שלמה ומהירה.
למה התכוון רבי נחמן מברסלב כשכתב בספר המדות "מי שמגדל כלב מעורר דין"? האם מדובר גם על כלב שגדל בחצר במטרה לשמור על הבית? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ד' כסלו ה'תשע"ה.
שלום רב אל אילת תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות המתקת דין סימן צב) מי שמגדל כלב מעורר דין; ולכן אצלנו לא נוהגים בכלל לגדל כלב כי זה משרה טמאה בבית, ובפרט מי שאוחז אותו. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת טג) כל המגדל כלב רע בתוך ביתו מונע חסד מתוך ביתו. וצריכים מאד מאד לשמור לא לגדל כלב בשום פנים ואופן. ואפלו מי שיש לו כלב ואינו מצית, צריך שיזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא טז): לא יגדל אדם את הכלב אלא אם כן היה קשור בשלשלת, כי כלב הוא דבר המזיק ולא פעם אחת קרה שכלב נשף את הזולת וכמוכן שבעל הבית הוא החיב בזה, וכן לא פעם אחת קרה שהכלב נשף את בעל הבית בעצמו, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה לא סימן מב) חצוף שבחיות - זה הכלב, ולכן אשרי מי שמרחק מביתו כלב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפה.

**אני רוק בן 42 והכרתי בחורה כבדת שמיעה.
האם עלי להתפטר?**

שאלה:

מאת גבריאל יוסף: שלום וברכה. יהי רצון שמוהרא"ש שליט"א והרבנית יברכו בבריאות שלמה. אני בחור בן 42 ומקרב לקהלה ולצדיק הרבה שנים. הכרתי בחורה כבדת שמיעה בת גילי, והיות שאני יודע שהרב אומר תמיד שצריכים להתחתן לשם שמים, ברצוני לשאל: האם עלי להתפטר במקרה שלי? והאם משנה מה גיל האשה לענין העבדה שעדין לא זכיתי להביא ילדים לעולם ולקיים את מצות "פרו ורבו"? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ד' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גבריאל יוסף נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת אשר ימי שנותינו בהם שבועים שנה והחיים פורחים, הנה יום והנה לילה, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה צו סימן ב) "כצל ימינו על הארץ" - ולואי כצלו של כהל או כצלו של אילן, אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף; החיים כל כך קצרים, הנה אנחנו כאן והנה אנחנו יוצאים מכאן, ואתה כבר הגעת לגיל שלמעלה מארבעים שנה ולמה אתה מחכה?

לכן ראה להתחתן אתה תכף ומיד ואל תשאל שום שאלות כי רוק הוא פגום בברית בלי שום ספק וספק ספיקא, ורבנו ז"ל הקפיד להתחתן מה שיותר מהר, כי כשאדם פגם בברית אז המח שלו פגום והלב שלו מערפב בקשיות וספקות ומר ומרור לו החיים, כי חכמינו

הקדושים אמרו (יבמות סב): כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, בלא טובה, בלא שמירה וכו', ולכן אשרי האדם שמסלק את חכמתו המדמה ומתחתן לשם שמים. ולכן ראה להתחתן, למה אתה מחכה? ואמרו חכמינו הקדושים (קהלת רבה פרשה ד') "טובים השנים" - איש ואשתו "מן האחד" - זה לעצמו וזה לעצמו, ולכן מוכרחים להתחתן, והקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשר לי בשורות משמחות. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפ"ו.

האם מתר לי ללמד לקוטי הלכות למרות שעדין לא מלאתי את כרסי בש"ס ופוסקים?

שאלה:

מאת אלי: אני בן שש עשרה, חסיד ברסלב עם רצון להתעלות בעבודת השם. אני חפץ לעסק גם בסודות התורה שבלקוטי הלכות על מנת לעשות נחת רוח להשם. האם מתר לי ללמד לקוטי הלכות אפילו שאני לא בן ארבעים ולא מלאתי כרסי בש"ס ופוסקים? והאם צריך הדרכה ללמוד סודות אלו או שאפשר ללמד אותם לבד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ד' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל היניק וחפים אלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריך ואשרי חלקך שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל שזו השמחה הכי גדולה, כי רבנו ז"ל מחדיר בנו אמונה פשוטה בו יתברך שנזכה

להרגיש שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא ונפתח את פינו לדבר אליו יתברך כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וּנְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מֵה שְּׁצָרִיכִים אֲשֶׁר אֵין עוֹד דָּבָר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה.

וְהִנֵּה כְּשֶׁאֲדָם נִכְנָס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וּבִפְרֵט לְדַבֵּר עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲזִי מִתְחִילוֹת לְעִבֵּר עָלָיו כָּל מִינֵי חֲלִישוֹת הַדַּעַת וּיְרִידוֹת וּנְפִילוֹת וְכו' וְכו', כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם מִתְגַּבֵּר בּוֹ וּמְכַנִּס בּוֹ יְאוֹשׁ וְדַכְאוֹן וְכו', כְּאֵלוֹ מִמֶּנּוּ כָּבֵד לֹא יִהְיֶה שׁוֹם דָּבָר, וְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וְעַל זֶה קִבְּלָנוּ מִתְנַה מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת סִפְרֵי "לְקוּטֵי הַלְכוֹת" שְׁאָמַר מוֹהֲרַנ"ת ז"ל שֶׁהִסְפֵּר הִזָּה זֶה הֵגֵן עֲדָן שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמֵי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי הַלְכוֹת" יֵשׁ לוֹ הַתְּחִזְקוֹת עַל כָּל הַחַיִּים, כִּי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל פָּרַשׁ אֶת כָּל הָאֲרֻבָּעָה חֲלָקֵי שְׁלֹחַן עֲרוּךְ עַל פִּי הַהַקְדָּמוֹת שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל בְּאִפְּן נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד בְּדֶרֶךְ פְּשֻׁט רַמְזוֹ דָּרַשׁ סוּד. בַּהֲתַחֲלָה זֶה קִשָּׁה לְהַבִּין, אֲבָל כְּשֶׁמְרַגְּלִים אֶת עֲצָמוֹ לְלִשׁוֹן שְׁלוֹ אֵין עוֹד סֵפֶר קָל וְנִעִים לְהַבִּין וְלַהֲשַׁכִּיל בּוֹ וְכו' כִּי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל חָנַן אוֹתוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלִשׁוֹן לַמּוֹדִים קָלָה וְנִפְלְאָה מְאֹד שְׁכַל מֵי שְׁיַעַב בְּהֵם טוֹעִים טַעַם נוֹרָא וְנִפְלֵא מְאֹד כִּי הַהֲתַחֲזָקוֹת שֵׁישׁ שְׁמָה אֵין בְּשׁוֹם סֵפֶר שְׁבַעֲוֹלָם, וּכְשֶׁאֲנִי הֵייתִי בְּגִיל שְׁלֹךְ הַתְּמִדָּתִי מְאֹד מְאֹד בְּ"לְקוּטֵי הַלְכוֹת" יוֹתֵר מִכָּל הַלְמוּדִים וְזֶה מֵה שְׁמַחֲזֵק אוֹתִי כָּבֵד שְׁשִׁים שָׁנָה אַחֲרֵי שְׁעֵבֵר עָלַי מֵה שְׁעֵבֵר בְּמִשְׁךְ יְמֵי חַיֵּי וְכו' וְכו', כִּי מוֹהֲרַנ"ת ז"ל הוּא הַתְּלַמִּיד הַיְחִיד שְׁיֵרֵד לְסוֹף דַּעְתּוֹ שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל שְׁהַעֲקֹר בְּזֶה הָעוֹלָם זֶה הַתְּחִזְקוֹת - לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי מְאֲמָצִים שְׁבַעֲוֹלָם.

וְלָכֵן תְּתַמִּיד הַרְבֵּה בְּלְקוּטֵי הַלְכוֹת וְאֵין לָךְ מֵה לְדַאֵג. מְלַבֵּד זֹאת תְּלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרֶשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם מִפְּרֻשַׁת הַשְּׁבֻעַ שְׁעַד יוֹם שְׁשִׁי תְּזַכֶּה לְסִיִּם אֶת זֶה, וְהָעוֹלָה עַל הַכָּל בַּחוּר צְעִיר צְרִיף לְהַתְּמִיד הַרְבֵּה בְּלַמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת בְּגִרְסָא כִּי בְּשָׁנִים אֵלוֹ הֵיִצֵּר הָרַע בּוֹעֵר בְּנֵעַר צְעִיר, וְעַל יְדֵי רַבּוֹי לַמּוּד מִשְׁנֵיּוֹת שׁוֹרֵף אֶת הַקְּלָפוֹת שְׂרוּצוֹת לְהַתְּאַחַז בּוֹ, וְאֲשֶׁרֵי מֵי שְׁזוּכָה לְגַרְסָא בְּכָל יוֹם ח"י פְּרָקִים

משניות שְׁזָה הוֹרֵג אֶת הַיֵּצֵר הָרַע לְגַמְרֵי, וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה לְעֶצְמְךָ סֹדֵר לְגֵרֶס בַּש"ס כְּסֹדֵרֶן - תִּתְחִיל מִמַּסְכַּת בְּרִכּוֹת, וּכְשֶׁתִּסֵּים אוֹתָהּ תִּתְחִיל מִסַּכַּת שַׁבָּת, וְכֵן הִלָּאָה עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסֵים אֶת כָּל הַש"ס בְּגֵרְסָא וְזֶה יִתֵּן לְךָ חֲמִימוֹת וְחִבִּיבוֹת הַתּוֹרָה.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רפז.

אֲנִי מְתַכַּנֵּן טִיּוֹל לְמַרְכֵּז אַמְרִיקָה, אַךְ בְּגַלַּל שֶׁהָרַב אָמַר לִי שֶׁבְּקָרוֹב אֶתְחַתֵּן אֲנִי מִתְּלַבֵּט

שְׁאַלָה:

מַאת יַעַל: שְׁלוֹם רַב לָכֶם. אֲנִי מִתְפַּלֵּל שֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִזְכֶּה אֶתְכֶם בְּרִפּוּאָה שְׁלֵמָה וּבְבְרִיאוֹת, יִשְׁלַח לְרַבְּנֵי הַמּוֹן חִזְק וּבְעֲזָרַת הַשֵּׁם שֶׁתְּהִיָּה בְרִיאָה לְגַמְרֵי. בְּעוֹד אַרְבַּעַת חֳדָשִׁים אֲנִי רוֹצֵה לְטוֹס עִם חֲבֵרוֹת שְׁלִי לְמַרְכֵּז אַמְרִיקָה לְטִיּוֹל שְׁיִמְשֹׁךְ חֲדָשׁ יָמִים. זֶה מִשְׁהוּ שְׁאַנִּי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת כְּבָר הַרְבֵּה זָמַן, מִהֲמוֹן סְבוֹת. לֹא מִזְמַן הֵייתִי אֶצְלָכֶם בְּקַבְּלַת קֹהֵל וְאַמְרַתֶּם לִי שְׁאַנִּי אֶתְחַתֵּן בְּקָרוֹב מְאֹד, וְלִכֵּן אֲנִי שׁוֹאֵלְתִי: הֲאֵם לְטוֹס אוֹ לֹא? אֶשְׁמַח מְאֹד לְקַבֵּל אֶת תְּשׁוּבַתְכֶם, שַׁבַּת שְׁלוֹם וּמְקַדְּשֵׁת.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֲזָרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ד' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל יַעַל תְּחִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

לְדַעֲתִי כְּדָאִי לְדַחּוֹת אֶת הַנְּסִיעָה עַד לְאַחַר חַג הַפֶּסַח כִּי עַכְשָׁו

יש שמה מלא שלגים וסופות ורוחות גדולות והקר זה מאד מאד חזק
ולא תהנו כלום.

רק חזקי ואמצי מאד לא להיות בררנית, והקדוש-ברוך-הוא
יזמין לך את בן זוגך ותזכי להתחתן ולבנות בית נאמן בישראל ותהיי
הכי מאשרת בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפח.

**האם אין בעיה בזה שמחבר השיר 'ואפלו בהסתרה' שנה
מהמלים של רבי נחמן מברסלב?**

שאלה:

מאת אפרים: שלום לצדיק הגדול והיקר.
שמעתי את השיר הידוע 'ואפלו בהסתרה', וברצוני לשאל את
הצדיק שתי שאלות:
א. מעיז בתוך הלקוטי מוהר"ן אני רואה ששם כתוב "מלבש
השם יתברך", ולא כתוב "נמצא". האם מתר לשנות מדבריו
הקדושים של רבנו נחמן מברסלב ואפלו מלה אחת?
ב. לפי מיטב הבנתי, השיר שכלם שרים 'ואפלו בהסתרה'
אינו משקף את מה שכתב רבנו, ואם אני מבין נכון השיר ומה
שכתב רבנו הקדוש זה ממש דבר והפוכו.
אשמח מאד לקבל את תשובתכם, ושוב פעם תודה גדולה
ורפואה שלמה לצדיק ולצדקת שתחיה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ד' כסלו ה'תשע"ה.
 שלום וברכה וכל טוב סלה יגיע וירדפו אל אפרים נרו יאיר
 לנכון קבלתי את מכתבך.

התכלית בשיר הזה לגלות לכלם שאפלו כשנמצא בהסתרה
 שבתוך הסתרה גם שם יכול למצא את הקדוש-ברוך-הוא, כאשר גלה
 לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א סימן נו) שאפלו בתוך ההסתרה גם שם
 יכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא ואת התורה הגנוזה, כי באמת
 אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל ואפלו בתוך ההסתרה שבתוך
 ההסתרה גם שם מלבש השם יתברך, ולכן אסור להשבר בשום פנים
 ואפן מכל מה שעובר עליו, ואפלו שנמצא במקום שנמצא.

ופלא על גבי פלא שהשיר הזה נכנס כל כך בכל שכבות העם,
 ורואים בחוש איך לאט לאט דבר רבנו ז"ל נכנס בעולם שידעו
 שאסור להתיאש, ואפלו כשאדם נמצא כבר בשיא הטמאה וכו'
 ונעלמת ונסתרת ממנו אלקותו יתברך, אף על פי כן גם שמה ימצא
 את הקדוש-ברוך-הוא, ואתה צריך לדעת שזה שחבר את השיר לא
 שנה כלום, הוא רק אומר את התמצית של דברי רבנו ז"ל, וזה לא
 שיד להגיד שהוא שנה מה שרבנו ז"ל אמר, אדרבה, מהשיר הזה
 נתגלה שיכולים למצא את הקדוש-ברוך-הוא בכל מקום.

חזק ואמץ מאד ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא
 ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רפט.

**מֵאֵז שְׁחֻזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה עוֹבְרִים עָלַי הַרְבֵּה מְאֹד נִסְיוֹנוֹת
וְנִפְיִלוֹת. מִתִּי הַשֵּׁם יֵאִיר אֵלַי אֶת פְּנֵי?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מְרַדְכִי: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק מִיבְנֵי אֶלְעָזָר שְׁלֹמֹה שִׁיק
שִׁיחִיָּה.

מֵאֵז שְׁחֻזְרָתִי בְּתִשׁוּבָה עוֹבְרִים עָלַי הַרְבֵּה מְאֹד נִסְיוֹנוֹת
וְנִפְיִלוֹת. אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁבֻדָּאֵי הַכֹּל לְטוֹבָה, וְאֵינִי מְפַסֵּיק לְבַקֵּשׁ
וְלִהְתְּבַדֵּד וְלִבְכּוֹת עַד שֶׁהַשֵּׁם יִרְחַם עָלַי וְיֵאִיר לִי פְּנָיו.
אֲנִי יוֹדֵעַ שְׁעָלֵי לְתַקֵּן אֶת הַמִּדּוֹת, אֲךָ הַיּוֹת וְאֵין אָדָם יוֹדֵעַ מִדַּת
יְמֵיו אֲנִי דוֹאֵג אִיךָ אֲשׁוּב אֶל אָבִי... אֲנִי פוֹנֶה בְּבַקְשָׁה לְצַדִּיק
שִׁיתְקֵן אוֹתִי בְּעֵצָה טוֹבָה, וְכֵן שִׁיבְרַךְ אוֹתִי וְיִתְפַּלֵּל עָלַי.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ד' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מְרַדְכִי גֵרֵי יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א סִימֵן רסא) כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ
יֵדַע שֶׁמֶן הַשָּׁמַיִם הוּא כִּי הֵהֱתַרְחֵקוֹת תַּחֲלַת הַהִתְקַרְבוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים
לְהִתְחִיל בְּכָל יוֹם בְּכָל שְׁעָה וּבְכָל רֵגַע לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְעַל
כֵּן אֶסוּר לָךְ לְהִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר אֶלָּא לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד שֶׁאַתָּה זוֹכֵה
לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת לד) בְּמִקּוּם
שֶׁבְעָלֵי תִשׁוּבָה עוֹמְדִין שָׁם אֵין צַדִּיקִים גְּמוּרִים יְכוּלִים לַעֲמֹד, כִּי הָרִי
הֵם כְּבֹר הֵיוּ בְּמִקּוּמוֹת הַמְטַנְפִים בְּתַכְלִית הַיְרִידָה וְהַנְּפִילָה וְכוּ' וְאִךָ
עַל פִּי כֵן גַּם מִשָּׁם זְכוּ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִכֵּן אֵין קִץ לְמַעֲלָתָם.

וְלִכֵּן אַתָּה צְרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשִׂמְחַ שְׂזִכִּיתָ לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה,

וְאִם הִתְשׁוּבָה שְׁלֵפָה תִּהְיֶה עִם אֲמַת אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יוֹמָא פו).

גדולה תשובה שבשביל אחד שעשה תשובה מוחלין לכל העולם כלו, ולכן כל מי שחוזר בתשובה צריך לדעת שעליו עומדים כל העולמות כולם, ובפרט העולם הזה, ובזה שעושה תשובה אמתית הוא יכול להוריד את השכינה לזה העולם, ועל ידי תשובתו הוא יכניס התעוררות לתשובה לכל העולם כלו.

ואמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה פרשה ב סימן טו) "ושבת עד הוי"ה אלקיך" - אין לה דבר הגדול מן התשובה; ולכן אתה צריך מאד מאד לשמח שזכית לחזור בתשובה שלמה ועקר התשובה הוא לשמח עם קיום המצוות המעשיות שזה דבר גדול מאד מאד, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כד) שאפלו כשאדם נמצא בעשייה שבתוך העשייה וכו', זאת אומרת בתכלית הירידה וכו' על ידי שמחת המצוות הוא יכול לעלות מעשייה ליצירה ומיצירה לבריאה ומבריאה לאצילות, ולהיות נכלל באין סוף ברוך הוא, ולהמשיך על עצמו אור וזיו וחיית הבורא יתברך שמו. ולכן תהיה בשמחה עצומה אשר זכית לחזור בתשובה ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולבקש ממנו יתברך כל מה שאתה צריך ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך.

תראה להתמיד בספר המדות ולבקש ממנו יתברך שתזכה לתקן את כל המדות שלך, כי רבנו ז"ל הפליג במעלת ספר המדות ואמר שהספר הזה עשה אותו ליהודי, כי בקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא על כל מדה ומדה שיזכה לתקנה, והזהירנו מאד שתמיד יהיה לנו בכיס את ספר המדות כדי שנוכל לעיין וללמד בו כי המדות הן עקר האדם.

רק חזק ואמץ ואל תבלבל את עצמך בבלבולי חנם שהסמ"ך-מ"ם רוצה להדביק בך.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רצ.

**לאחרונה אני חש שהקלפות מסובכות אותי ואני בדכאון.
מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת משה: לכבוד הרב הצדיק מוה"ר א"ש שליט"א.
לאחרונה אני חש שהקלפות מסובכות אותי - אני בדכאון ואני
מרגיש שאין לי תקווה ואני מעכב את הגאולה. נפשי בשאלתי:
מה אני צריך לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויצא, ד' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך ביתר שאת וביתר עז ושוים דבר בעולם לא
יוכל לשבר אותך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א סימן קיב) שאפלו
כשאדם מסוכב עם הקלפות וכו', גם משם יכולים לצאת, כי תכף
ומיד כשאדם מסוכב בקלפות הקדוש-ברוך-הוא פותח לו פתחים
אף לצאת משמה.

ומגלה לנו רבנו ז"ל סוד נורא ונפלא מאד על מאמרם ז"ל (יומא
לח): הבא ליטמא פותחין לו; הינו שיש לו פתחים הרבה אף לצאת
מהחשך שגלכד בו, רק הכסיל בחשך הולך ולא יראה את הפתחים
לצאת, והוא קשור שמה וקשה לו לצאת, והעצה לצאת מהחשך
שנמצא שם הינו מהמחשבות זרות שמבלבלות אותו שהן הקלפות
והמשחיתים שברא מחמת פגם הברית הוצאת זרע לבטלה וכו',
וכו' הוא להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא עם האמת
שלו, הינו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא עם אמת ויגלה לו יתברך מה
שכואב לו וכו' ומה שמפריע לו וכו', ואז כשאדם מתפלל עם האמת

שְׁלוֹ דִיקָא, אַזִּי מֵאִיר לוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵיךְ לְצִאת מֵהַחֶשֶׁק, וְלִכְנֹן רֵאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בֵּיתֵךְ שְׁאֵת וּבֵיתֵךְ עֵז.

מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים בָּאֵם הֵייתָ לּוֹמֵד בְּכָל יוֹם אֶת הַמֵּאֲמָר הַנִּפְלָא הַזֶּה בְּלִקוּטֵי מוֹהֲרָ"ן חֶלֶק א' סִימָן קי"ב, וְשֵׁם הֵייתָ מוֹצֵא הַמוֹן עֲצוֹת נִפְלָאוֹת וְנוֹרָאוֹת בְּשִׁבְלֶךָ אֵיךְ לְצִאת מֵהַקְּלָפוֹת וּמֵהַסְּטָרָא אַחֲרָא שְׁמִסְבָּבִים אוֹתָךְ.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה כָּל מֵה שְׁבִיכְלָתְךָ רַק לֵהוֹיֹת בְּשִׁמְחָה כִּי הַשְּׂמֵחָה זֶה הַגָּאֵלָה, וּכְכֹל שְׂאָדָם שֶׁשׁ וְשִׂמְחָה נִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתָיו.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רצא.

**אֲנִי עוֹמֵד לְהִתְאַבֵּד. בְּבִקְשָׁה תַעֲזֹר לִי כִי אֶתָּה נִקְדַּת
הָאוֹר הָאַחֲרוֹנָה שְׁלִי בְּעוֹלָם הַזֶּה!**

שְׁאַלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: לְכַבּוֹד הַצַּדִּיק מֵיַבְנָאֵל.

אֲנִי פוֹנֶה אֵלֶיךָ בְּלֵב נִשְׁבָּה, וְאֲנִי חוֹשֵׁב שְׂרָק אֶתָּה תְּבִין אוֹתִי.
אֲנִי מֵאֲכָזֵב וּמִדְּכָא מֵהַחַיִּים שְׁלִי וּמִרְגִּישׁ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
שׁוֹנֵא אוֹתִי וְלֹא מִתְעַנֵּין בִּי. אֲנִי מִרְגִּישׁ כְּמוֹ הַשְּׁעִיר לְעִזָּאֵל
שֶׁל הַמִּשְׁפָּחָה, כִּי רַק לִי הַכֹּל הוֹלֵךְ הַפּוֹךְ וְקִשָּׁה בְּזָמַן שְׁכָל
הַשְּׂאָר מִצְּלִיחִים וּמְאֻשְׁרִים.

בְּזָמַן הָאַחֲרוֹן אֲנִי חוֹשֵׁב מִחֲשָׁבוֹת רְצִינִיּוֹת שֶׁל הַתְּאַבְדוֹת כִּי
אֲנִי מִרְגִּישׁ שֶׁהַגַּעַתִּי לְמִבּוֹי סְתוּם. בְּבִקְשָׁה תַעֲזֹר לִי כִי אֶתָּה
נִקְדַּת הָאוֹר הָאַחֲרוֹנָה שְׁלִי בְּעוֹלָם הַזֶּה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח, ח' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ההכרח לומר לך כי אתה טועה בזה שאתה כותב כי נראה שאתה היחיד ששכחו ממך ונוקמים בך וכו', ואתה השעיר לעזאזל וכו'. לדעתי אתה טועה בגדול, ואתה צריך לפתח את העינים ולהתבונן היטב על עצמך ותחשב טוב - מי הולך בך? מי מסתכל בך? מי נושם בך? אם לא הקדוש-ברוך-הוא שהוא מחיה וממהוה ומקים את כל הבריאה כלה, כי באמת אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, ודומם צומח חי ומדבר זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ולכן פלא שאתה כותב ששכחו ממך וכו', אוי ואבוי אם היו שוכחים ממך, אז לא היה לך קיום אפילו רגע אחד.

ולכן איך אתה כותב ששכחו ממך? אין זה אלא שמרב העוונות נטמטמו שכלך ודעתך וכו', עד שמר וחסך לך, ונדמה לך כאלו הקדוש-ברוך-הוא מסתתר בשמים ושכח ממך... בשעה שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, הוא הולך בך, הוא מחיה אותך, ובלעדיו יתברך אין לך קיום כלל וכו'.

ולכן העצה היעוצה לך שתרגיל עצמך לדבר עמו יתברך בלשון שאתה רגיל בה (הינו באיריש, או כל אחד בשפתו שרגיל בה), ואף שבהתחלה יהיה נדמה לך שאין מי ששומע אותך, ואדרבה, יכנסו בך מחשבות של כפירות ואפיקורסות כאלו עזבו אותך לאנחות וכו', ואתה השעיר לעזאזל וכו', כל זה מחמת הכפירות שנכנסה בך מחמת עוונותיה, כמו שאמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן כ"ב) הפשע של אדם מכניס כפירה באדם, וזה שאתה סובל כל כך ומרגיש כאלו עזב אותך הקדוש-ברוך-הוא חס ושלום, וכאלו שונא אותך וכו', זה בא לך מחמת פגמי הברית שפגמת כל כך בחטא המגנה של הוצאת

זרע לבטלה, שהחטא הזה מטמטם את המוח והדעת והשכל, ומעקם את הלב בכל מיני עקמומיות, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (נדה י"ג.) כל המוציא זרע לבטלה חייב מיתה; הינו שנתקיים אצלו מאמרם ז"ל (ברכות י"ח:) רשעים בחייהם קרויים מתים, שרק רוצים למות מרב יאוש שנכנס בהם.

אתה צריך לדעת שהקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן וטוב לכל, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה) "טוב הוי"ה לכל ורחמיו על כל מעשיו", ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"רן חלק א' סימן ל"ו) שהקדוש-ברוך-הוא אור פשוט, והאדם הוא הצייר שנותנים לו את הבחירה לצייר את האור לטוב או להפוך. אם זוכה לתקון הברית אזי המחין שלו בשלמות ומצייר את האור לטוב, ורואה רק את טובו ורחמיו יתברך, ואור לו, והוא תמיד שש ושמת, ולהפוך אם פגם בברית ולכלך עצמו בכל מיני זבל ולכלוכים שהסתכל בכל מיני תועבות רעות וכו', ופגם מאד בנאוף וכו', אזי המוח שלו לגמרי מבהל ומבלבל, והלב שלו מעקם בעקמומיות וכו' - אזי הוא מצייר את האור לרע וכו', ומרים לו החיים מאד, ואינו רואה שום אור בקצה המנהרה, ונדמה לו בכל מיני דמיונות כאלו הקדוש-ברוך-הוא רוצה רק לנקם בו, וכאלו הוא השעיר לעזאזל, וכאלו שונאים אותו וכו', וכל זה בא רק מחמת עוונותיו המרבים שחקוקים על עצמותיו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"רן חלק א' סימן ד') כשאדם חוטא אזי עוונותיו חקוקים על עצמותיו והם אשר נוקמים בו, כמו שכתוב (תהלים ל"ד) "תמותת רשע רעה", הינו הרע שעשה זה ממית אותו.

ולכן אין עצה אחרת רק ללכת למקום פנוי שאין שם בני אדם, ולדבר עמו יתברך, ויתודה על עוונותיו, ויהיה חזק בזה מאד אפלו שבהתחלה יהיה נדמה לו שאין מי ששומע אותו וכו', עם כל זאת צריך שיהיה עקשן גדול על דבר זה מאד, ואז לבסוף יזכה לזכך כל כף את מחו ואת לבו, עד שירגיש רק אלקותו יתברך המלא רחמים וחסדים, מלא טוב וחסד זה וכו', וירגיש כל מיני ערבות זיו אורו

יתברך, שזה התענוג הכי גדול שיכולים להשיג בזה העולם כדגמת שזוכים להשיג בעולם הבא.

ולכן אני מאד מבקש אותך - חזק ואמץ ואל תהיה ממרמר ומדכא וכו', ואל תרדף את עצמך וכו', אלא דע לך שכל נקדה טובה שאתה עושה - ציצית, תפלין, שבת, כשרות וכו' וכו', זה מאד מאד יקר למעלה, אך הסמ"ך-מ"ם שוּנא את האדם שמתחזק, אזי הוא שולח לו מחשבות של יאוש ודכאון עד שנדמה לו כאלו אבד מנוס ותקוה ממנו וכו', ואת כל זה גלה לנו רבנו ז"ל. אשרינו שאנו יודעים מרבי אמת כזה, טוב להודות להשם יתברך על כל החסד שקרבנו אל רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רצב.

אני משתוקקת להקים בית נאמן על אדני התורה ומצוותיה. מתי השם ישמע לתפלותי?

שאלה:

מאת פייגא: לכבוד מוהרא"ש שליט"א.

כבודו אמר לי לא להיות בררנית ושאת הבחור הראשון שיציעו לי אקח לשם שמים, אך מה אעשה שכל בחור שאני נפגשת אתו לא רוצה להמשיך כבר אחרי הפגישה הראשונה? אני כבר עיפה לצאת כל כך הרבה, ובאמת אני רוצה רק לשם שמים. אני אומרת בכל יום את התפלה שהצדיק נתן לי להתפלל ואני עדין מחכה...

אנא, בבקשה, עשיתי תשובה על כל מה שעשיתי ואני באמת מתחרטת, ועכשו אני מבקשת מהקדוש-ברוך-הוא שייעזר לי ויושיע אותי, אך עד מתי? אנא תעזרו! אני כבר מוכנה

להקים בית נאמן על אדני התורה ומצוותיה, מתי השם ישמע
לתפלותי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' בסלו ה'תשע"ה.

שלוש רב אל פייגא תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (סוטה ב.) ארבעים יום קדם יצירת הולד
בת קול יוצאת ואומרת בת פלוני לפלוני; בנדאי יש לכל בת ישראל
בן זוג, אף לצערנו הרב הדור האחרון הוא דור פרוץ בשקוץ, תעוב
ונאוף וכו' וכו', והרבה בנות מאבדות את בן זוגן, כי למרבה הצער
בדור הזה הצניעות ירדה פלאים, ובנות עושות כל מה שברוחן
וכו', וחיים באסור עם בחורים וכו', ולבסוף כשחוזרות בתשובה
ורוצות כבר להתחתן, אזי מתחיל ללכת להם הכל קשה, כי כך אמרו
חכמינו הקדושים (אבות פרק ד) שאין לך אדם שאין לו שעה; אף הרבה
מאבדים את השעה על ידי שעושים שטיות וכו' וחיים בחיי הפקר
וכו', ואחר כך בוכים ומבכים שמים וארץ איפה הבן זוג שלי? ומי
יודע שלא אבדה את בן זוגה וכו'...

ולכן יש היום כל כך הרבה רוקות, כי כל חיי הנעורים שלהן
חיו בהפקר וכו' וכו', וזה מה שמעכב להן את בן זוגן, ואין עצה
אחרת רק תפלה - לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שיחוס וירחם עליהן
וימחל להן על כל עוונותיהן, וכך יזכו למצא את בן זוגן.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רצג.

**כְּשֵׁיִשׁ שְׁעוֹר בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֲנִי נוֹהֵג לְשַׁבֵּת בְּצַד וּלְלַמֵּד
לְבַד. הָאֵם יֵשׁ בְּזֶה בְּעֵינָהּ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רְפָאֵל: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְמוֹהָרָא"ש. אֲנִי מְאֹד אוֹהֵב אֶתְכֶם,
וּמֵאֲחֵל לָכֶם וּלְרַבְּנֵי רְפוּאָה שְׁלָמָה.
יֵשׁ לָנוּ בֵּית כְּנֶסֶת שֶׁל בְּרֶסֶלַב בְּשִׁכּוּנָה וְאֲנִי נוֹהֵג לְהִתְפַּלֵּל
שָׁם. בֵּין מִנְחָה לְמַעְרִיב יֵשׁ רַב שְׂדוּרָשׁ, וּבְזֶמַן הַזֶּה אֲנִי יוֹשֵׁב
בְּקֶרֶן זְיוֹת וְלוֹמֵד אֶת אֶחָד מֵהַסְּדָרִים הַיּוֹמִיִּים שְׁלִי. לְאַחֲרוֹנָה
הַעִירוּ לִי כִּכָּר כְּפָה אֲנָשִׁים שְׂזָה עֵינַי שֶׁל "לֹא תִתְגַּדְּדוּ", וְשְׂזָה
לֹא בְּסֹדֵר שְׂאֲנִי מְקַבֵּל רַק מִמְּכֶם וְלֹא שׁוֹמֵעַ אֶף אֶחָד אַחֵר
הַשְּׁבִתִי שְׂאֲנִי אוֹהֵב אֶת כָּלֶם וְשְׂאֲנִי לֹא חוֹשֵׁב שְׁכָלֶם בְּשִׁקָּר
וְאֲצִלִּי רַק הָאֲמֵת, אֲלֵא שְׁכָל אֶחָד לּוֹמֵד אִיפֹה שְׁלִבּוֹ חֲפִץ כְּפִי
נִשְׁמָתוֹ, וְאֲנִי אוֹהֵב אֶת כָּלֶם אֶף מַעֲדִיף לְלַמֵּד בְּצַד. וְאִזּוֹ הֵם
אֲמָרוּ שְׁבַכְל זֹאת רוֹאִים אוֹתִי כֹל הַזְּמַן בְּצַד וְשְׂזָה לֹא יִפֹּה.
הֵייתִי שֹׁמֵחַ לְשׁוֹמְעֵי מַה דַּעַתְכֶם בְּעֵינַי: הָאֵם אֲנִי נוֹהֵג כְּשׁוֹרָה?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, ט' כִּסְלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל רְפָאֵל נְרוֹ יֵאִיר

לְנֶכֶן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵתָה צְרִיךְ לְדַעַת שְׁכַאֲשֶׁר אָדָם בָּא לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְהִתְפַּלֵּל, וּבֵינַי
מִנְחָה לְמַעְרִיב יֵשׁ שְׁעוֹר, רְאוּי וְנִכּוֹן לְשַׁבֵּת וּלְהִקְשִׁיב לְשְׁעוֹר. וְזֶה
בְּכָל בֵּית הַכְּנֶסֶת, וּמִכָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן בְּבֵית הַכְּנֶסֶת הַנִּקְרָא עַל שֵׁם
רַבְּנוּ ז"ל, בְּשְׂעָה שְׁמִדְבָרִים מְמַנּוּ כְּדֹאֵי לִישֵׁב וּלְקַבֵּל מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד,
כִּי כִּךְ אֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ אֲגָדָה) לְפַעְמִים בְּתַרְמִילוֹ שֶׁל עֵינַי
יְכוּלִים לְמַצֵּא יְהִלּוּם; וְלִכֵּן טוֹב לְקַבֵּל מִכָּל אֶחָד וְאֶחָד וְלֹא לְהִחְזִיק

את עצמו יותר גדול מהשני, ובפרט בדברי רבנו ז"ל גלה לנו בפרוש (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ד) שיש נקודת החבר וצריכים לקבל את כל הנקודות מכל אחד ואחד, וכן אמרו חכמינו הקדושים (תענית ז.) אמר רב נחמן בר יצחק: למה נמשלו דברי תורה כעץ, שנאמר (משלי ג' י"ח) "עץ חיים היא למחזיקים בה" לומר לה מה עץ קטן מדליק את הגדול, אף תלמידי חכמים קטנים מחדדים את הגדולים.

ולכן כל זמן שאחד לא מדבר נגד 'התבודדות' ונגד 'סדר דרך ה' למוד של רבנו ז"ל', וכשמדבר מרבנו ז"ל הוא מציין מאיפה לקח את זה, אזי פדאי לקבל מכלם, כי אין זו דרך ארץ להכנס בבית הכנסת הנקרא על שם רבנו ז"ל ולשבת בצד שזה לא יפה, ועדיף לא לבוא מלשבת בהפגנתיות ולא לשמע שעור בדברי רבנו ז"ל.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רצד.

**אני ואשתי פְּרוּדִים כְּכֹהֵן חֲדָשִׁים,
ואני רוצה לשקם את הקשר. איך עושים זאת?**

שאלה:

מאת משה: לכבוד הרב הצדיק מיבנאל שלום רב. היום היה אצלנו בבית אחד מחסידי מאשדוד, הענקנו לו תרומה, והוא נתן לנו חוברת בשם "חנכה שמח" ששמה מופיע עליה.

ברצוני להתייעץ אתך ולבקש בקשה: אני ואשתי פְּרוּדִים כְּכֹהֵן מִסְפָּר חֲדָשִׁים, ולאחרונה חזרנו קצת לדבר. היא בחששות, ואומרת לי שהיא לא שלמה לחזר ולשקם את הקשר ושלל אלחיץ אותה, ואני ממש לא מצליח לקרא אותה. חזרנו קצת לדבר, וביום ששי אף נפגשנו בבית קפה עם הילדה שלנו -

דָּבָר שֶׁמִּזֶּה כְּמָה חֲדָשִׁים לֹא קָרָה, אֲךָ עִם זֹאת הִיא אוֹמֶרֶת לִי
 שְׁעַצְמָם זֶה שֶׁנִּפְגְּשׁוּנוּ בְּבֵית קֶפֶה זֶה לֹא אוֹמֵר כְּלוּם, וְשִׁנְחִיָּה
 וְנִרְאָה מִה יֵהִי. וְאֲנִי שׂוֹאֵל: כְּמָה זְמַן אֶפְשָׁר לְהִמְשִׁיךְ כָּכָה?
 הֲרִי אִי אֶפְשָׁר לְהִיּוֹת פְּרוּדִים לְנֶצַח...
 יֵשׁ לְצִיָּן שֶׁגִּרְנוּ אֶצֶל הַהוֹרִים שְׁנֵתִים וְזֶה הָיָה אֶסוֹן, אֲךָ כָּרְגַע
 יֵשׁ לָנוּ דִּירָה שֶׁקִּיְנִנוּ לְפָנֵי שְׁנָה וְחֲצִי, וּבְגִלָּל שְׁעַכְשָׁו הִיא כְּכָר
 לֹא מִשְׁכָּרֶת אֲנַחְנוּ יְכוּלִים לְהִכְנִס לְגוֹר בָּהּ, וְלִשֵׁם אֲנִי מִכּוֹן.
 אֲשֻׁמַּח לְקַבֵּל מִמֶּךָ עֶצֶה וּבְרָכָה לְשִׁלּוּם בֵּית, וְאוּלַי הַכּוֹנֵה
 לְפִי מִה שֶׁנִּרְאָה לָךְ הָאֵם לְחַזֵּר אֶחָד לְשָׁנִי אוֹ לֹא. מִצַּד אֶחָד
 אֲנַחְנוּ בְּסֹדֶה, אֲבָל מִצַּד שְׁנֵי הִיא לֹא אוֹמֶרֶת לִי כְּלוּם וְלֹא
 נוֹתֵנֶת תְּשׁוּבָה חוֹתֶכֶת. אֲשֻׁמַּח לְדַעַת מָה אֵתָה אוֹמֵר עַל מִנֵּת
 שְׂאֲצַלִּיחַ לְשִׁקָּם אֶת הַמְשֻׁפָּחָה שְׁלִי. תּוֹדָה מֵרֵאשׁ וְשׁוּבָע טוֹב,
 בְּבִרְכָה, מֹשֶׁה.

תשובה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וְיִשְׁלַח, ט' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל מֹשֶׁה נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

כָּלֵל גְּדוֹל בְּשִׁלּוּם בֵּית שֶׁהַבְּעַל מְכָרַח לְהִיּוֹת וּתְרוֹן, אַחֲרֵת אֲךָ
 פַּעַם לֹא יֵהִיָּה שְׁלוֹם, כִּי כִּךָ אֶמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (נִדְּהָ ל"א): מִפְּנֵי
 מָה אִישׁ מְקַבֵּל פִּיּוּס וְאִין אִשָּׁה מְקַבֵּלֶת פִּיּוּס? זֶה מִמְּקוֹם שֶׁנִּבְרָא
 (אֲדָמָה רַבָּה סוּפָגֶת) וְזוֹ מִמְּקוֹם שֶׁנִּבְרָאת (עֶצֶם קָשָׁה שֶׁל הַצֶּלַע שְׂאִינָה
 סוּפָגֶת). וְלִכֵּן יִסוּד גְּדוֹל בְּשִׁלּוּם בֵּית שְׁכָל זוּג צְרִיכִים לְזָכֹר טוֹב טוֹב
 - אִם הֵם רוֹצִים לְכַנּוֹת בֵּית נֶאֱמָן בְּיִשְׂרָאֵל עֲלֵיהֶם לְכַתְחֵלָה לְהִיּוֹת
 וְתִרְנִים, וְלוֹתֵר אֶחָד לְשָׁנִי, וְאֵז אֲךָ פַּעַם לֹא יִצְטָרְכוּ לְלָכֶת אֶל שׁוּם
 בֶּן אָדָם שְׁעוֹסֵק בְּשִׁלּוּם בֵּית וְכו', כִּדִּי שֶׁהַשְּׁלוֹם יִשְׁרָה בְּתוֹךְ בֵּיתָם,
 צְרִיכִים רַק שְׁכָל וְדַעַת אִיךָ לְהִתְנַהֵג הַבְּעַל וְהָאִשָּׁה, וְהִיּוֹת שְׂעֵדִין
 אִין בֵּית חֲרֻשֶׁת שְׂמִיֵצֵר שְׁכָל וְדַעַת וְכו', וְכֵן אִין חֲנוּת אוֹ קִנְיֹן וְכו'.

שמוכרים שמה שכל ודעת וכו', ועל כן צריכים לכוון בכל יום שלש פעמים בעת שמתפללים את הברכה "אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה" וכו', לבקש אז על דעת ושכל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (נדרים מ"א). דעת קניית, מה חסרת? דעת חסרת, מה קניית? אם יש לאדם דעת יש לו הכל, ואם אין לו דעת אין לו כלום.

ולכן כל זוג צריכים לבקש הרבה ממנו יתברך על דעת ושכל, אשר השכל היבש אומר שצריכים להיות ותרנים, ואז השלום שורה בבית, ועקר הויתרנות מכרחת להתחיל מהבעל, וכך היא מציאות החיים, ומי שיקבל את זה יהיה לו שלום בית נפלא, ומי שיתלוצץ מזה אז יאכל את זה בגדול.

ולכן אם אתה רוצה שלום בית, ראה לפיס את אשתך, ותוריד את הגאווה הסרוחה שלך וכו', ואל תציק לאשתך במלים דוקרניות וכו' וכו', כי יש אצל גברים טבע רע שמכרחים להשפיל את האשה, ולהראות שהם בעל הבית בתוך הבית, והאשה צריכה להיות שפחה וכו', וכל פקדה שהוא נותן היא מכרחת לבצע וכו', וכך לא יכולים לחיות ביחד, וכך אי אפשר לבנות בית על בסיס איתן וכו'.

ולכן אשרי האדם שיש לו שכל והוא יודע איך לומר בתוך הבית, והוא בעל אהוב וכו', ולא מפקד שנותן פקדות ומצפה שהאשה תבצע את הפקדות שלו וכו', בנשואין זה לא הולך ככה, אם רוצים בית חזק אזי צריכים לומר אחד לשני, והבעל צריך להיות החכם ולא הצודק.

הקדוש-ברוך-הוא החונן לאדם דעת יתן גם לך דעת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רצה.

מה אני צריכה לעשות כדי שיהיה לי שפע לשלם את כל החובות ולחיות בשקט וברגע?

שאלה:

מאת פסיה: המצב הכלכלי שלי קשה ויש לי המון חובות. מה אני צריכה לעשות כדי שיהיה לי שפע לשלם את כל החובות ולחיות בשקט וברגע?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' בסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל פסיה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לעשות חובות, ואמר (שיחות הר"ן סימן קכ"ב) שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת השם כבר היה איש נוסע ומטלטל כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה פנהוג עכשו. והכונה, פי אר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי הבית שעל פי רב חסר לאדם הרבה, כגון לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצריכין להמתין לישועת השם ולבלי לדחק את השעה (ערובין י"ג:) למלאות החסרון תכף ומיד, רק צריכין להמתין עד ירחם השם.

ואמר רבנו ז"ל על עצמו שאם לא היה ממתין, כגון כשהיה חסר לו איזה דבר, אם היה דוחק את השעה שיהיה דוקא תכף, היה צריך ללוות לעצמו ולהיות בעל חוב עד שהיה מכרח להיות נוסע ומטלטל, כמו שאנו יודעים ענין הנוסעים שהם מכרחים תמיד לסע על המדינה מחמת שהם תמיד בעלי חובות. וענין זה צריכים לדע מאד, וצריכין ללמד עצמו להרגיל את עצמו בזה מאד. כי לכל אדם חסר הרבה אפלו בעלי בתים ועשירים גדולים, מכל שכן מקבלים

אפלו החשובים והגדולים. וצריך לזה להסתפק במעוט ולהנהיג ביתו כפי השעה והזמן. ואם נדמה לו שצריך מלבוש או לאשתו ובניו, אף על פי שמכרח לו אל ידחק השעה ללוות ולהקיף ולהיות בעל חוב, אף ימתין עד שיבוא עתו. וטוב לסבל דחק אפלו במזונות וכל שפן במלבושים ודירות וכו' ולא להיות בעל חוב. ומוטב שיהיה בעל חוב לעצמו או לבני ביתו במלבושים מלהיות בעל חוב להחננוי או לאחרים, כי בכל עניני פרנסה צריכין להמתין עד שיבוא עתו, כמו שכתוב (תהלים קמ"ה ט"ו) "עיני כל אליך ישברו ואתה נותן להם את אכלם בעתו".

ולכן אשרי האדם שזוכה לצית את רבנו ז"ל, ויש טבע רע הן אצל הגברים והן אצל הנשים, קדם לוים כסף וכו' ואחר כך שוברים את הראש מאיפה לשלם, אבל זה לא הולך ככה, צריכים מאד מאד לשמר לא לעשות חובות, כדאי להיות בעל חוב לעצמו מלהיות בעל חוב לאחרים, ואם אין כסף אזי לא קונים וכו', ואז זוכים לשלות הנפש וחים בשקט וברגע.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו שנוזכה לקיים את דברי רבנו ז"ל בתמימות ובפשיטות, ואז נוזכה לכל טוב אמתו ונצחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' רצו.

**אני ואשתי היינו ברבנות ואנו עומדים להתגרש,
אך אני בכלל לא שלם עם הצעד הזה**

שאלה:

מאת יניב: לכבוד הרב שלום.

הנני בן 45 ואשתי שתחיה בת 42, ומזה זמן רב יש בינינו חלוקי דעות רבים. הגענו עד לרבנות וקבלנו תאריך לגיטוי,

אך אני מאד לא שלם עם ההחלטה וחושב שיש אפשרות לשלום בית, אך אשתי מצדה עומדת על כך שנתגרש. האם לאחר שכבר עשינו את ההסכם אולם הטקס עדין לא התקיים, יש אפשרות לחזר בי ולבקש שלום בית מבית הדין הרבני? והאם זה נכון לעשות כך?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יניב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם מדליק אש ומבעיר את הבית באש, וכשרואה שהבית הולך להשרף הוא מתחיל לצעק הצילו הצילו וכו'. צריכים להיות חכם ולא צודק, ואסור להתנהג עם האשה באכזריות וכו', ואז אף פעם לא יצטרכו ללכת להתגרש. בחיים יש כלל גדול - חיה ותן לחיות, יש גברים שהם פשוט אכזריים ומתאכזרים נגד נשותיהם באלימות מלולית וכו', ועושים עליהן בקרת על כל דבר קטן וכו', ונותנים פקדות כמו קצין בצבא וכו', וחושבים שבדרך זו יוכלו להחזיק בית, אבל באמת זו טעות חמורה מאד מאד, ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם וליקדם, ולכבדם.

וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא ג"ט.) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (במות ס"ג.) דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד; ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא ג"ט.) איתתך גוצא גחין ותלחוש לה, ופרש רש"י: אתתך

גוּצָא - אַשְׁתָּךְ קִטְנָה, כּפּוּף עֲצֻמָּךְ וּשְׁמַע דְּבַרְיָה; הֲרִי שְׁלָךְ לְפָנֶיךָ
שְׂאָדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְשִׁמְעַ מַה שְׂיִישׁ לְאַשְׁתּוֹ לּוֹמֵר, וְאִם הִיא אִשָּׁה
נְמוּכָה אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים תִּתְּכּוּפֵף אֲלֶיהָ וְתִשְׁמַע מַה שְׂיִישׁ לָהּ
לוֹמֵר, וְאִז אִם תִּלָּךְ בְּצוּרָה כְּזוֹ אִזִּי אִף פַּעַם הִיא לֹא תִהְיֶה מוֹרְדֵת וְכוּ'.

וְלִכֵּן אַתָּה מְכַרַח לְשָׁנוֹת אֶת הַנְּהַגְתְּךָ לְגַמְרִי, וְאִם אַתָּה רוֹצֶה
שְׂיִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, אַתָּה מְכַרַח לְכַבֵּד אֶת אִשְׁתְּךָ, וְלֹא לְהִיּוֹת
אֵלִים וְכוּ', וְאִף שְׂיִהְיֶוּ לְךָ כָּל מִינֵי תְרוּצִים שֶׁהִיא חִיבֵת וְכוּ', עִם כָּל
זֹאת כִּף לֹא יְכוּלִים לְהַנְהִיג בֵּית, אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת פֶּקֶח וְחָכֵם וְלֹא
צוֹדֵק.

לְדַעְתִּי תוֹתֵר עַל הַכֹּל, וְתַעֲשׂוּ שְׁלוֹם בֵּית, וְאִז טוֹב לָכֵם כָּל
הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' רצז.

**יֵשׁ לָנוּ בֵּית כְּנוֹסֵת עַל שֵׁם רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ.
הֲאִם כְּדָאִי לִפְתּוֹחַ עֲמַתָּה שְׁתַּנְּהֵל אוֹתוֹ?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אֲשֶׁרִי: שְׁלוֹם רַב לְכָבוֹד קִדְשֵׁי מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
בְּרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ לָנוּ מִנֵּי עַל שֵׁם רַבְּנוּ נִחְמוֹן מִבְּרַסְלָב כְּבָר
יּוֹתֵר מִשָּׁנָה, וּבְאֵמֶת אֲנָשִׁים חֲדָשִׁים בָּאִים וּמִתְחַזְּקִים מְאֹד
וּמִתְקַרְבִּים לְרַבְּנוּ. כְּמוֹכֵן שְׂאֵנוּ מְאֹד מְקַפִּידִים שֶׁהַמִּנְיָן יִהְיֶה
עַל פִּי הַהֲלָכָה וּבְקִדְשָׁה. בִּימּוֹת הַחַל הַמְּקוֹם מְשַׁמֵּשׁ כְּבֵית
מְדֻרָשׁ, וְחָשׁוּב לְצַיֵּן שֶׁרַב חֲבָרֵי הַמִּנְיָן עוֹבְדִים בְּמַהְלָךְ הַיּוֹם
וְחִלְקָנוּ בָּאִים בְּעֶרְב לְלַמֵּד וּלְקַבֵּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה.
כְּמוֹכֵן שֶׁהַמְּקוֹם מְצָרִיף תַּחֲזוּקָה, וְעַד הַיּוֹם הוֹצָאוֹת לְצַרְף
חֲשָׁמֵל, טְפוֹל בְּבִלְאִי וְקִצֵּת כְּפֹד נִסְמָךְ בְּעֶקֶר עַל תְּרוּמוֹת לֹא

צפויות, ובנסיים הצלחנו להחזיק מעמד. עכשו ברצוננו לשאל: האם להתקדם ולפתח עמדה מסודרת וליצר הכנסות קבועות כמו הוראות קבע, מכירת מצוות וכדומה, ולנהל חשבונות בצורה מסודרת עם חשבון בנק? אנו רוצים מאד להגביר את הפעילות הצבורית שלנו, למשל לארגן 'אבות ובנים', הלולות, סעודות מצוה ושעורים, אף כל זה מצריף הכנסות... תודה רבה על הכל, ובעזרת השם נקבל את הוראות הרב בשמחה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אשרי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות כשפותחים בית הכנסת על שם רבנו ז"ל, שזה היה רצונו של מוהרנ"ת ז"ל, שבכל עיר ועיר יהיה בית כנסת על שם רבנו ז"ל, ולדבר ממנו ז"ל ומעצותיו הקדושות לחזק ולאמץ ולעודד ולשמח את כל נשמות ישראל, שזה היה רצון רבנו ז"ל, ולכן כל מה שאתם רק יכולים לעשות כדי להרחיב פעלות בית הכנסת על שם רבנו ז"ל יקבל בברכה, ותהיה לכם הצלחה מפלגת, רק העקר להחזיק את עצמכם ביחד שזה יותר חשוב מהכל, כי בבית הכנסת שנקרא על שם רבנו ז"ל אם אוחדים את עצמם ביחד, על ידי זה ממשיכים את רבנו ז"ל לשם.

וידוע אשר רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על דבר זה שנהזיק את עצמנו ביחד, ואמר (תני מוהר"ן סימן קפ"ז) קדם שיצא מברסלב לאומן להסתלק שם לעילא ולעילא וכו', וכו', בעת שיצא מפתח הבית לעלות על העגלה, עמד אצל המזוזה והניח ידו על המזוזה, ענה ואמר להצבור שהיו שם: תראו להתקבץ יחד ולהתפלל יחד, כי אם תתפללו בכונה תוכלו להמשיך אותי לכאן; רואים מכל זה

איך שרצונו של רבנו ז"ל היה שנחזיק את עצמנו ביחד, נתפלל יחד, ונלמד יחד, וזה היה רצונו החזק שנחזיק את עצמנו ביחד. ואמרו אנשי שלומנו שראו את זה בחוש, שבכל קבוצ של אנשי שלומנו היקרים שהחזיקו את עצמם ביחד, ותמיד דברו ביניהם רק את דברי רבנו ז"ל, על ידי זה גדלו והצליחו.

ולכן תעשו כל מה שביכולתכם להחזיק את עצמכם ביחד ואיש את רעהו יאמר חזק, ובפרט שכל אחד ישתתף בהוצאות של החזקת בית הכנסת, ואם אתם יכולים לעשות את זה באופן מסדר מה טוב ומה נעים.

זכרו היטב אשר רבנו ז"ל הפליג מאד מאד במעלת בית הכנסת שנקרא על שמו (חיי מוהר"ן סימן של"א) וכשהיה לאנשי שלומנו בית הכנסת בעיר נעמרוב עוד בחיים חיותו של רבנו ז"ל שהתפללו ביחד וכו', ואחר כך נתבטל, אמר: מי יודע מה היה אם היה מתקיים דבר המנין שלכם? המנין שלכם היה בוקע רקיעים. גם פעם אחת היה רבי נפתלי זכרונו לברכה מנגן איזה מזמור בבית המדרש בליקה עם עוד אנשים מאנשי שלומנו, ורבנו ז"ל שכב כבר על מטתו וקם רבנו ז"ל ממטתו ונכנס אליהם לשמע את נגינתם, ואחר כך אמר להם תדעו שהנגינה שלכם היתה בוקעת רקיעים וכו', תוכלו לשער עצמכם אשר כבר שכבתי על מטתי, והנגינה שלכם משכה אותי ממטתי להכנס אליכם וכו', עין שם; רואים מכל זה את גדל המעלה שאנשי שלומנו חסידי ברסלב בכל עיר ועיר איך שצריכים לעשות לעצמם בית הכנסת על שם רבנו ז"ל, וגורמים נחת רוח גדולה לרבנו ז"ל, ומה גם שיכולים שמה להתפלל על פי הנסח שלנו, ולדבר את הדבורים של רבנו ז"ל, ולהתחזק יחד, ולרקד ביחד אחר כל תפלה ותפלה כנהוג אצל אנשי שלומנו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שנזכה לעשות רצון רבנו ז"ל בשלמות.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה'רחצ.

**המלגה שקבלתי כאברך הפסקה.
האם כדאי לי ללמד סופרות סת"ם?**

שאלה:

מאת אוריאל: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. אשתי עובדת בעבודה מסודרת עם משכרת טובה ברוך השם, ואני אברך עד עכשו קבלתי מלגה, אף כעת היא הפסקה כף שהפרנסה לא מספיקה לנו. רציתי לשאל את הצדיק: האם כדאי לי להכנס לתחום של סופרות סת"ם? כמו כן, ידוע לי שלפי הקבלה יש דרך מסימת לכתב את שמות הקדש במזוזות ותפלין וכו', האם הצדיק מעודד אנשים פשוטים כמונו ללמד את הנושא? ואיך והיכן נתן ללמד בצורה מסודרת את הענין - האם מתוך הספרים או שצריך ללמד זאת אצל אדם מסמך? תודה רבה ורפואה שלמה לצדיק ולרבנית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אוריאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שכשאדם מתחנך הוא חותם בכתבה שהוא יפרנס את אשתו, כמו שכתוב בכתבה: "ואנא אפלח ואקיר ואיזון ואפרנס יתיכי כהלכות גוברין יהודאין פלחין ומוקרין וזנין ומפרנסין לנשיהון בקושטא". הבעל מחייב לפרנס את הבית ולא להשען על עבודת האשה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (פסחים נ:): המצפה לשכר אשתו אינו רואה סימן ברכה לעולם; מהיכא תיתי - אם האשה רוצה לעזור בפרנסה מה טוב ומה נעים, אבל אסור להכריח את האשה

שְׁהִיא תִּלְךָ לַעֲבֹד, וּבִפְרֹט כְּשֵׁישׁ יְלָדִים, וַיְדוּעַ מַה שֶּׁאָמַר רַבְנוּ ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תק"א) שְׁחַפֵּץ מְאֹד שֶׁתְּהִיָּה לְנוּ פְּרִנְסָה, אִף עַל פִּי שְׁבֻטְחוֹן גַּם בֶּן טוֹב מְאֹד, אִף עַל פִּי בֶן טוֹב מְאֹד כְּשׁוֹזְכִין שֵׁישׁ לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה, כִּי בְּמִקּוֹם עֲבוֹדַת הַבְּטָחוֹן בְּמִקּוֹם זֶה יַעֲשֶׂה עֲבוֹדָה אַחֲרָת, כְּלוּמַר כִּי אִם לֹא יִהְיֶה לוֹ מַעֲמַד פְּרִנְסָה וַיִּהְיֶה לוֹ בְּלִבּוֹל הַדַּעַת מֵהַפְּרִנְסָה, וַיִּצְטָרֵף בְּכָל פַּעַם לְחֹזֵק עֲצָמוֹ בְּמַדַּת הַבְּטָחוֹן, בְּמִקּוֹם זֶה יַעֲסֹק בְּעֲבוֹדָה אַחֲרָת וְהַתְּחִזְקוֹת אַחַר בְּשָׂר עֲנִינֵי עֲבוֹדַת הַשֶּׁם; וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת פָּרָק ב') יָפָה תִּלְמוּד תּוֹרָה עִם דְּרָף אֶרֶץ שִׁיגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּח עוֹן. וְכָל תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּה מְלֶאכֶה סוּפָה בְּטִלָּה וְגוֹרֶרֶת עוֹן.

בְּעִנְיָן לְלַמֵּד לְהִיּוֹת סוֹפֵר זֶה דְּבַר גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וְאָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֵירוּבִין י"ג.) שֶׁסֵּפֶר רַבִּי מְאִיר כְּשֶׁבִּאתִי אֶצֶל רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אָמַר לִי: בְּנִי, מַה מְלֶאכֶתְךָ? אָמַרְתִּי לוֹ: לְבַלֵּר אָנִי. אָמַר לִי: בְּנִי הֲוֵי זֶהִיר בְּמֶלֶאכֶתְךָ שְׁמֶלֶאכֶתְךָ מְלֶאכֶת שְׁמִים הִיא, שְׁמָא אַתָּה מְחַסֵּר אוֹת אַחַת אוּ מִיָּתֵר אוֹת אַחַת נִמְצְאָתָּ מְחַרֵּיב אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ; וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיף לְדַעַת שְׁאֵמְנוֹת הַסּוּפְרוֹת זוֹ מְלֶאכֶה קְדוּשָׁה מְאֹד מְאֹד, וּבְיָדָי צָרִיכִים לְלַמֵּד אֶת זֶה אֶצֶל מְלַמֵּד סוּפְרוֹת מְמַחָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ שֶׁתִּמְצָא פְּרִנְסָה טוֹבָה וְתַחֲלַק אֶת זְמַנְךָ הֵן עֲבוּר פְּרִנְסַת בֵּיתְךָ וְהֵן בְּלִמּוּד שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן, וְעַם רִצּוֹן טוֹב יְכוּלִים לְקַיֵּם אֶת שְׁנֵיהֶם, הֵן לַעֲבֹד וְהֵן לַעֲסֹק בְּעֲבוֹדַת הַשֶּׁם יִתְבָּרֵךְ.

הַמְּאֵחַל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

ה' רצט.

**אני מרבה במעשים טובים אך עדין לא מצאתי את זוגי.
מה עלי לעשות?**

שאלה:

מאת דיאנה הלנה: שלום לכבודו.

אני משתדלת מאד בתפלות, מתלבשת בצניעות, יש לי תרומה חדשית קבועה ואני הולכת לקברי צדיקים, אך עדין לא מצאתי את זוגי. אני כבר בת 24, מה עלי לעשות כבודו? והאם תוכל לברך אותי לזוג הגון בקרוב? תזכה למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' בסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל דיאנה הלנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראי להתחזק ביתר שאת וביתר עז להמשיך בתפלות ובקשות אליו יתברך, ותראי שהקדוש-ברוך-הוא יעשה אתך נסים ונפלאות שתזכי למצא את בן זוגך, רק לא להכנס בלחץ ולא לעשות דברים פזיזים לתפס את כל הבא וכו', כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ובפרט בענין מציאת הזיווג צריכים הרבה תפלות לבקש את הקדוש-ברוך-הוא, ואז תראי שבא יבוא ישועתך, ותזכי להתחתן ולבנות בית נאמן בישראל.

ראי לומר בכל יום את התפלה הזאת, אפלו כמה פעמים ביום, והקדוש-ברוך-הוא ישמע את תפלתך, ותזכי למצא בן זוגך:

רבונו של עולם! חוס וחמל עלי וזכני למצא את בן זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכנה כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד

עכשו נתעכבה מציאת זיווגי, ואני נמצאת בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה, ולכן הנני מתחרטת על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבלת על עצמי לחזור בתשובה שלמה. וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה, והנני שבה בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בן זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך ולגרם לך נחת רוח גדולה מאד, ואזכה לחיים טובים ונעימים מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'ש.

אחותי שנתה את שמה מספר פעמים בעקבות התיעצות עם רבנים. איזה שם להשאיר?

שאלה:

מאת משה: לכבוד הרב הצדיק מיבנאל שלום רב. אחותי נולדה עם השם 'מורן', לימים היא שנתה את השם ל'מורין', וכיום היא נקראת 'מרים אביגיל'. יש לצין שהיא שנתה את השמות לאחר התיעצות עם רבנים, וכן חשוב לצין שאחותי התחזקה ומחלונית הפכה לשומרת מסרת. עם איזה שם כדאי לה להשאיר? אשמח לקבל את תשובתך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי שמות שנמצאים בתנ"ך אין למעלה מזה, וצריכים מאד מאד לשמר איזה שם נותנים לילדים, כי השם הוא הנפש, כמו שכתוב (בראשית ב') "וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו", כי השם הוא הנפש, ולכן צריכים מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין לזה שום ערך וכו', ולכן אשרי מי שזהיר מאד לא לתת לילדים שלו שמות המצוצים מן האצבע, אלא שמות אחר צדיקים וצדקניות, כי כפי השם כך נמשך נשמת ומזל הילדים. לכן מה טוב ומה נעים לתת שם אחר צדיק או אחר אחד משמות האבות והאמהות הקדושים, או הנביאים והנביאות וכו', שם תנכ"י, כמוכא מהצדיק הקדוש הרבי רבי אלימלך מליזענסק זכותו יגן עלינו (נעם אלימלך - במדבר) שהשם יתברך ברוך הוא גזר בכריאת העולם שיהא כך וכך שמות ראובן וכך וכך שמות שמעון, ועתה כשנתגלגל איזה אדם בעולם ונותניו לו שם בשם צדיק אחד שהיה כבר בעולם, זה גורם לאיש הלזה שיהיה גם כן צדיק מחמת שנתעורר האור של הצדיק שהוא בעולם העליון.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שאחותך תשאר עם השם 'מרים אביגיל' וישתנה מזלה לטובה, רק להתחזק להיות בשמחה עצומה, וצריכים לדעת שאם היא נשואה כבר אזי צריכים לשנות את הכתבה עם השמות החדשים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שא.

רבנו אָמַר שְׁסַגְלָה לומר אֶת הַפְּסוּקִים "שְׁמַע" ו"בְּרוּךְ שֵׁם" בְּבִכְיָה. אֵיךְ מִתְעוֹרְרִים לְבִכְיָה?

שְׁאֵלָה:

מֵאת יִשְׂרָאֵל: שְׁלוֹם וּבְרָכָה.

רבנו נחמן מברסלב אומר שְׁסַגְלָה נגד הרהורי נאוף לומר אֶת הַפְּסוּקִים "שְׁמַע" ו"בְּרוּךְ שֵׁם" בְּבִכְיָה. אֲנִי מֵאֵד רוֹצֵה לְקַיֵּם אֶת זֶה, אָבֵל אֲנִי לֹא מְצַלִּיחַ לְהִתְעוֹרֵר לְבִכְיָה. מָה עוֹשִׂים?

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסִדְרֵי וִישְׁלַח, ט' כִּסְלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִשְׂרָאֵל נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רבנו ז"ל אָמַר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) תְּקוּן שֶׁל הַרְהוּרֵי זְנוּת שְׁבָא לְאָדָם, שֵׁיאִמַר "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הוֹי"ה אֶלְקִינוּ הוֹי"ה אַחַד: בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד", וְכִשְׁאָדָם מְקַבֵּל עָלָיו עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם בְּאֵלוֹ הַפְּסוּקִים, שְׁכוּלֵל אֶת נִשְׁמָתוֹ בְּשָׁנִים עֶשֶׂר שְׁבֻטֵי יְהוָה, וּמְפָרִישׁ אֶת נִשְׁמָתוֹ מִנִּשְׁמַת עַרְב רֵב, עַל יְדֵי זֶה בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ הַקְּלָפָה שֶׁל תְּאֻזָּת נְאוּף וְכוּ'. וְכֵן זֶה כְּשֵׁי שֶׁל לְאָדָם הַרְהוּר בְּאֶקְרָאֵי בְּעֵלְמָא, אֲזִי דִי לוֹ בְּאֶמִירַת שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הָאֵלוֹ, אָבֵל אִם הוּא חָס וְשְׁלוֹם רְגִיל בְּהַרְהוּר שֶׁל הַתְּאֻזָּה הַפְּלִילִית תְּאֻזָּת נְאוּף רַחֲמָנָא לִיְצַלְן, וְאִינוּ יָכוֹל לְהַפְרֵד מִמֶּנָּה, אֲזִי צְרִיךְ גַּם לְהוֹרִיד דְּמַעוֹת בְּשַׁעַת קְבֻלַּת עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם.

וְהַאֲרִיךְ מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל בְּזֶה (לקוטי הַלְכוֹת קְרִיאַת שְׁמַע הַלְכָה ד') שֶׁעָקַר כְּוִנַּת רַבְּנוּ ז"ל הָיָה לְהִתְחַזֵּק בְּאֶמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׁזֵה סוּד שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הָאֵלוֹ שְׁמַע וּבְרוּךְ שֵׁם, כִּי אִם אָדָם מִתְחַזֵּק בְּאֶמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִוֹדַע וְעַד אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל וְהַכֵּל

לכל אלקות גמור הוא, על ידי זה יקרר את יצרו הבוער בו בתאות נאוף וכו' וכו', כי הרגע שאדם חזק באמונה אזי זה בעצמו יקרר לו את תבערת המדורה של נאוף הבוערת בו כתנור וכו' וכו', ולכן צריכים להרגיל את עצמו לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, ולבקש ולהתחנן אליו יתברך שיחוס וירחם עליו ויוציא אותו מתאות נאוף הבוערת בו, ובכל פעם בעת שיתפלל על זה יזכיר באמצע תפלתו את שני הפסוקים "שמע ישראל הוי"ה אלקינו הוי"ה אחד: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד", וזה יועיל לו בודאי.

וכבר כתב הרמב"ם (פרק כ"ב מהלכות אסורי ביאה הלכה כ"א) ולא ישב בלא אשה שמנהג זה גורם לטהרה יתירה גדולה, מכל זאת אמרו יפנה עצמו ומחשבתו לדברי תורה וירחיב דעתו בחכמה שאין מחשבת עריות מתגברת אלא בלב פנוי מן החכמה, ובחכמה הוא אומר (משלי ה' י"ט) "איילת אהבים ויעלת חן דדיה ירוף בכל עת באהבתה תשגה תמיד".

מה טוב ומה נעים באם תזכה ללמד בכל יום את המאמר בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו, ולומר עליו את התפלה מלקוטי תפלות, וזה יועיל לך לקרר את תבערת המדורה שבוערת בך בנאוף ותזכה לאמונה ברורה ומזככת, ויאיר בך מלך הכבוד בעצמו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שב.

הייתי באומן, התפללתי על זוג, ומיד אחר כך הכרתי מישהי. איך אדע שזה הזוג האמתי?

שאלה:

מאת אלי: שלום וברכה לכבוד הצדיק שליט"א.
זכיתי להיות באומן בראש השנה הזה והתפללתי על זוג,

והנה הכרתי מישהי ואנחנו כבר מתכננים חתונה. היא מתחזקת ואוהבת את היהדות, וזה נראה לי כמו נס מהשמים, אבל איך אדע שזה הזוג שלי? אני לא רוצה שתם להתחתן, אני רוצה לדעת שזה אמתי ושבאמת כדאי לי ללכת על זה כי יש לי כמה ספקות ואני לא בטוח שזה באמת טוב.

למשל יש לה כלב והיא רוצה שהוא יגור איתנו יחד, ואני לא מרצה מזה בכלל, אבל בגלל שהנושא הזה מאד רגיש אצלה והיא קשורה אליו, אני לא יודע אם להגיד משהו או לא, כי היא בחורה טובה ותמימה ונחמדה מאד אבל לא בדיוק למדה הרבה.

לסכום: אני לא יודע אם כדאי לי ללכת על זה או לא... זה מרגיש לי כן, אבל אני לא יודע באמת. אנא מוקף עזר לי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישלח, ט' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אדם מבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא שיזכה למצא יהלום וכו', והנה הקדוש-ברוך-הוא ענה לתפלתו ומצא יהלום, ולשמחתו אין גבול וכו', ואף על פי כן הוא מתחיל לתמה האם היהלום הזה זה שלי? והאם זה טוב בשבילי? כמו כן אתה זכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל, ובקשת על זיווג, והנה כבר מצאת את בת הזוג שלך, ועכשיו אתה מסתפק אם זה שלך או לא? איפה השכל והדעת שלך? ולכן תראה לגמור בסימן טוב ובמזל טוב, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך לבנות בית נאמן בישראל.

בענין הכלב שהיא רוצה לגדל וכו', כדאי לאט לאט להסביר לה אשר על כלב שורה רוח הטמאה, כי רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות המתקת דין סימן צ"ב) מי שמגדל כלב מעורר דין; ולכן אצלנו לא נוהגים

בכלל לגדל כלב כי זה משרה טמאה בבית, ובפרט מי שאוחז אותו. ואמרו חכמינו הקדושים (שבת סג) כל המגדל כלב רע בתוך ביתו מונע חסד מתוך ביתו, וצריכים מאד מאד לשמר לא לגדל כלב בשום פנים ואופן, ואפלו מי שיש לו כלב ואינו מצית, צריך שיזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא קמא ע"ט): לא יגדל אדם את הכלב אלא אם כן יהיה קשור בשלשלת, כי כלב הוא דבר המזיק ולא פעם אחת קרה שכלב נשך את הזולת וכמוכך שבעל הבית הוא החיב בזה, וכן לא פעם אחת קרה שהכלב נשך את בעל הבית בעצמו, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ל"א סימן מ"ב) חצוף שבחיות זה הכלב, ולכן אשרי מי שמרחק מביתו כלב.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתזכה להתאָרס ותכף ומיד אחר כך להתחתן ולבנות בית נאמן בישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שג.

**במה עלינו להתחזק לאור הפגועים
שקורים בתקופה האחרונה?**

שאלה:

מאת יצחק: שלום וברכה לכבוד האדמו"ר שליט"א. ברצוני לשאל על דבר שמאד מטריד אותי: בסוף שנה שעברה אמר אחד הרבנים התימנים הגדולים של הדור שבשנה הקרובה הולכים להיות חס וחלילה צרות ואסונות רבים לעם ישראל. לא מזמן ראיתי שאלה ותשובה של הרב בנושא הזה, והרב אמר שהכל הבלים ובעזרת השם יתברך תהיה שנה טובה לעם ישראל.

אין לי חס וחלילה שום שאלות על כבודו, אף בגלל כל

הַאֲסוֹנוֹת וְהַפְּגוּעִים שֶׁקָּרוּ בַּיָּמִים הָאֲחֵרִים בְּרִצּוֹנִי לְשָׂאֵל
בְּמָה עָלִינוּ לְהִתְחַזֵּק. אֲשַׁמַּח לְתִשׁוּבָה.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יִצְחָק נְרוֹ יְאִיר

לְנֶכֶן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

יֵשׁ דְּבוּר מְרַבְּנוּ ז"ל שֶׁאָמַר "אֵין זוֹ חֲכָמָה לְשִׁבֵּר בְּנֵי אָדָם, אֶלָּא
הַחֲכָמָה הִיא לְבָנוֹת בְּנֵי אָדָם", וְלִכֵּן אֵין בְּזֵה חֲכָמָה לְהַכְנִיֵס אֶת עַם
יִשְׂרָאֵל בְּפַחְדִּים יִתְרִים וְכוּ' כְּאֵלוֹ מִי יוֹדֵעַ מָה יִהְיֶה? הַחֲכָמָה הִיא
לְחִזּוֹק וְלַעֲוֹדֵד וּלְשִׁמְחַת אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַל
זֶה נִשְׁלַח רַבְּנוּ ז"ל בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלּוֹ לְחִזּוֹק וְלַעֲוֹדֵד וּלְשִׁמְחַת אֶת כָּל
נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְלִכֵּן אָסוּר לְהַשְׁבִּיר מִשּׁוּם דְּבַר, וּמִכֵּן שָׁפַל וְכָל שָׁפֵן
לֹא לֵהִיּוֹת מִהַנְּבִיאִים שֶׁרַק מִנְּבִיאִים שָׁחֹר וְכוּ' וְכוּ', עִם יִשְׂרָאֵל עָבְרוּ
כְּבָר אֶלְפִים שָׁנָה בְּגִלוּת, וְאַנְחֵנוּ מוֹכְנִים בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל
רִגְעַת הַגָּאֵל גְּאֵלֵת עוֹלָם.

וְלִכֵּן עָלִינוּ לְהַכִּיֵן אֶת עֲצָמֵנוּ נִפְשִׁית לְקִרְאָת הַגָּאֵלָה, וְלָזֶה זֹכִים
עַל יְדֵי אֵהֱבַת יִשְׂרָאֵל שְׁצָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּזֵה בִּיתֵר שְׂאֵת וּבִיתֵר עוֹ,
כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יומא ט): מִקְּדָשׁ רֵאשׁוֹן מִפְּנֵי מָה חָרַב?
מִפְּנֵי שְׁלִשָּׁה דְּבָרִים שֶׁהָיוּ בוֹ - עֲבוּדָה זָרָה וְגִלוּי עֲרִיוֹת וּשְׁפִיכוֹת
דָּמִים; אֲבָל מִקְּדָשׁ שְׁנֵי שֶׁהָיוּ עוֹסְקִין בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת וּגְמִילוּת חֲסָדִים,
מִפְּנֵי מָה חָרַב? מִפְּנֵי שֶׁהִיתָה בוֹ שְׂנֵאת חֲנָם. לְמַדְּךָ שֶׁשְׁקוּלָה שְׂנֵאת
חֲנָם כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ עֲבֻרוֹת - עֲבוּדָה זָרָה, גִּלוּי עֲרִיוֹת וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים.

וְהַצָּרָה הַכִּי גְדוֹלָה שְׁעֵדִין הַשְׂנֵאת חֲנָם מְרַקְדֵת בֵּינָם וְכוּ', וְלִכֵּן
עָלִינוּ לְעֵבֵד הַרְבֵּה עַל קְרוֹב עִם יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְחַפֵּשׂ
וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא אֶת הַטוֹב שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ
ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן רפ"ב) שְׁצָרִיכִים לְדוֹן אֶת כָּלֵם לְכַף זְכוּת,
וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֲצֵל כָּלֵם אֶת הַטוֹב שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם. וְכָתַב עַל זֶה מוֹהַר"ן

ז"ל (לקוטי הלכות השכמת הבקר הלכה א') שזו תהיה עבודת משיח צדקנו שימצא את הטוב שיש בכל בר ישראל, ועל ידי זה יחזיר את כלם בתשובה שלמה, וכיון שתהיה אחדות ואהבה בין נשמות ישראל אזי נגאל גאלת עולם, ונזכה לראות כמו עינינו בגלוי שכינה ובבנין בית המקדש שכינה על ידי הקדוש-ברוך-הוא בעצמו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' דש.

**כבר שנתים אני בקשר עם בחור לא החלטי.
מה אני אמורה לעשות?**

שאלה:

מאת תמר: לצדיק שלום.

ברצוני להתייעץ אתך לגבי קשר עם בחור שהכרתי לפני כשנתיים בערך במהלך השנתיים היו עליות וירידות בקשר ולבסוף נפרדנו. לפעמים מצאנו את עצמנו מדברים האם לחזר ופעם אחת אחרי כשנה החלטנו לחזר אבל פחות מחודש אחר כך נפרדנו שוב.

הקדוש-ברוך-הוא מזמן לנו בכל פעם מקרים בהם יוצא לנו להפגש, ובכל פעם מחדש נוצר שיח על ענין הקשר. מצדי אני רואה מקום לקשר רציני ואף עתידי, אף מצדו הוא נורא מבלבל בחייו ויותר מבלבל בקשר אלי. הוא טוען שהוא רואה בי משהו רציני והדבר שהוא מיחל לעצמו, אף עם זאת הוא לא מוכן להתמסר לקשר כי הוא מרגיש שיש ימים שהוא רוצה ויש ימים שלא, ואני בעצם חלק מהבלבול שלו בחייו. אני מרגישה שאני כן מוכנה להתמסר לקשר הזה ולהתמודד עם כל קושי, אף מצדו הוא לא מוכן לכך, ומה שקשה לי זה שהתפיסה בחיים שלו היא להתמודד עם כל קושי, אף בנושא

שָׁלְנוּ-הוּא בּוֹחֵר לְבַרְחָה, לְשִׁים אֶת הָעֵינַן בְּצַד, לְחַשֵּׁב וּלְהַתְפַּלֵּל עֲלָיו וְלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם צַעַד כְּכָר חֲצֵי שָׁנָה. בְּכָל פֶּעַם שִׂיזְצָא לְנוּ לְדַבֵּר הוּא מִסְפֹּר שֶׁהוּא חוֹשֵׁב עָלַי, חוֹשֵׁב עַל שְׁנֵינוּ וְעַל הַקֶּשֶׁר שֶׁהוּא רוֹצֵה אֵתִי, אֲךָ אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שֶׁהוּא רַק מְדַבֵּר וּמְדַבֵּר וְהוּא לֹא מוֹכֵן לַעֲשׂוֹת שׁוּם צַעַד. מָה אֲנִי אֲמוּרָה לְהַרְגִישׁ?

אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שֶׁהוּא פָּשוּט מְשַׁלֵּה אוֹתִי בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ - יֵשׁ בּוֹ דְבָרִים שֶׁאֲנִי מִיַּחְלָת לְעַצְמִי, אֲךָ עֶצֶם הַיְדִיעָה שֶׁהוּא חוֹשֵׁב עָלַי אֲךָ לֹא עוֹשֶׂה עִם זֶה כְּלוּם מְבַלְבְּלִים אוֹתִי. מִצַּד אַחַד אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שֶׁיְבֹאוּ יוֹם וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, אֲבָל בֵּינֵתִים אֲנִי רַק נִפְגַּעַת בְּכָל פֶּעַם מִחֲדָשׁ כִּי אֲנִי מְקַבְּלַת מִמֶּנּוּ אֲךָ וְרַק דְּבוּרִים וְדְבוּרִים בְּלִי שׁוּם מַעֲשִׂים... הוּא טוֹעֵן שֶׁהוּא נִמְצָא בְּמִקּוּם נוֹרָא מְבַלְבֵּל וְנוֹרָא לֹא מִיִּשְׁבֵּב אֲזָ הוּא לֹא רוֹצֵה לְהוֹסִיף אוֹתִי לְכָל הָעֵינַן.

מָה אֲנִי אֲמוּרָה לְהַרְגִישׁ וְלְחַשֵּׁב כְּשֶׁאֲנִי מְקַבְּלַת מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא דְבַר טוֹב שֶׁאֲנִי מוֹכֵנָה לְהִתְמַסֵּר אֵלָיו וְלִרְצוֹת בּוֹ, אֲךָ הֵצַד הַשְּׁנִי לֹא מוֹכֵן לְהִתְמַסֵּר עַל אֲךָ הָאֲהַבָּה? וְמָה הַצְּדִיק מִיַּעֲץ לַעֲשׂוֹת? תּוֹדָה רַבָּה מַעֲמֵק הַלֵּב.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר וַיִּשְׁלַח, י' כֶּסֶלּוֹ הַיְתַשְׁע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל תְּמַר תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

לְדַעֲתִי אֶת צְרִיכָה לְעֹזֵב אֶת הַבְּחוּר הַזֶּה כִּי הוּא לֹא שְׁפוּי בְּדַעֲתוֹ וְכוּ' וְאִינוּ מִיִּשְׁבֵּב כָּלֵל וְכוּ', וְאִיךָ אֶת רוֹצֵה לְבָנוֹת עִמּוֹ בֵּית וְעֵתִיד וְכוּ' בְּשַׁעֲזָה שֶׁהוּא מְאֹד מְבַלְבֵּל וּמְבַהֵל? וְלִכֵּן תְּזַרְקִי עַכְשָׁו אֶת הַרְגֵּשׁ וְתִשְׁתַּמְּשִׁי עִם הַשִּׁכָּל, כִּי לֹא כְּדַאי לָךְ לְהִכְנֵס בְּמִטָּה חוֹלָה וְכוּ', וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֹא יַעֲבֹד עֲלֶיךָ וְלֹא יִנְצַל אוֹתְךָ וְכוּ', תִּפְקְחִי אֶת הָעֵינַיִם שֶׁהוּא

סתם מהתל בך והורס לך את העצבים בחנם, ולכן תעזבי אותו והקדוש-ברוך-הוא יזמין לך את בן זוגך ששייך לשרש נשמתך.

העקר תמסרי את נפשך לשמר שבת, ודיקא על ידי שמירת שבת כהלכתה תזכי למצא את בן זוגך, כי עם ישראל הם בן זוגה של השבת, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה פרשה י"א ח) תני רבי שמעון בן יוחאי: אמרה שבת לפני הקדוש-ברוך-הוא, רבוננו של עולם, לבלן יש בן זוג ולי אין בן זוג, אמר לה הקדוש-ברוך-הוא: כנסת ישראל היא בן זוגך, וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני, אמר להם הקדוש-ברוך-הוא זכרו הדבר שאמרתי לשבת - כנסת ישראל היא בן זוגך, הינו דבור (שמות כ) "זכור את יום השבת לקדשו".

הקדוש-ברוך-הוא ישמר אותך מכל רע, ותזכי לבשר לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שה.

**אני מאד רוצה ללמד לקוטי הלכות,
אבל לא יודע איך לגשת לזה**

שאלה:

מאת חן: שלום.

רציתי לשאל איך להתקרב יותר לחסידות - אני בעל תשובה כבר שנה וחצי ואני בירידה עצומה. אני מרגיש שרק ספרי לקוטי הלכות מרימים אותי, אך אני לא יודע איך ללמד ואיך לגשת לזה.

יש אצלנו שעור של לקוטי הלכות פעם ביום חמש דקות אחרי תפלת שחרית, לא תמיד אני מספיק להשתתף בו, אך תמיד אחרי הטעימה הזאת הלב שלי מתמלא בהרטה

על חטאי ותחושת קרבה לאבינו שבשמים. אשמח אם תוכל לעזור לי, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל חן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

יסוד היסודות בחסידות ברסלב הוא להיות רק שש ושמש על כל נקדה ונקדה טובה שיש בו בנקדת היהדות, ואמר רבנו ז"ל (לקויטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו. וכל החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו', וכפי קלקול השמחה והנגון, כן בא החולאת על האדם, וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני. וצריך להתגבר מאד בכל הכחות להיות אך שמש תמיד. כי טבע של האדם למשך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכת גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

ואמר רבנו ז"ל (ת"י מוהר"ן סימן תקצ"ג) שאפלו בעת הצער והרחוק מעבודתו יתברך וכו', וכן בזמן שעוברות עליו כל מיני צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו', עם כל זאת צריכין להתחזק להיות אך שמש תמיד, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר במה שמוצא בעצמו איזו נקדה טובה עדין, כי כל בר ישראל מלא נקודות טובות, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רתתך" - מאי רתתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות פרמון; והעולה על הכל צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי כגויי הארצות וכו', ולהפך את כל היגון והאנחה והצער והיסורין לשמחה גדולה, וצריכים

לשמר מאד מאד מעצבות ומרירות ומדכאון שזה אבי אבות הטמאה וכו', ואפלו שהסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותו לגמרי ולומר לו שאין לו כבר שום תקנה ותוחלת, עם כל זאת ראוי לו לומר לעצמו, אף על פי שאני כמו שאני וכו', אף על פי כן זכיתי להיות מזרע ישראל, ולקיים כמה מצוות בכל יום - ציצית ותפלין, קריאת שמע, צדקה, שבת וכיוצא, ואף על פי שגם בעשית המצוות הם כמו שהם וכו', אף על פי כן על כל פנים יש בהם בודאי נקודות טובות מאד שנעשה מהם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות.

כי הרי אפלו על ידי המצוות שנעשין על ידי פושעי ישראל, כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, מתפאר בו השם יתברך הרבה, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר", וצריכים לדעת אשר המרה שחורה והעצבות מתגברות על האדם יותר מן הכל, וקשה לשברם יותר מכל המדות, ומזקת לאדם מאד יותר מהכל. וכל עקר התרחקות של כל אדם מהשם יתברך, היא רק מחמת עצבות ומרה שחורה ודכאון שמתגברים עליו, על כן צריכין לראות לשמח את עצמו בכל הכחות בכל מה דאפשר אפלו בעת שצור לאדם ודחוק לו מאד בגשמיות וברוחניות, הן בפרנסת הנפש, הן בפרנסת הגוף, אף על פי כן צריך לראות לבטח תמיד בהשם יתברך שסוף כל סוף לא יעזב השם יתברך אותו וכו', ולכן ראוי לשמח את עצמו בכל מה דאפשר; וזו התכלית והשלמות שאדם צריך להגיע אל זה.

בענין למוד "לקוטי הלכות" שחבר מוהרנ"ת ז"ל - אין למעלה מלמוד זה, כי בפרוש גלה לנו מוהרנ"ת ז"ל ואמר שמי שאינו חושב בכל יום מהתכלית הנצחית שיצטרך פעם לעזוב את זה העולם, הוא נדמה בעיני כבהמה ממש, אבל מי שכך חושב על יום האחרון וכו', עליו בודאי עובר מה שעובר וכו', ועבור אדם כזה חברתי את ספרי "לקוטי הלכות" כדי לחזקו ולאמצו ולעודדו ולשמחו, שידע איך לעבר את זה העולם בקלות.

ולכן אשרי מי שקובע לעצמו ללמד בכל יום שעור בספרי

"לקוטי הלכות", שבפרוש אמר מוהרנ"ת ז"ל שזה הגן עדן של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אשרי מי שמטיל בגן עדן הזה בכל יום, ולומד בכל יום דף אחר דף בספרי "לקוטי הלכות", שרק מוהרנ"ת ז"ל הבין בשלמות את דעת רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שו.

בעלי מזניח אותי לחלוטין וזה מה שגורם לי לבגד בו. איך אני יכולה לעזור לעצמי?

שאלה:

מאת רותי: אני נשואה ויש לי שבעה ילדים, אך מה לעשות שבגלי אברך בטלן והוא לא נותן לי טפח יחס ולא נוקף אצבע כדי להביא פרנסה הביתה... אני מתביישת לומר שאני בוגדת בו כבר תקופה בעבור כסף. קשה לשמע, אבל זה המצב, ואם הייתם מכירים אותו הייתם יודעים שאין מה לשפט אותו. אני יודעת שאני עושה דברים חמורים מאד אבל הפתוי חזק יותר ממני. איך אני יכולה לעזור לעצמי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל רותי תהיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך להתבייש מאד במעשיך וכו', את לא רק בוגדת בבגליך, אלא את הורסת את השבעה ילדים שהבאת לזה העולם, ואני לא יודע אם יש לך לב אנושי וכו'. את מקלקלת ורקובה מאד מאד,

וְלִכְּנֵן אֶת מַחְפָּשֶׁת עֲלֶיהָ לִבְגַד בְּבַעַלְךָ וּבִילְדִים עִם תְּרוּץ שְׂאִין פְּרִנְסָה, וְהַבְעֵל הוּא בְּטָלָן וְכוּ', וְכוּ', אֶת פְּשׁוּט נּוֹאֲפֶת, וְאֲנִי מְכָרְךָ לְהַגִּיד לָךְ שֶׁעַל הַכֹּל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל אֲבָל לֹא עַל זְנוּת וְכוּ', וְאִין עַל זֶה תְּרוּץ שְׂמַתְגַּבֵּר עָלַי יִצְרִי וְכוּ', אוּ מִפְּנֵי שְׂאִין לִי פְּרִנְסָה וְכוּ', וּבִשְׂבִיל זֶה לְקַחַת אֶת עֲצֻמְךָ בְּעֶסֶק זְנוּת וְכוּ'. אֵל תִּכְתְּבֵי "מָה אֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת?" כִּי הַבְּחִירָה חֲפְשִׁית, אִם רוֹצִים עוֹשִׂים, וְאִם לֹא רוֹצִים לֹא עוֹשִׂים.

וְלִכְּנֵן אֶת מְכָרְחַת לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, כִּי אַחֲרַת אֲנִי מְכָרְךָ לְהַגִּיד לָךְ שְׂחֻכְמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פְּרָשָׁה כ"ו סִימָן ה') עַל הַכֹּל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאָרִיךְ אִפּוֹ חוּץ מִן הַזְנוּת; וְאָמְרוּ (בְּמַדְבַּר רַבָּה פְּרָשָׁה ט' סִימָן ז') אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: עַל הַכֹּל אֲנִי כּוֹבֵשׁ וְעַל הַזְמָה אֲנִי כּוֹעֵס; וְאָמְרוּ (תַּנְחומָא בְּרֵאשִׁית) עַל הַכֹּל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹתֵר חוּץ מִן הַזְמָה וְהַזְנוּת; וְלִכְּנֵן דְּעֵי לָךְ שְׂמֵרָה יִהְיֶה לָךְ בְּאַחֲרוֹנָה אִם לֹא תַחֲזְרִי בְּתִשׁוּבָה תִּכְרַף וּמֵידָה. אֲשֶׁה חוֹשֶׁבֶת שֶׁהַכֹּל הֶפְקֵר וְלִית דִּין וְלִית דִּין וְכוּ' וְכוּ', וּפְתָאוּם הִיא מְקַבֵּלֶת אֶת הַמְכָּה בְּצוּרָה כְּזוֹ שֶׁהִיא לֹא חֲלָמָה, וְלִכְּנֵן רְאִי לְחֹזֵר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וְלִבְרַח מֵהַזְבֵּל וְהַלְכִלוּךָ הַזֶּה לְפָנַי שְׂכָבֵר לֹא תוֹכְלִי לְחֹזֵר.

חוּסֵי וְחֻמְלֵי עַל הַיְלָדִים שְׁלָךְ וְאֵל תֹּאמְלִלִי אוֹתָם כִּי זֶה יַעֲלֶה לָךְ לְבִסוּף בִּיקָר וְכוּ', הֵם לֹא יִרְצוּ לְהִסְתַּכֵּל בַּפְּרָצוּף שְׁלָךְ, וּבְצַדִּק, אִמָּא שְׂיִכּוּלָה לִבְגַד בְּהֵם הֵם לֹא יִמְחִלוּ לָהּ לַעֲוֹלָם, אֵל תֹּאשִׁימִי אֶת בְּעַלְךָ וְכוּ', אֲלֹא תֹאשִׁימִי אֶת עֲצֻמְךָ שְׂאֵת פְּשׁוּט נּוֹאֲפֶת וְכוּ', וְלִכְּנֵן תַּחֲזְרִי בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה וּבּוֹדָאֵי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִקְבַּל אוֹתָךְ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שז.

**אני לא מצליח לקבל מהרב שלי התחזקות ללמוד תורה.
האם להשאיר אצלו?**

שאלה:

מאת שמואל: שלום לכבוד הרב הצדיק מיבנאל. כבר שנים אני מקרב אל רב מפרסם שכלם אוהבים ממנו לצדיק ובעל רוח הקדש, ובאמת שהוא מחדיר בתלמידיו תבערת לב גדולה להשם יתברך, אבל לאחרונה אני עורך עם עצמי חשבון נפש אמתי ועולות בי תהיות: למה בעצם אני מקרב אליו? נכון שמספרים עליו ספרי מופתים ואני מאמין בהם בכל לבי, אבל מאידך גיסא אני רואה שאני הולך שבור ולא מצליח לקבל ממנו את ההתחזקות שרציתי לעבודת השם, ללמוד תורה ולתפלה. התחושה אצלנו היא שרק אנחנו הולכים בדרך האמת וכלם טועים, אף האמת הפנימית שלי שואלת אותי: האם אני צריך להשאיר כאן?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמואל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל אתה צריך לדעת שמי שהוא בעל רוח הקדש את זה אף אחד לא יודע, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (פסחים נ"ד): אין אדם יודע מה בלבו של חברו; יכול להיות אחד שהוא נואף גדול, ואנשיו מטעים את העולם שהוא בעל רוח הקדש, ולכן הדבר הראשון צריכים תמיד לזכר שדבר זה מי שיש לו רוח הקדש או לא אף אחד

לא יכול לדעת, זה רק דמיון שנדבק בבני אדם שאומרים על המנהיג שלהם שהוא בעל רוח הקדש וכו'.

רבנו ז"ל ספר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן קט"ז) כשהיה בארץ ישראל, ספרו לו שם החשובים שהיו שם שבאו ממדינות אלו נשהם הרב הקדוש רבי אברהם מקאליסק זכותו יגן עלינו, ורבי יעקב שמשון משיפיטובקה זכותו יגן עלינו, רבי זאב וואלף מטשרני-אוסטרעהא זכותו יגן עלינו וכו' וכו', וקבעו דירתם שם בארץ ישראל כמפרסם. וספרו לו שקדם שהיו בארץ ישראל לא היו יכולים לציר לעצמן שארץ ישראל היא עומדת בזה העולם, והיו סוברים שארץ ישראל הוא עולם אחר לגמרי, לפי גדל קדשת ארץ ישראל המבאר בספרים, ומפך בתורתנו הקדושה מעלת קדשת ארץ ישראל כמה וכמה פעמים, והתורה בעצמה מפרשת כל גבולי ארץ ישראל לגדל מעלתה וקדשתה העצום והנורא מאד מאד. על כן לא היו יכולין לציר לעצמן בעיניהם, שארץ ישראל יהיה בזה העולם, עד אשר באו לשם וראו שארץ ישראל היא בזה העולם ממש, כי באמת ארץ ישראל הוא כמו מדינות אלו ממש, ועפר ארץ ישראל הוא במראה ודמות כמו עפר מדינות אלו ממש. כי מה שמביאין לפעמים עפר לבן משם זהו רק במקומות פרטיים, וגם במדינה זו נמצא עפר לבן ועפר של נתר בכמה מקומות, אבל עקר העפר בארץ ישראל הוא כמו עפר מדינות אלו ממש.

כי באמת בדמות ותמונה אין חלוק כלל בין ארץ ישראל ובין שאר מדינות, להבדיל, ואף על פי כן היא קדושה מאד מאד בתכלית הקדושה עצומה ונוראה מאד, אשרי הזוכה להלך שם אפלו ארבע אמות וכו', כאשר הפליגו חכמינו הקדושים וכל הספרים בעצם קדשתה הגדולה והנוראה.

וספר רבנו ז"ל זאת, כי הוא ענין נצרך מאד לכמה ענינים שבני אדם נבוכים בהם בטעותים. כי יש טועים וסוברים, שאצריכין להכיר את הצדיק או שאר דבר שבקדושה להכירו בפניו בצלמו ודמותו,

שִׁיחָהּ מְשֻׁנָּה בְּדַמוֹתָיו וּבְתַנּוּעוֹתָיו דִּיקָא, וּבְאַמַּת לֹא כֵן הוּא, כִּי הַצְדִּיק הוּא בְּדַמוֹת וְצֶלֶם כְּכֹל הָאֲנָשִׁים וְאִין בּוֹ שׁוּם שְׁנוּי כָּלֵל, וְאִף עַל פִּי כֵן הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרִי, וּשְׂאֵרֵי בְּנֵי אָדָם אֵינָם בְּדַמוֹתוֹ כָּלֵל בְּאַמַּת לְאַמַּתוֹ, כְּמוֹ שְׂאֵמֶר רַבְּנּוּ ז"ל שְׂאִישׁ הַכָּשׁוּר נִדְמָה שֶׁהוֹלֵךְ עִם כְּרֶכְשׁוֹת וְדִקְיָן כְּמוֹ שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, וְאִף עַל פִּי כֵן הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרִי. וְכֵן אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּאַמַּת הִיא מְבֻדֶּלֶת וּמְפֻרָּשֶׁת לְגַמְרֵי מִשְׂאֵר אֶרְצוֹת כְּכֹל עֲנִינֶיהָ וּבְחִינוֹתֶיהָ.

וְאֵמֶר רַבְּנּוּ ז"ל שְׂאֵרֵי יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהּ רְקִיעַ אַחַר מִשְׂאֵר אֶרְצוֹת, וְכַמוֹכֵן בּוֹהֵר הַקְּדוֹשׁ (וַיִּקְהַל ר"ט), אִף אִף עַל פִּי כֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת לְפִי מְרָאָה עֵינֵי הָאָדָם אֵין רוֹאִים שׁוּם שְׁנוּי בֵּין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְשְׂאֵר אֶרְצוֹת, כִּי אִם מִי שְׁזוֹכָה לְהֶאֱמִין בְּקִדְשָׁתָהּ, יְכוֹל לְהִבְחִין קֶצֶת הַהִפְרָשׁ. כְּמוֹ כֵן הַצְדִּיק וְהָאֲנָשִׁים כְּשֵׁרִים לְעֶרְךָ שְׂאֵר הָעוֹלָם, שְׂבְּאַמַּת הֵם דּוּמִים כְּכֹל תְּנּוּעוֹתֵיהֶם כְּשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם בְּדַמוֹתָם וְצֶלֶמָם, וְאֵין בֵּינֵיהֶם הִפְרָשׁ בְּגִשְׁמִיּוֹת לְכֹל מְרָאָה עֵינֵי בְּשׂוֹר, וְאִף עַל פִּי כֵן בְּאַמַּת לְאַמַּתוֹ אָנוּ מְאֱמִינִים שֶׁהֵם מְפֻרָּשִׁים וּמְבֻדֶּלִים לְגַמְרֵי, כִּי אִישׁ כְּשֵׁר הוּא עֲנִין אַחַר לְגַמְרֵי, מְכַל שְׂכֵן הַצְדִּיקִים הָאֱמַתִּיִּים; עֵין שָׁם.

הֵרִי שֶׁלֶף לְפָנֶיהָ שְׁזָה בְּלִתֵּי אֶפְשָׁרִי לְהַפִּיר אֶת הַצְדִּיק מִבְּחוּץ, כִּי מִבְּחוּץ הוּא יְכוֹל לְהִרְאוֹת כְּמוֹ אָדָם פְּשׁוּט, אֲבָל מִבְּפְנֵים הוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִכְלָל לְגַמְרֵי בְּעֶצֶם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמוֹכֵן וּמְזַמֵּן כָּל רִגַע לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְכוּ' וְכוּ', וְדָבָר זֶה אִף בֵּן אָדָם לֹא יְכוֹל לְדַעַת.

דְּבָר אֶחָד אַתָּה צְרִיךְ לְדַעַת אֲשֶׁר חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת פָּרָק א') עֲשֵׂה לָךְ רֵב, וְצְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד מֵאֹד מִי הוּא הָרֵב, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (שִׁיחֹת הַר"ן סִימָן ו') הַיִּצָּר הָרַע דּוֹמָה כְּמוֹ מִי שֶׁהוֹלֵךְ וְרָץ בֵּין בְּנֵי אָדָם, וְיָדוּ סְגוּרָה וְאֵין אָדָם יוֹדַע מַה בְּתוֹכָהּ. וְהוּא מְרָמָה בְּנֵי אָדָם וְשׂוֹאֵל לְכֹל אַחַד, מַה אֲנִי אוֹחִז? וְלְכֹל אֶחָד נִדְמָה כְּאִלוֹ הוּא אוֹחִז מַה שֶׁהוּא מִתְאַוֶּה. וְעַל כֵּן הִכַּל רְצִים אַחֲרָיו כִּי כָּל אֶחָד סוֹבֵר שִׁישׁ בִּידוֹ מַה שֶׁהוּא חֲפֵץ וְכוּ', וְאַחַר כֵּן הוּא פּוֹתַח אֶת יָדוֹ

ואין בה כלום וכו', כמו כן ממש היצר הרע שהוא מרמה כל העולם כלו, והכל רצים אחריו, ומרמה לכל אחד ואחד, עד שנדמה לכל אחד ואחד כאלו יש בידו מה שהוא חפץ, כל אחד כפי שטותו ותאוותו, ואחר כך בסוף הוא פותח את ידו ואין בה כלום, כי אין מי שימלא תאוותו אצלו; וכן הוא אצל רבנים וכו', אדם רץ אחר מישוהו ימים ושנים וכו', והוא מכור אליו לגמרי וכו', ונדמה לו שישועתו תלויה ברב זה וכו', והוא עובד עליו ומריק לו את הכיסים וכו', או מהפנט אותו לגמרי, ומוציא לו את השכל מהדעת וכו', ולבסוף ההוא פותח את היד ורואה שהכל כלום וכו', וסתם בליתי את הימים והשבועות והחדשים והשנים הכי טובות שלי בימי חיי, ומאומה אין בידי וכו' וכו', אבל זה כבר מאחר וכו'.

ולכן כשאדם מתקרב אל איזה רב יהיה מי שיהיה, צריך תמיד לזכר מה שאמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נ"א) את זה תקבלו ממני שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד מאד, אם לא מקבלים מהרב תכף ומיד מה שהוא צריך וכו' צריכים לדעת שהוא חי בדמיון ובטעות גדולה וכו', ומה צריך אדם? שכל ודעת, ועקר הדעת והשכל הוא (דברים ד) "אתה הראת לדעת כי הוי"ה הוא האלקים אין עוד מלבדו" - שיחידיר בו אמונה פשוטה בו יתברך, וילמד אותו איך מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, שאת זה יש לו תכף ומיד ביד, "ומה שביד בטוח", כי למדתי אצל הצדיק הזה איך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולדעת שאני עצמאי ואין לי אף אחד בזה העולם רק הקדוש-ברוך-הוא, ורק הוא יתברך יכול לעזור לי, וכן הרב צריך להכניס בו תשוקה עצומה ללמוד תורה הקדושה.

ולכן צריך לזכר "מה שביד בטוח", אם אני התחלתי ללמד בכל יום מקרא משנה וגמרא וכו' בזכות הרב הזה, ולא החסרתי יום אחד מבלי ללמוד התורה הקדושה וכו', אזי עלי לדעת "מה שביד בטוח", וכן אם הרב מוסר את נפשו שיהיה שלום בית בינו לבין אשתו, צריכים לזכר "מה שביד בטוח", ואם חס ושלום לא מקבלים את זה מהרב, צריכים לדעת שהכל דמיון גדול מאד, ולבסוף יפתח

את היד ויראה שאין בידי שום דבר, וסתם רצתי אחריו ימים ושנים, ואבדתי את שנותי היקרות בהבל ובריק, ומאומה אין בידי, לא רק שלא למדתי בכל יום תורה, מקרא, משנה וגמרא וכו', אלא גם לא התפללתי את השלש תפלות הקבועות - שחרית, מנחה וערבית, שרבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח') שמחנה ישראל הוא השלש תפלות, כל זמן שאדם מתפלל כל יום את השלש תפלות בידוע שהוא נמצא במחנה ישראל, כיון שמתרשל בתפלה אחת הוא כבר מתחיל לצאת ממחנה ישראל וכו'.

ולכן איך אתה יכול לדמות בדמיון הכי שחור שאתה נמצא אצל צדיק גדול מאד שמכניס בכם תבערה וכו', תבערת הלב כמו שאתה כותב וכו', בשעה שאתה לא לומד ולא מתפלל? אתה לא רואה שאתה חי בדמיון אחד גדול?

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיפתח לך את העינים ותברח משם לפני שיהיה מאחר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שח.

אשתי עובדת קשה מאד. האם כדאי לה לחפש עבודה קלה יותר למרות שההכנסה תקטן?

שאלה:

מאת אברהם: אני ואשתי חוזרים בתשובה, וברוך השם מאד קרובים לרבנו נחמן מברסלב. אנו ממשיכים להתחזק, וברוך השם בבית כבר אין טלויזיה.

שנינו אקדמאים שעובדים קשה, ואני מרגיש שאשתי עובדת קשה מדי בעבודה שלה. זה מאד משפיע על מצב הרוח שלה ועל הסבלנות בבית, ובנוסף היא עובדת עם אנשים שמאד

רחוקים מהשם לצערי. אני מתפלל על זה המון ומאד הייתי רוצה שהיא תחליף עבודה אפלו אם תרויח הרבה פחות, באמונה שהשם יעזר לנו ויטהר לנו להמשיך להתחזק יחד. גם היא רוצה זאת, אך חוששת לפרנסת הבית. כיצד עלינו לנהוג?

אשמח אם תוכל לפנות אליה בתשובתך כף שאראה לה את התשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריכם ואשרי חלקכם שאתם זוכים לחזור בתשובה שלמה, ומקימים את מצוותיו יתברך, אשר אין למעלה מזה, כמאמרם ז"ל (ברכות ל"ד). במקום שבעלי תשובה עומדים, שם אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

עם כל זאת אתה צריך לעקר מלבך את מדת הקנאה שיש לך על אשתך. כנראה שהיא מאד מצליחה וכו', ובתוך הלב שלך נכנסה איזו קנאה על אשתך וכו', ולכן ראה לעזר לאשתך בכל מה שאתה רק יכול, ותתן לה הרבה יחס, ותעזר לה בבית, ותשמח אותה, כי כף אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו) אשה - בעלה משמחה, ואז תראה שתהיה לך אשה אחרת לגמרי. אשה צריכה הרבה תשומת לב מבעלה, היא צריכה הרבה עדיוד וחזוק מבעלה, וכך בונים בית חזק.

אני מקווה שתבין דבר מתוך דבר ולא תקנא באשתך, אלא תקל את על הבית ממנה, וכך תוכלו לחיות ביחד באהבה גדולה מאד מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שט.

בגלל שיש ספק ביהדותה של בת הזוג של אחי - קשה לי מאד לתקשר אתה

שאלה:

מאת רונית: שלום וברכה לרב היקרה וכל טוב סלה לרב ולבני ביתו השם ישמרם וישמחם, אמן.
אחי היקרה שאני מקוה שייזכה לשוב בתשובה שלמה, פגש בחורה שרק אביה יהודי. היא אמרה שכל הילדים אצלם עברו גיור בגיל הנעורים, אף היא עדין לא שומרת תורה ומצוות, ולכן אני נרתעת בכל פעם שהיא מגיעה אל בית הורי.
כבר העירו לי על כך, אף מכיון שאני ברוך השם בתשובה אני לא יכולה להסביר להם את הרגישות לענין, ואני לא יכולה לומר דבר שלא ישמע. איך עלי להתנהג? תודה על כל החזקים והעצות הטובות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל רונית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים לברר - אם הם באמת התגיירו אזי הם גרי צדק שהתורה הקדושה מאד הקפידה לכבד וליקר גרים, וכך אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט): המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין, והלוחצו עובר בשניים וכו'; ואמרו (שם) בשלושים וששה מקומות ואמרי לה בארבעים וששה מקומות הזהיר הקדוש-ברוך-הוא לא לאונות ולא לצער ולא להלחיץ את הגר, כל כך חמור דבר זה; ואמרו (ילקוט בראשית רמז ק"מ) ללמדך שכל מי שהוא מקרב את הגר כאלו בוראו; ואמרו (ויקרא רבה פרשה ג' סימן ג') יראי השם אלו גרי צדק.

וְאָמְרוּ (במדבר רבה פרשה ח' סימן ב') אֵין אָנוּ צְרִיכִין לְהַחְזִיק טוֹבָה לְגַר שֶׁהֵנִיחַ מִשְׁפַּחְתּוֹ וּבֵית אָבִיו וְהֵנִיחַ אֲמָתוֹ וְכָל אַמּוֹת הָעוֹלָם וּבָא לוֹ אֶצְלָנוּ? לָכֵן הִרְבֵּה עָלָיו שְׁמִירָה שֶׁהִזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל שִׁישְׁמְרוּ עִצְמָם מֵהֵם שְׁלֹא יִזְיָקוּ לָהֶם, וְכֵן הוּא אֹמֵר (דְּבָרִים י"ט) "וְאֵהֲבַתֶּם אֶת הַגֵּר" (שמות כ"ב כ') "וְגַר לֹא תוֹנֶה" וְגו'; וְאָמְרוּ (תַּנְחומָא לָךְ לָךְ) וְרַבּוֹתֵינוּ אָמְרוּ חֲבִיב הַגֵּר, שֶׁהֲכַתִּיב הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְבוֹדוֹ עַל יְדֵי הַנְּבִיא, שְׁנֵאמַר (יִרְמְיָה י"ד) "לָמָּה תִהְיֶה כְּגַר בְּאַרְץ". אָמַר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲנִי מַחְבֵּב אֶת הַגֵּרִים, וְהִרְשָׁעִים הִלְלוּ בָאִים לְהַזְדוּג לְאַבְרָהָם אָבִי הַגֵּרִים, אוֹי לָהֶם שְׁסוּפָם לִפְנֵינוּ; וְאָמְרוּ (יְלִקוּט יְהוֹשֻׁעַ רַמְז ט') "שְׁנָשִׁים חֲסִידוֹת גִּירוֹת - הַגֵּר, אֶסְנֵת, צַפְרָה, שַׁפְרָה, פּוּעָה, בֵּת פְּרָעָה, רַחֲב, רוֹת, וְיַעַל אֵשֶׁת חֲבֵר הַקֵּינִי.

הַרִי שֶׁלָךְ לִפְנֵיךְ שְׂאֵשָׁה שֶׁהִתְגַּיְרָה יְכוּלָה לִהְיוֹת חֲסִידָה וְצַדִּיקַת גְּדוּלָה, וְאָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (פְּסִיקְתָא רַבְתִּי) כָּל גֵּרִים שֶׁמִּתְגַּיְרִים בְּעוֹלָם, וְכָל יָרָא שְׁמַיִם שִׁישׁ בְּעוֹלָם, מִן אוֹתָם שִׁינְקוּ חֲלָבָה שֶׁל שָׂרָה; וְלָכֵן אוֹי לוֹ לְזֶה שֶׁמְצַעַר גֵּר אוֹ גִּירַת, כִּי לֹא יֵאבֶה הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא סֵלַח לוֹ.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁשִׁנְיָהֶם יַחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה שְׁלָמָה וַיִּתְחַנְּנוּ כְּדַת מִשָּׁה וַיִּשְׂרָאֵל, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שי.

**מִישָׁהוּ מֵהַעֲבָר לֹא מוֹכֵן לְקַבֵּל אֶת הָעֲבָדָה שֶׁהִתְחַנְּנָתִי,
וְאֲנִי חוֹשֶׁשֶׁת שֶׁהוּא יִצַר אֶתִּי קֶשֶׁר**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת נִירִית: עָרַב טוֹב לְכַבּוֹד קִדְשֵׁת מוֹהֲרָא"ש.
יש מִישָׁהוּ שֶׁפֶּעַם הֵייתִי מְעַרְבֶת אֶתוֹ בְּקֶשֶׁר כְּלִשְׁהוֹ, וּבְרוּךְ

השם, השם הציל אותי והתרחקתי ממנו, אבל הוא לקח את הפרדה מאד מאד קשה והיה עוקב אחרי, כותב לי מכתבים, מאים להתאבד וכל מיני דברים מפחידים כאלו... אך זה נגמר ואני לא רואה אותו.

התחנתני ברוך השם ונולדו לי ילדים, וגם הוא, אבל לא מזמן הוא התגרש ומאז אני מפחדת שהוא יחזר לחשב עלי מרב השעמום והתסכול שלו, כי בזמנו הוא אמר שאני הרסתי לו את החיים... וגם היום, כמה שנים אחרי, אני עדיין מפחדת שהוא יאתר אותי וידע איפה אני והילדים שלי גרים. אני לא רוצה שהוא יפגע בי, ואני מפחדת... מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל נירית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להוציא את הזבל והלכלוך הזה מראשך וכו' וכו', ולא לפחד כלל, אלא להיות מסורה לבעלך ולילדים, ובכלל לשכח ממנו לגמרי וכו', ואל תכניסי אתו בטוען ונטען וכו', כי הוא סתם מכניס בך יסורי מצפון וכו' ורוצה להרס לך את החיים, ולכן תראי להתרחק ולהתנתק ממנו לגמרי שלא תהיה לך שום שיכות עמו לא בדבור ולא בכתב וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שיא.

**לא מוכנים לרשם לנו יותר במכלת ואנחנו שבורים
מאד. איך אפשר לשפר את המצב?**

שאלה:

מאת צלה: אנחנו מתפרנסים בדחק רב ושקועים בחובות, עד שֶאֱפֹלוּ בַּמַּכְלֵת לֹא מוֹכְנִים לְרִשָּׁם לָנוּ יוֹתֵר וְהַיְלָדִים צוֹעְקִים שְׂאִין לָהֶם מָה לְאָכֹל... הַלֵּב שְׁלָנוּ נִשְׁבֵּר בְּקִרְבָּנוּ בְּגִלְל הַמִּצָּב וְאֲנַחְנוּ לֹא יוֹדְעִים מָה לַעֲשׂוֹת. אִיךָ אֶפְשֵׁר לְשַׁפֵּר אֶת הַמִּצָּב?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל צלה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שלכל אחד תהיה עבודה מסודרת, ואמר (חיי מוהר"ן סימן תק"א) שחפץ מאד שתהיה לנו פרנסה, אף על פי שבטחון גם כן טוב מאד, אף על פי כן טוב מאד כשזוכין שיש לו מעמד פרנסה; וחקמינו הקדושים אמרו (אבות פרק ב') 'פה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שיגיעת שניהם משפחת עוון, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עוון; לא יכולים להתלבש על הבטחת הכנסה וכו' או בטוח לאמי וכו', ואשרי מי שנהנה מיגיע כפו ואינו צריך טובות משום בן אדם, וכך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו זוטא פרק י"ח) אמר רבי יוחנן: מעיד אני עלי שמים וארץ שכל תלמיד חכם שהוא קורא ושונה לשם שמים ונהנה מיגיע כפו, עליו הכתוב אומר (תהלים קכ"ח) "יגיע כפיה כי תאכל אשריה וטוב לך" - אשריה בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא, ואומר (שיר השירים ז') "מה יפית ומה נעמתי אהבה בתענוגים". ולא עוד, אלא שאשאתו ובניו יראים ממנו, ועכו"ם יראים ממנו, ומלאכי השרת שואלין בשלמו.

והקדוש-ברוך-הוא אוהב אותו אהבה גמורה, שְנֵאָמַר (דברים כ"ה)
 "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׂם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ"; וְלִכֵּן צָרִיךְ
 כָּל אָדָם לְמַצֵּא לְעַצְמוֹ אִיזוֹ עֲבוּדָה אוֹ מְשָׁרָה בְּפִרְסָה פְּדִי שְׂיוּכָל
 לְהִתְפָּרֵס בְּכָבוֹד וְלֹא יִצְטָרֵף לְבְרִיּוֹת כָּלֵל.

דְּעֵי לָךְ שֶׁסֶגְלָה לְפָרְנֶסָה לְכַרְךָ בְּרַכַּת הַמְּזוּן מִתּוֹךְ הַסְדוּר דִּיקָא,
 וּבְקוֹל וּבְשִׂמְחָה, וְזֶה מְסָגֵל לְעִשְׂרֵיּוֹת נִפְלְאוֹה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (משלי י'
 "בְּרַכַּת הַיְוֵי"הּ הִיא תַעֲשִׂיר וְלֹא יוֹסֵף עֲצָב עִמָּה". הֵינּוּ אִשָּׁה שֶׁמְבָרַכַת
 אֶת בְּרַכַּת הַמְּזוּן בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, זֶה מְסָגֵל לְעִשְׂרֵיּוֹת.

וְכֵן לְהִזְהָר מְאֹד עַל נְטִילַת יָדַיִם וְכוּ', וְלִכֵּן מֵהַיּוֹם וְהַלָּא תִּקְפִּידִי
 מְאֹד מְאֹד עַל נְטִילַת יָדַיִם כְּשֶׁאֵת קָמָה בְּבִקְרָ וְכוּ', וְכֵן כְּשִׂוְצָאִים
 לְשֵׁרוֹתַיִם וְכוּ', וְכֵן לְפָנֵי הָאֲכִילָה לְטַל יָדַיִם עִם נְטִלָה דִּיקָא וְכוּ',
 כִּי נְטִילַת יָדַיִם מְסָגֵל לְהַנְצִל מֵעֲנִיּוֹת, כִּי עַל נְטִילַת יָדַיִם רֵאשִׁי
 תְּבוֹת עֲנִי, וּמִי שֶׁמְזַלְזֵל בְּנְטִילַת יָדַיִם נַעֲשִׂית עֲנִיָּה. וְאִמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת ס"ב:) אָמַר רַב חֲסֵדָא: אֲנָא מְשָׂאִי מְלֵא חֲפְנֵי מִיָּא וַיְהִיבוּ
 לִי מְלֵא חֲפְנֵי טִיבוֹתָא [אֲנִי נְטִילְתִּי יָדַי עִם מְלֵא מִיִּם וְנִתְּנּוּ לִי חֲפְנֵיִם
 מְלֵאִים טוֹב, כִּי רַב חֲסֵדָא הָיָה עֹשֶׂי גְדוֹל מְאֹד, וְהִכָּל בְּזָכוֹת נְטִילַת
 יָדַיִם שֶׁהָיָה מְקַפִּיד עַל זֶה].

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שיב.

**הַתְּרַגְלָתִי לְקוֹם מֵאַחַר וְלִכֵּן אֵף פֵּעַם אֲנִי לֹא מִתְּפַלֵּל
 בְּמִנְיַן. אֵיךְ מְשַׁנֵּים אֶת הַהֲרַגְלָה הַזֶּה?**

שְׂאֵלָה:

מַעַת שְׂאוּל: לְכָבוֹד הָרַב שְׁלוֹם.

קִשָּׁה לִי מְאֹד לְקוֹם בְּבִקְרָ וּבְדָרְךָ כָּלֵל אֲנִי יוֹשֵׁן עַד אַחַת
 עֶשְׂרִים אוֹ שְׁתַּיִם עֶשְׂרִים בְּצַהֲרָיִם, וּמִמִּילָא לֹא יוֹצֵא לִי אֵף פֵּעַם

להתפלל במנין ובהקשי אני מתפלל את התפלות ביחיד. לצערך הרב אותו הדבר קורה גם בשבת ואני לא הולך לבית הכנסת. אני יודע שזה לא בסדר אבל התרגלתי לחיות ככה, והרגלים כידוע קשה מאד לשנות. מה עושים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שאול נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כָּלֵל גָּדוֹל - מי שרוצה לקום מקדם צריך ללכת לישן מקדם, ואין עצה אחרת לתן לה. ודע לך שהסמ"ך-מ"ם עובד על כל אדם וגונב לו את השעות היקרות בלילה, ומבלה את הזמן היקר בהבל ובריק, לא עובד, לא לומד, רק מורח את הזמן בשטיות, ובין כך הולך לישן מאד מאחר כי הסמ"ך-מ"ם יודע שאם אדם ילך לישן מאד מאחר אזי לא יוכל לקום לפני שתיים עשרה בצהרים וממילא כבר לא יתפלל שחרית, ויכנס ביאוש, וכן כבר לא ילך לעבודה, ואז יהיה שבויר שאין לו כסף וכו' וכו', וכן מרב יאוש כבר לא יתפלל מנחה או ערבית וכו'.

ורבנו ז"ל גלה לנו נוראות נפלאות (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח) אשר מחנה ישראל הוא שלש פרסאות, הינו שלש תפלות - כל זמן שאדם מתפלל את השלש תפלות במנין דיקא, על ידי זה הוא עדין נמצא במחנה ישראל, כיון שמתחיל לזלזל באיזו תפלה לא להתפלל במנין, או לא להתפלל בכלל את התפלה חס ושלום, על ידי זה הוא יוצא מכלל מחנה ישראל, ולאט לאט הוא מדרדר וכו' עד שהוא עוזב את היהדות לגמרי רחמנא לישזבן.

ולכן אתה צריך לעשות לעצמך גדר ללכת לישן מקדם, ואזי ממילא המטה תזרק אותך מקדם וכו', כי כמה אדם יכול לישן? אחר שבע-שמונה שעות המטה תוציא אותו וכו', ולכן אין עצה אחרת

רק ללכת לישן מקדם וכך תוכל לקום מקדם ותהיה מסדר, וכן תקח עבודה מסדרת, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (כתובות נ"ט) הבטלה מביאה לידי שעמום (שג"עין) ולידי זמה, ואמרו (אבות דרבי נתן פרק י"א) אין אדם מת אלא מתוך הבטילה; וחבל מאד שתבלה את הזמן היקר שלך בשטיות וכו', וכו', ואמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ואין עוד דבר שהורס את האדם מללכת בטל.

אם תכניס את הדבורים האלו בתוך לבך ותקנים את כל הנאמר כאן, אזי תשתנה מן הקצה אל הקצה, ודע לך שהבחירה בידיך, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק ב' סימן ק"י) לאיש אחד ששאל אותו כיצד הוא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות, אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה. [וכתב מוה"רנ"ת ז"ל: רשמתי זאת כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה - עושה, והבן הדברים מאד].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שיג.

איך אני יכולה להציב גבולות למישהי שמבקשת ממני טובות מעבר ליכלתי?

שאלה:

מאת ליטל: שלום ובִּרְכָה לְרַב הַיָּקָר הַשֵּׁם יִשְׁמְרֵהוּ וְיַחֲיֵהוּ. רַב תּוֹדוֹת, כָּל הַבְּרָכוֹת וְכָל הַרְפּוּאוֹת וְהַשְׁמָחוֹת. אֲנִי רוֹקָה בֵּת 34, חוֹזֶרֶת בְּתִשׁוּבָה בְּרוּךְ הַשֵּׁם וְגֵרָה עִם מִשְׁפּוּחִי. בְּעִירְנוּ יֵשׁ אֲלֵמָנָה יְתוּמָה שְׁגָרָה עִם בִּתָּהּ הַגְּרוּשָׁה, פְּגִשְׁתִּי אוֹתָהּ בְּשַׁעוֹר, וּמֵאֵז אֲנִי מְבַקֶּרֶת אוֹתָהּ מִדֵּי פַעַם וּמְסִיעֵת. הָעֵינָן הוּא שְׂאֵנִי מְרַגֵּשָׁה מְבַצֵּלֶת וְהַבְקָשׁוֹת הַחוֹזְרוֹת מַצְדָּה לְהַקְפִּיץ אוֹתָהּ עִם הָרֶכֶב שְׁלִי לְמִקּוּמוֹת בְּתוֹךְ הָעִיר גּוֹרְמוֹת לִי לְהַרְגִישׁ נְבוֹכָה.

לְאַחֲרוֹנָה הַיָּא בְקִשָּׁה לְבוֹא עִם בִּתָּהּ לְבַקֵּר אוֹתִי בְּבֵיתִי אִף עַל פִּי שְׁהַסְבַּרְתִּי בְּעִדְיוֹנוֹת מְסַפֵּר פְּעָמִים שְׂאֵנִי גֵרָה אֲצֵל מִשְׁפּוּחִי וְשָׂדָה לֹא כָּל כּוֹף נַח לָהֶם, וְשָׂרֵב הַמְפַגְּשִׁים שְׁלִי עִם חֲבֵרוֹת זֶה מִחוּץ לְבֵיתִי, אֲבָל הַיָּא כְּמוֹ לֹא רוֹצָה לְהַבִּין אֶת הָרֶמֶז וְנַעֲלֶבֶת, וְשׁוֹב אֲנִי לֹא יִשְׁנָה מִיִּסּוּרֵי מִצְפּוֹן. אֲנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂאֵנִי צְרִיכָה לְשׁוֹם לֵה גְבוּלוֹת, אֲבָל אוֹלֵי הָעֵלְבִית וְאֲנִי צְרִיכָה לְתַקֵּן. זֶה מְרַגֵּשׁ כְּמוֹ בּוֹר בְּלִי תַחֲתִיתִי, וְאֲנִי עֲצָבָנִית מִהַדָּבָר הַזֶּה כִּי זֶה עוֹשָׂה לִי יִסּוּרֵי מִצְפּוֹן. כִּיצַד עָלֵי לְנַהֵג אֶתָּה?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִיטֵל תַּחֲנִיָּה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲסוּר לָךְ שְׂיֵהִיו לָךְ שׁוֹם נְקִיפוֹת מִצְפּוֹן, וְצְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר שְׂלֹא יִנְצְלוּ אֶת טוֹב הַלֵּב שְׁלֶךְ, וְכִבֵּר אִמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים

(פסחים ק"ג:) שלשה חיייהם אינם חיים - הרחמנים והרתחנין ואניני הדעת, הינו כל הבציות שיש לאדם וכו' זה בגלל שהוא קנה לעצמו את מדת הרחמים יותר מדי וכו', ומרחם על כל אחד ואחד והוא לא יכול לעמד בזה, אזי נשבר ונכנס בכלל הרתחנין שצריך לכעס הן עליהם והן על עצמו - מצד אחד למה הם מבקשים ממני דבר שאני לא יכול להראות, וכן מצד עצמו נכנסות בו נקיפות מצפון למה אני לא יעשה את זה? ואחר כך כבר כל דבר קטן מעצבן אותו, ולכן נעשה מאניני הדעת שכל דבר מעבירו על דעתו, וזה מה ששובר אותו ומכניס בו עצבות ומרירות ודפאון על לא דבר.

ולכן כל דבר צריכים לדעת מתי ואיך ואימת, ועל פן תראי להתחמק ממנה כי יש בני אדם שיש להם טבע רע מאד, נותנים להם אצבע אזי רוצים את כל היד וכו' וכו'.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתהיי חזקה בדעתך ולא להתבלבל משום דבר, והקדוש-ברוך-הוא יזמין לך את בן זוגך ותזכי לבנות בית נאמן בישראל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שיד.

**בעלי תלמיד חכם, אבל הוא לא מישם את מה שהוא
לומד ופוגע בי כל הזמן**

שאלה:

מאת רחל: שלום לכבוד הרב.
אני עוברת תקופה לא קלה עם בעלי - אני נשואה 3 שנים, יש לנו ילד, ואני בהריון בחודש השמיני, ובתקופה האחרונה אני מרגישה רחוק מבעלי ושקשה לי אתו. הוא מתנשא עלי ותמיד נותן לי להרגיש שאין לי יכלת לכלום חוץ מלדאג לבית

וילידים, הוא מרגיש שהוא צדיק גדול ולכן לא מוכן לקבל בקרת מאף אחד וגם לא ממני, והוא אומר שרק לרבנים גדולים הוא מוכן לשמע.

אני רוצה לצאת לעבודה כי אנחנו קורסים כלכלית אך הוא לא נותן לי. מצדו הוא יוצא לעבד, אך הוא לא יודע לנהל את הכסף בצורה נכונה. יש לנו חובות של 115,000 ש"ח בעקבות חובות שהיו לו לבנקים ולכמה חברות עוד לפני שהתחתנו. אני הגעתי עם פלוס והכנסתי אותו לחשבון שלי, ואז הוא התחיל להכניס את החשבון המשותף לחובות. הוא לא מוכן לתת לי לנהל או אפילו לנסות לנהל בטענה שאני ילדת שמנת ואני לא יודעת מה זה לשאת בעל...

אני מתסכלת ממנו, מהמטפטים המתנשאים שלו מהבורות וחסר היכלת להודות שהוא לא יודע להתנהל. האגו שלו מביא אותנו לקריסה של כל הבית, ויש לי שני ילדים שעלי לדאג לעתיד שלהם. אני מתחננת בפניך כבוד הרב, תן לי עצה מה לעשות בדבר זה כי אני כבר רוצה לפרק את החבילה הזאת! אני לא מסגלת להמשיך ככה!

אני לא מדברת על העבודה שהכל חשוב לו חוץ ממני, ואפילו יחסי האישות מתנהלים בצורה כזו שרק אני יוזמת ותובעת בפה למרות שאסור אבל אין לי בררה אחרת כי הוא פשוט לא יזם כלום... ואז כשאני מתפרצת ולא מבינה למה הוא נוהג בי ככה, הוא אומר לי שאני לא רציתי ולא רמזתי בזמן שאני עושה הכל לשדל אותו - מתאפרת, מתלבשת, עורכת שלחן ומעניקה חם ואהבה וכו' אבל הוא ראש קטן ויש לו ראש ללמוד תורה. כפי שאמרתי מקדם, הוא מבחינתו צדיק גדול, אין ספק שהוא תלמיד חכם, שהוא יודע הלכות ושהוא כמעט סיים את הש"ס, אבל הוא לא מישם את הלמוד שלו וזה מה שהורג אותי... הוא לוקח מהתורה מה שבא לו ומהחלק השני פשוט מתעלם. אשמח לעזרתך בתודה מראש, רחל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל רחל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להיות אשה חזקה מאד ולהגיד לו פעם ולתמיד "אתה אל תשפיל אותי וכו', התחננתי אתך כדי שתהיה בעלי ושוכל להיות ביחד באהבה אחוה ורעות, אבל לא שתשתלט עלי ותנסה להשפיל אותי בכל פעם עם בקרת אחרת" וכו'. ואת צריכה להיות מאד מאד חזקה בדעתך לא לפחד להגיד לו מה שכואב לך.

פעם בא אברהם אל הרב הקדוש מקאצק זכותו יגן עלינו והתפאר שגמר ולמד את כל הש"ס, ושאל אותו הצדיק: ומה למד אותך הש"ס? כי עקר השלמות של למוד תורה שהתורה הקדושה צריכה ללמד את האדם איך להתנהג, והנה חכמינו הקדושים אמרו (בבא מציעא נ"ט.) לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו, שנאמר (בראשית י"ב) "ולאברם היטיב בעבורה", והינו דאמר להו רבא לבני מחוזא: אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו]. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"ט) שעקר העשירות באה בזכות האשה, ולכן אם הוא כל כך בקי בש"ס, תראי לו את המאמר חז"ל הזה, וכן מה שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) איתתך גוצא גחין ותלחוש לה; ופרש רש"י: איתתך גוצא - אשתך קטנה כפוף עצמך ושמע דבריה; הרי שלך לפניך שאדם צריך תמיד לשמע מה שלאשתו יש לומר, ואם היא אשה נמוכה, אומרים חכמינו הקדושים, תתכופך אליה ותשמע מה שיש לה לומר.

אשה צריכה להיות חזקה ולא להיות הסמרטוט של הבעל, וכודאי מי שלומד תורה לשמה לשם אל עולם יודע את כל זה והוא מכבד את אשתו.

הקדוש-ברוך-הוא יֵעֲזֹר שֶׁהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ אֶצְלָכֶם לְטוֹבָה, וַיִּשְׂרוּ בִּינֵיכֶם הַשְּׁלוֹם וְהָאֱהָבָה, וְזֶה יָבִיא לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יַדְיָכֶם, כִּי (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ - שְׂכִינָה בִּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרֵכוֹת פֶּרֶק ט' הַלְכָה ח') אִי אֶפְשָׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֶפְשָׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, אִי אֶפְשָׁר לְשִׁנְיָהֶן בְּלֹא שְׂכִינָה. וּבְמָקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצְאָת שָׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָה, רַק שֶׁתְּהִיָּה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאֱהָבָה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי 'שְׁלוֹם' אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת י.) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלָכֵן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתוֹךְ הַבַּיִת, זֶה נִקְרָא שְׁלוֹם בַּיִת, הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בַּתוֹךְ הַבַּיִת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שטו.

**קִשָּׁה לִי לְכַסּוֹת אֶת כָּל הַשַּׁעַר עִם מְטַפְחָת, וּבַעֲלִי
מִתְנַגֵּד לַפֶּאֱה. מַה עוֹשִׂים?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת זֵהָבִית: שְׁלוֹם וּבְרָכָה לָרַב.

הַתְּחַתְּנָתִי בְּרוּךְ הַשָּׁם לִפְנֵי כְּחֻדְשִׁים, וְאֲנִי הוֹלֶכֶת עִם מְטַפְחָת וּמִשְׂאִירָה בְּחוּץ פּוֹנֵי שֶׁל שְׂתִי אֶצְבְּעוֹת מִשׁוֹם שֶׁקִּשָּׁה לִי מֵאֵד לְכַסּוֹת מִמֶּשׁ הַכֵּל. אֲנִי וּבַעֲלִי בְּרִסְלָבִים וְתִמְיֵד הַיִּיִתִי נִגַּד חֲבִישֵׁת פֶּאֱה לְמִרוֹת שְׁבִיבִיתִי נוֹהֲגוֹת אַחִיוֹתִי לְלַכֵּת עִם פֶּאֱה.

אֲנִי סוֹפְרְדִיָה, וְהַתְּחַלְתִּי לְבַדֵּק אֶת עֵינַי מֵעֵלֶת הַפֶּאֱה לְמִרוֹת שְׁבִיבִיתִי מִמֶּשׁ מִתְנַגֵּד לָזֶה וְחוֹשֵׁב שֶׁזֶּאת פְּרִיצוֹת אֶפְלוּ אִם זֹאת פֶּאֱה צְנוּעָה. מַה עָלֵי לַעֲשׂוֹת בְּנִדוּן?

בְּהַזְדַּמְנוֹת הַזֹּאת רְצִיתִי לְשֵׂאֵל: הֲאִם אֲשֵׁתוֹ שֶׁל רַבְּנוּ נִחְמָן מְבָרְסֵלֵב הִיְתָה הוֹלֶכֶת עִם פֶּאֱה? תוֹדָה רַבָּה, תְּבָרְכוּ מִפִּי עֲלִיוֹן עַל עֲבוֹדַת הַקֹּדֶשׁ.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל זהבית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אשריכם ואשרי חלקכם שאתם ובעלף זכותם להתקרב אל רבנו ז"ל, אשר אין לתאר ואין לשער גדל הזכות הזו, ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן קע"ז) שראוי לכם לשמח בהשם יתברך. ואף על פי שאין אתם יודעים מגדלת השם יתברך ראוי לכם לסמך עלי, כי אני יודע מגדלתו יתברך, והזכיר אז הפסוק (תהלים קל"ה ה') "כי אני ידעתי כי גדול הוי"ה וגו'. גם ראוי לכם לשמח בי מה שזכיתם שיהיה לכם רבי כזה; ואמרו אנשי שלומנו היקרים אם לא שמחים עם רבנו ז"ל, זה סימן של פגם אמונת חכמים.

בענין פאה נכרית וכו', את צריכה לדעת אף שיש הרבה שאוסרים, עם כל זאת יש הרבה שמתירים, אפלו בין חכמי הספרדים יש המון מתירים ללכת עם פאה נכרית, כמו רבי שלום משאש זכר צדיק לברכה שכתב בשו"ת שמש ומגן (חלק ב' אבן העזר סימן ט"ז) "רבני ודיני הספרדים ואבות בתי הדין בארץ ובחוץ לארץ, כלם נשיהם יוצאות בפאה נכרית, ורק מעט מזעיר מהאברכים הספרדים של היום, או מחמת עננים או מחמת תמימותם, קימו "ויאמר לאוסרים ה' עמכם" ונמנעו מזה, ומבטחני שעוד זמן גם הם יפקחו עיניהם ודעתם ויחזרו ללבש פאה נכרית; עין שם.

הגאון הספרדי רבי יהושע בעז ברוך זכר צדיק לברכה, בעל "עין משפט" על הש"ס, בספרו "שלטי הגבירים" על הר"ף (שבת כ"ט: מדפי הר"ף) התיר לבישת פאה נכרית לנשים נשואות, וכתב ששער תלוש אינו ערוה, ואין בו משום פריעת ראש: "שער המכסה שצורה אין כאן משום שער באשה ערוה וגם לא משום פרועת ראש וכו', לא שנא שערות דידה לא שנא שערות של חברתה, כל עוד דעבידי

לכסוי השער והן תלושות, אף על פי דקשוט הוא לה כדי שתראה בעלת שער, אין בכך כלום וּשפיר דמי". עין שם.

וכן הרב שלום דב בער וואלפא נרו יאיר חבר ספר "לקט שכחת הפאה" ובו מבאר דעתו של האדמו"ר מחב"ד זכותו יגן עלינו, שהקפיד מאד מאד שכל נשות חסידות חב"ד ילבישו דיקא פאה נכרית.

והענין הוא כי אי אפשר לתאר ולשער את חמרת הענין של אשה שהולכת בגלוי שער וכו', אפלו אצבע או שתי אצבעות וכו', שזה עוון חמור מאד מאד, וחכמינו הקדושים אמרו (כתובות ע"ב.) אזרה לבנות ישראל שלא יצאו בפרוע ראש וכו', וזה דת יהודית וכו', ואשה שמפרה את זה מגיע לה גט ויוצאת בלא כתבה. ולכן צריכים מאד מאד להקפיד על דבר זה, כי הזהר הקדוש (נשא קכ"ה) מקלל את האשה והבית איפה שרואים את שערות האשה בחוץ, ואל תסתכלי שיש נשים קלות דעת שלא מקפידות על זה וכו', הן סתם חצופות ומתנהגות נגד ההלכה, ולא יאבה הקדוש-ברוך-הוא לסלח להן, אפלו לפי אלו הפוסקים שהתירו שאשה תלך בפאה זה לאשה שעושה קרחת לגמרי, וכדי שלא תתביש הולכת עם פאה וכו', אבל גם בפאה צריכים את הצניעות, לא כמו שהתחילו ללכת עם פאה ארכה למטה מהכתפים וכו', שהאשה נראית כמו שדה וכו', ולכן מאד מאד צריכים להקפיד שלא ילכו עם פאה ארכה אלא רק עד הכתפים, כי זה מגעיל וכו', וגעל נפש שאשה תסתובב עם פאה ארכה עד אמצע הגב, שזה הפך הצניעות לגמרי.

את כותבת שאת הולכת עם שערות פוני בגלוי וכו', ולכן עלי להעתיק לך מה שכתוב בזהר (נשא קכ"ה:) תונבא לייתי [קללה תבוא] על ההוא בר נש [על אדם] דשבק לאינתתיה [שמרשה לאשתו] דתתחזי משערה דרישה לבר [שיהיו השערות של ראשה מגלות ונראות בחוץ], ודא הוא חד מאינון צניעותא דביתא [וזה אחד מהיסודות של הצניעות של בית יהודי]. ואתתא דאפיקת משערא דרישה לבר

[ואשה שמגלה את שערות ראשה לחוץ] לאתתקנא ביה [ליפות את עצמה בזה] גרים מסכנותא לביתא [גורמת עניות לבית] וגרים לבנהא דלא יתחשבון בדרך [וגורמת שהילדים לא יהיו מצלחים, ולא יהיו חשובים בדור] וגרים מלה אחרא דשריא בביתא [וגורמת שהסטרא אחרא והחיצונים ישרו בבית, שהם מביאים מריבות]. מאן גרים דא? [מי גורמת כל הצרות האלו?] ההוא שערא דאתחזי מרישא לבר. [השערות של האשה שואים אותן בחוץ].

ומה בביתא האי [ואם כל הקללות האלו מדברות כשהאשה הולכת בגלוי שער בבית] כל שכן בשוקא [על אחת כמה וכמה כשיוצאת בחוץ בגלוי שער, היא גורמת לעצמה ולבעלה ולהילדים צרות משנות] וכל שכן חציפותא אחרא [על אחת כמה וכמה כשהאשה הולכת בחציפות אחרת, הינו שמסתובבת על הרחוב בכגדים צמודים ושקופים וכו' כדי לגרות גברים, הרי זה גורמת שהחיצונים יתאחזו בה], ולכן אשרי האשה שזוכה לגלח לגמרי את שערות ראשה כאשר רב רבן של הנשים החרדיות עושות תגלחת לגמרי, ובשביל שלא יתבישו יש שהולכות עם פאה, ויש שהולכות עם מטפחת, אבל שיראו את שערות ראשן בחוץ אפלו אצבע או שתי אצבעות זו פריצות גדולה.

לפני מאתיים שנה הלכו רק עם מטפחת, ובודאי גם הרבנית סאסיא עליה השלום אשת רבנו ז"ל הלכה ככה.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שאת ובעלך תהיו שמחים ועליזים, ונשמע ונתבשר בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שטז.

**האם יש חסרון בכך שרבי נחמן מברסלב לא השאיר
אחריו אדמו"ר ממשיך לשאר חסידות?**

שאלה:

מאת אברהם: אני שיך לחסידות מסימת, וכבר כמה דורות - אבי וסבי ואבי סבי כלם שיכים לחסידות זו. בחמלת השם עלי הגיעו אלי חלק מספרי ברסלב והם האירו את נפשי באור גדול, אף ברגע שהורי שמעו שאני לומד בספרי ברסלב הם טענו כנגד שצריכים להיות מקרבים לרבי חי, ומכיון שרבי נחמן מברסלב לא השאיר אחריו ממשיך יש בכך חסרון גדול. האם הם צודקים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (אבות פ"ק ג') הלל אומר: הוי מתלמידי של אהרן; מה היה למודו של אהרן הכהן? אוהב שלום ורודף שלום, נמצא שמי שהולך בדרכו של אהרן נקרא תלמידו, אף שהוא היה כבר לפני שלשת אלפים וחמש מאות שנים, ואהרן הכהן היה משים שלום בין איש לאשתו ובין אדם לחברו וכו', הרי שלך לפניך - אפלו שאחד חי לפני כל כך הרבה שנים, אם הולכים במדותיו נקראים תלמידו.

מהרנ"ת ז"ל מאריך בספרו (לקוטי הלכות שלוחין הלכה ה') לברר את שאלתך וכו', ומגלה אשר באמת הצדיק חי כשמניח אחריו תלמידים, כי משה לא מת אלא מסטרא דילן, הינו אם אנחנו לא מציתים את הצדיק האמת ולא הולכים בדרכיו, אזי הוא מבחינתנו מת, אבל מי

שחי עם למוֹדיו ומתנהג בהדְרָכוֹתיו, ולומד אֶת תּוֹרָתוֹ ומצִיַּת אוֹתוֹ על כָּל שַׁעַל וְשַׁעַל וְכוּ', הָרִי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת הַזֶּה חַי בְּקִרְבוֹ. וְזֶה שִׁיף בְּכָל הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, הַתְּנָאִים וְהָאֲמוֹרָאִים - כְּשֶׁאֲנַחְנוּ לוֹמְדִים מִשְׁנָה, גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים הָרִי אֵלּוּ הַצַּדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים חַיִּים בְּתוֹכֵנוּ, וְדָבָר זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְהַסְבִּיר לְמִי שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים וְלְמִי שֶׁלֹּא טַעַם טַעַם גְּמָרָא וּפּוֹסְקִים וְכוּ'. וְלִכֵּן כָּל אֵלּוּ הַרְחוּקִים מֵהִיְהוּדוּת מְאֹד מִתְּפִלָּאִים אֵיזָה קֶשֶׁר יֵשׁ לְעַם הַתּוֹרָה עִם הַדּוֹרוֹת הַקּוֹדְמִים? הֲלֹא הֵם הָיוּ לְפָנֵי אֱלֹפִים שְׁנָה, לְפָנֵי אֱלֹהֵי שְׁנָה, וְלְפָנֵי חֲמֵשׁ מֵאוֹת שְׁנָה וְכוּ' וְכוּ'? לָךְ תִּסְבִּיר לָהֶם אֲשֶׁר אֶצְלָנוּ הַתְּנָאִים וְהָאֲמוֹרָאִים חַיִּים, וְהַרְמַבָּ"ם הָרֵא"שׁ, הָרִי"ף וְהַבֵּית יוֹסֵף וְכוּ' חַיִּים וְקַיָּמִים, כִּי אֲנַחְנוּ לוֹמְדִים אֶת תּוֹרָתָם וְהֵם נִמְצְאִים אֶצְלָנוּ מִמָּשׁ.

וְהָאֲרִיף מוֹהֲרַנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי הַלְכוֹת שְׁלוּחֵין הַלְכָה ה') שֶׁהַצַּדִּיק הַגָּדוֹל בְּמַעֲלָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה מְאֹד (שְׁזָה כְּמוֹכֵן רַבְנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ) מִשְׁאִיר אַחֲרָיו תְּלִמִּידִים, וּבְכָל דּוֹר וְדוֹר יֵשׁ לוֹ תְּלִמִּידִים, וְהֵן הֵן הַצַּדִּיקִי אֵמֶת שֶׁבְּכָל דּוֹר וְדוֹר אֲשֶׁר רְאוּי לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, כִּי הֵם קִבְּלוּ בְּשִׁלְמוֹת אֶת דַּעַת הַצַּדִּיק הָאֵמֶת. וְרְאוּי לָךְ לְלַמַּד אֶת הַהֲלָכָה הַנִּפְלְאָה הַזֹּאת שְׁזָה יְסוּד מוֹסֵד בְּחִסְדוֹת בְּרִסְלָב, לְדַעַת שְׂכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ חֲסִידֵי בְּרִסְלָב הֵם תְּלִמִּידֵי רַבְנוּ ז"ל, וְכִלְנֵנוּ חֲבָרִים, וְאָמַר רַבְנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲרַ"ן חֶלֶק א' סִימָן ל"ד) שֶׁצָּרִיכִים לְקַבֵּל אֶת הַנִּקְדָּה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּדִי לְהִתְעוֹרֵר עַל יְדוֹ.

וְלִכֵּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְהִתְחַבֵּר אֶל אֶחָד שֶׁיְכוֹל לְהַשְׁפִּיעַ גַּם בּוֹ אֶת דְּבָרֵי רַבְנוּ ז"ל, וְכְמוֹכֵן מִי שְׁיֹתֵר בְּקִי בְּסִפְרֵי רַבְנוּ ז"ל, וּמְדַבֵּר יוֹתֵר מִרַבְּנוּ ז"ל, אֲלֵיו רְאוּי לְהִתְחַבֵּר, אֲבָל אֲסוּר לַעֲשׂוֹת אֲלִיל מֵאֵף אֶחָד, כִּי כִּלְנֵנוּ תְּלִמִּידִים שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל. כְּמוֹכֵן אֶחָד שֶׁיִּגַּע וְטָרַח בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ עֲצוּמָה חֲמִשִּׁים שְׁנָה בְּדָבָר רַבְּנוּ ז"ל, הֵן בְּתוֹרָה, וְהֵן בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְרוֹת, וְהֵן בְּשִׁקְיָה נוֹרָאָה וְנִפְלְאָה בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, עַד שֶׁסִּפְרֵי הַקְּדוּשִׁים הֵם שְׁגוּרִים עַל פִּיו - בְּיָדָאֵי יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר אַחֲרָיִם.

ולכן אצלנו רבנו ז"ל חי, ובפרוש אמר לנו לפני הסתלקותו לעילא ולעילא (חיי מוהר"ן סימן רכ"ה) מה לכם לדאג מאחר שאני הולך לפניכם? וכן גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קצ"ב) אשר פניו שכלו ונשמתו נמצאים בתוך ספרו ממש. ולכן כל מי שלומד תורתו ומתנהג על פי דרכיו, הצדיק האמת הזה חי בקרב.

והוא נקרא צדיק יסוד עולם שכל העולם עומד על זכותו, והוא מלמד זכות על כלם, מחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הירודות והנפולות והמשלכות בתאוותיהן ובמדותיהן הרעות וכו', וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ז') שהצדיק הזה השאיר אחריו תלמידים, ואלו התלמידים עושים עוד תלמידים, וכן מדור דור נשארו תלמידים ותלמידי תלמידים, וגם בדור הזה יש ויש תלמידים אמתיים שקבלו בשלמות את דעתו הקדושה, ולכן הוא נקרא חי ולהתקרב אל אחד מתלמידיו האמתיים זה כמו שהתקרב אליו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שיז.

מה תועיל תפלה להנצל מחטאים, הרי המעשים של האדם תלויים רק ברצונו?

שאלה:

מאת יצחק: ידוע שרבי נחמן שם את הדגש ואומר שהעקר הוא תפלה, ואני לא מבין את זה, הרי יש לאדם בחירה חפשית ומה תועיל תפלה להנצל מחטאים? האם המעשים של האדם לא תלויים רק ברצונו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מוהרנ"ת ז"ל ספר (חיי מוהר"ן סימן תל"ו) כשגלה לו רבנו ז"ל את הענין של התבודדות ושיחה בינו לבין קונו, שאל את רבנו ז"ל: הלא האדם הוא בעל בחירה? והשיב לו רבנו ז"ל: אף על פי כן תמשיך להתבודד ולבקש כל מה שאתה צריך.

והענין הוא פשוט, בודאי יש לאדם בחירה לטוב או להפך, אבל אם האדם מתעקש ומתפלל ומבקש בכל יום ויום ממנו יתברך שיחוס וירחם עליו וימשיך עליו ישועה, וינצל מהיצר הרע שבווער בו וכו', או אם הטבע שלו שהוא עצוב וממרמר ומדכא וכו', או שחסרים לו אמונה ובטחון וכו', אם יתפלל על זה יום ולילה בעקשנות גדולה מאד, אזי התפלה תמשך את בחירתו שיזכה להוציא מהכח אל הפעל את מה שהוא בקש, כי התפלה בעצמה מטה את הבחירה לרצונו, ולכן תפלה כל כך חשובה כי זה משנה את כל מהות האדם עד שזוכה להגיע לכל מה שהוא רוצה - לקרר את היצר הרע הבוער בו וכו', להגיע אל שמחה אמיתית להיות תמיד שש ושמח וכו', וכן שיזכה לאמונה ברורה ומזככת בו יתברך, כי התפלה בעצמו משנה לו את הבחירה, הינו שבחירתו תהיה רק אל הטוב.

ודבר זה אי אפשר להסביר לבני אדם כל זמן שהם מלבשים בלבוש גשמי וחקרי, עם כל זאת עלינו לסלק את חכמתנו המדמית, ולצית את חכמינו הקדושים שהזהירונו מאד על תפלה, ואמרו (ויקרא רבה פרשה ל' סימן ג') בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אנשים ותמים, ואין להם אלא תפלה זו בלבד, אמר דוד לפני הקדוש-ברוך-הוא: רבונו של עולם! אל תבזה את תפלתם. (תהלים ק"ב) "תכתב זאת לדור אחרון" - מכאן שהקדוש-ברוך-הוא מקבל

השבים, "ועם נברא יהלל יי" - שהקדוש-ברוך-הוא בורא אותן בריה חדשה.

ומוהרנ"ת ז"ל אמר שעל תפלה נאמר (איוב כ"ח ז) "נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה", שאדם לא יכול לתאר לאיפה הולכות תפלותיו, כי זה נתיב לא ידעו עיט וכו', איה איפה התפלות שלו הולכות למעלה למעלה, כי אם אדם היה יודע לאיפה התפלות שלו עולות למעלה למעלה ועושות רעש גדול בשמים, אזי לא היה מפסיק מלהתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, ועקר שלמות התפלה הוא שזכה לדעת אשר עליו לסלק את הדעת ואת השכל לגמרי, ולהאמין שכל תפלה, כל תחנון וכל בקשה נשמעים ונתקבלים בשמים, ואז דיקא כשיתחזק בזה יראה נפלאות שיעשה עמו הקדוש-ברוך-הוא על ידי תפלתו.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שיח.

**יש לי תפיסה קשה ואני שוכח את מה שלמדתי.
האם יש עצות שיכולות לעזור לי?**

שאלה:

מאת נתנאל: לכבוד הצדיק מברסלב. השם יברך אותך בכל הברכות הכתובות בתורה.

אני רוצה מאד מאד ללמוד תורה, אבל בגלל שיש לי תפיסה קשה ואני לא קולט את הלמוד מתפוגג לי החשק ואני נופל לעצבות גדולה. גם מה שאני מצליח ללמוד קשה לי לזכור וזה מאד מתסכל אותי. האם יש עצה או עצות שיכולות לעזור לי? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מוהרנ"ת ז"ל ספר שקדם שהתקרב לרבנו ז"ל, אף שהיה מתמיד גדול מאד, עם כל זאת מרב שרצה ללמד הרבה יצאו לו בטולים רבים, ושאל על זה את רבנו ז"ל, והשיב לו רבנו ז"ל עצה נפלאה שיזכה לזכר אשר מעט גם כן טוב. ולכן כשבא ללמד אמר שילמד כמה פסוקים, וכך המשיך ולמד הרבה, וכן אמר לעצמו שילמד רק משנה או שתי משניות וכך נמשך שלמד הרבה פרקים, וכן הוא בגמרא - שאמר שילמד רק כמה שורות, ובין כך נמשך שלמד הרבה, כי אם הולכים עם דרך ועצה זו, אזי מתחילים קצת ועוד קצת ועוד קצת, עד שזוכים ללמד הרבה מאד, ובאמת חכמינו הקדושים אמרו (תנחומא פינחס י"א) למה נמשלה תורה לתאנה? שר"ב האילנות - הזית והגפן והתמרה נלקטין באחד, והתאנה נלקטה מעט מעט, וכך התורה - היום לומד מעט ולמחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשתיים.

וצריך שתדע אשר החכם מכל אדם אמר (משלי י"ג י"א) "הון מהבל ימעט וקבץ על יד ירבה", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (עירובין נ"ד:) אם עושה אדם תורתו חבילות חבילות - מתמעט, ואם לאו קבץ על יד ירבה; אם אדם חושב שהוא ילמד בפעם אחת הרבה הרבה ויעשה חבילות חבילות, אזי יהיה בטוח שלא ילמד כלום, ואם יקבל על עצמו ללמד קצת אפלו פסוק אחד חמש, משנה אחת במשניות, מימרא אחת בגמרא, הלכה אחת בשלחן ערוך וכו', וכו', אזי יאמר לעצמו אולי כדאי ללמד עוד פסוק, עוד משנה, עוד מימרא ועוד הלכה? וכך לאט לאט הוא ירבה, וזו הדרך הכי טובה להצליח בלמודים ולהיות מתמיד גדול מאד - לא לרצות הרבה, אלא יחיה את עצמו גם עם המעט שלומד, ואזי ירצה עוד מעט ועוד מעט וכו' וכו'.

וכן אמרו חכמינו הקדושים (דברים רבה פרשה ח' סימן ד') הטפיש הזה תמה איך יכולים ללמד כל כך הרבה. אמר רבי ינאי: למה הדבר דומה? לכפר שהיה תלוי באויר, טפיש אומר: מי יוכל להביאו? ופקח אומר: לא אֶחָד תֵּלֶה אוֹתוֹ? מביא סלם או קנה ומוריד אותו. כך כל מי שהוא טפיש, אומר אימתי אֶקְרָא כֹּל הַתּוֹרָה? ומי שהוא פֶּקֶח מֵהוּ עוֹשֶׂה? שוֹנֵה פֶּרֶק אֶחָד בְּכֹל יוֹם וְיוֹם עַד שְׁמַסִּים כֹּל הַתּוֹרָה בְּלֵה; וְאָמְרוּ (ויקרא רבה פרשה י"ט סימן ב') מִי שְׁטַפֵּשׁ אֹמֵר מִי יְכוֹל לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה? נִזְיָקִין ל' פְּרָקִים כְּלִים ל' פְּרָקִים. מִי שֶׁפֶקֶח מֵהוּ אֹמֵר? הַרִינִי שׁוֹנֵה שְׁנֵי הֶלְכוֹת הַיּוֹם, שְׁנֵי הֶלְכוֹת לְמַחֵר, עַד שְׁאֲנִי שׁוֹנֵה אֶת כֹּל הַתּוֹרָה בְּלֵה; וְאִם אָדָם יֹאמֵר הֲרִי אֵיךְ אֲנִי יְכוֹל לְדַמּוֹת אֶת עֲצָמֵי אֶל הַחֶכֶם הַזֶּה שְׁזָכָה לְלַמֵּד אֶת כֹּל הַתּוֹרָה בְּלֵה, עַל זֶה כָּבַר אָמְרוּ (שם) מִי שְׁטַפֵּשׁ אֹמֵר מִי יְכוֹל לְלַמֵּד תּוֹרָה שְׁבַלְבוּ שֶׁל חֶכֶם? מִי שֶׁפֶקֶח אֹמֵר וְהוּא לֹא מֵאַחַר לְמַדָּה? אֶלָּא הַרִינִי לִוְמַד שְׁתֵּי הֶלְכוֹת הַיּוֹם וּשְׁתֵּים לְמַחֵר עַד שְׁאֲנִי לִוְמַד אֶת כֹּל הַתּוֹרָה בְּלֵה.

וכן אם אדם יאמר הרי אני לומד ושוכח, למה לי ללמד וליגע, על זה כבר אמרו (שם) מִשָּׁל לְטֵרְסָקֵל נִקְוֵב שֶׁשָּׂכַר בְּעֲלִיו פּוֹעֲלִים לְמִלְאָתוֹ, מִי שְׁטַפֵּשׁ מֵהוּ אֹמֵר? מָה אֲנִי מוֹעִיל מְכַנִּיס בְּזוֹ וּמוֹצִיא בְּזוֹ? מִי שֶׁפֶקֶח מֵהוּ אֹמֵר? וְלֹא שָׂכַר כָּל חֲבִית וְחֲבִית אֲנִי נוֹטֵל? כֵּךְ מִי שֶׁהוּא טַפֵּשׁ מֵהוּ אֹמֵר? מָה אֲנִי מוֹעִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה וּמִשְׁכָּחָה; עֵינֵי שָׁם.

ולכן אסור להיות בטלן, אלא ללמד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא, קצת שלחן ערוך וכו', וכו', ובמשך הימים והשנים זוכים לסיים את כל התורה בלה, וכשיוצאים מזה העולם התורה מלוּה אותו וכו', ומקדמת את פניו שם בעולם הבא, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, והוא מסתכל על תכליתו הנצחית, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שיט.

האם זה נכון שמטרת האשה בעולם הזה היא לשרת את הגבר?

שאלה:

מאת הדסה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א שלום. השם ישלח רפואה שלמה לרב ולרבנית ותפלת עם ישראל לא תשוב ריקם.

ברוך השם אין לי טענות כלל על שום דבר, השם נותן לי כל טוב ואני שמחה ומודה לו בכל יום, אך עלתה בלבי שאלה ורציתי תשובה ברורה עליה: הבנתי שהאשה חיה כאן בזה העולם בשביל הגבר, לא נרחיב על המצוות שאין לה כגון חגים תפלין וכו' והיא פה בעצם בשביל לשרת את הגבר - לכבס, לגהץ, לדאג שיהיה אכל ולטפל בילדים, וגם כל ענין הטהרה שלה וכו'.

אין לי תלונות על תפקיד האשה, רק רציתי לדעת האם זה נכון שאנחנו הנשים פה בשביל לשרת את הגבר? אודה עם אפשר יהיה להסביר לי את הענין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל הדסה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חס מלהזכיר דבר זה, חכמינו הקדושים אמרו (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה, וצריכים לידע אשר איש ואשה יחד זו השלמות, כי לבד הם נקראים רק פלג גוף (חצי גוף), וכשמסתתנים איני נעשים גוף אחד, והחכם מכל אדם אמר (קהלת ד') "טובים השנים

מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקומו: גם אם ישכבו שנים וחם להם ולאחד איך יחם", ולכן אם רוצים שלום בית אמתי, זה צריך להיות משני הצדדים, הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדרית, ויצליחו בחיי נשואיהם.

הבעל יש לו את המצוות שלו, והאשה יש לה את המצוות שלה, והקדוש-ברוך-הוא ברא את הבריאה שיהיו שניהם בעולם, כמו שכתוב (בראשית א' כ"ז) "ויברא אלקים את האדם בצלמו בצלם אלקים ברא אתו זכר ונקבה ברא אתם", ולכן אחד צריך את השני, ואי אפשר להפריד ביניהם, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רס"ה) שלמעלה בשמים הבעל והאשה הם נשמה אחת, וכשיורדים לזה העולם מתפצלים - הבעל יורד דרך זוג הורים אחד, והאשה יורדת דרך זוג הורים שניים, ועד שמתחברים יחד זה לוקח זמן וקשה לזוגם פקריעת ים סוף, אבל תכף ומיד כשמוצאים אחד את השני, ראוי להם לשמח אחד עם השני, ויהיו גוף אחד וכו', ואחד יחזק את השני וכו', ודיקא על ידי שניהם נתקנת הבריאה בתכלית השלמות, וצריכים את שניהם - הבעל צריך את האשה, והאשה צריכה את בעלה, וכיחד הם גוף אחד שעוזרים אחד לשני בכל התחומים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכ.

**חמותי מתערבת לנו בחיים יותר מדי. מה עלי לעשות?
ואיפה טעיתי?**

שאלה:

מאת מזל: שלום כבוד הרב!

אני נשואה 7 שנים, יש לנו 4 ילדים ועוד אחד בדרך בעזרת השם, ואני מרגישה שהבית שלי עומד ללא בסיס. חמותי דואגת לבעלי מאד מאד וההרגשה שלי שהיא מתערבת לנו יתר על המדה ובעלי תלוי בה הרבה. הוא מרבה לדבר אתה ולהתלונן אצלה על הבריאות וכו' והיא נותנת לו הרגשה שהוא תינוק שלה, ולכן אני לא מרגישה שיש לי בעל בקנה מדה שאני יכולה להסתמך עליו.
מה עלי לעשות? איפה טעיתי? איפה אני צריכה להתחזק?
מה מונע אותי משלום בית אמתי ללא התערבות של אף צד?
תודה רבה ויישר כח.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל מזל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת כשזוג מתחננים בהתחלה זה מאד מאד קשה להם - לפעמים האשה עדין חוזרת בכל פעם אל ההורים שלה והם אצלה חשוכים יותר מבעלה, וזה כואב מאד מאד לבעל - "מדוע את לא נותנת לי את תשומת הלב? מדוע את רצה תמיד יותר אל האמא מאשר אלי?", וכן להפך - לפעמים הבעל חוזר בכל פעם אל ההורים שלו, והם אצלו יותר חשוכים מאשתו, וזה כואב מאד מאד לאשה - "מדוע אתה לא נותן לי את התשומת לב? מדוע אתה רץ תמיד יותר אל האמא מאשר אלי?" ולכן זוג שרוצים להצליח בנשואיהם, אסור להם לקנאות אחד בשני למה עדין רצים יותר אל ההורים וכו', כי כך טבע העולם שנמשכים אל המקום שנתנו להם חם ואהבה ביותר וכו'.

ולכן עד שהזוג מפירים את עצמם יותר ויותר, ונבנה ביניהם חם ואהבה והבנה הדדית, זה לוקח זמן, ואסור לקנאות אחד בשני וכו',

ולא לחיות בקטנוניות כאלו הוא אוהב את ההורים שלו יותר ממני וכו', או כאלו היא אוהבת את ההורים שלה יותר ממני וכו', אלא צריכים לזכור את הכלל הזה מאד מאד, ולא להקפיד אחד על השני, כי זה טבע פריא שעדין הפן או הבת נמשכים אחר ההורים שלהם ששם קבלו את החם והאהבה, ולכן זוג טרי שהתחתנו, הדבר הכי חשוב שיידעו שעכשו מתחיל אצלם דף חדש וכו' ומחייבות חדשות וכו'.

צריכים לאהב אחד את השני מאד מאד, ולזכור טוב טוב הן הבעל - זאת אשתי לתמיד, ועלי לאהב אותה בכל לפי ונפשי ולתת לה את הכל וכו', והן האשה - זה בעלי לתמיד, ועלי לאהב אותו בכל לפי ונפשי ולתת לו את הכל וכו', וכך אם יהיה בין הזוג חם ואהבה ופתיחות אחד לשני, כבר לא ירצו לרוץ אל ההורים על כל דבר קטן וכו'.

ולכן אף שאת נשואה כבר שבע שנים וכו', כנראה שאף אחד לא פתח לכם את העינים להבין את ההקדמה הזו וכו', ולכן תראי להשקיע הרבה חם ואהבה ותשומת לב בבעלה, ותראי שלאט לאט הוא יעזב את האמא ויחזר אליה, ואל תקחי את זה קשה שהוא הולך עדין לאמו, כי כנראה שהוא לא מקבל ממך מספיק תשומת לב וחם ואהבה וכו' וכו', ואם תשפיעי עליו חם ואהבה ותשומת לב, תראי איך שהוא יעזב את האמא ויהיה פרוץ אחריה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכא.

**כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה אֶת חֲבֵרוֹתַי מִתְחַתְּנוֹת יֵשׁ לִי צְבִיטָה בְּלֵב.
לְמָה כָּלֵן מְצַלִּיחוֹת וְאֲנִי לֹא?**

שאלה:

מאת ליז: שלום כבוד הרב.

בחפזי באינטרנט אחרי ברכה של רב נתקלתי בה אני נמצאת בשלב בחיים שאני לא יודעת איך להתקדם - אני לא מוצאת שקט נפשי כי אני כל כך רוצה זוג הגון ולהקים בית בישראל. עוד חדש אהיה בת 27, ואני כבר פחות בררנית ממה שהייתי, וכשאני רואה את חברותי מתחתנות סביבי יש לי צביטה בלב כי אני כל כך רוצה את זה גם, ואני לא יודעת מה לא בסדר בי שלא מצליח לי. אבקש את עזרתך ואת העצה שלך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל ליז תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיה שלך היא שאין לך בטחון עצמי, ואת לא יכולה להגיע להחלטה שלמה, ובשביל זה הולך לך כל כך קשה במציאת הזוג, כי תמיד את משוה בין בחור לבחור וכו', ולכן את לא יכולה להחליט מי יותר טוב וכו'.

ולכן עליך לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שיתן לך את בן זוגך השייך אליך לפי שרש נשמתך, ותכף ומיד כשיש משיכה ביניכם תתחתני לשם שמים, ולא להיות בררנית כלל, ולא להשוות בין בחור לבחור אשר זו מניעה גדולה למצא את הבן זוג, וכל החברות שלך

שמתחננות יש להן בטחון עצמי, וכיון שהגיע הזמן שמוצאות את הבחור הנכון הן מחליטות שזהו זה וכו', וכן צריך להיות.

וזכרי היטב מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג). נחית דרגא נסיב איתתא; את צריכה לרדת מדרגה ואז תמצאי את הזוג שלך, כי בדרך כלל בחורה היא גאותנית וכו', ולא מתאים לה לקחת את זה או את זה וכו', וחושבת לעצמה: "אני הכי חכמה והכי יפה וכו', אקח את זה?" או "אני הכי חכמה והכי יפה והכי משפילה וכו', אקח את זה?" והיא מסתובבת ומחפשת את בן הזוג שלה כפי הדמיון שנכנס בה כאלו מי יודע מה היא, והיא רוצה שיבוא אליה זוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפשת וכו' ומסתובבת ויוצאת לפגישות פן ואולי אמצא את בחיר לבבי שיבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו', ובשביל זה הבחורה מחכה עד שיולד זוג כזה, ובין כך היא לא קולטת שהזמן לא מחכה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", ועד שתופסת את עצמה רואה שהיא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות סג). נחית דרגא נסיב איתתא - תרדי מדרגה ואל תחזיקי מעצמך כל כך גדולה וכו', ואז תמצאי בקלות בן זוג שיתאים לך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות בקרוב

מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכב.

מה התקון על שיחה לא צנועה ויחוד ונגיעה
באשה נשואה?

שאלה:

סאת דוד: מה התקון על שיחה לא צנועה ויחוד ונגיעה באשה נשואה? קבלתי על עצמי בקבלה חזקה לא לשלח לה עוד הודעות ולא לדבר עמה, אבל אני צריך תקון ותשובה על המעשים שעשיתי. תודה רבי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דוד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

החכם מכל אדם אמר (משלי ו) "היחיתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה: אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תכוונה: כן הבא אל אשת רעהו לא ינקה כל הנגע בה", ודרשו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ט"ז סימן ב') כל מי שנוגע באשה שאינה שלו מביא מיתה על עצמו, שנאמר (משלי ז) "כי רבים חללים הפילה", וכתוב (משלי ה) "רגליה ירדות מות שאול צעדיה יתמכו"; ולכן תראה להתרחק מהיום והלאה ממנה לגמרי, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) ודע שעקר התשובה השלמה היא כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה.

ולכן דע לך שיהיו לך הרבה נסיונות קשים ומרים וכו' וכו', ואם תפנה ערף ולא תחזור אל הרע והאסור שעשית, אז ושב וימחל לך

הקדוש-ברוך-הוא, אבל אם תהיה עקשן ותפנה ערף אל דברים אלו ותחזר אליה, דע לך שלבסוף יתגלה קלונך ברבים וכו', ולא יהיה לך מקום איפה להטמן מרב בושה וכו', ולכן ראה לחזור בתשובה שלמה ובודאי הקדוש-ברוך-הוא יקבל אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכג.

**אבי חלה באלצהיימר ואחי זרקו אותו בבית אבות.
האם אני צריך להלחם בזה?**

שאלה:

מאת יצחק: אבי נהיה חולה אלצהיימר בצורה קשה, ובגלל שהוא במצב של סכנה כי הוא מסגל לברח מהבית, אחי הגדולים החליטו בעצת רבם לזרקו בבית אבות מזנח מאד, ומאז הוא נמצא בבית אבות סגור במחלקה סגורה. כואב לי מאד לראות את זה כי אבי הוא תלמיד חכם, ידען וחסיד, ופתאום נגמר הכל והפרידו אותו מאמי. האם אני צריך להלחם נגד זה או להשלים עם המציאות שזה מקומו האחרון עלי אדמות ולא לגרם למחלקת במשפחה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הספור שאתה כותב זה מזעזע, איך לוקחים אבא מפני שהוא חולה וזורקים אותו לבית אבות? אם אדם נעשה חולה זה מה שעושים לו? מילא אם היו מכניסים אותו בבית חולים שהיה צריך

טפול וכו' זה היה מוכן, אבל סתם מפני שהאבא נחלה זורקים אותו מהבית? אוי לילדים שעושים את זה לאבא, ואני מקרח להגיד להם שתמסר את זה לכל המשפחה, שמה שעושים לאבא כן הילדים יעשו להם בדיוק מדה כנגד מדה, וזו רשעות ואכזריות לזרק אבא בבית אבות מזנח מפני שהוא נעשה חולה וכו'.

מה לא עושים כדי לטפל באבא? אם צריכים עזרה מביאים עזרה וכו', אבל לזרק אותו סתם ככה זו אכזריות גדולה מאד, ואין לה כפוי טובה יותר גדולה מזה, יש ילדים שלא אכפת להם מההורים שלהם, וכשמזקינים אותם בבית אבות במקום שהילדים יטפלו בהם. וידוע פתגם עממי "אבא ואמא יכולים להחזיק עשרה ילדים ולגדל אותם ולהאכילם ולהשקותם וכו' ולטפל בהם וכו', ועשרה ילדים לא יכולים לטפל בהורים", וזו בושה וחרפה גדולה מאד.

וידוע מה שאמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרשה כ"ו) כל העולם כולו של הקדוש-ברוך-הוא ואין הקדוש-ברוך-הוא מבקש מהאדם רק שיכבד אב ואם; ואמרו (פסיקתא רבתי) חמורה שבחמורות - כבוד את אביך ואת אמך; ואמרו (קידושין ל:) שלשה שתפין הן באדם - הקדוש-ברוך-הוא, ואביו ואמו. בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו, אמר הקדוש-ברוך-הוא מעלה אני עליהם כאלו דרתי ביניהם וכבדוני; וראים מזה שאם מכבדים את אבא ואמא בזה מכבדים את הקדוש-ברוך-הוא.

ולכן אם אתה יכול למחות על העול שעשו המשפחה לאביך, עליך למחות, ואל תפחד שיריבו עמך או שיתחילו לשנא אותך בשביל זה וכו', כי כדאי וכדאי מצות כבוד אב ואם לסבל עלבונות וחרפות על זה, וכך תדע שאתה עשית את חלקך.

אני זוכר מראה מזעזע שראיתי לפני קרוב לחמשים שנה - הלכתי לבית אבות לפגש מישהו, וראיתי באיזו פנה קבוצה גדולה

של אנשים עומדים, וחסבתי שמשוהו קרה, אזי נגשתי לראות
 אולי אני יכול לעזר, ומה אני רואה? שאבא ואמא זקנים מתחננים
 לילדיהם בנים ובנות כלות וחתנים ובכו בבכיות עצומות "תקחו
 אותנו לביתכם, מספיק לנו אפלו להיות באיזה מרתף העקר להיות
 בביתכם! אל תניחו אותנו פה בבית אבות!", וכל הילדים מנסים
 להסביר להם איך שיהיה להם טוב פה, וההורים לא קבלו את
 דבריהם רק בכו כמו ילדים קטנים. והאמת אגיד שרציתי לתת לכל
 אחד שתי סטירות - האם זה אנושי? מפני שהאבא והאמא זקנים
 צריכים לזרק אותם? ועד היום מלנה אותי המחזה הנורא והמוזעזע
 שראיתי, איך שילדים יכולים להתאכזר נגד ההורים, ואין להם כפוי
 טובה יותר מזה שלעת זקנה מפקירים את ההורים, ואלו החכמים
 שעושים את זה לא קולטים שבדייק אותו דבר ילדיהם יעשו להם
 מדה כנגד מדה.

תעשה כל מה שבדיך להתנגד על זה, והקדוש-ברוך-הוא ישלם
 לך כגמולך הטוב.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכד.

**יש לי רצונות וכסופים של קדשה, אבל אני לא מצליח
 להתקדם בעבודת השם**

שאלה:

מאת עדי עידו: לכבוד קדשת מוה"ר"ש שליט"א.
 ברוך השם כבר חמש שנים אני שומר שבת, ולפני שלש
 שנים התחלתי לדעת קצת מרבנו והתעוררו אצלי רצונות
 וכסופים אלו! ותברך, אף עם כל זאת עדין קשה לי מאד לסור
 מרע וזה נדמה כאלו אני נשאר במקום ואין התקדמות כל כך
 בעבודת השם, והתאוות והמחשבות הרעות מתגברות.

אני מאד משתדל להיות בשמחה וללמד על עצמי זכות, אבל עדין יש לי הרבה מאד נפילות ובלבולים... אשמח לקבל עצה מהצדיק, ויהי רצון שהשם ישלח לרב רפואה שלמה, בריאות הנפש והגוף ונזכה לקבל פני משיח צדקנו עם הרב שליט"א במהרה בימינו אמן.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עדי עידו נרו ואיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שלעשות את רצונו יתברך זו השמחה הכי גדולה, ולא צריכים להשקיע שום דבר, רק להיות בשמחה עצומה עם כל מצוה ומצוה שזוכים לעשות, כי התורה הקדושה דרְכִיָה דְרְכִיָה נעם וכל נתיבותיה שלום, ולא צריכים להפגס בלחץ וכו', ולא לכתב "אני מרגיש שאין לי התקדמות בעבודת השם יתברך", אדרבה, על כל מצוה שזוכים לקיים צריכים לרקד מרב שמחה, כי על ידי זה ממשיכים על עצמם אור וזיו וחיות ודבקות מהאין סוף ברוך הוא, שזה בעצמו עצת הספ"ק-מ"ם לשבר את האדם ולהראות לו שאין בהם שלמות, אדרבה, צריכים תמיד לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו.

ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן קכ"ה) אשר אצל יהושפט כתיב (דברי הימים ב' י"ז) "ויגבה לבו בדרכי הוי"ה", אשר בדרכי השם יתברך ועבודתו יתברך צריכים להגביה את עצמו, ולשמח מאד מאד עם כל הטוב שזוכה לקיים, ואמרו חכמינו הקדושים (ירושלמי ברכות פרק ט' הלכה ה') תני בשם רבי מאיר: אין לך אחד מישראל שאינו עושה מאה מצוות בכל יום - קורא את שמע ומברך לפניה ולאחריה, ואוכל את פתו ומברך לפניה ולאחריה, ומתפלל שלשה פעמים של שמונה עשרה, וחוזר ועושה שאר מצוות ומברך עליהן. וכן היה רבי מאיר

אומר: אין לך אדם בישראל שאין המצוות מקיפות אותו - תפלין בראשו ותפלין בזרועו, ומזוזה בפתחו, מילה בבשרו, ארבע ציציות בטליתו מקיפין אותו, הוא שדוד אמר (תהלים קי"ט) "שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך". וכן הוא אומר (תהלים ל"ד) "חנה מלאך הוי"ה סביב ליראיו ויחלצם"; ולכן כל בר ישראל מרחק להיות בכל יום שש ושמח עם כל מצוה ומצוה שזוכה לקיים, ולא להסתכל אם הוא פן טוב או לא טוב וכו', כל בר ישראל צריך לקיים את המצוות בשמחה עצומה, ובפרט כשזוכה לשמר שבת ושמח עם השבת, שאז ממשיך על עצמו אור ודבקות באין סוף ברוך הוא.

ולכן דע לך שזה פתוי היצר הרע שמפתה את האדם שיהיה ממרמר כאלו לא קיים את המצוות בשלמות וכו', וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ד) אשר גם מחכמות שיש בעבודת השם יתברך צריך להתרחק מזה מאד מאד, כי כל החכמות של העולם שיש להנכנסין ומתחילין קצת בעבודת השם יתברך אינם חכמות כלל רק דמיונות ושטותים ובלבולים גדולים, ואלו החכמות מפילים את האדם מעבודת השם יתברך, דהינו מה שחושב ומדקדק ביותר אם הוא יוצא כראוי במה שהוא עושה, כי בשר ודם אי אפשר לו שיצא ידי חובתו בשלמות. ואמרו חכמינו הקדושים (עבודה זרה ג) אין הקדוש-ברוך-הוא בא בטרוניא עם בריותיו, ואמרו (קידושין נ"ד) לא נתנה תורה למלאכי השרת, ולכן על אלו המדקדקים ומחמירים בחמרות יתרות, עליהם נאמר (ויקרא י"ח) "וחי בהם" ודרשו חכמינו הקדושים (יומא פ"ח) ולא שימות בהם, הינו כי אין להם שום חיות כלל, ותמיד הם במרה שחורה, שנדמה להם שאינם יוצאים ידי חובתם בהמצוות שעושים, ואין להם שום חיות משום מצוה מחמת הדקדוקים והמרה שחורה שלהם.

ולכן צריכים לזרק מעצמו את החכמות המדמות, וכל מצוה ומצוה שזוכים לקיים צריכים לשמח עמהם מאד מאד, ועל ידי זה הוא ממשיך על עצמו אור וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא, והאריז"ל

גלה לתלמידו רבי חיים ויטאל זכותו יגן עלינו שהעקר מה שזכה למדרגותיו היו מחמת שמחת המצוות, כי בשעה שעשה מצוה היה כל כך שמח שאפלו שהיו נותנים לו כל הכסף שבעולם לא היה מגיע לשמחה שיש לו בקיום מצוה אחת.

ולכן אל תבלבל את עצמך בבלבולי חנם שאתה לא מרגיש התעלות בעבודת השם יתברך וכו', זה הכל דמיון, איזו התעלות צריכים להרגיש? צריכים לקים את מצוותיו יתברך בשמחה עצומה שהוא זוכה לקים את רצונו יתברך, כי כל מצוה ומצוה מהתורה הקדושה היא רצונו יתברך, ולכן אסור להתבלבל משום בלבול חנם רק להיות תמיד שש ושמח, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכה.

בנו כבר בן שנה אף הוא עדין לא שומע. מה לעשות?

שאלה:

מאת שרה ואבנר: לכבוד הצדיק מוהרא"ש הקדוש. בנו היקר עבר בדיקת MRI ראש לבדק מדוע הוא לא שומע. הבדיקה יצאה תקינה למעט עבוי רירית באזן שמאל ונזלים בשתי האזניים. דברנו עם הרב פירר והוא המליץ לשים לילד מכשירי שמיעה ולהיות אתו בקשר לגבי המשך הטפול. הילד לא שומע ולא מדבר והוא כבר בן שנה, ואנחנו מבקשים את עצת הצדיק וברכתו. מה לעשות?

הצדיק חזק אותנו לארץ כל הדרך וברך את הילד, אנא מפרך הנחה אותנו מה לעשות, תברך מפי עליון ורפואה שלמה לרבנית ולך

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אבנר ושרה שיחיו

לנכון קבלתי את מכתבכם.

לדעתי אתם צריכים לשמע בקול הרב פירר נרו יאיר שהוא בקי בעניני רופאים ורפואה, ולכן תעשו כמו שהוא מדריך אתכם, ולבקש ממנו לתברך בכל יום ויום על רפואת הילד, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ס.) על הפסוק (שמות כ"א י"ט) "ורפא ירפא" - מכאן שנתנה רשות לרופא לרפאות, ואמרו צדיקים שנתנה רשות לרופא לרפאות אבל לא לי"אש.

ולכן עליכם לבקש בכל יום ממנו לתברך שהילד יהיה בריא, ואל תהיו קטנים בעיניכם ולומר מה כבר יועילו תפלותינו? אל תאמרו זאת, כי כל תפלה, כל תחנה וכל בקשה עושים רעש בשמים, ומה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ואל תקחו את זה בקלות, כי בפרוש גלה לנו רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ר"ג) הטבע מתיב כך, והתפלה משנה את הטבע, ולכן תעשו כמו שהרב אמר לכם, ותהיו אתו בקשר בכל פרט ופרט, ואתם תמשיכו להתפלל ותראו נסים שיעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכו.

**לפני 8 שנים התגירתי ולאחרונה אני סובל מבעיות
בריאותיות. מה עלי לעשות כדי להתרפא?**

שאלה:

מאת אריאל: שלום לכבוד הרב.
שמי אריאל, עברתי גיר לפני כשמונה שנים מתוך אהבה
להשם יתברך ומאז אני ממשיך ללכת בדרך התורה.
לאחרונה יש לי כל מיני בעיות בבריאות, ואשמח לקבל על
עצמי מה שהצדיק ימליץ כדי שתהיה לי רפואה שלמה.
בברכה, אריאל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל אריאל נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות
בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו.
וכל החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו',
וכפי קלקול השמחה והנגון, כן בא החולאת על האדם, וגם חכמי
הרופאים האריכו בזה, שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות,
והשמחה היא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני, וצריך להתגבר
מאד בכל הכחות, להיות אף שמח תמיד. כי טבע של האדם למשך
עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא
יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה
תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

ובפרט אתה שזכית להכנס תחת פנפי השכינה, עליך לשמח
מאד מאד, כי אצלו יתברך מאד מאד חשוב גר צדק, כמאמרם ז"ל

(תנחומא לך לך) אָמַר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֲנִי מַחֲבֵב אֶת הַגּוֹר; כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חֲשׁוּבִים גְּרִים שְׁמֵתִגְיָרִים, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה פֶּרֶשָׁה ח' סִימָן ב') אָנוּ צְרִיכִין לְהַחֲזִיק טוֹבָה לְגוֹר שֶׁהֵנִיחַ מִשְׁפָּחָתוֹ וּבֵית אָבִיו וְהֵנִיחַ אִמְתּוֹ וְכָל אֲמוֹת הָעוֹלָם, וּבָא לוֹ אֶצְלָנוּ, וְאֵתָה צְרִיף לְדַעַת שְׁכָל הַבְּעֵיָה שְׁלָךְ הִיא בְּגִלְל שְׁאֵתָה לֹא שְׁמַח, כִּי אִם הֵייתָ רַק שְׂמַח וּמִשְׂמַח אֶת אֲשֶׁתְךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְכָל הַבֵּית הִיָּה תַחַת אוֹרְיָה שֶׁל שְׂמָחָה עֲצוּמָה, אִזּוּ הֵייתָ בְּרִיא לְגַמְרִי.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מַה שְׁבִיכְלָתְךָ רַק לְהִיּוֹת בְּשְׂמָחָה, כִּי הַסֵּמ"ך-מ"ם עוֹבֵד עַל כָּל אָדָם כָּל כֶּף חֲזָק לְהַפִּילוֹ בְּעֲצָבוֹת וּבִמְרִירוֹת וּבִדְכָאוֹן וְכו', רַק עַל יְדֵי הַדְּמִיוֹנוֹת שְׁמַכְנִים בּוֹ וְכו' וְכו', כָּל אֶחָד כְּפִי בְּחִינָתוֹ וְעֲנִינּוֹ, וְלָכֵן אֵתָה מְכַרְח לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַע עוֹלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשְׂמָחָה, וְהִרְגַע שֶׁתְּהִיָּה בְּשְׂמָחָה זֶה יִרְחִיב לָךְ אֶת הַדַּעַת לְגַמְרִי, וְכִמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן י') מַה שְׁבַנִּי אָדָם רְחוּקִים מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֶה מִחֲמַת חֲסָרוֹן יֵשׁוּב הַדַּעַת. וְלָמָּה אֵין יֵשׁוּב הַדַּעַת? כִּי חֲסַר מִשְׂמָחָה, וְלָכֵן תִּמְסַר אֶת נַפְשְׁךָ לְהִיּוֹת בְּשְׂמָחָה וְאִזּוּ תִזְכֶּה לְגַדְלוֹת הַמַּחֲזִין וּכְבֹר לֹא יִחְסַר לָךְ שׁוּם דְּבָר.

הַעֲקָר רְאֵה לְשְׂמַח אֶת אֲשֶׁתְךָ וְאֶת יְלָדֶיךָ, וְאֵל תַּחֲמִיר בְּחִמְרוֹת יִתְרוֹת, וְאֵל תִּדְקַדֵּק עֲלֵיהֶם בְּדַקְדוּקִים יִתְרִים, וְאִזּוּ הַפֶּל יָבוֹא עַל נְכוֹן, וְיִהְיֶה בֵּיתְכֶם מְשָׁכָן לְשִׁכְנֵת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שכז.

מה נשאר עוד לעשות כדי שיבוא המשיח?

שאלה:

מאת נחום: מה נשאר עוד לעשות כדי שיבוא המשיח?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נחום נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר היחידי שנשאר כדי שנוכל לקבל פני משיח צדקנו הוא להרחיק עצמו מכל מיני מחלקת, ולהשתדל להיות בשלום עם כל בר ישראל, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נצבים) בנהג שבפעולם אם נוטל אדם אגדה של קנים שמא יכול לשברם בבת אחת, ואלו נוטל אחת אחת אפלו תינוק משברן, וכן את מוצא שאין ישראל נגאלין עד שיהיו כלן אגדה אחת, שנאמר (ירמיה ג) "במים ההמה ובעת ההיא נאם הוי"ה יבאו בני ישראל המה ובני יהודה יחדו וגו' כשהן אגודים מקבלין פני שכינה.

רואים מכל זה שתכף ומיד כשעם ישראל יהיו אגדה אחת תהיה הגאולה, ומה אנחנו רואים עכשו? דיקא לפני שאנחנו עומדים להגאל, דיקא אז הסמ"ך-מ"ם עושה פרודים בין עם ישראל על ידי רע-בנים המוליכים שולל את אלו שהולכים אחריהם וכו', וכו', ולאחרונה קורים דברים מזעזעים אצל עם ישראל בצורה הכי מגעילה, לא מבעיא אצל החסידים - אבא נפטר והניח שני בנים, ושניהם נעשים אדמורי"ם ואוכלים אחד את השני, ולפעמים אבא השאיר ארבעה בנים, אזי נעשים ארבעה אדמורי"ם, ואוכלים אחד את השני, ונעשה פרודים ביניהם וכו' וכו', אלא אפלו אצל הליטאים אף פעם לא היה דבר כזה שיתפלגו בפלגים פלגים וכו', שהם צריכים להיות הבני

תורה, ומחֲרָפִים ומבזים ראשי ישיבות באפן הכי שפל ומגעיל וכו', ויש כל מיני מריבות מאלו על אלו, ומאלו על אלו בצורה הכי שפלה שרק יכול להיות שאין להם חלול השם יותר גדול מזה, הזו תורה וזו שכרה? כך צריכים להתנהג בני תורה שבאמצע התפלה זורקים חפצים על ראשי ישיבה שלא אוהבים? או מפריעים באמצע שעור מפני שלא רוצים את הראש ישיבה הזה? או מפריעים את התפלה מפני שלא רוצים שהראש ישיבה הזה יהיה בעל תפלה? מתי אי פעם היה אצל בני תורה דבר כזה? ואני כבר לא מדבר על הגזענות הארוה שיש בין האשכנזים לספרדים באפן מגעיל מאד וכו', וכו', וכל זה מונע מביאת והתגלות מלך המשיח, ואתה שואל מה נשאר עוד לעשות כדי שיבוא המשיח?

עד שלא שלימו עם ישראל אחד עם השני רק מרחקים את הגאולה, ואני מדבר דיקא ליהודים חרדים, שומרי תורה ומצוות, בני תורה שיושבים ולומדים, איך יכולים להרבות במחלוקת? שהיום זה הצגה אחת גדולה, משחקים משחקי רפעים, אברכים צעירים נעשים אדמו"רים וזורעים שגאה בין אלו לאלו, ובין אלו לאלו וכו', האם זו דרך הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו? וכן אצל הליטאים שצריכים להיות בני תורה, האם זו דרך התורה לחרף ולבזות ראשי ישיבה יראים ושלמים שמתמידים בתורה ששים ושבעים שנה וכו', ובאים בחורים חצופים ומחֲרָפִים ומבזים אותם וכו' וכו', האם כך נקבל את פני משיח צדקנו? האם בדרך זו שמתנהג עכשו העולם החרדי זה יביא את משיח צדקנו? וכבר אמרו חכמינו הקדושים (שבת קל"ט.) תניא רבי יוסי בן אלישע אומר: אם ראית דור שצרות רבות באות עליו צא ובדוק בדייני ישראל, שכל פרענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל דיני ישראל; הבתי דינים משחתים, לוקחי שחד וכו', האם כך רוצים לקבל פני משיח צדקנו?

ולכן עד שלא שלימו החרדים לדבר השם ויפתחו את עיניהם איך שמוליקים אותם שולל בכל מיני שקרים ודמיונות וכו', עלינו

לדעת שאלו מעכבים את הגאולה בלי שום ספק, וכבר כתב בזהר (רע"א מהימנא נשא קכ"ה): ואתהדרו אינון ערב רב רעין על ישראל עאנא דקודשא בריה הוא דאתמר בהו (יחזקאל ל"ד) "ואתן צאני צאן מרעיתי אדם" וכו' [הערב רב הם נעשים רועים על ישראל, שהם צאנו של הקדוש-ברוך-הוא]. ואינון ערב רב, אינון עתירין בשלוה בחדוא בלא צערא בלא יגונא כלל [אלו הערב רב המנהיגים, הם עשירים ויושבים בשלוה ובשמחה בלי צער ובלי יגון כלל], גזלנין מארי שוחד דאינון דיינין רישי עמא (בראשית ו') "כי מלאה הארץ חמס מפניהם" עלייהו אתמר (איכה א' ה') "היו צריה לראש" [הם גזלנים לוקחים שחד, והם הדיינים והראשים של עם ישראל, ואלו הצרים נעשים ראשים].

וכל זה כתוב בזהר ולצערנו הרב כל זה התקיים בדור הזה שזה בושח וחרפה, אשר דיקא לצני הדור נעשו צרים וראשים לעם ישראל, שעל זה מקונן הנביא ירמיהו (איכה ה') "היו צריה לראש", אלו הצרים את עם ישראל נעשים לראשים, ולכן כשתתגלה האמת ויפתחו את העינים, אז דיקא נזכה להגאל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכת.

איך בטחון עצמי וענוה עולים בקנה אחד?

שאלה:

מאת משה: שלום לכבוד הצדיק אוהב ישראל מוהרא"ש שליט"א.

אנו מתפללים בכל עת שהקדוש-ברוך-הוא ישפיע על הרב ומשפחתו רק חיים טובים והצלחה.

הרב מרבה לכתב שאדם חייב להצלחתו בטחון עצמי.

השאלה היא איך בדיק משלבים זאת עם מדת הענוה, והאם זה לא יכול להביא את האדם למצב של כחי ועצם ידי או גאווה מסוימת? השאלה הזו מציקה לי מאד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת ששלמות הענוה הוא שתמיד חושב רק ממנו יתברך, שהוא יתברך נמצא ואין בלעדיו נמצא, ואז ממילא מתבטלת ממנו כל הגאווה הסרוחה כאלו אני ואני ואני וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') צריך האדם למעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום, וזה תלוי בזה - כפי שאדם מרבה רק בכבוד המקום ותמיד מדבר רק ממנו יתברך, על ידי זה ממילא מתבטלת הגאווה הסרוחה שיש בו מרב עוונותיו, והוא מערב את הקדוש-ברוך-הוא בחייו הפרטיים, שעל ידי זה ממילא מתבטלת הישות שלו, ויודע שאין בלי הקדוש-ברוך-הוא כלום.

ככל שאדם מחדיר בעצמו אשר מלא כל הארץ כבודו, והוא מאמין בו יתברך, כמו כן נכנס בו בטחון עצמי והוא מאמין גם בעצמו, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקיטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך להאמין בהקדוש-ברוך-הוא כן הוא צריך להאמין בעצמו שגם הוא חשוב בעיניו יתברך, ולכן ככל שאדם מחדיר בעצמו אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, ממילא נתבטלת הישות והגאווה הסרוחה ממנו וכו', ועל ידי זה הוא בונה את הבטחון העצמי, וזוכה להתחזק בכל מיני התחזקות, ולא מפחד משום דבר בין בגשמיות בין ברוחניות, אשרי אדם שמכניס את הדבורים האלו בתוך לבו, ויודע בידעה ברורה אשר אין בלעדיו יתברך כלל, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת

המאציל העליון, שאז על ידי זה הוא זוכה לשלמות העונה, וכבר אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן קל"ו) שהאדם צריך לבטל כל מדה ומדה מהמדות הרעות שנדבקו בו וכו', עד שיתבטל לגמרי כאין ואפס. כי בתחלה צריך לבטל מדה זאת עד שתהיה כלא ממש, ואחר כך מדה אחרת עד שתהיה גם כן לא, וכן כל המדות עד שיהיו כולן כלא היו.

וכפי מה שמבטלין כל מדה ומדה, כמו כן מאיר ומתגלה עליו כבוד השם יתברך, כי עקר האור הוא כבודו יתברך, כמו שכתוב (יחזקאל מ"ג ב) "והארץ האירה מכבודו", אף כשמעמידין דבר גשמי כנגד דבר רוחני, עושה צל. וכפי גשמיות וגדל הדבר שעומד כנגד הדבר, כמו כן נעשה צל, כגון כשמעמידין מקל נגד אור השמש עושה צל קטן כפי מדת המקל, אבל כשמעמידין דבר גדול יותר נגד השמש, עושה צל גדול ביותר. וכן כשמעמידין בית גדול עושה צל גדול יותר ויותר. והצל הוא הסתרת והעלמת האור כידוע. ועל כן כפי מה שהאדם משקע באיזו מדה ותאנה רעה וכו', כמו כן עושה צל כנגד אור כבודו יתברך, וכמו כן נעלם ממנו אורו יתברך, אבל כשמבטל המדות והתאוות רעות וכו', כפי הבטול כן נתבטל הצל, וכמו כן נתגלה אור כבודו יתברך. עד שזוכה שיתבטל הצל לגמרי, עד שיהיה הכל לא ואין ואפס. ואז יתגלה כבודו בכל הארץ כי לא יהיה שום דבר שישתיר האור ושיעשה צל, וזהו "מלא כל הארץ כבודו". הינו על ידי שמחזיק את עצמו כלא, על ידי זה נתגלה כבודו בכל הארץ, כי אין דבר שישתיר אור כבודו יתברך ויעשה צל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתזכה להגיע לזה, ותבשר לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שכת.

**בנותי עומדות להפגש עם אביהן אחרי תקופה ארוכה.
איך להכין אותן?**

שאלה:

סאת גלית: לכבוד הרב היקר

היום, שתי בנותי צריכות לפגוש את אביהן - בת אחת כבת 3
שלא ראתה אותו שנה, ובת אחת בת שנה ושלושה חודשים
שלא ראתה אותו בכלל. אנא, איך אפשר להכין אותן בצורה
הטובה ביותר? אני נורא בלחץ איך לעזר להן וכלי כעס
ושנאה כלפיו.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להכין כשמתגרשים צריכים לקחת בחשבון שגם
האבא יש לו את הזכות לראות את הילדים שלו, וזה פשוט מאד,
הן אמת שיש להן כעס ושנאה כלפיו וכו' וכו', עם כל זאת עליך
לדעת שאלו גם הילדים שלו, כי גם לו היה חלק להביא את הילדים
בעולם, ולכן הזכות שלו לראות את הילדים בדיוק כמו הזכות שלך,
ואוי ואבוי אם אחד מההורים מונע מהשני לראות את הילדים, זו
רשעות ואכזריות גדולה מאד מאד, ודבר זה צריך כל זוג לדעת
כשהם מתגרשים שהם יעברו מרירות גדולה, כי הצד השני יש לו
גם כן זכות לראות את הילדים, ומי שמונע לראות את הילדים אחד
מהשני זו אכזריות גדולה מאד מאד, ואין על זה שום הצדקה, וגם
לפי חקות הגויים מגיע לגרוש או לגרושה לראות את הילדים.

את צריכה לדעת שעכשו רק מתחילה הבעיה, כי כשיגדלו
הילדים אזי מי שזרע שנאה נגד הצד השני הוא יאכל את זה בגדול,

כי הילדים ישנאו בתכלית השנאה את זה שהסית נגד השני, ואת זה כל גרוש וגרושה צריכים לדעת, הרגע שיסיתו את הילדים נגד אחד מהם שיהיו בטוחים כשיגדלו הילדים הם ילכו דיקא אל מי שהסיתו אותם לא ללכת, וזה ברור כשמש, ולכן אף שלצערנו הרב כבר התגרשו וכו', צריכים שניהם הגרוש והגרושה להיות פקחים ולא לערב את הילדים, כי מלבד שעושים להם צלקת על הנפש וכו', עוד ישלמו מחיר כבד מי שמסית את הילדים נגד השני, ולבסוף הוא יאבד את הילדים.

הקדוש-ברוך-הוא ששמו שלום יעשה שלום בין זוגות ישראל.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' של.

**אשתי רוצה מאד לגור באמריקה.
האם ללכת אחר רצונה?**

שאלה:

מאת שמוליק: שלום. שמי שמוליק, התחתנתי לפני כחצי שנה ואנחנו גרים בארץ ישראל. לאשתי יש רצון חזק מאד לעבר לגור באמריקה אפלו לתקופה קצרה למרות שאין לנו שם שום קרובים מלבד אח שלה. לי אין שום רצון לגור באמריקה, ואינני יודע מה לעשות עם רצונה של אשתי. האם לעבר לאמריקה או להשאר בארץ ישראל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמוליק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הנה חכמינו הקדושים אמרו (תוספתא כתובות פרק י"ב י"ב) הוא רוצה לבוא לארץ ישראל והיא אינה רוצה לבוא - כופין אותה לבוא, היא רוצה והוא אינו רוצה - כופין אותו לבוא, הוא רוצה לצאת מארץ ישראל והיא אינה רוצה - אין כופין אותה לצאת, היא רוצה והוא אינו רוצה - כופין אותה שלא לצאת.

הרי שלך לפניך שיכולים לכפות אותה לא לצאת מארץ ישראל, עם כל זאת אם הולך לה כל כך בחיים לצאת לגור בחוץ לארץ, אף שאני לא רואה את המציאה שיש בחוץ לארץ וכו', אף על פי כן אם היא רוצה כל כך לנסע, ואם זה לא מפריע לך - תסע.

כי כך אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן פ"ה) כשרואה אדם נסיעה לפניו, אין לו להתעקש למנוע מזה לישב בביתו דוקא, כי בכל מקום שאדם נוסע לשם הוא מתקן שם איזה דבר, רק שיזהר להיות שמור מן העברה חס ושלום. אבל כשהוא רק שמור מן העברה חס ושלום אזי כל אדם מתקן בכל מקום שהוא נוסע לשם, אפלו איש פשוט לגמרי, כי בכל מקום שהאדם בא לשם הוא עושה שם בודאי איזה דבר שבקדשה על כל פנים. כי מתפלל שם ואוכל שם ומברך על אכילתו לפניו ולאחריו וכיוצא בזה. כי בודאי איש ישראל אפלו הפחות שבפחותים, על כל פנים הוא עושה כמה דברים שבקדשה בכל מקום אשר הוא שם. ועל כן בודאי האדם מכרח מן השמים להיות שם באותו מקום דוקא כדי שיתקן שם מה שהוא דיקא צריך לתקן שם. על כן הוא טובה לפניו מה שנודמן לו נסיעה לשם, כי אולי יהיה מכרח לבוא לשם בשלשלאות של ברזל, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת פ"ט:) על יעקב אבינו, ראוי היה יעקב לירד למצרים בשלשלאות של ברזל אלא וכו'. כמו כן הוא בכל אדם, שהוא טובה לפניו מה שנודמן לו נסיעה לשם, כי בלא זה אולי היה מכרח לירד לשם בשלשלאות וכו' חס ושלום.

הקדוש-ברוך-הוא יוליד אתכם בדרך האמת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלא.

**אני נשואה שנה וחצי ועדין לא נפקדתי.
האם זה בגלל ששמי דנה?**

שאלה:

מאת דנה: שלום וברכה לרב.
שמי דנה, אני נשואה כשנה וחצי ועדין לא נפקדנו. כפה פעמים שקלתי להוסיף שם שני מכיון שהשם דנה הוא מלשון דין, ואשמח לדעת מה דעתו של הרב בנדון. בשורות טובות, ושנצצה לגאלה בקרוב ממש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל דנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להוסיף אות יו"ד לשם שלך וזה יהיה 'דינה', וכן צריך לתקן את הכתבה, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם עם זרע של קימא.

העקר תשתדלו מאד מאד לחיות ביחד באהבה גדולה מאד, ולכבד אחד את השני, ולשמר מאד מאד שלא יהיו ביניכם שום ופוחים או אי הבנות, ועל ידי זה הקדוש-ברוך-הוא ישרה את השכינה בביתכם, ותזכי להוליד בנים ובנות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות טובות בקרוב

מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלב.

**תפקידי הוא להזמין אנשים לשבתות חזוק.
האם אני אשמה אם הם עושים שם עברות?**

שאלה:

מאת גלית: לכבוד מורי ורבי שלום עליכם.
אני מאחלת לכם ולרבנית אריכות ימים ושנים, בריאות
איתנה ורפואה שלמה, אמן.
אני עובדת במרכז לקרוב אנשים ליהדות ואני שתפה
בארגון שעורים ושבתות ארוח, ולצערי שמעתי שהיו מקרים
שאנשים שהשתתפו בשבתות הארוח נכשלו בעברה. האם
יש לי חלק באשמה בגלל שאני גורמת להם להגיע לשבת
החזוק, או שזה לא קשור אלי כי העברות נעשות מבחירתם?
יש לציין שמבחינתנו המארגנים אנו דואגים כמובן שהלינה
מתבצעת במקומות שונים. אשמח לקבל תשובה במהרה,
תודה רבה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל גלית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין דבר יותר חשוב אצלו יתברך כמו לקרב רחוקים ולהכניסם
תחת כנפי השכינה, כמובא בזהר (תרומה קכ"ח): תא חזי כל מאן דאחיד
בידא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק
בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפיא סטרא
אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל
עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב') "ברייתי
היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא

וזכי לעלמא דאיתי, כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא
 ובצלמא דאיתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא
 כתיב (תהלים ק"ב) "גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יברך הון ועשר
 בכיתו וצדקתו עמדת לעד זרח בחשך אור לישרים" וגו' [בא וראה,
 כל מי שאוחז בידיהם של החיבים, ומשתדל שיעזבו את דרכיהם
 הרעות וכו', עולה במעלת הקדושה במקום שאף אחד לא יכול לעלות
 שמה וכו', והוא גורם להכניע את הסטרא אחרא, והוא גורם שיתיקר
 שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, וגורם שבזכותו כל
 העולמות יש להם קיום, וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה לכל טוב
 אמתי ונצחי בזה העולם ובעולם הבא, וכל הבעלי דינים לא יכולים
 לדון אותו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ונכנס בשלש עשרה
 שיערים של רחמים למעלה בשמים, ואין מי שימחה בו].

עם כל זאת, אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נ"ט) שמי
 שעוסק לקרב רחוקים צריך מאד מאד לשמר שלא ידבק בו הרע
 של אלו שמקרבים אותם, ובודאי צריכים מאד מאד לשמר שלא
 יצא שום מכשול חס ושלום, וצריכים לדעת את הכלל הזה שאמרו
 חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה י"ד סימן י') מלמד שהיה אברהם
 מגיר את האנשים ושרה מגירת את הנשים, כי צריכים מאד מאד
 להזהר - גבר צריך לדבר רק עם גברים, ואשה צריכה לדבר רק עם
 נשים, אסור להביא גבר שידבר עם נשים, כי יוצאים מזה קלקולים
 רבים, ולכן עדיף שיהיו הרצאות נפרדות הן לגברים והן לנשים,
 ולא תהיה חס ושלום ערבובייה שלא יצא מזה שום מכשול, כי זו
 מצוה הבאה בעבירה רחמנא ליצלן, וצריכים לשמר על זה מאד מאד,
 והקדוש-ברוך-הוא יזכה אותך שתהיי ממזכי הרבים תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלג.

איך מתמודדים עם המציאות הקשה שישיש היום ברחוב?

שאלה:

מאת יוסף: כְּשֶׁאֲנִי הוֹלֵךְ בְּמִקוּמוֹת צְבוּרִים אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְהִסְתַּכֵּל עַל שׁוֹם אִשָּׁה, אֲבָל גַּם כְּשֶׁאֲנִי מִנְסֶה לֹא לְהִסְתַּכֵּל נִתְקַעַת לִי פְתָאוֹם אִשָּׁה מוֹל הָעֵינַיִם וְאֲנִי רוֹאֶה אוֹתָהּ לֹא בְּכֹנֶה, וְכִשְׂזָה קוֹרֶה אֲז אֲנִי חוֹשֵׁב "מִיֵּלָא כְּבַר הִסְתַּכְלְתִּי עַל אִשָּׁה וְנִטְמַאתִי בְּרוֹחַנִיּוֹת וּבְמַחְשְׁבָהּ, אֲז מָה אֶכְפֵּת לִי לְהִרְהַר עַל נְשִׁים בְּכֹנֶה..."

איך מתמודדים עם המציאות הקשה שישיש היום ברחוב? ומה אני צריך לעשות אם נתקלתי במכשול של אשה לא צנועה אחרי שהתקדשתי במקוה ובכלל?

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"ב כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יוֹסֵף נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבְךָ.

צָרִיךְ שֶׁתִּדְעַ שְׁאֵדָם צָרִיךְ תְּמִיד לְחַשֵּׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ וְלִהְרַגִּיל אֶת עֲצֻמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל יְדֵי יִטְהַר מִחוּ לְגַמְרִי, וְאֲז כָּל הָרֹאשׁ שֶׁלוֹ יִהְיֶה רַק לְחַפֵּשׂ אַחַר רוּחַנִיּוֹת, וְלֹא אַחַר הַזָּבֵל וְהַלְכָלוֹךְ וְכוּ', כִּי בְמָה שְׁאֵדָם חוֹשֵׁב אֶל זֶה הוּא בָּא וְכוּ'.

וְאִתָּה צָרִיךְ לְזַכֵּר מַה שְׁאֲמַרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (סִנְהֶדְרִין מֵה). אִין יִצְרַ הָרַע שׁוֹלֵט אֵלָּא בְּמָה שְׁעֵינִיו רוֹאוֹת, וְאֲמַרוּ (ירוּשְׁלַמֵי בְּרֻכּוֹת פָּרָק א' הַלְכָה ה') לִיבָא וְעֵינָא תְּרִי סְרִסוּרֵי דְחֻטָּאָה. אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אִי יִהְיֶית לִי לִיבָא וְעֵינָא, אָנָּא יָדַע דָּאֵת לִי; כִּי צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשִׁמֵּר עַל הָעֵינַיִם לֹא לְהִסְתַּכֵּל בְּרֵאוֹת אֲסוּרוֹת שְׂזָה מְשַׁגַּע אֶת הָאָדָם לְגַמְרִי, וַיֵּשׁ בְּנֵי אָדָם שְׁכָל כֶּךָ נִשְׁקַעוּ בַּזָּבֵל וּבַלְכָלוֹךְ הַזֶּה שְׁעַל

כל אשה שעוברת על הרחוב הוא מכרח להסתכל עליה, וזה כמו שג'עון ש'נדבק בו פשוטו כמשמעו, כמו שכתוב (דברים כ"ח ל"ד) "והיית משגע ממראה עיניך אשר תראה", כי מי שלא שומר על העינים שלו נעשה משגע ממש פשוטו כמשמעו, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר חלק א' סימן ל"ו) ש'רב המשגעים משתגעים רק מחמת תאות נאוף. ולכן העקר תלוי כפי המח מחשבה של האדם - אם הוא רק חושב מהקדוש-ברוך-הוא ושומר על עיניו, אזי שום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותו, וצריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא על שמירת העינים, ולא להסתכל על כל אשה שעוברת על הרחוב, שזה פשוט שג'עון ש'נדבק באדם, ואם תחשב תמיד רק מהקדוש-ברוך-הוא אזי שום דבר לא יזיק לך.

תרגיל את עצמך לומר את התפלה הזאת בכל יום, וזה יעזר לך להגיע לשמירת העינים:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי ותן לי דעת ושכל ובינה לדעת ולהבין ולהכיר אותך, ולידע שאתה נמצא ואין בלעדך נמצא, ואתה צופה ומביט עלי תמיד, ואזכה לשמר על עיני, ולא אכשל בשום ראיות אסורות המטמטמות את המח והדעת, ומעקמים את הלב בעקמומיות, ומכניסים באדם ספקות באמונה. אנא חוס וחמל עלי וזכני שאזכה תמיד להסתכל רק עליך עד שאבין ואשכיל בעיני שכלי באפן ברור בידיעה ברורה, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה בלה, פי הרי הכל רק לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ועל ידי זה אזכה לטהר את עיני, שתמיד אסתכל רק על השכל שבכל דבר, הינו האלקות המחיה את הדבר הזה, ועל ידי זה אזכה לשמירת עינים, לשמר מלהסתכל בכל מיני תועבות שיש עכשו בעולם. שמרני אל פי חסיתי בך, והצילני מעתה לעזב את דרכי הרעה שהרגלתי את עצמי מנעורי להסתכל על כל אשה שעוברת על הרחוב, עד שנעשיתי משגע מזה, חוס וחמל עלי ותן לי דעת ושכל להכיר

אותך באפן שאזכה לצאת מההרגל הרע הזה, ואזכה להכליל
בך לגמרי, עד שלא יהיה לפני מראה עיני רק אמתת מציאותו
יתברך, ולא אתאווה לשום דבר גשמי מהבלי העולם הזה.

מלא רחמים טוב לכל, טוב ומטיב, טוב ומטיב לרעים
ולטובים, טוב באמת תמיד, הטוב כי לא כלו רחמיה והמרחם
כי לא תמו חסדיה, רחם עלינו ברחמיה הרבים והצילנו מרע עין
מכל הבחינות. הן שלא יהיה לנו שום עין רעה כלל, הן שלא
ישלט בנו שום עין רעה משום אדם ומשום נברא שבעולם.
ותביט עלי בעינה הטוב בעינא חדא דרחמי ותמשיך ותשפיע
עלי טוב עין. ותשמרני ותצילני שלא תהיה עיני רעה כלל בגדלת
חברי ובגדלת כל העולם כלו. ותצילני מפגם הראות ותשמרני
תמיד שלא אסתכל בשום דבר המביא לידי הרהורים חס
ושלום. ולא בשום דבר הפוגם את העינים. העבר עיני מראות
שוא בדרךך חייני. הצילני מעין נואפת. שמרה נפשי והצילני
אל אבוש כי חסיתי בך. וכל מה שחטאתי עויתי ופשעתי לפניך
ופגמתי בעיני בשוגג ובמזיד באנס וברצון, והרע בעיניך עשיתי
מנעורי עד היום הזה, על הכל תמחל ותכפר ותסלח לי, אלוה
סליחות חנון המרבה לסלח. ותזכני מעתה להיות טוב עין בכל
הבחינות בקדשה ובטהרה גדולה כרצונך הטוב באמת.

ותצילנו שלא ישלט בנו שום עין רעה משום רע עין
שבעולם. ולא יזיק לנו עינם הרעה כלל. הן בגשמיות הן
ברוחניות. בגוף ונפש וממון. ותשמר צאתנו ובואנו לחיים
טובים ולשלום מעתה ועד עולם. כי אין לנו על מי להשען כי
אם עליך לבד אבינו שבשמים. כי אשרינו עתה סבכנו עיניהם
ישיתו לנטות בארץ. צרי ילטש עיניו לי. אשא עיני אל ההרים
מאין יבא עזרי עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: כי אליך
אלהים יהוה עיני בכה חסיתי אל תער נפשי. עיני תמיד אל יהוה
כי הוא יוציא מרשת רגלי. אליך נשאתי את עיני הישבתי בשמים.

הנה כעיני עבדים אל יד אדונייהם כעיני שפחה אל יד גברתה
 כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו. חננו יהוה חננו כי רב
 שבענו בו.

זכני מעתה לישוב הדעת אמתי, עד שאזכה לזכר בעלמא
 דאתי, שיבוא היום שאצטרף לעזב את זה העולם, ואיך אבוא
 לפניך אז, ולכן פתח לבי ודעתי באפן שאזכה מעתה רק
 להשתוקק לראות את אלהותך המחיה ומהוה ומקימת את כל
 הבריאה בלה, ועל ידי זה אזכה לקדש את עיני, עד שתמיד אזכה
 לראות את שמותיך הקדושים לפני עיני, ואזכה לקיים בשלמות
 שוייתי יהוה לנגדי תמיד, ועל ידי זה תפל עלי יראה גדולה לרעד
 ולפחד ממך, והיראה תביא אותי לאהבה גדולה לאהב אותך, עד
 שאזכה להכלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא יכניס בך דעת ושכל כדי שתנצל מהשגעון
 הזה להסתכל על כל אשה שעוברת על הרחוב, שזה בא מחמת טרוף
 הדעת רחמנא ליצלן.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלד.

האם יש דבר כזה להיות ברסלב ליום אחד?

שאלה:

מאת רוי: שלום. אני יודע שזו שאלה מוזרה, אבל רציתי
 לדעת האם יש דבר כזה להיות ברסלב ליום אחד, כלומר
 האם אפשר להצטרף ליום אחד לאלו שנוסעים ברכב
 ורוקדים בצמתיים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רוי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד על שני דברים: א. לא לחסור יום אחד מלדבר אל הקדוש-ברוך-הוא שזה נקרא 'התבודדות' - להשיח ולספר את כל אשר עם לבבו עמו יתברך, וכל מה שעובר עליו כדאי לו לדבר רק אל הקדוש-ברוך-הוא, כי רק הוא יתברך יכול לעזור לו לצאת מהסבך שנכנס בו.

ב. ללמד בכל יום שלחן ערוך, והזהיר מאד מאד על דבר זה, ובפרוש אמר (שיחות הר"ן סימן כ"ט) שכל בר ישראל מוכרח ללמד בכל יום איזה דין והלכה בשלחן ערוך, ושתי ההנהגות האלו הן היסודות בחסידות ברסלב, עד כדי כך שאמרו אנשי שלומנו שביום שאדם לא מקיים את שתי העצות האלו מרבנו ז"ל, באותו יום הוא לא חסיד ברסלב, וזה מה שמקבל אצלנו.

ומה שמטרפים מסממים ותמהונים עשו דרך חדשה לרקד על הצמתיים וכו', זה סתם שגעון שאין לזה שום יסוד בחסידות ברסלב, והם סתם מפילים אימה על אנשי שלומנו עד שמפחדים מהם להעיר להם וכו', אבל אין לזה שום שיכות לחסידות ברסלב, וכל ענין הפתק ידוע אצלנו מי כתב את זה, יהודי בשם רבי יואל אשכנזי זכרונו לברכה שהיה איש שמח וראה את הרדיפות שרדפו את החסיד רבי ישראל אודסר זכרונו לברכה, אזי הכניס לו את הפתק בתוך הלקוטי מוהר"ן שלו וזה ברור כשמש, אבל אחר כך עשו מזה ספור שלם שאין לזה שום מקור בחסידות ברסלב, ואמר רבנו ז"ל שהסמך-מ"ם מדביק לאיש כשר שגעון שנדבק בו כמו דבוק וכו', ומסכנים אלו שהולכים אחרי השגעון הזה וכו'.

יותר טוב שתקח את עצמך בידיך ותניח בכל יום תפלין, ותשמר שבת, ותאכל רק כשר, ותהיה יהודי ירא שמים, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלה.

דברי הרבנית שלי לגבי השדוך שלי עוררו אצלי ספקות
לגבי המשך הקשר

שאלה:

מצאת רבקה: לכבוד קדשת מוהרא"ש שליט"א, שלום רב. שמי רבקה ואני נמצאת בשדוך כבר חדשים. יש מציאת חן וגם יש תקשרת טובה ואנחנו רוצים ומוכנים להתקדם. הרבנית שלי וגם רב נוסף מהמדרשה שלי פגשו אותי, והם לא מתנגדים לשדוך, אף הם אמרו לי שיתכן שאתו אני אהיה המשפיעה והמשענת ולא כמו שבדרך כלל הגבר הוא המשפיע והאשה היא המקבלת.

ברצוני לשאל אתכם: מה זה אומר ומה זה דורש ממני? אני מאד רוצה להמשיך ולא רוצה לפספס את הזוג שלי. מה עלי לעשות?

תודה רבה לכם, ושהשם יתברך ישלח לכם רפואה שלמה בתוך שאר חולי עמו ישראל ותברכו בכל הברכות, אמן כן יהי רצון, רבקה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אם יש ביניכם שפה משתפת וכו', ואם יש ביניכם משיכה וכו', אזי תגמרו את זה בכי טוב, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך ותבני בית נאמן בישראל, וכבר אמר החכם "מן הזהירות לא להזהר יותר מדי", כי אם הכל סביב בסדר אז מה צריכים להתבלבל

בבלבולים יתרים? את צריכה לדעת שכל זוג בהתחלה לוקח להם זמן עד שמבינים אחד את השני, ואז הכל זורם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתהיי הכי מאשרת בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלו.

אני רוצה לצית לרבי נחמן ולהפסיק לעשן, אף לא מצליח. מה העצה?

שאלה:

מאת רועי: שלום לכבוד הצדיק.

ראשית, אני מודה לך על כל החזקים בעבודת השם. בזכותך אני מתמיד בסדר דרך הלמוד, וכלי הדבורים שלך יכול להיות שהייתי היום בשאול תחתית, אז תודה רבה! אני מתפלל על רפואתך ורפואת אשתך.

אני חוזר בתשובה בן 19, והשנה זכיתי להיות באומן בפעם הראשונה. שמעתי שהצדיק דבר הרבה בדרךשה על כף שצריך להפסיק לעשן, ואני באמת רוצה לצית את רבנו ולהפסיק לגמרי, אף אני לא מצליח. מה עצתך? תודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רועי גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך מאד מאד לשמח שזכית להתקרב אל רבנו ז"ל וזכית להיות בראש השנה באומן, ולקיים את רצונו של רבנו ז"ל שמאד

מאד בקש שכל אנשי שלומנו יבואו אליו בראש השנה באומן איש בל יעדר, והסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם עם כל מיני חכמות של הכל למנע את האדם שלא יבוא אל רבנו ז"ל לאומן על ידי כל מיני למודים פגומים וכו', ולכן כל מי שזוכה להיות אצל רבנו ז"ל בראש השנה ראוי לו לשמח כל השנה.

אשריך ואשרי חלקך שאתה זוכה ללמד כפי סדר הלמוד של רבנו ז"ל, שעל ידי זה יכולים לעבר ולהיות ולטיל בכל חלקי התורה הקדושה שאין למעלה מזה, ובפרוש אמר התנא הקדוש (אבות פרק ו') לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד, שנאמר (משלי ו') "בהתהלךך תנחה אתך בשכבך תשמר עליך והקיצות היא תשיחך". ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה כ"א.) "בהתהלךך תנחה אתך" - בעולם הזה, "בשכבך תשמר עליך" - בקבר, "והקיצות היא תשיחך" - לעולם הבא; וכן צריכים להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו שזה יסוד גדול ועקרי בדבר רבנו ז"ל, שלכל יחסר לו יום אחד מלדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולספר לו את כל אשר עם לבבו.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד לא לעשן סיגריות וטבק ונרגילות וכו', וצריכים לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא שיזכה לעקר מעצמו את התאוה הזו, שזה רק מביא מחלות וחלאים רעים לאדם, כידוע שחכמי הרופאים אמרו שדבר זה מביא סרטן בראות רחמנא ליצלן, ולכן צריכים הרבה לבקש את הקדוש-ברוך-הוא להפסיק לעשן.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתמיד תחזיק את עצמך ברבנו ז"ל, ובקרוב מאד תזכה להתחתן, שזה היה רצונו של רבנו ז"ל להתחתן מה שיותר מהר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלז.

**מה כוונתו של רבי נחמן מברסלב כאשר הוא כותב
"צדקת ארץ ישראל"?**

שאלה:

סאת רובי: לכבוד הרב מוהרא"ש, שלום וברכה.
רבי נחמן כותב שצדקת ארץ ישראל היא נגד מחשבות זרות
- דבר שמצוי בעובדי השם ובפרט בתפלה. מה זה צדקת
ארץ ישראל כיום? האם הכוונה לתרם לישוב ארץ ישראל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רובי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צדקות ארץ ישראל זה דבר שצריכים לקיים בתמימות ובפשטות
- לתת לעניי ארץ ישראל שלומדים תורה מתוך הדחק, ורבנו ז"ל
אמר (ספר המדות אות המתקת דין סימן ל"ה) על ידי צדקה שנותנים לאדם
הגון תזכה להמשיך חסד גם לאוהביו; וכן אמר רבנו ז"ל (ספר המדות
אות צדקה סימן ל"ה) בעת צרה מזכירים לו הצדקות שנתן; ולכן עקר
הצדקה צריך להיות לעניי ארץ ישראל הלומדים תורה מתוך הדחק
שזה פועל שאדם זוכה למחשבות קדושות.

אשרי מי שנוהר לתת בכל יום צדקה ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלח.

משום מה אני לא מצליחה ללמוד למבחן המסכם של התאר. מה אפשר לעשות?

שאלה:

מאת אלוֹמָה: שלום לכבוד הרב.

אני צריכה ללמוד למבחן גדול שמסכם את כל התארה ואני לא מצליחה לשבת וללמוד. עקב כך נכשלת במבחן, ואינני יודעת מה לעשות וכיצד ללמוד למבחן הבא מכיון שאני מרגישה שיש לי חסימה כלשהי שלא מאפשרת לי לשבת ולהתרכז יותר מכמה דקות. אני ממש מרגישה משהו רוחני שמפריע ומקלקל את הלמידה שלי.

עלי לצין שזאת הפעם הראשונה שדבר כזה קורה לי, ובמשך כל שנות התאר שלי הייתי שוקדת ולומדת ללא קשיים. חסר היכלת ללמוד למבחן מקשה עלי ומשפיע לרעה על הבטים רבים בחיי - עבודה, זוגיות ומשפחה, אני מרגישה שחיי תקועים ואני פשוט לא יודעת מה לעשות בנון. רציתי עצה, סגלה או משהו שאני יכולה לקבל עלי על מנת שאצליח להתרכז וללמוד, כי אני אובדת עצות. תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל אלוֹמָה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק בבטחון עצמי, כי כל ההצלחה של האדם בזה העולם תלויה רק כפי הבטחון העצמי שיש לו, ואי אפשר להגיע לבטחון עצמי אלא על ידי אמונה שיש לו בהקדוש-ברוך-הוא, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"א) כמו שאדם צריך שתהיה

לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא שהוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, כך אדם צריך שתהיה לו אמונה בעצמו שהוא גם כן חשוב בעיניו יתברך והוא גם כן יצליח את דרכו.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ו) שמה שצריכים לעבד קשה מאד בעבודת השם יתברך, זה מחמת שאין לאדם אמונה בעצמו דבר שנובע מזה שאין לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, והביא רבנו ז"ל את מאמרם ז"ל (סוטה מ"ח:) על הפסוק (זכריה ד') "כי מי בז ליום קטנות" - מי גרם לצדיקים שיתבזבו שלחנן לעתיד לבוא? קטנות שהיה בהן שלא האמינו בהקדוש-ברוך-הוא; כי יש אפלו צדיקים שהם קטני אמונה ולא מאמינים בעצמם שגם הם חשובים בעיניו יתברך, על ידי זה נתבזבו שלחנן לעתיד לבוא, כי אדם צריך לדעת ולהאמין בעצמו שהוא גם כן חשוב בעיניו יתברך, וכל עבודה שהוא עושה בשביל הקדוש-ברוך-הוא זה מאד מאד חשוב למעלה, כי כל אחד כפי הבחינה שלו וכו' והמניעה שלו וכו', מה שהוא לא עושה בשביל הקדוש-ברוך-הוא, זה מאד מאד חשוב בכל העולמות, כי הקדוש-ברוך-הוא מסתכל על הנשמות וכו', ומסתכל על המניעות והירידות וכו' שעוברות על כל נשמה ונשמה וכו', ואצלו יתברך מאד מאד חשוב מה שכל אחד משתדל לעשות בשבילו יתברך, ואפלו שלא יכול שום דבר רק יש לו רצון טוב, אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נ"א) זה מאד חשוב בעיניו יתברך, והעקר בזה העולם לא להשבר משום דבר בין בגשמי בין ברוחני, וזה נקרא בטחון עצמי שאפלו כלם עומדים נגדו הוא לא מתפעל כלל מאף אחד בעולם.

ולכן תראי להתחזק בבטחון עצמי, ואז יצאו ממך כל הדמיונות שיש לך חסימה וכו' וכו', כי בטחון עצמי יביא לך שמחה עצומה, וחשק ורצון חזק להוציא מהכח אל הפעל מה שאת רוצה, ולכן חזקי ואמצי מאד מאד לעבד על נקדה זו נקדת הבטחון העצמי שזה נובע מאמונה בהקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא יצליח את דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שלט.

אנו גרים בכפר סבא, עוסקים בקרוב רחוקים ושוקלים לעבר דירה. האם להשאר או לעבר?

שאלה:

מאת שחר ולימור: שלום לרב ורפואה שלמה. אנו גרים כרגע בכפר סבא ביחידה נפרדת אצל חמי וחמותי, ואני משתדל לעסק בקרוב ולחזק את ענין רבנו נחמן מברסלב במקום. מאידך אנו שוקלים לעשות צעד של מעבר, ומאד מתלבטים האם לעשות זאת, ואם כן אז לאן. האם כדאי לנו להשאר באזור או שפדאי לנו לעבר לאזור חדרה, אלעד או יבנאל?

אנו בחלקת עצה ונשמח לתשובה, ואם אפשר גם ברכה לזרע קדש, תודה רבה ובשורות טובות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שחר ולימור שיחיו

לנכון קבלתי את מכתבכם.

לדעתי תשארו במקום שאתם גרים שמה ותפיצו את אור רבנו ז"ל במקום שלכם, ותפתחו שמה בית הכנסת "היכל הקדש" ותקורבו רחוקים אליו יתברך על פי דעת רבנו ז"ל.

העקר שיהיה ביניכם שלום, אהבה גדולה מאד והבנה הדדית, כי זה היה הרצון של רבנו ז"ל, עד כדי כך שאמר (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם

עליהם וליקרום, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא ג"ט.) אוקירו לנשייכו כי היכי דתתערתו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג.) דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד; ועוד לא היה צדיק ששם את הדגש על דבר זה לשמר מאד מאד על השלום בית, שבזה תלוי כל היהדות.

ולכן תראו להתחזק יחד באהבה גדולה מאד, ואתה תראה לכבד את חמיד וחמותך שזה בכלל כבוד אב ואם, פי סוף כל סוף הם ההורים של אשתך, ותשתדל שיהיה שלום ואהבה במשפחה, ותראו שתהיה לכם הצלחה מפלגת לקרב רחוקים אליו יתברך. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שמ.

**לאשתי יש טענות על כל דבר שאני עושה.
איך אני אמור להתנהג אתה?**

שאלה:

סאת מאיר: יש לי אשה קשה מאד, אפטר לומר רעה, וכל מה שאני עושה בשבילה זה לא מספיק. יש לה טענות על כל דבר שאני עושה, ואין לי כבר כח לשמע את הדבורים שלה. איך אני אמור להתנהג אתה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר וישלח, י"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מאיר נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו אָמר: כְּשֶׁאָדָם פּוֹגֵם בְּמַחְשְׁבָה הוּא סוֹבֵל מֵהִילָדִים שְׁלוֹ, וְכִשְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּדַבּוּר הוּא סוֹבֵל מֵאֲשֵׁתוֹ, וְכִשְׁאָדָם פּוֹגֵם בְּמַעֲשָׂיו הוּא סוֹבֵל מִבְּנֵי אָדָם, וְלִכֵּן רְאוּי לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה בְּמַחְשְׁבָה דַּבּוּר וּמַעֲשֵׂה שְׁלוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה יִתְפָּרְדוּ כָּל פּוֹעְלֵי אֶזְרָא, וְיִתְבַטְּל כָּל הַסִּבָּל שְׁסוֹבֵל מֵהֶם, וְלִכֵּן זָכַר גַּם זָכַר שְׁאֲשֵׁתָךְ הִיא עֵצָם מֵעֲצָמֶיךָ, וְלִכֵּן אַתָּה צָרִיךְ לְחַזֵּר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה עַד שֶׁהִיא תִּתְהַפֵּךְ אֵלֶיךָ לְגַמְרִי, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (יְבָמוֹת ס"ג.) עַל הַפְּסוּק (בְּרֵאשִׁית ב' י"ח) "אֲעֲשֶׂה לּוֹ עֶזֶר כְּנֶגְדּוֹ" - זָכָה עוֹזְרָתוֹ לֹא זָכָה כְּנֶגְדּוֹ, הֵינּוּ אִם אָדָם זוֹכָה וּמְקִים אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ, עַל יְדֵי זֶה אֲשֵׁתוֹ עוֹזֵרֶת לּוֹ בְּכָל, וְאִם הוּא לֹא זָכָה אֲזִי הִיא נֹעֲשִׂית כְּנֶגְדּוֹ שְׂמִתְנַגֶּדֶת לּוֹ בְּכָל דְּרָכָיו. וְכֵן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ט') כְּפִי שְׂזוֹכָה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה, שְׂזוּה זְווג וְיִחּוּד עִמוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ כֵן זוֹכָה שְׁאֲשֵׁתוֹ עוֹזֵרֶת לּוֹ, כִּי הִכַּל תְּלוּי בְּאָדָם עֲצָמוֹ וְכִפִּי שֶׁהוּא מִתְנַהֵג עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כִּךָ אֲשֵׁתוֹ מִתְנַהֶגֶת עִמוֹ.

חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים סִפְרוּ (יְבָמוֹת ס"ג.) רַבִּי חֲזִיָּא הָיָה קָא מְצַעְרָא לִיה דְּבִיתָהּ. כִּי הָיָה מִשְׂכַּח מִיַּד, צִיִּיר לִיה בְּסוּדְרִיה וּמִיִּיתֵי נִיהֵלָה, אָמַר לִיה רַב: וְהָא קָא מְצַעְרָא לִיה לְמַר? אָמַר לִיה: דֵּיִינוּ שְׂמַגְדְּלוֹת בְּנֵינוּ וּמְצִילוֹת אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא [הֵינּוּ רַבִּי חֲזִיָּא הֵיִתָּה אֲשֵׁתוֹ מְצַעֶרֶת אוֹתוֹ, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁמְצָא מִשְׁהוּ דְּבַר יָפֵה שֶׁהִיא אוֹהֶבֶת, הֵיָה לּוֹקַח אֶת זֶה וּמְבִיא אֶת זֶה אֵלֶיהָ, וְרַב לֹא הִבִּין לָמָּה, וְשָׂאל אוֹתוֹ: הֲרִי הִיא מְצַעֶרֶת אוֹתָךְ? עֲנֵה וְאָמַר לּוֹ: מִסְפִּיק שֶׁהִיא מְגַדְּלֶת אֶת הֵילָדִים, וּמְצַלֶּת אוֹתָנוּ מִן הַחֲטָא]. וְאִם רַבִּי חֲזִיָּא שֶׁהִיָּה כָּל כִּךָ גְּדוֹל שְׂאִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר בְּשֶׁכַּל אֲנוּשֵׁי גְדֻלְתּוֹ, עַד שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֵא מִצִּיעָא פ"ה:) כְּמָה גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂה חֲזִיָּא וְכוּ', וְאִפְלוּ בְּמִתִּיבָתָא דְרִקִּיעָא לֹא יְכוּלִים לְרְאוֹת אוֹתוֹ מִרְב גְּדֻלְתּוֹ מִרְב אֹר שֵׁישׁ שְׂמָה וְכוּ', וְכִשְׁהוּא וּבְנָיו הִתְחִילוּ לְהִתְפַּלֵּל עַל גִּשְׁם, כְּמַעַט שְׁטַפוּ אֶת כָּל הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', עֵינֵי שָׁם. וְאִם הוּא סִבָּל מֵאֲשֵׁתוֹ וְאָף עַל פִּי כֵּן קָנָה לָהּ מִתְנֹת וְכוּ', עַל אַחַת כְּמָה וְכְמָה אֲנָשִׁים פְּחוּתִים וְשִׁפְלִים כְּמוֹנוֹ צְרִיכִים רַק לְשִׁמְעַ לְשִׁתָּק וְלִסְבֹּל.

וְלִכְּנֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם לְדָם וְלִשְׂתֵּק לְמַחְרָפֵי
וְלְמַבְזֵי נַפְשֶׁךָ וְכוּ' וְכוּ', וּבִפְרָט מֵה שְׂאֵתָה סוֹבֵל מֵאֲשֵׁתְךָ, תִּשְׁתַּדֵּל
מֵאֵד לְסָבֵל וְלֹא לַעֲנוֹת, וְאִז הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, אֵתָה רַק תַּעֲזוֹר
לְאֲשֵׁתְךָ וְתִרְאֶה שְׂסוּף כָּל סוּף יִהְיֶה הַשְּׁלוֹם בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ, וְהַכֹּל תְּלוּי
רַק בָּךְ, כְּפִי שְׂתַתְּנֶהג עִם אֲשֵׁתְךָ כִּךְ תִּקְבַּל אַחֵר כִּךְ חֲזוּרָה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתַּפְלֵל בְּעֶדְךָ שְׂתַהֲיֶה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תַּפְנֶה
תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרֻכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שמא.

**שְׁמַעְתִּי רַב שְׂדִבֵּר נֶגְד רַבִּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלַב,
וּמֵאִז אֲנִי מֵאֵד מְבַלְבֵּל**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת אַבְרָהָם: שְׁלוֹם לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א.
לְאַחֲרוֹנָה הִשְׁתַּתְּפֵתִי בְּשַׁעוֹר תּוֹרָה, וְהֵרַב שְׂסוֹסֵר אֵת הַשַּׁעוֹר
דְּבַר בְּצוּרָה מְזַעְזַעַת וּמִגְעִילָה נֶגְד רַבְּנוּ הַקְּדוּשׁ מִבְּרֶסְלַב.
אוֹתוֹ 'רַב' מְתִימֵר לְהַבִּין בְּחִסְדוֹת (לְמִרּוֹת שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ בְּלִי
זְקֵן וּפְאוֹת), וְאַף שְׂמִיד הִלְכְּתִי מִשָּׁם, הַדְּבוּרִים שְׂשְׂמַעְתִּי
מִמֶּנּוּ חִלְחְלוּ בִי וְהִכְנִיסוּ בִי סְפָקוֹת. בְּבִקְשָׁה, תַּחֲזוּקוּ אוֹתִי
וְתַעֲזְרוּ לִי לְהוֹצִיא מִדַּעְתִּי אֵת הַדְּבוּרִים הָרְעִים שֶׁהוּא דְּבַר
נֶגְד רַבְּנוּ.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון אמה צריך לזכר טוב טוב, אחד שהולך בלי זקן ופאות איך יכולים לקרא אותו 'רב'? הלא בפרוש כתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות גלות הלכה ג' אות ב') עקר הדת ישראל ועקר היהדות תלוי בזקן ופאות ובהם נכר היהודי כי הוא מזרע ברך השם, מזרע ישראל. ומי שרוח אחרת עמו חס ושלום, ורוצה לכפר חס ושלום באלקי ישראל, תחלת הכפירה הוא שמשליך חס ושלום מעליו הזקן והפאות. כי באמת כל דת ישראל הקדוש הוא תלוי בזקן ופאות, כי כל דברי תורתנו הקדושה וכל המצוות כלם הם בחינת צמצומים להשגת אלקותו יתברך, כי כל אות ואת וכל תבה ותבה מתורתנו הקדושה שבכתב ובעל פה וכל מצוה ומצוה וכל מנהג כשר של ישראל עם הקדוש והנבחר, כלם הם שעורין וצמצומין, שעל ידם יזכו להשיג השגת אלקותו יתברך, כל חד לפום מה דמשער בלביה, כפי אשר יזכה על ידי עבודתו ויגיעתו בתורה ומצוות ומעשים טובים, ויפרש ממעשים רעים.

וכל אלו שמורידים את הזקן והפאות בשאט נפש ובזדון ובמעל, אוי לו ואוי לנפשו, כי עוקר עצמו ונפשו מאלקי ישראל ואין לו חלק בתורת משה, אוי לנפשם כי גמלו להם רעה. ובשביל זה נתפשטה בעוונותינו הרבים מאד חכמת הפילוסופיה והאפיקורסות במדינת אשכנז וסביבותיהם, שפרקו מעליהם באלו הדורות על מלכות שמים לגמרי והשליכו זקנם והפאות ומלבשים במלבושיהם וכו', ובאמת אינם עוברים על חמשה לאוין בלבד, כי כשמשחיתין פאת זקנם כאלו עוברים על כל התורה בלה, כי כל התורה כלה תלויה בזה כי על ידי התער והספין שמרימין על הדיקנא קדישא להשחיתה, חס

ושלום, על ידי זה מתגבר מלכות עמלק; עין שם. ולכן איך אדם בלי זקן ופאות יכול לקרא את עצמו 'רב'?

הדבר השני אתה צריך לזכר שמי שמדבר נגד רבנו ז"ל יהיה מי שיהיה הוא נואף גדול מאד, ואף שמבחוץ נראה כמו צדיק ואיש כשר וכו', אבל רק הקדוש-ברוך-הוא יודע את פנימיות מעשיו או מחשבותיו שהוא נואף גדול מאד, כי כך אמר דוד המלך (תהלים נ"ה כ"א) "שלח ידיו בשלמיו חלל בריתו", ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן מ"ג) שמאלו האנשים צריכים מאד לשמר, כי הדבורים של הרשע מולידים נאוף בהשומע את דבריו, וזה היה בלעם הרשע שעליו נאמר (במדבר י"א) "הן הנה היו בדבר בלעם", כי על ידי דבור של בלעם כבר הכניס נאוף בהשומע דבריו.

ולכן צריכים מאד לשמר מאלו שמדברים נגד רבנו ז"ל, ואפלו שהולכים מלבשים בבגדי חסידות, הרגע שמדברים נגד רבנו ז"ל בטוח שהאדם הזה מאד מקלקל בנאוף, וכבר אמר החכם מכל אדם (משלי כ"ו) "בשפתו ינכר שווא ובקרבו ישית מרמה: כי יחנן קולו אל תאמן בו כי שבע תועבות בלבו", הרגע שאדם מדבר נגד רבנו ז"ל צריכים לדעת כי הוא מלא תועבות בלבו, וצריכים לשמר ממנו מאד מאד.

הדבר השלישי, צריכים להתבונן היטב בספרי רבנו ז"ל ויראה איך שהוא רק מקרב אותנו אל הקדוש-ברוך-הוא, ומלמד אותנו עצות איך לעבר את זה העולם העובר, שנהיה חזקים באמונה פשוטה בו יתברך, ושום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותנו, ונהיה חזקים בשמחה לשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בנו, וכן פותח לנו את הלב לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו, ורבנו ז"ל הקפיד ביותר על למוד שלחן ערוך, ולא להטות אפלו מסעיף קטן אחד משלחן ערוך, ואם כן איך יבוא אחד שקורא את עצמו 'רב' להעזיז לדבר נגד רבנו ז"ל? אין זה אלא הוא השליח של הסמ"ך-מ"ם ששווא מאד מאד את רבנו ז"ל, כמו שספר לנו

רבנו ז"ל בעצמו (ספורי מעשיות מעשה ז' מהזבוב והעכביש) שקדם שיירדה נשמתו לזה העולם, עשה הסמ"ך-מ"ם רעש בכל העולמות, ואמר: "אם הנשמה הזו תרד אין לי כבר מה לעשות בזה העולם, כי הוא יחזיר את כלם בתשובה!", ואמר לו: "הנשמה הזו מכרחת לרדת, ואתה צא ותמצא לעצמך עצה וכו', ויצא וחזר עם איזה זקן וצחקו, ואמר אני כבר לא מפחד מהנשמה הזו והיא יכולה לרדת" וכו' וכו', ואמרו על זה אנשי שלומנו שזו העצה שמצא הסמ"ך-מ"ם שתמיד יעשו צחוק ולעג מחסידי ברסלב וכו' וכו'.

ולצערנו הרב דבר אחד מדבריו ז"ל לא שב ריקם, שקמים ריקים ופוחזים פושעי ישראל בגופם שנקראים 'רב' או 'מנהיג' וכו' וכו', ומעזים פניהם לדבר על רבנו ז"ל, אוי להם ואוי לנפשם, וצריכים להתרחק מאחד כזה, ולא לעמד בדל"ת אמותיו, כי הוא עוד גרוע ממשמד, וכבר כתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות ראש חדש הלכה ז' אות נ"ב) אדם צריך לקבוע בעצמו שיהיה איך שיהיה, אף על פי כן יהיה חזק בדעתו שלא יהיה נסוג אחר לגמרי מהשם יתברך, ולא ייאש את עצמו לעולם, ולא יהיה מהחסידים הנפולים שהם גרועים ממשמדים רחמנא ליצלן וכו', עין שם.

וכן הוא (לקוטי הלכות שולחן ה' הלכה ה' אות י"ז) עקר התגרות והסתת הבעל דבר שמבקש תואנות ועלילות לשוב ולפל חס ושלום לזהמת המדמה, בפרט אחר הסתלקות הצדיק, שאומר הרי כבר אפס תקוה חס ושלום, ועמלק מתגבר, שהוא בחינת עצם התגברות היצר הרע שמתעורר בהתגברות עצום בכל פעם, נעתה מה נעשה עוד, והכסילים חוזרים לאחוריהם, שזהו בחינת מה שקורין חסידים נפולים רחמנא ליצלן, שזה גרוע מהכל, כמו ששמעתי מפיו הקדוש וכו', עין שם.

וכן הוא (לקוטי הלכות נזיקין הלכה ד' אות כ"ה) קלפת נגה היא הקלפה הכי מסכנת, כי משם נמשך נפש הבהמיות של ישראל, שמשם באים החכמות רעות של העולם, ויש שמכנים עצמן בשם חסידים, ואומרים חכמות של שטות והבל המרחקים מהשם יתברך ומתורתו ומצדיקי

אמת, ואלו הם קלפת נגה ממִשׁ שמִעֲרֹב טוֹב וְרַע, כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ בָּהֶם טוֹב הַרְבֵּה כִּי אֵינָם פּוֹרְקִין עַל חֵס וְשְׁלוֹם, וּקְצָתָם הֵם אֲנָשִׁים כְּשָׂרִים קְצָת, וְלִפְעָמִים אוֹמְרִים דְּבַרֵי אֵמֶת, אֲךָ מְעַרְבׁם בָּהֶם גַּם רַע הַרְבֵּה, דְּהֵינּוּ הַחֲכָמוֹת שֶׁלָּהֶם שְׁנֵדְמָה לָּהֶם לְחֲכָמוֹת, וּבְאֵמֶת הֵם שְׂטוּתִים גְּדוֹלִים, וְאֵלּוּ מְזִיקִים גַּם כֵּן הַרְבֵּה, וּמוֹנְעִים מְאֹד מִלְּהִתְקָרֵב לְצַדִּיקֵי אֵמֶת וְאֲנָשִׁיהֶם הַמְּמַשִּׁיכִים הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹתוֹ בְּעוֹלָם, וּבִכְפֹּן אֶחָד הֵם מְזִיקִים יוֹתֵר מִהֶעֱכוּ"ם וְהָאֲפִיקוֹרְסִים, כִּי מֵעֲכוּ"ם וְאֲפִיקוֹרְסִים רַב יִשְׂרָאֵל מְרַחֵקִים עֲצֻמָּן מֵהֶם בְּתַכְלִית הַרְחוֹק כְּרֵאוֹי לְהִתְרַחֵק מֵהֶם יוֹתֵר מִן בְּעָלֵי רֵאתָן, אֲךָ מֵאֵלּוּ הַכְּשָׂרִים קְצָת אֵין מִתְרַחֵקִים מִחֲכָמָתָם כָּל כֵּן, וּבְאֵמֶת הֵם מְזִיקִים הַרְבֵּה עַל יְדֵי חֲכָמָתָם וְלִצְנוּת שֶׁלָּהֶם שְׂמֵתִלּוּצְצִים מִכִּמְהָ דְרָכֵי הַתְּמִימוֹת הָאֲמִתִּיּוֹת וְכוּ' (וְכַמְבָּאָר שִׁיחָה זֹאת בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁשְּׂמַעְתִּי מִפִּיו הַקְּדוֹשׁ שְׁחָסִיד שֶׁנִּפְּלָ גְרוּעַ מִמֶּשְׁמָה, כִּי מִמֶּשְׁמַד כָּל אֶחָד נִזְהָר, אֲבָל מִחָסִיד אֲךָ אֶחָד לֹא נִזְהָר, כִּי אֲךָ אֶחָד לֹא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא נִפְּל וְנִתְקַרֵּר מִהִתְלַהֲבוֹת שְׁלוֹ וְכוּ'), עֵינֵי שָׁם.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקוּנָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתְּכַנִּיס אֶת הַדְּבוּרִים הָאֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבָבְךָ, וַיֵּצֵא מִמֶּךָ הָאָרֶס שֶׁהַכְּנִיס בְּךָ הַמְּגוּל הַזֶּה.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שמב.

אֲנִי מִתְסַכֵּלֶת שֶׁלֹּא לְמַדְתִּי בְּעֵירוֹתַי וְלִכְן עֲכָשׁוּ קִשָּׁה לִי לְמַצָּא עֲבוּדָה טוֹבָה

שאלה:

מאת קרן: שלום כבודו.

לפני כחצי שנה ילדתי את בתי השנייה, ולא מזמן התחלתי לעבד במוקד מכירות של חברה גדולה, ולמרות שמבחינת שעות וימי עבודה זה מאד מתאים לי - אני לא מתחברת

לַעבוֹדָה. אֲנִי מֵיֹאשֶׁת וּמִתְסַכֵּלֶת שְׁלֵא לַמִּדְתִּי בְּצַעִירוּתִי, וְלִכֵּן עֲכָשׁוּ קֶשֶׁה לִי לְמַצֵּא עֲבוֹדָה טוֹבָה, עֲבוֹדָה שְׁאֵנִי יְכוּלָה לְהִתְחַבֵּר אֵלֶיהָ. אֲנִי חֵיבֶת לַעֲבֹד כִּי הַמַּצֵּב הַכֹּלְכִלִי לֹא מִמָּשׁ טוֹב... אֲנִי לֹא רוֹצֶה לְהִכְנֵס לְעֲצוֹת וְיֹאוֹשׁ אֲבָל כִּכָּה אֲנִי מוֹרְגִישָׁה. מָה אֲנִי יְכוּלָה לַעֲשׂוֹת? אֲשַׁמַּח לַעֲצָה וְהִדְרָכָה.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁב, ט"ו כִּסְלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל קֶרֶן תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲסוּר לָךְ לְהִכְנֵס בְּעֲצוֹת וּבְמִרְרוֹת וּבְדַכְאוֹן שְׁזֵה מֵאֵד מֵאֵד מְזִיק לְפִרְנֶסָה, כִּי הַשֵּׁם שֶׁל פִּרְנֶסָה שֶׁהוּא חַת"ךְ הַיּוֹצֵא מִפְּסוּק (תהלים קמ"ה) פּוֹתַח' אֶת' יָדְךָ, יוֹצֵא גַם מִפְּסוּק (דְּבָרִים ט"ז ט"ו) וְהֵיית' אֶךְ' שְׁמַח', וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן אֶת צְרִיכָה לְהִשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מֵאֵד מֵאֵד בְּשִׂמְחָה, וּלְשַׁמַּח אֶת עַצְמְךָ, וְאֶף שְׁאֵנִי יוֹדֵעַ שְׁמֵאֵד מֵאֵד קֶשֶׁה לָךְ וּמְרִים לָךְ הַחַיִּים מִמּוֹת, עִם כָּל זֹאת עִם עֲצוֹת וּמִרְרוֹת וּדְאָגוֹת לֹא תְּבוֹאֵי לְשׁוֹם דְּבָר, אֲלֵא תִּסְתַּבְּכִי יוֹתֵר, וְלִכֵּן הַדְּבָר הָרֵאשׁוֹן רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה.

וְאִם תֵּאמְרֵי בְּמָה יֵשׁ לִי לְשִׂמְחָה? הֲרֵי אֲנִי עֲנִיָּה וּמְלֵאָה חוֹבוֹת?
אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׂחַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (נְדָרִים מא.) אֵין עֲנִי אֲלֵא מְדַעַת - עֵקֶר הָעֲנִיּוֹת תְּלוּי בְּחֶסְרוֹן דַּעַת, כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֲמֵתִי שְׂמֵאֲמִין שְׁאֵין בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֲלֵקוֹת גְּמוּר הוּא, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מִנְהִיג אֶת עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים בְּצַדֵּק וּבְמִשְׁפָּט, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ אֲלֵא בְּהִשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, עַד כְּדֵי כֹךְ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (חולין ז:) אֵין אָדָם נוֹקֵף אֲצַבְעוֹ מִלְמַטָּה אֲלֵא אִם כֵּן מְכַרִּיזִין עָלָיו מִלְמַעְלָה; שְׁאָדָם לֹא מְקַבֵּל מִכָּה קִטְנָה בְּאֲצַבְע קִטְנָה אִם לֹא מְכַרִּיזִין עַל זֶה קִדְּם מִלְמַעְלָה - הָאָדָם הַזֶּה הוּא תַּמִּיד שְׂמַח, וְאָמַר רַבְנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת מִמּוֹן סִימָן פ"ג) אֲמוֹנָה הוּא

טוב לפרנסה; ולכן בזה שתשמחי עם נקדת יהדותך שנבראת יהודיה ושללא עשני גוי כגויי הארצות, השמחה והאמונה הזאת תפתחנה לך את כל צנורי השפע והפרנסה.

ולכן אל תבלבלי את עצמך בשום פנים ואפן שלא למדת בצעירותך וכו', ולכן את עכשו מיאשת ומתסכלת וכו', אל תאמרי זאת, כי הפרנסה באה מידי הקדוש-ברוך-הוא ולא מידי בשר ודם, וכמו שתכמינו הקדושים אמרו (נדה ע'): מה יעשה אדם ויתעשר? אמר להן ירבה בסחורה וישא ויתן באמונה. אמרו לו: הרבה עשו כן ולא הועילו, אלא יבקש רחמים ממי שהעשר שלו, שנאמר (תגי ב' ח') "לי הכסף ולי הזהב". מאי קא משמע לן? דהא בלא הא לא סגי; הינו שצריכים את שניהם - הן פרנסה והן תפלה לבקש ממי שהכסף אצלו, הינו לבקש ממנו יתברך, כי בלי תפלה זה לא ילך.

ולכן תראי לקחת את עצמך בידיך ותרגילי את עצמך לבקש בכל יום ממנו יתברך על פרנסה, ודעי לך שמה שתפלה עושה שום דבר בעולם לא עושה, ואם תהיי חזקה בתפלה אז הקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליך שפע בפרנסה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (קידושין פ"ב:) אין אומנות שאין בה עניות ועשירות, שלא עניות מן האומנות ולא עשירות מן האומנות, אלא הכל לפי זכותו, והזכות הכי גדולה של אדם שיודע איך להתפלל בכל יום על פרנסה, ואז הקדוש-ברוך-הוא ישפיע עליו שפע, תנסי ותראי שתצליחי.

העקר לשמר שבת כי השבת מעשרת גם בגשמיות, ואמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה י"א סימן א') על הפסוק (משלי י') "ברכת הוי"ה היא תעשיר ולא יוסף עצב עמה" - "ברכת הוי"ה היא תעשיר" - זו השבת, שנאמר (בראשית ב' ג') "ויברך אלקים את יום השביעי".

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שמג.

**האם תשלום עבור תינוק בפעוטון גם נחשב "הוצאות
בניו לתלמוד תורה"?**

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד מורנו ורבנו מוה"רא"ש שליט"א.
ארי' השם יתברך ימ"כם ושנותיכם בטוב ובנעימים, וישמע
בתפלתנו ש'אנו מתפללים עליכם.
כתבתם באחד המכתבים ש'את הוצאות בניו לתלמוד
תורה ראוי לשלם דבר ראשון, וש'אין הם נחשבים להוצאות
שנקצבו לאדם בראש השנה. האם גם תינוק בן שנה הנמצא
במעון יום, ואנו משלמים עליו בכל ח'דש - כמוכן, זה נחשב
כהוצאות בניו לתלמוד תורה ש'אין מה לחשש ממנה או לא?
בתודה ובברכה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (פיצה ט"ז) כל מזונותיו של אדם קצובים
לו מראש השנה ועד יום הכפורים חוץ מהוצאת שבתות והוצאת יום
טוב והוצאת בניו לתלמוד תורה, שאם פותח פותחין לו, ואם הוסיף
מוסיפין לו; זאת אומרת על אף שכתבו לכל אחד בראש השנה את
התקציב שלו, אבל את התקציב של שבת ושל החגים ועל הוצאת
בניו לתלמוד תורה זה לא נכתב בתקציב, אלא אם אדם מרבה לקנות
לכבוד שבת וחג הקדוש-ברוך-הוא נותן לו שפע כפול, ובשביל זה
תמיד אני מעורר את תלמידי ואנשי שלומנו היקרים שיקנו לכבוד
שבת בשפע כזה כדי שישאר על כל ימי השבוע, ונמצא אפלו שהוא

לא מופיע בתקציב ונכתב עליו שתהיה לו רק עניויות וכו', עם כל זאת צריך לדעת שכל מה שקנה על שבת, על זה אמר הקדוש-ברוך-הוא (ש"ט י:): אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל: בני לוו עלי וקדשו קדשת היום והאמינו כי ואני פורע.

וכן הוא בענין הוצאת בניו לתלמוד תורה - אם אדם מקפיד מאד לשלם דבר ראשון שזכר למוד, הוצאת בניו לתלמוד תורה, הקדוש-ברוך-הוא נותן לו שפע כפול, וזה ברור למי שמאמין בדברי חכמינו הקדושים, ולכן על הוצאות שבתות וימים טובים ושכר למוד על זה מתר ללוות, והקדוש-ברוך-הוא משלם חזרה, וזה טוב גם על להכניס את הילדים בפעוטונים ובגנים, שזה גם כן בכלל תלמוד תורה, כי מה לומדים עם תינוקות של בית רבן אם לא "תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב"? וכו', וכן מלמדים אותם אמונה בו ותברך אשר אין למעלה מזה, ולכן גם זה בכלל.

הקדוש-ברוך-הוא ימשיך עליך דעת ושכל ויהיה לך שפע ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שמד.

**אבי החל לבגד באמי והחליט לפרק את המשפחה.
מה ניתן לעשות?**

שאלה:

מאת אסתר: אל כבוד קדשת פאר הדור והדרו אדמו"ר מוהרא"ש שליט"א.

ראשית, אפתח בברכת רפואה שלמה לרבנית תחיה, וברכת מזל טוב לנשואי הנכדה, שבביתכם ישמע רק קול שמחה וישועה וכל מילי דמיטב תמיד!

אני כותבת בלב נשבר. עד לא מזמן אבי היקר היה אב ובעל
למופת, והיינו משפחה שכלם מקנאים בה, מאחדת ושמחה
- אך כעת הוא החליט לפרק את המשפחה. זה נראה כאלו
נכנסו לו שדים בגוף, הוא החל בוגד באמי ומצער את כלנו -
ילדיו הנשואים והרוקים. נכנס לו שגעון לעזב את הבית ולגור
לבד כאלו משהו הפך לו את הראש, ואנו אובדי עצות כי כל
מה שנסינו לא עזר.

אמנו, שהיא אשה חזקה בדרך כלל שבורה לרסיסים ומיאשת
מהחיים, ואנו רואים את חרבן הבית לפנינו. אנא תקננו בעצה
טובה: מה נתן לעשות? האם יש תקנה או סגולה?
יש לציין שאבי עשה הוראת קבע למען הצלת הנער
בקהלתכם והלאוי זכות זו תעמד לו שתהיה לו דעת בהירה
ויחזר בתשובה. אנא התפללו עליו, והשיבו נפשנו מה אפטר
עוד לעשות שלא יתפרק בית זה! בשורות טובות, רפואה
שלמה ושתזכו להתברך בכל הברכות הכתובות בתורת
משה!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל אסתר תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, את צריכה לדעת שהיום יש קלפה עצומה שכוכשת
כל חלקה טובה, ומקרת את האמונה ואת היראת שמים מבר ישראל,
ומכניסה בו כפירות ואפיקורסות, והוא הכלי משחית הנקרא מחשב
(מכשף) המחבר לאינטרנט, או איפד, או בלקברי וכו', שבזה יכולים
לראות כל מיני שקוץ תעוב ערם וזהום, ומאמללים את עצמם וכו',
כי על ידי שמסתכלים בזבל והלכלוך הזה וכו', נדבקות בו כל הזהמא
של הערם והתעוב וכו' וכו', עד שנעשים מכורים לזה וקשה מאד

מאד לציאת מזה, כי זה בדיוק כמו שאחד מכור לסמים וכו', או אחד מכור לשתיית אלכוהול וכו', כמו כן מי שיש לו מחשב המחבר לאינטרנט או שאר כלי משחית שיכולים לראות בזה כל מיני ערם וזהוים וכו' וכו', אדם נעשה מכור לזה וקשה לו לציאת מזה וכו', וזה שורף לו את כל המח ובוערות בו כל התאוות רעות, והראש והמח שלו נעשה מטמטמים לגמרי מרב הנאוף והלכלוך שמסתכלים בזה, והלב מתעקם בעקמומיות עד שנכנסות בו ספקות באמונה, ונעקר ממנו יתברך.

ואני בטוח שהאבא נשקע בזהמה הזו של האינטרנט, ומזה התקרר לגמרי מהיהדות ומהאנושיות, ונמשך לאיפה שנמשך וכו', ועל זה נאמר (משלי ב) "כל באייה לא ישובון ולא ישיגו ארחות חיים", הינו מי שנכנס כבר בזה קשה לו לציאת מזה וכו', והוא בוגד באשתו וכו', ועושה כל מיני שטיות הפך השכל וכו', כי מי שיש לו מחשב שמחבר אל אינטרנט, על ידי זה הוא נופל בפח יקוש שקשה לו לציאת מזה אחר כך.

ולכן אשרי מי שיכול לזרק מהבית את המחשב שמחבר אל אינטרנט או איפד או בלקברי וכו' וכו', כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין מה). אין יצר הרע שולט אלא במה שענינו רואות; ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאוה פעצימת העינים", ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרם לו מכשול כמו העינים". ואני מוכרח להגיד לך שהרבה בתים נהרסו לגמרי רק מפני שהיה להם מחשב שמחבר אל אינטרנט בבית, והבעל או האשה התחילו להתכתב דרך הפיסבוק וכו' וכו', וכך נפלו בפח, ולבסוף או הבעל או האשה ברחו מהבית וכו', ודבר זה מאד מאד מצוי בעתים הללו, ואף שזה נדמה כאלו הגזמה וכו', אבל רבים נפלו בפח בשביל הכלי הארור הזו וכו' ונשבר ביתם, ולבסוף התגרשו רחמנא לישזבן, ולכן אסור בהחלט שיהיה בבית מחשב שמחבר לאינטרנט, כי זה הורס כל חלקה טובה של היהדות, ומוריד את היראת שמים עד השאול תחתית רחמנא

לישזבן, ומה גם שמאבדים את הילדים, כי ילד או ילדה שלוקחים כלי משחית כזה בתוך ידיהם וכו' הם כבר נופלים בשאול תחתית ומתחתיו. ולכן אשרי מי שמבער את החמץ הזה מביתו, ואז השכינה תשמר עליו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שמה.

**מה צריכים לעשות כדי להתקשר ולהתקרב
לצדיק האמת?**

שאלה:

מאת נעה: לכויד הרב.

לאחרונה יש לי רבוי חרדות. יש לי את ספר אוצר היראה של רבי נחמן מברסלב זכר צדיק לברכה ואני מנסה להתחזק באמצעותו, אך גם זה לא עוזר. קראתי שם שאם מתקשרים לצדיק אמת זו רפואה גדולה, ולא הבנתי כל כך איך מתקשרים לצדיק אמת הלכה למעשה ואיך זה עוזר - האם "להתקרב לצדיק אמת" הפונה היא לקרא מה שהוא כותב, או שזה כרוך בדברים נוספים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל נעה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז לא להכנס בשום פחדים וחרדות, ואל זה תזכי רק על ידי שתכניסי בעצמך שמחה עצומה לשמח עם נקדת יהדותך, ולכן תעשי ותשתדלי מאוד מאד

לא לתת לעצבות ולדכאון שיתפסו אותך, כי הסמ"ך-מ"ם רוצה רק לשבר את האדם ולהפילו בעצבות ובמרירות ודכאון, כי זה כל כחו, ורבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד על מדת השמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שצריכים להכריח את עצמו עם כל הכחות להיות בשמחה, ואת צריכה לדעת שלהיות בשמחה זה בא במסירות נפש הכי גדולה, ולכן אשרי מי שמכריח את עצמו להיות בשמחה, ואז טוב לו כל הימים, וכן הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אשר אין טוב מזה, כי כל דבור ושיחה שאדם מדבר ומשיח לפני הקדוש-ברוך-הוא נשמעים ונתקבלים בכל העולמות, וגורמים נחת רוח למעלה, אשרי האשה שחזקה בזה בכל יום.

בענין שיש לך את ספר "אוצר היראה", את צריכה לדעת שאת זה חבר הרב הקדוש מטשעריץ זכותו יגן עלינו שהוציא את התמצית של ה"לקוטי מוהר"ן" וה"לקוטי הלכות", והם ספרים נפלאים מאד מאד, אשרי מי שיהיה חזק בלמוד בהם, כי הם קצורי דברי רבנו ז"ל, ולכן מה טוב ומה נעים באם תחזרי הרבה על אות 'התחזקות' שזה יסוד גדול בדבר רבנו ז"ל, ומזה נתחבר הספר "משיבת נפש" שהוא אות 'התחזקות' מ"אוצר היראה", ואם תחזרי רק על האות הזו תהיה לך הרבה התחזקות איך לחזק את עצמך בכל המצבים הכי קשים, ותמשיכי על עצמך אור וזיו וחיות ודבקות באין סוף ברוך הוא אשר אין למעלה מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שמו.

האם הצורה שבה מבטא מוהר"א את השם בזמן הברית יכולה להשפיע על הנמול?

שאלה:

מאת אלכסנדר: שלום לכבוד הרב מוהר"א שליט"א. נולדתי בחוץ לארץ ועליתי לארץ לפני כמה שנים, ועכשיו לפני שבועיים וחצי בערך עשיתי ברית מילה עם מוהל וסנדק וכו'. בסוף הברית כשהסנדק אמר את התפלה המיוחדת של קריאת השם וקראו לי בשמי, הסנדק בלע את השם שלי ולא אמר אותו בצורה ברורה, מה גם שהוא אמריקאי והוא אמר את השם עם מבטא. האם הצורה שהוא בטא את השם שלי יכולה להשפיע על חיי? תודה מראש על התשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלכסנדר נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראוי לך לשמח מאד מאד על שזכית להכניס בצל האמונה הקדושה, בצל הקדוש-ברוך-הוא, ואתה צריך להתחזק ביתר שאת וביתר עז לצאת מכל מיני דמיונות שנדבקו בך וכו', זה השם שלך, ואל תבלבל את עצמך משום בריה שבעולם, וכבר אמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"ה) שצריכים לצאת מהדמיון ולבוא אל השכל, כי הדמיון הורס את האדם לגמרי, ולפעמים כל הצרות של אדם הן רק מחמת כח המדמה, כמו שאמר רבנו ז"ל (תני מוהר"ן סימן תק"ג) שיש אחד ששוכב על מטתו ובודה מלבו דבר שקר על חברו שחברו דבר עליו או עשה לו שלא כהגון להכעיסו וכיוצא בזה, ומתחיל להתרגז על זה ובוער כעסו על חברו ונתמלא רגז עליו חנם

על לא דבר, כי הוא בעצמו חשב וכדה זאת על חברו ובאמת חברו נקי מזה לגמרי.

וזה מאד מאד מצוי שאדם שוכב על המטה ומדמין ומדמיון דמיונות שההוא רוצה לעשות לו רע וכו', וכך בונה בדמיון שלו עד שרואה את הרע שההוא רוצה לעשות לו וכו', ולא דבית ולא יער, אף אחד לא חושב ממנו, אבל בדעתו נרקמו כבר מחשבות כאלו שההוא רוצה לעשות לו רע, וכך מתחיל לשנא את הזולת על לא דבר וכו', והוא אוכל את עצמו איך יכול ההוא לעשות לי רע כזה? אבל הכל רק דמיון אחד גדול.

וכמו כן בענין שלך, למה אתה צריך לבלבל את עצמך עם סתם דמיונות שהוא לא אמר את השם שלך כמו שצריך? השם שלך הוא אלכסנדר כמו שקראו אותך בברית, ותהיה שש ושמש שזכית להכנס תחת כנפי השכינה, אשריך ואשרי חלקך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שמז.

**הציעו לי לעבר לעבד בתחום חדש שאני לא מכירה.
האם לקבל את ההצעה?**

שאלה:

מאת אורלי: רציתי להתייעץ עם כבודו לגבי מקום עבודתי: כרגע אני מנהלת תחום ועדת מכרזים, וקבלתי הצעה לעבר תפקיד ולהתמנות למנהלת תחום הרוחה של משרד הפנים. אני מאד מתלבטת היות ובמעבר איני מקבלת שום תוספת בשכר ואיני משתדרגת בתפקיד, רק מקבלת יותר אחריות ותחום עסוק חדש לגמרי שאיני מכירה כלל וכלל. האם כדאי לי לקבל את ההצעה הזו?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ו כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל אוֹרְלֵי תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׁאָדָם צְרִיף לְעַבֵּד רַק בְּעִבּוּדָה כְּזוֹ שֶׁהוּא אוֹהֵב, וְאִזּוֹ יִצְלִיחַ מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדָתוֹ, לֹא כֵּן אִם מְכַרְיָחִים אֶת עֲצָמוֹ לְקַחַת עִבּוּדָה שְׁלֹא מִתְאַיְמָה לוֹ אוֹ שְׁלֹא מְקַבֵּל מִסְפִּיק מְשַׁכְרֵת עַל זֶה וְכו' - הוּא לֹא יִצְלִיחַ בְּעִבּוּדָתוֹ כָּלֵל, עִבּוּדָה צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת רַק מֵה שְׁאוּהֵבִים, וְהִרְגַע שְׁמִכְרִיחִים אֶת עֲצָמָם לַעֲשׂוֹת אִיזוֹ עִבּוּדָה כְּנִגְדֵּךְ רְצוֹנָו זֶה כְּבָר כִּשְׁלוֹן.

וְלִכֵּן תֵּרְאִי לְהִתְחַזֵּק בֵּיתֵךְ שְׂאֵת וּבֵיתֵךְ עַז רַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאֵל תְּבַלְבְּלִי אֶת עֲצָמְךָ מִשׁוֹם דְּבָר, תִּקְחִי רַק עִבּוּדָה שְׂאֵת אוֹהֵבָת, וְאֵל תִּסְתַּכְּלִי עַל כֶּסֶף כָּלֵל, כִּי אִם תִּקְחִי עִבּוּדָה שְׁקֵשָׁה לָךְ וְכו', וְאֶת לֹא רוֹצָה אֶת זֶה וְכו', אִזּוֹי לֹא תִצְלִיחִי בְּכִלּוֹם זֶה יִהְיֶה כְּמִשָּׂא כְּבִד עֲלֶיךָ וְכו', וְלִכֵּן אֲשָׁרִי הָאָדָם שְׁאוּהֵב אֶת מְלֶאכֶתוֹ שְׁעוֹבֵד בוֹ, וְזֶה יִבִּיא לוֹ הַצְּלָחָה מְפֻלְגָת, כִּי אָדָם צְרִיף לְאֹהֵב וּלְשִׁמַּח עִם הָעִבּוּדָה שִׂישׁ לוֹ, וְלֹא שְׁיִקַּח עִבּוּדָה שֶׁהִיא כְּבִדָה עָלָיו וְכו'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכְךָ וּתְבַשְׂרֵי לִי בְּשׁוֹרוֹת

מִשְׁמַחוֹת.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שמח.

**איך מתר לטוס לאומן, הרי בשלחן ערוך כתוב שאסור
לצאת מארץ ישראל?**

שאלה:

מאת אורי: שלום לרב!

אני לא מבין איך זה מסתדר שרבנו נחמן אמר לנו לבוא אליו כל שנה "איש לא יעדר", ומצד שני הוא אמר שדבר ראשון זה השלחן ערוך, ואם יש סתירה בין דבריו לבין דברי השלחן ערוך אז צריכים ללכת לפי השלחן ערוך, והרי השלחן ערוך כותב שאסור לצאת מארץ ישראל! מה ההסבר לכך? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אורי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אף פעם לא יצא מההלכה, הן אמת שמוכא בשלחן ערוך (אכן העזר כתובות סימן ע"ה) שאסור לצאת מארץ ישראל לחוץ ישראל, ואי אפשר להכריח את האשה לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ, עם כל זאת פסק הרמב"ם (פרק ה' מהלכות מלכים הלכה ט') שאסור לצאת מארץ ישראל לחוץ לארץ לעולם, אולם לצורך שלשה דברים התיירו לצאת - בשביל למוד תורה, נשואין ומסחר. וכל זה בתנאי שיסיים את עניניו בחוץ לארץ ויחזור לארץ, אבל לשכן בחוץ לארץ בקביעות אסור. ואם ישנו רעב כבד בארץ, מתר לצאת לחוץ לארץ לזמן ארוך. ואפלו במצב של רעב כבד, מדת חסידות להשאר בארץ. וכן נהגו רבים מגדולי ישראל, וכפי שצוה השם ליצחק אבינו בעת שהיה רעב (בראשית כ"ו ב') "שכן בארץ".

ולכן זה שנוסעים אצל ציון רבנו ז"ל באומן הוא כדי ללמד ממנו תורה, כי רבנו ז"ל הוא רבו המבהק שכל חכמתו לומדים אצלו, ולכן לנסע ולחזור אין בזה שום נגוד הלכה, ואדרבה, ככל שאדם נוסע יותר אצל ציון רבנו ז"ל, מקבל התחזקות והתעוררות ללמד תורה ולקיים את התורה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שמט.

איך יתכן שהיצר הרע והסטרא אחרא עושים מה שהם רוצים ללא רצון השם?

שאלה:

מאת רני ישראל: כתבתם בספר אוצר האמונה שהיצר הרע והכח שלו הנם הנהגה נפרדת מהשם יתברך. האם יתכן שיש איזושהי מציאות חוץ מהשם יתברך הרי הכל כאשר לכל הוא השם יתברך ואיך יתכן שהם עושים מה שהם רוצים ללא רצון השם? אשמח להבין את הדברים.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל רני ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והכל

לכל אלקות גמור הוא, ודבר גדול ודבר קטן לא נעשה מעצמו אלא בהשגחת המאציל העליון, ודומם צומח חי מדבר זה לבוש לגבי האין סוף ברוך הוא, ומה שהאדם רק רואה ושומע ומרגיש זה הכל אלקות, ואפלו את הסטרא אחרא והסמ"ך-מ"ם ברא הקדוש-ברוך-הוא להסית את האדם וכו', והוא על דרך שמוכא בזהר (תרומה קס"ג.) משל בן המלך עם הזונה ששלחה המלך לפתותו, אמת הוא שהמלך שלחה אליו, אבל עקר פונתו שהבן לא ישמע אל הזונה. ואם בן הדבר פשוט ואפשר להכניסו בלב מאד בפשיטות, שכל דבר מפתוי היצר הנופל במחשבתו לעשותו חס ושלום השכינה הקדושה מחיה אותו, והכונה היא שלא לעשותו ולהתחזק כנגדו, וכשבר ישראל פונה ערף להסטרא אחרא והסמ"ך-מ"ם ואינו עובר חס ושלום עברה זכותו גדולה בשמים, אבל אם אינו עומד בנסיון וכו', על זה בא הענש למה לא שמת לב שמנסים אותך מהשמים, וזה פשוט.

ולהכנס יותר בעמק אזי נכנסים כבר בענין הידיעה והבחירה שסותרים זה את זה וכו' וכו', ועל זה תרץ רבנו ז"ל תרוץ עמק (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כ"א) שאדם צריך לזכך את מחשבתו על ידי קדשת שבעת הנרות - העינים, האזנים החטם והפה וכו' וכו', ואז דיקא יזכה להבין איך שהבחירה נמצאת בתוך הידיעה וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לנו להתגבר על יצרנו ולדעת שכל מה שעובר עלינו זה רק נסיונות לנסות אותנו למי נברח בעת צרה, ואין עוד צרה וצער כמו לעבר עברות חס ושלום שנברח מזה אל הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ש.ב.

מה דעתכם בענין הופעת 'בבת רבי נחמן'
בארועים וחתנות?

שאלה:

מאת שפּרה: לכבוד הרב.

לאחרונה המציאו דבר חדש שנקרא "בבת רבי נחמן" - בבנה ענקית מתנפחת עם לבוש חסידי, ציצית וכפה לבנה שרשום עליה נ נח, ובתוכה יש אדם שרוקד ומשמח את הקהל. הרבה אנשים מזמינים את הבנה הזו כדי שתרקד בחתנות ובארועים ותעשה שמח. מה דעתכם בענין: האם זה מתיר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל שפּרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אוי לאותה בוששה אוי לאותה חרפה שתולים בוקי וסריקי בצדיק קדוש ונורא כמו רבנו ז"ל, ופלא על גבי פלא שאין מי שימחה על זה וכו', והסבה שמפחדים מתמהונים מסממים ואלימים וכו', עם כל זאת זה לא תרוץ, כי מי ששומע בזיון תלמיד חכם מרחק למחות על זה, ואם הוא לא מוחה על זה הקולר תלוי בצוארו, ולכן מאד מאד פלא בעיני למה מזמן לא מחו על זה אנשי שלומנו חסידי ברסלב, ואולי הטעם שאמרו כמו שהתבטאו חכמינו הקדושים (שבת ל"ב.) שבקיה לרויאה דמנפשיה נפיל; ופרש רש"י: שבקיה לרויאה - הנח לשכור, אינך צריך להפילו שהוא יפל מאליו.

את צריכה לדעת אשר כל הענין ידוע אצלנו אשר כל ענין הפתק עם נ' נח' וכו' זה דמיון אחד גדול, ואנחנו יודעים מי בדיוק כתב את זה, היה יהודי בשם רבי יואל אשכנזי זכרוננו לברכה שהיה

איש שמת וראה את הדיפות שרדפו את החסיד רבי ישראל אודסר זכרונו לברכה, אזי הכניס לו את הפתק בתוך הלקוטי מוהר"ן שלו, ומספן רבי ישראל אודסר זכרונו לברכה שנכנסה בלבו שמחה עצומה שקבל פתק מרבנו ז"ל וכו', אבל כתב את זה אותו יהודי בשם רבי יואל אשכנזי זכרונו לברכה שרחם עליו על אשר סובל כל כך הרבה דיפות, אבל אחר כך עשו מזה ספור שלם שאין לזה שום מקור בחסידות ברסלב.

ואמר רבנו ז"ל שהסמ"ך-מ"ם מדביק לאיש כשר שגעון שנדבק בו כמו דבוק וכו', ומסכנים אלו שהולכים אחרי השגעון הזה וכו', ובפרט עכשו שגם התמהונים האלו מיצרים בבה וכו', וקוראים את זה על שם רבנו ז"ל, איזו בושא ואיזו חרפה זה, ואין עוד בזיון תלמיד חכם יותר גדול מזה, ואני בטוח שמי שיחזיק בבה כזו הוא ינוק בלי שום ספק וספק ספיקא, כי הקדוש-ברוך-הוא מאד מאד מקפיד על בזיון תלמיד חכם יותר מבזיונו, כמאמרם ז"ל (תנחומא תלדות) על הפסוק (מלכים א' י"ג ד') "ויהי כשמע המלך את דבר איש האלקים אשר קרא על המזבח בבית אל וישלח ירבעם את ידו מעל המזבח לאמר תפשהו ותיבש ידו אשר שלח עליו ולא יכל להשיבה אליו" - כשהיה עומד ומקטיר לעכו"ם לא יבשה ידו, וכיון שפשט אותה כנגד הנביא יבשה. מכאן אתה למד שחס הקדוש-ברוך-הוא על כבוד אותו צדיק יותר מכבודו, אמר לו מה אתה סבור שיךך ברשותך וכו', עיין שם.

הקדוש-ברוך-הוא יכלה את הקוצים מהכרם היפה שנטע רבנו ז"ל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנה.

אחרי 5 שנות המתנה נכנסתי להריון, וכעת אני מפחדת מאד שמשהו ישתבש

שאלה:

מצאת שירן: שלום וברכה לכבוד קדשת מוה"ר"ש שליט"א. לאחר 5 שנים של המתנה בעלי ואני נפקדנו בזרע של קיימא אחרי הפריה. כעת אני בשבוע ה-18 להריון ברוך השם, אף ההריון היה לא פשוט והיו לי בתחלתו דמומים וסכנו לאבד את ההריון. מאז אני נתונה בפחד מתמיד שלא אצליח להחזיק אותו עד הסוף, ואני חוששת בכל יום שמא יהיה שוב דמום או שמשהו ישתבש... אני נמצאת בשמירת הריון בבית וחושבת רק על זה כל היום.

בנוסף, סבלתי מחרדות ודכאון עוד לפני ההריון ואני מפחדת שזה יחזור אחרי הלידה. אנא, בבקשה תברכו אותי שהכל יעבר בשלום ואסים את תשעת החדשים הללו בבריאות ושמחה ובידים מלאות.

השם ישלח לכם ולרבנית רפואה שלמה וכל טוב, מחכה לתשובת הצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל שירן תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא שזכית להפקד בזרע של קיימא, ולכן אני מאד מבקש אותך - אל תפחדי, הכל יתהפך לטובה ותלדי בקלות, רק תהיי רגילה לומר בכל יום את שמות הצדיקים שמאד מסגלים ללדה קלה, ורבונו ז"ל אמר (ספר המדות

אות צדיק חלק ב' סימן כ') על ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית כלומר לשנות הטבע; ולכן טוב שתאמרי בכל פעם את כל השמות של הצדיקים שאת יודעת בעל פה, כגון אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, שלמה, רבי שמעון בר יוחאי, רבי יצחק לוריא אשכנזי, רבי ישראל בעל שם טוב, רבי נחמן בן פייגא מברסלב, רבי נתן מברסלב וכו' וכו', ועוד כל מיני שמות של הצדיקים שאת רק זוכרת תהיי רגילה לומר את זה מדי פעם, ואחר כך תאמרי את התפלה הזאת, ותראי שתלדי בקלות:

יהי רצון מלפניך אבי שבשמים, שבזכות הזכרת שמות הצדיקים שהזכרתי לפניך, בזכות צדקתם ותורתם ומסירות נפשם שהיתה להם בשבילך, שתעזור לי להוליד בקלות ולד בריא בחושיו ובאיבריו, ואזכה לעבר את ההריון בקלות, ותסיר ממני כל מיני עין הרע שלא יפגע בי משום אדם בזה העולם, ואזכה להוליד בנים ובנות חיים וקיימים שיעשו את רצונך, ואזכה להיות בריאה כל ימי חיי, ולעשות נחת רוח לפניך. יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי, אמן כן יהי רצון.

העקר תעשי כל מיני פעולות שבועולם רק להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל בין בגשמיות ובין ברוחניות, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) שגם חכמי הרופאים אמרו שכל המחלות והחלאים רעים באים לאדם רק מחמת חסרון השמחה, ולכן תעשי כל מה שביכולתך רק להיות בשמחה, ותשמעי קלטות של שמחה, וזה ירפא אותך מעצבות ומרירות ודכאון, שזה מאד מאד מסכן וכו' וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנוב.

**בני שלו סובל מחסר רגיעה.
האם כדאי להוסיף לו שם נוסף?**

שאלה:

מאת ענת: לכבוד מוה"רא"ש הקדוש שלום רב.
ראשית אנו מאחלים לרב ולרבנית החלקה מהירה בעזרת
השם.
יש לי בן בגיל 12, שמו 'שלו' והוא ממש לא רגוע. רציתי לשאל
את הרב האם להוסיף לו שם, ואם כן איזה שם הרב מציע?
בתודה מראש.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל ענת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לצערי הרב לבן שלך אין לו שם כלל, ולכן את צריכה לתת לו
שם תנכ"י, כי השם של אדם זה הנפש שלו, כמו שכתוב (בראשית ב')
"וכל אשר יקרא לו האדם נפש חיה הוא שמו" כי השם הוא הנפש,
ולכן צריכים מאד מאד לשמר לא לתת שמות בדויים לילדים שאין
לזה שום ערך וכיו', רק לתת שם אחר איזה צדיק, וכך אמרו חכמינו
הקדושים (ברכות ז'): מנא לן דשמא גרים? אמר רבי אליעזר: דאמר
קרא (תהלים מ"ו) "לכו חזו מפעלות הוי"ה אשר שם שמות בארץ",
אל תקרא שמות אלא שמות, ומובא במהרש"א (שם) שפעלת הוי"ה
נמשכים אחר השם של האדם שהוא הגורם.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתהיה לבנה רפואה שלמה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנג.

מה השמחה וההיגיונות המיוחדת שיש בראש חדש?

שאלה:

מאת שני: שלום לצדיק היקר! אני מתפללת יום יום שתהיה לך ולרבנית רפואה שלמה.
שאלתי היא לגבי ראש חדש: ביום הזה נוהגים בחגיגות - לובשים בגדים יפים וְהיגיוניים, עורכים סעודה, וְראיתי גם שחברותי נותנות לילדים ממתיק מיחד רק בראש חדש. מה הטעם לזה? ומה השמחה המיוחדת שיש בראש חדש? תודה רבה על הכל, אתם מחזיקים לי את החיים ונותנים לי טעם בחיים!

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל שני תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תשואת חן על התפלות שאת מתפללת עלי ועל אשתי, וכך המתפלל על הזולת הקדוש-ברוך-הוא עוזר לו שהוא לא יגיע לשום מחלות וּחלאים רעים.

בענין ראש חדש וכו', ידוע שהקדוש-ברוך-הוא נתן את ראש חדש מתנה לנשים, ובשביל זה נוהגות הנשים לא לתפור ולארג ולכבס כביסה וכו' וכו' בראש חדש, ואמרו חכמינו הקדושים (פרקי דרבי אליעזר פרק מ"ד) הנשים לא רצו ולא קבלו עליהם לתן נזמיהן לבעליהן, אלא אמרו להם אתם רוצים לעשות שקוץ ותועבה שאין בו כח להציל, לא שמעו להם, ונתן הקדוש-ברוך-הוא שְכָרָן של נשים בעולם הזה ובעולם הבא. ומה שְכָרָן נתן להם לעולם הזה?

שֶׁהֵן מְשֻׁמְרוֹת רָאשֵׁי חֲדָשִׁים, לְעוֹלָם הַבָּא שֶׁהֵן עֲתִידוֹת לְהִתְחַדֵּשׁ
כְּמוֹ רֹאשׁ חֹדֶשׁ מִתְחַדֶּשֶׁת הַלְּבָנָה.

וַיְדוּעַ שְׁמוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר שְׁבַסְפָּר הַנְּשָׂרָף שֶׁל רַבְּנּוּ ז"ל הִיָּה
מִבְּאֵר בְּעֵינַי סְעוּדַת רֹאשׁ חֹדֶשׁ שֶׁהוּא מְסַגֵּל לְבָנִים, אָכֵל אֲנִי לֹא זוֹכֵר,
אָמַר, אִם זֶה לְהוֹלִיד בְּנִים לְמִי שָׂאִין לוֹ יְלָדִים אוֹ שְׁמֻסְגֵּל לְגַדֵּל אֶת
הַיְלָדִים, אֲזִי אֲנִי אוֹמֵר, מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל אָמַר שֶׁזֶה מְסַגֵּל לְשֵׁנֵיהֶם - הֵן
מִי שָׂאִין לוֹ יְלָדִים שִׁיְהִיָּה לוֹ יְלָדִים, וּמִי שֵׁיִשׁ לוֹ יְלָדִים שִׁיְזַכֶּה לְגַדֵּל
אֶת הַיְלָדִים שִׁיְהִיוּ יְלָדִים יְרֵאִים וְשְׁלָמִים.

וְלָכֵן עוֹשִׂים הַנְּשִׂיִם עֶסֶק גְּדוֹל מֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ, כִּי זֶה הַחֵג שֶׁלָּהֵן.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שנד.

**מָה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ אֶת גּוֹפִי כְּדֵי
שִׁיְזַדְכְּכוּ וְיִטְהַרוּ דְמִי?**

שְׁאֵלָה:

- מֵאֵת נְעִם אֶלְקָנָה:** לְכַבּוֹד הַצְּדִיק שְׁלוֹם וּבְרָכָה.
רְצִיתִי לְשָׂאֵל כְּמָה שְׁאֵלוֹת מֵעֵינַי תּוֹרָה ע"ב בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן:
א. מָה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כְּדֵי לְטַהֵר וּלְקַדֵּשׁ אֶת גּוֹפִי כְּדֵי
שִׁיְזַדְכְּכוּ וְיִטְהַרוּ דְמִי?
ב. אֲשַׁמַּח לְדַעַת מָה הַכּוֹנֵה בְּמֵלִים "דְּרָכֵי הַתְּשׁוּבָה, דְּרָכֵי
הַחֻכְמָה, יַעֲצוֹת נְכוֹנוֹת עַל כָּל דְּבָר" (כְּלִשׁוֹן רַבְּנּוּ ז"ל) - שְׁלִי,
לְפִי שֶׁרָשׁ נִשְׁמָתִי? תּוֹדָה רַבָּה עַל הַכֹּל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶלְקָנָה נְרוּ יָאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

מי יתן שתלמד בכל יום את המאמר בלקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב, ולומר עליו את התפלה מלקוטי תפלות תפלה צ"ב, וזה יועיל לך מאד מאד לבטל ממך את כל המחשבות הזרות וההרהורים הרעים שנדבקו בך על ידי עוונותיה, ותזכה למח נקי, והמאמר הזה הוא מאד מאד חשוב לאדם שנלכד במחשבות זרות והרהורים רעים, עד שלא יכול לצאת מזה, כי מרב עוונותיו נדבקו בו כל מיני מחשבות והרהורים מגנים וכו', וכשילמד את המאמר הזה בכל יום יזכה לטהר את עצמו מהכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנה.

**בנערותי חזרתי בשאלה וכעת יש לי רצון חזק לחזור
בתשובה. מי יכול לעזור לי?**

שאלה:

מאת רחלי: שלום. חזרתי בשאלה כשהייתי בתיכון, והיום אני מתגוררת בניו יורק. כבר כמה חודשים הרצון שלי לחזור לאמונה ולדת משתלט עלי, ולמרות שנסייתי להתעלם מהמחשבות האלו הן חוזרות שוב ושוב. אני לא יודעת למי לפנות כדי לקבל הכוונה, ולכן אני פונה לכבוד הרב כדי לקבל עצות מועילות. תודה, רחלי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר וישב, ט"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל רחלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שכל העולם כלו זה הקדוש-ברוך-הוא, כי אין מציאות בלעדי הקדוש-ברוך-הוא כלל, ודומם צומח חי מדבר זה לבוש לגבי האינ סוף ברוך הוא, אך מרב אור אי אפשר להשיג את זה, ובפרט מי שחטא בנאוף וכו' או בשאר חטאים המטמטמים את הלב וכו', לו קשה מאד מאד להשיג אמונה פשוטה בו יתברך, כי כך אמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות אמונה סימן כ"ב) הפשע של אדם מכניס כפירה לאדם; ואמר הנביא (ישעיה נ"ט ב') "כי אם עונתיכם היו מברלים בינכם לבין אלקיכם וחסאותיכם הסתירו פנים מכם משמוע", ומזה בא שנכנסות באדם קשיות על הקדוש-ברוך-הוא, על עצם קיומו כביכול וכו', וחוזר בשאלה וכו'.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ד) שכל הקשיות שבאות על הקדוש-ברוך-הוא זה בא מהחלל הפנוי, שמשם באות כל הקלפות המזיקות לאדם וכו', ועקר ההזק שיש לאדם שהוא תמיד ממרמר ובדכאון פנימי, כי מי שאין לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא מרים לו החיים מאד מאד, כי בעת צרה אין לו למי לפנות, מה שאין כן מי שיש לו אמונה בהקדוש-ברוך-הוא אזי הוא הכי שמח כי תמיד יש לו לאיפה לברח, כי הוא מאמין בו יתברך שהוא רוצה רק את הטוב שלו, והוא מרגיל את עצמו לדבר אליו יתברך כמו שמדברים אל חבר טוב.

ולכן עליך לדעת שחזרה בשאלה וכו' זה מי שנופל בחלל הפנוי ששם לא מרגישים את אלקותו יתברך, ומסתבכים בסבוכים וחיים חיי גיהנם על פני האדמה, כי המאמין האמתי שמאמין שאין בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא, ותמיד מדבר אל הקדוש-

ברוך-הוא, הוא הכי מאשר בחייו, ואמר רבנו ז"ל (שם) שבשביל זה עם ישראל נקראים עברים, שעוברים מעבר לעבר את החלל הפנוי, כי מי שמחזק את עצמו באמונה חיו חיים נעימים ומאשרים.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן ל"ב) יש עברות שהם מכניסות כפירות באדם, ויש שבאים עליהם מחשבות על האמונה מחמת שלא נולדו בקדושה כראוי. ויש שהוסיפו על זה מעשיהם הרעים שעשו בעצמם כי יש עברות שהם מזיקים ופוגמים את האמונה, ולזה צריכין בושה ולב נשבר, שמי שיש לו חקירות ומחשבות אלו חס ושלום ראוי לו להתבייש מאד על אשר נולד בגשמיות כזה או שעשה מעשים כאלו שבא לזה שיבואו לו מחשבות כנגד אמונתנו הקדושה "וימלא כבוד הוי"ה את כל הארץ" (במדבר י"ד כ"א) כי (ישעיה ו' ג) "מלא כל הארץ כבודו", ועליו באים מחשבות חס ושלום לגרשו ולעקרו חס ושלום מאלקים חיים אשר הוא חי החיים יתברך ויתעלה שמו. ואין צריך לבאר גדל הבושה שראוי שיהיה לו כשבאים עליו מחשבות כאלו חס ושלום. ועל ידי בושה ולב נשבר על ידי זה מגרש ומשבר החקירות והמחשבות הנ"ל.

ובאמת אמונה הוא ענין חזק מאד וחייו חזקים מאד על ידי אמונה. כי כשיש לו אמונה אפלו כשבאים עליו יסורים חס ושלום, אזי יוכל לנחם עצמו ולהחיות את עצמו כי השם יתברך ירחם עליו ויטיב אחריתו, והיסורים הם לו לטובה ולכפרה, ובסוף ייטיב לו השם יתברך בעולם הזה או בעולם הבא. אבל מחקר שאין לו אמונה, כשבא עליו איזה צרה אין לו למי לפנות ואין לו במה להחיות את עצמו ולנחם את עצמו. והמשכיל יבין דברים אלו מאליהו ויבין דבר מתוך דבר כי אי אפשר לבאר הכל בכתב. והכלל שעקר הוא האמונה בלי שום חקירות כלל, ובזה יהיה חזק לעולם בעולם הזה ובעולם הבא ולעולם לא ימוט אשרי לו.

גם זאת צריך לדעת, שיש נשמות פשוטות שנוולו בכשרות וגם לא קלקלו מעשיהם שאין באים עליהם כלל מחשבות כאלו,

ואפלו כשמדברים בפניהם מענינים אלו לא אכפת להם כלל ואינו מבלבל דעתם כלל. וזה דומה כמו שמדברים מתאוה הידוע בפני סריס שבדאי אינו מבלבל דעתו כלל, כן אלו האנשים פשרים אינם שומעים כלל ואינו נכנס באזניהם כלל עניני חקירות ובלבולים;

הקדוש-ברוך-הוא יחזק אותך ותחזירי אל שרשך, ויהיה לך רק טוב בחייהך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנו.

**בשכונתנו נפטר בחור רוק.
מה אפשר לעשות לעלוי נשמתו?**

שאלה:

מאת בנימין: לכבוד הרב הצדיק הגדול רבי אליעזר שלמה שיק, השם יאריך ימיכם ושנותיכם כפוכבים מתוך רפואה שלמה לרב, לרבנית ולכל ישראל.
בליל שבת קדש האחרון נפטר בשכונתנו בחור רוק לאחר מחלה ממשכת. הבחור החל להתקרב לתורה ולמצוות, ולאחר זמן מועט פרצה אצלו מחלה קשה שממנה נפטר לצערנו. מה הרב מציע לעשות לעלוי נשמתו? והאם צריך למנות אנשים שיקראו עליו קדיש היות ואין לו ילדים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל בנימין נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

צריכים להחדיר בעצמו שכל מה שקורה בזה העולם זה בהשגחה פרטית, ויש דברים שזה למעלה מהשגתנו ודעתנו וכו' וכן, ולכן אסור להרהר אחר מדותיו יתברך, אלא לזכר שכתוב (תהלים קמ"ה) "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", וכן (דברים ל"ב) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא", ויש סודות הגלגול שבאה לזה העולם נשמה למשך זמן וכו', כדי לתקן איזה ענין וכו', ואחר כך מוציאים אותה מזה העולם וכו', ולכן לא כדאי להתבלבל משום דבר.

בודאי אם יכולים להשפיר אחד שיאמר עליו קדיש אין למעלה מזה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנו.

ההתנהגות של בני גורמת קרע ביני לבין בעלי. איך מתמודדים אתו בצורה נכונה?

שאלה:

מאת נלי: שלום לכם.

אני אפוא לשלשה ילדים, הגדול הוא ילד בן 10 וקוראים לו עילאי. בדרך כלל היחסים שלי עם בעלי נהדרים, אף ההתנהגות של הילד גורמת לי לא לרצות לחזור הביתה והוא ממש עושה קרע במשפחה - הוא מתנהג לא יפה, מתחצף, מקלל וירד בציונים, וכל זה משפיע עלינו בבית.

לי מאד חשוב שהוא יתנהג יפה וילמד טוב כי יש לו יכלת שכלית גבוהה מאד, אף הוא פשוט עצלן. בעלי חושב אחרת ואומר שהלמודים זה לא תמיד הכי חשוב. איך אני אמורה

להתנהג? ואיך אני יכולה לשפר את היחסים בינינו ולעזר
לילד שלי?

תשובה:

בעזרת השם ותבריך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל נלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

נגמר העדן שיכולים ללכת עם ילדים ביד קשה וכו', היום
הכל פתוח לילדים והם יותר מתקדמים בהמון דברים וכו', ולכן אי
אפשר ללכת עם ילדים ביד קשה, רק באהבה ובהבנה הדינית, והעקר
בהסברה כפי דעתו ושכלו וכו'. ילדים צריכים המון תשומת לב,
והרבה פעמים הם מתפרעים רק מפני שהם צריכים תשומת לב, ולכן
בעלך צודק שילמד אפלו פחות אבל העקר לתת לו את התשומת לב
ואת האהבה והחס, וכך הוא יצליח בחייו.

חבל מאד שיהיה קרע חס ושלום בינך לבין בעלך, אתם צריכים
להתחזק ביתר שאת וביתר עז להיות באהבה גדולה מאד, ולכבד
אחד את השני שזה יסוד גדול במשפחה בריאה, כי כשהילדים רואים
שיש אחדות בין אבא לאמא, ויש אהבה והבנה ביניהם, ואף פעם הם
לא רבים, זה בונה אותם גם כן, ולכן בשום פנים ואופן אל תתופחו
לפני הילדים, כי זה בכלל לא בריא.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתבשרי לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנת.

**חשוב לי מאד שאשתי תעשה תגלחת.
איך מסבירים לה את החשיבות?**

שאלה:

מצאת צבי: לכבוד הצדיק שלום וברכה.
יש לי רצון גדול שאשתי תעשה תגלחת, היא יודעת שזה מאד חשוב לי והרבה פעמים אנוחנו מדברים על זה. איך מסבירים לה את חשיבות הדבר? תודה, אשמח לתשובה בקרוב

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל צבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע איך שהזהר מקפיד מאד מאד שאשה לא יראו את שערות ראשה בחוץ, עד כדי כך שאמרו (זהר נשא קכ"ה): תונבא ליטי [קללה תבוא] על ההוא בר נש [על אדם] דשבק לאינתתיה [שמרשה לאשתו] דתתחזי משערה דרישה לבר [שיהיו השערות של ראשה מגלות ונראות בחוץ], ודא הוא חד מאינון צניעותא דביתא [וזה אחד מהיסודות של הצניעות של בית יהודי]. ואתתא דאפיקת משערא דרישה לבר [ואשה שמגלה את שערות ראשה לחוץ] לאתתקנא ביה [ליפות את עצמה בזה] גרים מסכנוותא לביתא [גורמת עניות לבית] וגרים לבנהא דלא יתחשבון בדרא [וגורמת שהילדים לא יהיו מצלחים, ולא יהיו חשובים בדור] וגרים מלה אחרא דשריא בביתא [וגורמת שהסטרא אחרא והחיצונים ישרו בבית, שהם מביאים מריבות]. מאן גרים דא? [מי גורמת כל הצרות האלו?] ההוא שערא דאתחזי מרישא לבר. [השערות של האשה שרואים אותן בחוץ].

ומה בביתא האי [ואם כל הקללות האלו מדברות כשהאשה

הולכת בגלוי שער בבית] כל שכן בשוקא [על אחת כמה וכמה כשיוצאת בחוץ בגלוי שער, היא גורמת לעצמה ולבעלה ולהילדים צרות משנות] וכל שכן חציפותא אחרא [על אחת כמה וכמה כשהאשה הולכת בחציפות אחרת, הינו שמסתובבת על הרחוב בכגדים צמודים ושקופים וכו' כדי לגרות גברים, הרי זה גורמת שהחיצונים יתאחזו בה].

הרי שלך לפניך איך שהזהר הקדוש מקפיד שלא יראו את השערות של האשה בחוץ שזה מעורר דינים ומביא את כל הצרות בבית, לזאת כל הנשים הכי חרדיות עושות תגלחת לגמרי וכו', וכדי שלא יתבישו הולכות עם פאה או עם מטפחת, וזה דבר גדול מאד מאד, אבל אי אפשר להכריח את האשה בשום פנים ואפן לעשות תגלחת, אלא לבקש ולהסביר לה בצורה יפה מאד, ואם תרצה מה טוב ומה נעים, ואם לא תרצה גם כן לא כדאי לעשות בשביל זה מחלקת בבית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שנט.

מדוע כאשר אומרים "בואי בשלום" בערב שבת מפנים את הגב לארון הקדש?

שאלה:

מאת רבקה: מדוע כאשר אומרים "בואי בשלום" בפייט לכה דודי בערב שבת מפנים את הגב לארון הקדש ולספר התורה, הרי למדנו שאסור להפנות את הגב לספר התורה? אשמח לדעת, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל רבקה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

האריז"ל תקן שלפני 'ברכו' בליל שבת יוצאים לשדה לקבל את פני השבת, ועד היום יש את החצר בצפת לפני בית הכנסת של האריז"ל שמקבל ששם יצא האריז"ל לקבל פני שבת. אנחנו לא נוהגים כך כי אנחנו גרים בעיר, ולכן כשמקבלים את השבת בפיוט 'בואי בשלום' מסתובבים עם הפנים כלפי מערב, כדי לקבל את השבת, כי השכינה נמצאת במערב, וזה לא בזיון חס ושלום לארון הקדש ולספרי התורה שהם במזרח, אדרבה, זה הכבוד של השכינה שמסתובבים כלפי מערב כדי לקבל את פני השבת.

הקדוש-ברוך-הוא ימשיך עליך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' ש.ס.

השקעתי עם קרוב משפחה בהדו, הוא נעלם, ואני נשארתי עם חוב של 100,000 ש"ח

שאלה:

מאת עפר: לכבוד הרב שלום.

השקעתי את כספי בעסק בהדו יחד עם קרוב משפחה מבלי לחתם אצל עורך דין, ועכשו קרוב המשפחה ברח להדו ולא עונה לטלפון, ואני נותרתי עם חוב של 100,000 ש"ח! כיצד אוכל להחזיר את הכסף?

אָנא עֶזֶר לִי וּבִרְךָ אוֹתִי שְׂאֲזֹכָה לְצֵאת מֵהַצָּרָה הַזֹּאת וְלִהְיוֹתִי
אֶת הַכֶּסֶף.

תשובה:

בְּעֹזֶרֶת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ז כְּסֵלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל עַפְרַיִם נְרוֹ יְאִיר

לְנֶכֶדֶךָ קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אָסוּר לְהֶאֱמִין לְשׁוֹם בֶּן אָדָם בְּעוֹלָם, וּלְצַעֲרָנוּ הָרַב אֵין יוֹם שְׁלֵא
שׁוֹמְעִים דְּבָרִים כְּאֵלוֹ שְׁקוּרִים עִם מִשְׁפָּחָה אוֹ סֵתָם יְדִידִים וְחֻבְרִים
שְׁמֻסְדָּרִים אֶת הַזּוּלָּת, וּפְשׁוּט גּוֹנְבִים מִמֶּנּוּ אֶת הַכֶּסֶף וְנִעְלָמִים לְגַמְרִי,
וְלִכֵּן אָסוּר לְהֶאֱמִין לְשׁוֹם בְּרִיָּה בְּעוֹלָם אֶפְלוֹ לֹא לְאַח אוֹ לְגִיס וְכוּ'.

רַבְּנוּ ז"ל הִקְפִּיד מְאֹד מְאֹד עַל מִי שְׁמַאֲבַד אֶת הַכֶּסֶף שְׁלוֹ, וְאָמַר
(חיי מוהר"ן סימן תקמ"ז) עַל עֲצָמוֹ שְׁכַשְׁהוּא מוֹלִיךְ מִמוֹן אֶצְלוֹ בְּדֶרֶךְ,
הוּא מְדַקְדֵק מְאֹד לְגַנְזוֹ יָפֵה בְּכַגְד שְׁלוֹ בְּתוֹךְ בֵּית יָד כְּנֶגֶד לְבוֹ, וְשְׁלֵא
יְהִי בּוֹ שׁוֹם קָרַע וְנִקְבָּ. וְאִף עַל פִּי כֵן בְּכָל עֵת שֶׁהוּא בְּדֶרֶךְ הוּא
מִמְשַׁמֵּשׁ בְּכִיסוֹ בְּכָל שְׁעָה אִם יֵשׁ אֶצְלוֹ הֶמְמוֹן. וּבְכָל עֵת שֶׁנִּזְדַּמֵּן
שְׁאֲחָד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ נֶאֱבַד אֶצְלוֹ אִיזָה סֵךְ מִמוֹן בְּדֶרֶךְ, וְהָיוּ בָּאִים
בְּקוֹבְלָנָא לְפָנָיו, הִיָּה מְבֹזֵה וּמוֹכִיחַ אוֹתוֹ מְאֹד עַל זֶה עַל שְׁלֵא נִזְדַּרְזַר
בְּשִׁמְרִתּוֹ יָפֵה; וְאָמַר כְּמָה אָדָם מְבַלָּה אֶת הַזְּמַן שְׁלוֹ לְהַשִּׁיג אֶת
הַכֶּסֶף, כְּמָה תוֹרָה וְתַפְלָה הוּא מֵאֲבַד עַד שֵׁישׁ לוֹ אֶת הַכֶּסֶף, וְאַחַר כֵּךְ
בְּשִׁבִיל חֲמָרָא אֶחָד אוֹ בְּשִׁבִיל חֲכָמָה אֶחָד שְׁלֵא נִזְהַר, הוּא מֵאֲבַד אֶת
כָּל הַכֶּסֶף שְׁלוֹ. וּבִמְקוֹם לְחֻזֵק אָדָם שְׁאֲבַד אֶת הַכֶּסֶף, רַבְּנוּ ז"ל עוֹד
בְּזֶה אוֹתוֹ, כִּי עַל כֶּסֶף צְרִיכִים לְשִׁמּוֹ.

וּמִכָּל שְׁכֵן וְכָל שְׁכֵן שְׁצָרִיכִים לְזָכֵר כְּשֶׁאָדָם בָּא וּמִצִּיעַ אִיזוֹ
עֲסָקָה טוֹבָה כְּדִי לְהַרְוִיחַ הַרְבֵּה כֶּסֶף וְכוּ', קֹדֶם צְרִיכִים לְבַדֵּק בְּכָמָה
בְּדִיקוֹת, וּבִפְרָט דְּרֶךְ עוֹרֵךְ דִּין וְרוֹאֵה חֲשׁוֹבֵן וְכוּ', כִּי בְּקָלוֹת
יְכוּלִים לְהַפִּיל אוֹתָךְ בַּפֶּתַח, וּלְצַעֲרָנוּ הָרַב אֶפְלוֹ עוֹרֵךְ דִּין צְרִיכִים
לְבַדֵּק, כִּי הַיּוֹם גַּם הֵם יְכוּלִים לְעַבֵּד עַל בְּנֵי אָדָם וְכוּ'.

ולכן לא נשארה לה רק עצה אחת - לבוא למקום פנוי שאין שמה בני אדם ולשפך את נפשך אליו יתברך, ותבקש ממנו יתברך שיחזור אליך כספה, ואין עצה אחרת לתת לה אלא תפלה ובקשה בלשון שאתה רגיל בה, שתדבר עם הקדוש-ברוך-הוא ותספר לו כל מה שעבר עליך ועובר עליך, ואיך אתה מקבל חזרה את כספך וכו', ואל יהיה דבר זה קל בעיניך, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל. ולכן חזק ואמץ בעבודה הקדושה הזו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלך, ותבקש ממנו יתברך שיחוס וירחם עליך, ואף שיכול לקחת זמן עד שתקבל מענה ותשובה וכו', אבל אם תהיה עקשן על זה, תראה שבדרך נס תקבל חזרה את הכסף, ומהיום והלאה צריכים מאד מאד לשמר לא להאמין לאף אחד בענין כסף אפלו לאח או לגיס.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסא.

**נולדה לי בת מבן-זוגי ולאחר שהוא בגד בי נפרדנו.
האם שיף לחזר ולהתחתן?**

שאלה:

מאת שרון: שלום כבוד הרב.

לפני כ-6 שנים הכרתי בחור, לאחר כשנתיים שהיינו ביחד נכנסתי להריון ונפרדנו כי הוא לא היה מוכן לשמע על המשך הקשר אלא אם אעשה הפלה. לא עשיתי הפלה ואחרי שנולדה הילדה חזרנו להיות יחד בתקווה להמשיך היינו עוד שנה וחצי ביחד ושוב נפרדנו עקב זה שהוא בגד בי. לאחר כחצי שנה סלחתי, החלטנו לחזר וסגרנו חתנה, אף אני בטלתי את החתנה כי התברר לי שהוא משקר לי לגבי

חובות שהיו לו וגליתי שכנראה נולדה לו ילדה מאשה נוצריה
(לא בטוח שהיא שלו).

כעת הוא מתחנן שאסלח לו וּשְׁנַחֲזֹר לְחַיּוֹת יַחַד. כְּבוֹד הָרַב
רְצִיטִי לְדַעַת הָאֵם אֲנַחְנוּ זֹאג וְהָאֵם כְּדַאי לָנוּ לַחֲזֹר וּלְהִתְחַנֵּן
בְּכֻלָּל. תּוֹדָה רַבָּה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל שרון תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חייית באסור עם בחור שנתים ונולדה לך בת ממנו וכו', ואת
יודעת שזה אסור וכו', וכבר קרה מה שקרה שנפרדתם וחזרתם וכו',
ושוב נפרדתם וחזרתם וכו', לדעתי תתחתנו יחד ותכנו בית נאמן
בישראל ותתחילו לשמר שבת, ולהקפיד מאד מאד לאכל רק כשר,
ולחזור בתשובה שלמה אליו יתברך, ותראו איך שהכל יסתדר על
הצד הכי טוב, תראו להתחתן מה שיותר מהר בלי רעש ופרסום, אלא
חתנה צנועה וזהו, העקר תקבלו על עצמכם לחזור בתשובה שלמה,
ובודאי יקבל אתכם הקדוש-ברוך-הוא ותהיו הכי מאשרים בחייכם...
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסב.

**אני שבור מאד שאני לא מצליח לומר בכל יום תקון
חצות. מה העצה?**

שאלה:

מאת אברהם: לכבוד צדיק הדור מוהר"א ש שליט"א.
השם יתברך יעזר שכבוד תורתו יזכה להאריך ימים רבים על

ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל בבריות גופא ונהורא מעליא, מתוך הרחבת הדעת דקדשה בהפצת מעינות רבנו הקדוש. רציתי לשאל שתי שאלות בענין תקון חצות: א. בדרך כלל אני לא הולך לישון לפני שתיים עשרה בלילה, ויש לי שברון לב גדול שאני רואה שהשנים שלי עוברות בלי אמירת תקון חצות. ועל אף שאני יודע ולמדתי בספרי רבנו הקדוש את גדל מעלת אמירת תקון חצות, הבעיה היא שבשעה כזאת מאחרת בלילה אני כל כך מותש ועייף, ואין לי טפת כח אפלו לפתח הפה ולהגיד "תקון חצות". ושאלתי בבקשתי: אם אקבע בכל לילה בשעת חצות כעשר דקות רק לשבת ולהשתוקק ולהתגעגע להשם יתברך בלי דבורים (כי את ההתבודדות אני עושה במשך היום כשיש לי יותר כח) - האם זה יחשב כמו תקון חצות?

ב. לפעמים אני כן קם מקדם לתפלת ותיקין - ושאלתי: אם אומר כמה מזמורים ששייכים לתקון חצות לפני הנץ החמה אחרי עלות השחר, האם זה נחשב למשהו? אשמח מאד אם כבוד תורתו יענה על שאלותי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן ש"א) עקר עבודת איש הישראלי הוא בחרף לקום בחצות לילה. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ס"ז) מה שעבר אין, כי כבר נשרף בית מקדשנו, אך כעת שהשם יתברך מצפה לשוב אלינו ולחזור ולבנות בית מקדשנו, ראוי לנו שלא לעכב חס ושלום בנין בית המקדש, רק להשתדל בבנינו. על כן מאד צריך להזהר לקום בחצות, להיות מתאבל על חרבן בית המקדש, כי אולי בגלגול הראשון היה הוא הגורם שייחרב בית המקדש, ואפלו

אם לאו, אולי הוא מעכב עתה בנין בית המקדש ונחשב גם כן כאלו הוא גרם להחריבו? על כן צריך להזהר מאד לקום בחצות, ולהיות מתאבל מאד על חרבן בית המקדש, והשם יתברך הבטיח לכל המתאבל על ציון לשום לאבלי ציון (ישעיה ס"א) "פאר תחת אפר", 'פאר תחת אפר' דיקא; ולכן זה ענין גדול מאד מאד לומר את סדר תקון חצות, ואם אתה ממילא ער בשעה שתיים עשרה, אז תאמר את סדר תקון חצות הקצר שזה סף הכל עשרה מזמורי תהלים, והפיוט 'זכר הוי"ה מה היה לנו', וזה לא יקח לך הרבה זמן, אבל זה עושה תקון גדול בשמים, וכל זה אם אתה ער בנקודת חצות, אבל אחר עלות השחר זה כבר לא שיה.

מה אמר לך, מובא כמה וכמה פעמים בזהר הקדוש שהגאולה תבוא רק על ידי אלו שקמים לפנות בקר ואומרים את סדר תקון חצות, ומעלת האדם שער אז אין לתאר ואין לשער כלל, פי הקדוש-ברוך-הוא כביכול נמצא אז פה למטה בזה העולם, בסוד פנים אל פנים, כמו שכתוב (איכה ב' י"ט) "שפכי כמים לבך נכח פני הוי"ה", ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קמ"ט) חצות הוא מסגל כמו פדיון, כי הוא המתקת הדינים, ולכן אם יש למישהו דין, העצה שיהיה ער אז ויאמר את סדר תקון חצות, וימתקו ממנו כל הדינים. ומוהר"ן ז"ל אמר (לקוטי הלכות השקמת הבקר הלכה א' אות ט"ו) כמו שהגאולה הראשונה הייתה בחצות לילה, כמו כן הגאולה העתידה תהיה רק בזכות אלו האנשים שקמים בחצות לילה, פי היתה הגאולה הראשונה בחצות דיקא. וכן הגאולה האחרונה שאנו מקוים במהרה בימינו תהיה על ידי בחינת חצות, על ידי הפשרים והיראים העומדים בכל לילה בחצות.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שנוזפה ללכת לישן מקדם ולקום מקדם, כי רבנו ז"ל גלה לנו אשר עקר עבודת חצות הוא ללכת לישן ואחר כך לקום, הינו לקום מהשנה ולומר סדר תקון חצות, עם כל זאת אם אתה לא יכול, אזי בתחבולה תעשה לך מלחמה, ואם אתה ממילא ער בשתיים עשרה, תגיד אז את המזמורים האלו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסג.

**התחלתי לעבד בעבודה מסדרת,
אך כמעט כלן שם נשים. האם להשאיר?**

שאלה:

מאת יניב: לכבוד הצדיק הקדוש והאהוב.
אני וקרובי מתפללים יום יום לשלומכם ולהצלחתכם
שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם רפואה שלמה וכל טוב.
ברוך השם סוף כל סוף התחלתי לעבד בעבודה מסדרת, אך
כמעט כלן נשים. האם כדאי לי להשאיר? בנוסף איני מספיק
ללמוד ולהתבודד די צרפי כמו שהייתי נוהג. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יניב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (קידושין פ"ב.) כל שעסקיו עם הנשים
סורו רע, ופרש רש"י: סורו רע - מנהגו רעה, קרבותו רע, להשתדל
עמו שיהא סר אליו ובא לביתו; עין שם.

ולכן אם זה מקום שמכרחים להתיחד עם נשים לבד, אזי
צריכים מאד מאד להזהר מאסור יחוד אשר רב הפוסקים אומרים
שהוא אסור מדאורייתא, ואחרים אומרים שהוא רק מדרבנן, ואם
יש שם גם גברים אזי יכולים להקל. עם כל זאת כבר אמר רבנו ז"ל
(ספר המדות אות פחד חלק ב' סימן ג') מי שבורח מן הצרה הוא פקח; כי
בקלות יכולים להכשל בעברות חמורות וכו', ולהסתבך בסבוף כזה
שלא יוכל לצאת מזה אחר כך.

ולכן אשרי אדם שמחפש עבודה כשרה שלא תביא אותו לידי נסיונות קשים ומרים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסד.

**בְּכֹל פְּעַם שְׁאֲנִי הוֹלֵכֶת לְבַקֵּר אֶת הוֹרֵי בְּעָלֵי כּוֹעֵס עָלַי.
מָה אֲנִי אֲמוּרָה לַעֲשׂוֹת?**

שאלה:

מאת רותי: שלום לכבוד הרב.
אני בבעיה קשה וכואבת - בעלי לא נותן לי לבקר את ההורים שלי, ובכל פעם שאני הולכת אליהם הוא כועס עלי ומתעצבן מבלי להסביר מה הבעיה שלו. אני מנסה לדבר אתו על זה ולשאל ולהבין אבל הוא לא רוצה לדבר על זה. מה אני אמורה לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל רותי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שלהיות קנאי זו מחלת אובססיה והפרעה נפשית וכו', ובפרט עד כדי כך לא לתת לאשה ללכת לבקר את ההורים שלה וכו', זה בא מהפרעה נפשית שהוא מיוחד שאשתו יותר מכורה להורים מאשר אליו, שזה פשוט מחלת אובססיה וכו', ובעלך לא קולט מה שהוא עושה וכו', סוף כל סוף אלו ההורים שלך וזכותך לבקר את ההורים שלך כמה שאת רוצה, וזה בכלל לא נוגע

לאַהבה בין הבעל והאשה, אדרבה, אם הבעל מניח לאשתו לבקר את ההורים שלה זה מחזק יותר ויותר את הקשר בין הזוג, אלא כשההורים מסיתים את האשה נגד הבעל זה כבר ענין אחר לגמרי, וגם אז אין לבעל לעצור את אשתו מלבקר את ההורים שלה, כי סוף כל סוף זה האבא והאמא שלה שהולידו אותה וטפלו בה במשך כל השנים, וזה טבעי שבת רוצה לבקר את ההורים, מלבד שיש בזה מצות עשה של כבוד אב ואם שהיא מהחמורה שבחמורות.

וכמו כן להפך, גם האשה צריכה להבין שאם הבעל רוצה לבקר את ההורים שלו, שלא תהיה קנאית ולא תתן לבעל לבקר את ההורים שלו שהם הולידו אותו.

הכלל הוא שכל זוג צריך לדעת - כשזוג מתחתנים בהתחלה זה מאד מאד קשה להם, לפעמים האשה עדין חוזרת בכל פעם אל ההורים שלה, והם אצלה חשוכים יותר מבעלה, וזה כואב מאד מאד לבעל, מדוע את לא נותנת לי את תשומת הלב? מדוע את רצה תמיד יותר אל האמא מאשר אלי? וכן להפך, לפעמים הבעל חוזר בכל פעם אל ההורים שלו, והם אצלו יותר חשוכים מאשתו, וזה כואב מאד מאד לאשה, מדוע אתה לא נותן לי את תשומת הלב? מדוע אתה רץ תמיד יותר אל האמא מאשר אלי? ולכן זוג שרוצים להצליח בנשואיהם אסור להם לקנאות אחד בשני למה עדין רצים יותר אל ההורים וכו', כי כך טבע העולם שנמשכים אל המקום שנתנו להם חם ואהבה ביותר וכו'. ולכן עד שהזוג מכירים את עצמם יותר ויותר, ונבנים ביניהם חם ואהבה והבנה הדדית זה לוקח זמן, ואסור לקנאות אחד בשני וכו', ולא לחיות בקטנוניות כאלו הוא אוהב את ההורים שלו יותר ממני וכו' או כאלו היא אוהבת את ההורים שלה יותר ממני וכו', אלא צריכים לזכור את הכלל הזה מאד מאד, ולא להקפיד אחד על השני, כי זה טבע בריא שעדין הבן או הבת נמשכים אחר ההורים שלהם ששם קבלו את החם והאהבה.

ולכן זוג טרי שהתחתנו, הדבר הכי חשוב שיידעו שעכשו מתחיל

אצלם דף חרש וכו', ומחייביות חרשות וכו', צריכים לאהב אחד את השני מאד מאד, ולזכור טוב טוב הן הבעל - זאת אשתי לתמיד, ועלי לאהב אותה בכל לבי ונפשי ולתת לה את הכל וכו', והן האשה - זה בעלי לתמיד, ועלי לאהב אותו בכל לבי ונפשי ולתת לו את הכל וכו', וכך אם יהיו בין הזוג חם ואהבה ופתיחות אחד לשני כבר לא ירצו לרוץ אל ההורים על כל דבר קטן וכו'.

תמצית הדברים - צריכים לדעת הן הבעל והן האשה שאם אחד מהם מונע מהשני ללכת אל ההורים שלו, שיהיו בטוחים שיקבלו את זה חזרה מהילדים שלהם, ויכאב להם כל כך, אבל כבר יהיה מאחר מאד, וככל זה צריכים לדעת - מה שעושים להורים מקבלים חזרה מהילדים.

הקדוש-ברוך-הוא שנותן דעת ושכל, יתן לבעלך דעת ושכל ונשמע ונתבשר בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסה.

מהן הנקודות הכי חשובות עליהן שם רבי נחמן את הדגש יותר מהכל?

שאלה:

מאת נפתלי: לכבוד הצדיק מיבנאל. אני חש זכות גדולה מאד לשאל אתכם שאלה באפן אישי. לא מזמן התחלתי ללמוד בספרי רבי נחמן, ונוכחתי לראות שהוא מדבר על הרבה נושאים וענינים בעבודת השם. מהם הנקודות הכי חשובות עליהן שם רבי נחמן את הדגש יותר מהכל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נפתלי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אצל רבנו ז"ל היה העקר למוד שלחן ערוך, ומאד מאד הקפיד שכל בר ישראל ילמד בכל יום שלחן ערוך, ובפרוש אמר (שיחות הר"ן סימן כ"ט) שחוב גדול על כל בר ישראל ללמד בכל יום שלחן ערוך, ושלא יחסר לו יום אחד מבלי למוד שלחן ערוך, וכמוכן לקיים את כל מה שכתוב בשלחן ערוך.

וידוע מה שאמר החזון איש זכותו יגן עלינו בשעה ששאלו אותו: האם יש היום אורים ותמים? ענה ואמר: אצלי האורים ותמים הוא השלחן ערוך, וכל מה שאני צריך לדעת אני מסתכל בשלחן ערוך. ואנשי שלומנו רגילים לומר למי ששואל על הנהגות, איך התנהג רבנו ז"ל, פתח את השלחן ערוך ותראה איך שרבנו ז"ל התנהג, כי אצל רבנו ז"ל היה יסוד היסודות למוד שלחן ערוך. ולכן אשרי אדם שמתמיד בכל יום בלמוד שלחן ערוך, ומשתדל שלא יעבר לו יום אחד מבלי למוד שלחן ערוך, ולהשתדל לקיים את כל מה שמוכא בשלחן ערוך, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ח') שעל ידי למוד פוסקים מבררים את הטוב מהרע וכו', וכן אמר (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן ס"ב) על ידי למוד פוסקים זוכים לאמונה ברורה ומזככת, ונעשה שלום בעצמיו.

מה אמר לה, כל דבר שמוכא בדברי רבנו ז"ל זה יסוד גדול מאד, כי בזה תלויים כבר שאר דברים, כגון שיסוד היסודות בחסידות ברסלב הוא תמיד להיות בשמחה עצומה, ולהפך את היגון והאנחה אל תקף השמחה, ולשמח עם כל נקדה ונקדה טובה שיש בו, ולא להתיאש אפלו שעשה מה שעשה, אלא לזכר שגדול אדונינו ורב להושיע, והקדוש-ברוך-הוא מוחל על כל העוונות של האדם אם הוא חוזר בתשובה, כי הוא יתברך מרחם על בריותיו, וכיון שאדם שָׁב

בתשובה שלמה עליו רק לשמח, וככל ששמח יותר סימן שתשובתו נתקבלה בשמים. ולכן צריכים לעשות כל מיני פעולות שבְּעוֹלָם רק להיות בשמחה עצומה, ולחפש ולבקש ולמצא בעצמו את הטוב שיש בו, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות נ"ז.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפֿלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבך מלאים מצוות כרמון.

וכן צריכים להרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא כאשר ידבר איש אל רעהו שזה נקרא אצל רבנו ז"ל התבודדות, וצריכים להיות כל כך רגילים לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא עד שלא יוכל להפריד ממנו יתברך, ואמר רבנו ז"ל (לקיטוי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ה) הִתְבּוּדוֹת הוּא מַעֲלָה עֲלֵינוּהָ וְגִדּוּלָה מִן הַכֹּל. דְּהֵינּוּ לִקְבַע לֹא עַל כָּל פְּנִים שְׁעָה או יותר להתבודד לבדו באיזה חדר או בשדה, ולפרש שיחתו בינו לבין קונו בטענות ואמתלאות בדברי חן ורצוי ופיוס, לבקש ולהתחנן מלפניו יתברך, שיקרבו אליו לעבודתו באמת. ותפלה ושיחה זו תהיה בלשון שמדברים בו וכו', והנהגה זו היא גדולה במעלה מאד, והוא דרך ועצה טובה מאד להתקרב אליו יתברך, כי זאת היא עצה כללית, שכולל הכל. כי על כל מה שיחסר לו בעבודת השם, או אם הוא רחוק לגמרי מכל וכל מעבודתו יתברך, על הכל יפרש שיחתו ויבקש מאתו יתברך.

ושני הדברים האלו הם יסוד היסודות בחסידות ברסלב - מצד אחד רק לשמח תמיד עם כל נקדה טובה שיש בו, ומצד שני רק לדבר עמו יתברך, ויפרש את כל שיחתו וכל אשר עם לבבו עמו יתברך, ומי שמרגיל את עצמו בשתי העצות האלו, מצד אחד שמחה ומצד שני התבודדות, אזי הוא כבר לא צריך את אף אחד וחי חיים טובים ומאשרים.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר לך שתזכה להתמיד בספרי רבנו ז"ל ושם תמצא מרגוע לנפשך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסו.

**נכשלתי בעברה עם רב שהשתתפתי בשעורים שלו.
האם יש תקון למעשי?**

שאלה:

מאת מיכל: לרב שלום.

אני מתביישת מאד לכתב לך ובפרט שזה מתפרסם, אבל בגלל שאני זקוקה לעצה ותקון למעשים שלי באפן בהול - אני עושה זאת.

אני חוזרת בתשובה כבר כמה שנים, ובשנה האחרונה הייתי משתתפת קבועה בשעורים של רב מסוים. הדבורים שלו מאד מושכו אותי ודברו אלי, וממש התחברתי אליו. אחרי תקופה בה הייתי משתתפת קבועה בשעורים ואף התייעצתי עם הרב טלפונית באפן קבוע נוצר בינינו קשר רגשי שהוביל אותנו לעברה.

מצד אחד אני מרגישה שאני עושה את הדבר הכי גרוע בעולם, ומצד שני ולמרות שאני יודעת את זה קשה לי להתנתק ממנו. מה אני אמורה לעשות? ואיך אפשר אם בכלל לתקן את מה שקלקלתי? בבקשה תעזר לי כי אני מבלבלת ועצובה מאד.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישב, י"ז כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל מיכל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאסור בשום פנים ואפן לגבר ללמד עם נשים, ואין על זה שום היתר, כי רבים חללים הפיל דבר זה, כי גבר יהיה מי שיהיה אסור לו להתייחד עם אשה, וזה עוון חמור מאד מאד, כי

צריכים להזהר מאסור יחוד אשר רב הפוסקים אומרים שהוא אסור מדאורייתא, ואחרים אומרים שהוא רק מדרבנן, כי בקלות יכולים להכשל בעוונות חמורים מאד מאד, וכן אמרו (עבודה זרה ל"ו): שאין אחד מתיחד עם כל עריות שבתורה כי אשת איש אסור להתיחד עם גברים שהוא דאורייתא וכו', ואתא דוד וגזר אפלו אייחוד דפנויה, שזה גם כן אסור. וזה לא חמרא אלא אסור חמור מאד מאד שסופו רע, כמו שקרה אצלה, ולכן אסור לגבר שילמד עם נשים בשום פנים ואפן, משום (שבת י"ג). לך לך אמרי נזירא סחור סחור לכרמא לא תקרב; והיום יש כל מיני קלים וריקים ופוחזים שנותנים הרצאות וסדנאות וכו' לנשים, ולאט לאט נקשרים רגשית אל אשה זאת וכו' או אל אשה אחרת וכו', וקורצים אחד לשניה עם העין וכו', ואוי לאותה בושה ואוי לאותה חרפה כשאשה רגילה ללכת אל הרצאות או סדנאות של גבר קל וריק ופוחז שבודאי יצא מזה קלקול גדול מאד, וצריכים לברח מזה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (שיר השירים רבה פרשה א' סימן כ"ב) אמר רבי חוניא: אברהם היה מגיר אנשים, ושרה הנשים.

התשובה שלך היא לנתק את כל הקשרים עם המגול והמשחת הזה וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מ"ט) ודע שעקר התשובה השלמה היא כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשיו פונה ערף מהם, וכופה יצרו לכלי לעשות עוד מה שעשה, זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה.

הקדוש-ברוך-הוא ירחם עליך ותחזורי בתשובה שלמה לפניו יתברך, והוא יתברך בודאי יקבל אותך, וכתיב הרמב"ם (פרק א' מהלכות תשובה הלכה א') כל מצוות שבתורה, בין עשה בין לא תעשה, אם עבר אדם על אחת מהן בין בזדון בין בשגגה, כשיעשה תשובה וישוב מחטאו חייב להתודות לפני האל ברוך הוא, שנאמר (במדבר ה')

"איש או אשה כי יעשו" וגו' "והתודו את חטאתם אשר עשו" - זה ודוי דברים. ודוי זה מצות עשה. כיצד מתודין? אומר אגא השם, חטאתי עויתי פשעתי לפניך, ועשיתי כך וכך, והרי נחמתי ובשתי במעשי ולעולם איני חוזר לדבר זה, וזהו עקרו של ודוי, וכל המרבה להתודות ומאריך בענין זה הרי זה משבח.

ולכן הרגילי את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולהתודות לפניו יתברך את כל מה שעשית, כי אי אפשר לתאר ולשער את גדל הזכות של אחד שחטא ומתודה להקדוש-ברוך-הוא, עד כדי כך שאומרים חכמינו הקדושים (תורת כהנים בחקותי) אמר הקדוש-ברוך-הוא: שמיר שהם מתודים על עוונותיהם מיד אני חוזר ומרחם עליהם, שנאמר (ויקרא כ"ו) "והתודו את עונם ואת עון אבתם במעלם אשר מעלו".

והעקר לקבל על עצמך קבלה חזקה שאת לא חוזרת לשמה, ואת לא נפגשת אתו, שרק זה נקרא תשובה אמיתית, כמוכא ברמב"ם (פרק ב' מהלכות תשובה הלכה ב') ומה היא התשובה? הוא שיעזב החוטא חטאו ויסירו ממחשבתו ויגמר בלבו שלא יעשהו עוד, שנאמר (ישעיה ג"ה) "יעזב רשע דרכו" וגו', וכן יתנחם על שעבר, שנאמר (ירמיה ל"א) "כי אחרי שובי שובי נחמתי". ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא לעולם, שנאמר (הושע י"ד) "ולא נאמר עוד אלקינו למעשה ידינו" וגו' וצריך להתודות בשפתיו ולומר ענינות אלו שגמר בלבו. הקדוש-ברוך-הוא יעזר שהדבורים האלו יכנסו בתוך לבך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסז.

**כָּבֵר שָׁנָה וְחֲצִי אָנִי מְרַגֵּשָׁה שְׂמֵחָהּ מִסְתַּוָּבב לִי בַגּוֹף.
הֲאֵם יֵשׁ לָכֵם עֲצָה עֲבוּרִי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת סִיגְלִית בְּתֵיהָ: שְׁלוֹם וּבְרָכָה.

מִזֶּה כְּשָׁנָה וְחֲצִי אָנִי מְרַגֵּשָׁה מִשְׂחֵהוּ שְׂמֵחָהּ מִסְתַּוָּבב לִי בַתּוֹף
הַגּוֹף. בְּחֻדוֹשׁ הָאַחֲרוֹן זֶה הִחְרִיף וְאֲנִי מִתְעוֹרָרֵת מִכּוֹף בְּלִילָה
וּמְרַגֵּשָׁה "תְּפוֹסָה" בִּידָיִם וּבְרַגְלָיִם. הֵייתִי בְּצִיּוֹן רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ
שֶׁלֹשׁ פְּעָמִים, וְאֲנִי מִנְסָה כָּל מָה שְׂאֵפֶשֶׁר כְּדִי שֶׁזֶה יַעֲבֹר לִי.
הֲאֵם יֵשׁ לָכֵם עֲצָה עֲבוּרִי? אָנָּה, זֶה דְּחוּף!

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל סִיגְלִית בְּתֵיהָ תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

תִּרְאִי לְכַדֵּק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּבֵיתְךָ, כִּי כָּל הַצָּרוֹת שֵׁישׁ בְּבֵית זֶה
רַק מִחֲמַת שְׂאִין שְׂמָה מְזוּזוֹת כְּשֵׁרוֹת, תִּשְׁמְרִי אֶת הַשִּׁבְתָּ וְאֶז הַשִּׁבְתָּ
תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ, וְתִקְפִּידִי מְאֹד לְאֶכֶל רַק מְאֻכָּלִים כְּשֵׁרִים, וְאֶז וְשָׁב וּרְפָא
לְךָ וְתִהְיֶה לְךָ רְפוּאָת הַנֶּפֶשׁ וּרְפוּאָת הַגּוֹף גַּם יַחַד.

רַק חֲזָקִי וְאִמְצִי מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה כְּמוֹ שֶׁהִזְהִירְנוּ רַבְּנוּ ז"ל
עַל זֶה בְּיֹתֵר, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק ב' סִימָן כ"ד) מְצוּהָ גְדוּלָה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, וְלִהְתַּגַּבֵּר לְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל
כַּחוֹ, כִּי כָּל הַחֲלָאוֹת הַבָּאִים עַל הָאִשָּׁה כָּלֵם בָּאִים רַק מִחֲמַת קְלָקוּל
הַשִּׂמְחָה, וְלָכֵן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׂמְחָה,
וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תְּנַחֲוּמָא שְׁמִינִי) לְפִי שְׂאִין הַשִּׂמְחָה מִמִּתְנַת
לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שֶׁשִּׂמַח הַיּוֹם שִׂמַח לְמַחַר, וְלֹא כָּל מִי שֶׁמִּיצַר הַיּוֹם
מִיצַר לְמַחַר, לְפִי שְׂאִין הַשִּׂמְחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם.

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו? תברך את כל אשר עם לבכה בתמימות ובפשטות גמורה, כי מה שאין האשה מתחזקת לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבה עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד כשמכריחה את עצמה להיות בשמחה אזי נפתח לבה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפני תשכילי ותצליחי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסח.

גלו לבננו בן ה-10 גדול בראש. מה אפשר לעשות כדי שהוא יתרפא כנגד כל התחזיות השחורות?

שאלה:

מאת אסנת: שלום וברכה לצדיק מיבנא!
גלו לבננו גדול בראש, ולאחר סדרת בדיקות מקיפה הרופאים הודיעו לנו שאין מה לעשות. מאז ששמענו את דברי הרופאים חרב עולמנו ואני ובעלי בוכים כל היום, הוא בסך הכל ילד בן עשר וכבר קרה לו דבר כזה, ועוד הרופאים אומרים שאין תקווה. מה אנחנו יכולים לעשות כדי שהוא יתרפא כנגד כל התחזיות השחורות? אנחנו מוכנים לקבל כל דבר שתגידו.
תודה רבה!

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רִבְעֵי לַסֵּדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלּוֹ ה'תשע"ה.

שָׁלוֹם רַב אֶל אֲסַנַת תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ס.) עַל הַפְּסוּק (שְׁמוֹת כ"א י"ט)
 "וְרַפָּא יְרַפָּא" - מִכָּאֵן שֶׁנִּתְּנָה רִשׁוֹת לְרַפָּא לְרַפָּאוֹת, וְאָמְרוּ צְדִיקִים
 שֶׁנִּתְּנָה רִשׁוֹת לְרַפָּא לְרַפָּאוֹת אֲכַל לֹא לִיְאֹשׁ.

וְלִכֵּן אָסוּר לָכֶם לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי כִּךָ אָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (בְּרִכּוֹת י.) אֲפֹלוּ חָרַב חֲדָה מִנְחַת עַל צְוֹאָרוֹ שֶׁל אָדָם אֵל יִמְנַע
 עֲצָמוֹ מִן הֶרְחָמִים; וְאָסוּר לָכֶם לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, כִּי בְּפִרוּשׁ
 צָעַק רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן ע"ח) הוּא אֵל תִּתְיַאֵשׁוּ, כִּי אֵין
 שׁוֹם יְאֹשׁ בְּעוֹלָם כָּלָל! אֵין דְּבַר כְּזֶה לְהִתְיַאֵשׁ, אָדָם צָרִיךְ לְהִרְגִיל
 אֶת עֲצָמוֹ לְהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל
 מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד, כִּי מָה שֶׁתְּפִלָּה פּוֹעֶלֶת
 שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם לֹא פּוֹעֵל. וְאָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה פְּרָשָׁה ל'
 סִימָן ג') בְּדוֹרוֹת הַלָּלוּ שְׁאֵין לָהֶם לֹא מֶלֶךְ וְלֹא נְבִיא לֹא כֹהֵן וְלֹא אוֹרִים
 וְתַמִּים וְאֵין לָהֶם אֵלָּא תְּפִלָּה זֶה בְּלַבָּד, אָמַר דּוֹד לְפָנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא: רַבּוֹנוּ שֶׁל עוֹלָם אֵל תְּבַזֶּה אֶת תְּפִלָּתְךָ! (תְּהִלִּים ק"ב) "תִּכְתֵּב זֹאת
 לְדוֹר אַחֲרוֹן" - מִכָּאֵן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּל הַשְּׁבִימִים, "וְעַם נִבְרָא
 יִהְלֵל יְה" - שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹרֵא אוֹתָן בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

וּמוֹהַר"נ' ז"ל אָמַר שֶׁעַל תְּפִלָּה נֶאֱמַר (אִיּוֹב כ"ח ז') "נִתִּיב לֹא
 יִדְעוּ עֵיט וְלֹא שִׁזְפְּתוּ עֵין אֵיָה", שְׁאָדָם לֹא יְכוֹל לְתַאֵר לְאִיפָה הוֹלְכוֹת
 תְּפִלוֹתָיו, כִּי זֶה נִתִּיב לֹא יִדְעוּ עֵיט וְכוּ' אֵיָה לְאִיפָה הַתְּפִלוֹת שֶׁלוֹ
 הוֹלְכוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה, כִּי אִם אָדָם הֵיָה יוֹדֵעַ לְאִיפָה הַתְּפִלוֹת שֶׁלוֹ
 עוֹלוֹת לְמַעְלָה לְמַעְלָה וְעוֹשׂוֹת רַעַשׁ גָּדוֹל בְּשָׁמַיִם, אֲזִי לֹא הֵיָה מְפַסֵּיק
 מִלְּהִתְפַּלֵּל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַקֵּר הַתְּפִלָּה שֶׁצְּרִיכִים לְסַלֵּק אֶת

הדעת ואת השכל לגמרי, ולהאמין שכל תפלה כל תחנה וכל בקשה נשמעת ונתקבלת בשמים.

ולכן את ובעלך צריכים להמשיך להתפלל ולא להתיאש מתפלה, כי כל זמן שאדם חי יש לו תקנה שהכל יתהפך לטובה.
המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שסט.

רבנו הבטיח שמי שיבוא אליו בשלשת הזמנים ינצל מעולם התהו. האם זה צריך להיות באותה שנה?

שאלה:

מאת עוֹדד: לכבוד קדשת הצדיק.

הרב כתב בספרו הקדוש "פעלת הצדיק" בסימן תתמו"ו בעמוד תקכ"א: "וסים רבנו ז"ל: אבל מי שזכה להיות אצלי שלש פעמים בשנה - הינו בראש השנה, שבת חנכה וחג השבועות - ינצל מעולם התהו", והרב הביא שם מעשים נפלאים בענין זה.

רציתי לשאל: האם ההצלה מעולם התהו היא באפן שנוסעים בשלשת זמנים אלו דוקא כשהם ברצף באותה שנה, או שזה גם נכון לאחד שהיה שם בזמנים הללו אף לא באותה שנה? תודה רבה בברכת רפואה שלמה לצדיק ולרבנית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל עוֹדד נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

זו לא מכרח להיות בפעם אחת כסדרון, אלא אם היה שלי של פעמים - פעם בראש השנה, פעם בחנכה, ופעם בשבועות.

ידוע שרבנו ז"ל הזהירנו ביותר על ראש השנה, ובפרוש אמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר, כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח) "אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות הרי"ה היא מעזכם", וזה נאמר על ראש השנה.

ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי.

ולכן אנשי שלומנו מקפידים העקר להיות בראש השנה אצל ציון רבנו ז"ל, כי על זה הזהיר רבנו ז"ל מאד מאד שלא יחסר מלהיות אצלו בראש השנה, ודבר זה אמר סמוך להסתלקותו לעילא ולעילא וכו', ואמר מוהר"ן ז"ל שכונתו של רבנו ז"ל היתה בפרוש שנבוא אליו גם אחר הסתלקותו, ולכן כלל אנשי שלומנו מקפידים מאד מאד להיות בכל ראש השנה אצל רבנו ז"ל, ושוכרים על זה את כל המניעות שבעולם.

מה שאין פן בחנכה שאז צריכים להשאיר בבית, כי אז הוא זמן של חנוכה, והאבא צריך להיות בבית עם הילדים ולראות שכלם מדליקים נרות חנכה, ושרים ביחד, וזה מעקר החנוכה לחנך את הילדים על אמונה פשוטה, כי היונים רצו לעקר את האמונה מילדי

ישראל, כמאמרם ז"ל (ראש השנה י"ח:) שגזרה מלכות יון גזרה שלא להזכיר שם שמים על פיהם, וכשגברה מלכות חשמונאי ונצחום התקינו שיהיו מזכירין שם שמים אפלו בשטרות; וכן אמרו (בראשית רבה פרשה ב' סימן ד') "וחשף" - זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיהן, שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל.

ושמעתי מאחד מאנשי שלומנו שעוד היה באומן בשנת תר"ע, ושם שמע מזקן אחד שעוד היה מתלמידי מוהרנ"ת ז"ל, שאמר למה דוקא רצו לחקק על קרן השור? אלא חכמינו הקדושים אמרו (שבת ל"ג) שקרן השתמשו לגמע בו מים לתינוק (הינו עשו מזה בקבוק לתינוק) ששתה מהמקום הזה, זאת אומרת שחקקו כבר על הבקבוק של התינוק שהוא יראה בעת שהוא יונק ושותה חלב או מים מהקרן שכתוב אין לכם חלק באלקי ישראל, הינו שאצלם הלך בנפשם שאפלו תינוק של ישראל תכנס בו מינות, ויכפר בכל, כי הם גזרו שישתכח שמו יתברך מפיהם של ישראל, ולכן מה טוב ומה נעים שבתנכה האבא נשאר בבית עם הילדים, כי תנכה זה ענין של חנוף לחנוף את הילדים, ומוהרנ"ת ז"ל אמר שאצלו חנוף הילדים כל כך חשוב כמו עבודת החצות שלו.

ולכן רב רבם של אנשי שלומנו נוהגים לנסע רק על ראש השנה אל ציון רבנו ז"ל, ורבנו ז"ל אמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ו) שיכולין אז אנשים לקבל תקונים מה שבכל השנה לא היה באפשר שיהיה להם תקון בשום אופן, אף על פי כן בראש השנה יכולין אפלו הם לקבל תקון. אף על פי שבכל השנה אפלו הוא בעצמו ז"ל לא היה יכול לתקנם, אבל בראש השנה גם הם יכולים לקבל תקונים. כי אמר שהוא עושה בראש השנה ענינים ותקונים מה שבכל השנה גם הוא אינו יכול לעשות; ולכן בזה שבאים בראש השנה כדאי וכדאי שנמצא מעולם התהו בזכות שאנחנו אצל רבנו ז"ל בראש השנה.

המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שע.

אנחנו נשואים שלש שנים, וכבר מההתחלה יש בינינו מרחק. אשמח מאד לעצה טובה.

שאלה:

מאת לירון: לכבוד הרב שלום והחלמה מהירה. אנחנו נשואים שלש שנים ברוך השם, וכבר מההתחלה יש בינינו מרחק שקטן וגדל כל הזמן. אני באפ"י תלונית בבעלי ומשתדלת לרצות אותו תמיד, אך בעלי שיחיה לארץ שנים כועס או נפגע בקלות, וכשהוא נפגע אני נבהלת מהמצב ונסוגה, ומחזירה לו בכעס והתעלמות. עם השנים למדתי שהוא פגוע ורק רוצה חם ואהבה, ומאז אני מנסה להתקרב אליו לפי יכולתי גם כשאני פגועה ממנו, הבעיה היא שאינני מספיק רגישה לטעמו, וכבר הגענו למצבים רבים של קללות, איזמים, יריקות וכו'.

אחרי שאנחנו מתפייסים נשאר לי בלב רשם שמביא אותי לחשב שזה שוב יחזה, ואז אני חייה בפחד מסים, כי קשה לי להשלים עם מציאות של פגיעה מלולית ורגשית, גם אם הוא מבקש ממני סליחה, כי תמיד זה חוזר חלילה.

אני מרגישה שלבי נסגר אליו בקלות ואני דוקא רוצה שהוא יפתח. אני מרגישה שיש לי הרבה יצר הרע שרוצה לסכסך בינינו. בעלי יורד מהמצבים האלה רוחנית ונפשית גם יחד, ולכן אנחנו חושבים לקחת מרחק ופסק זמן. השאלה היא על מה להתפלל ולכון בזמן הזה? אנחנו אוהבים אחד את השניה ומאד רוצים שהמפריד בינינו יצא מהקשר! אשמח מאד לעצה טובה וברכה, תודה רבה, לירון.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל לירון תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מכרח להגיד לך שאת צריכה לותר, כי כך אומרים הפסיכיאטרים אשר הפרעת אישיות תלוית זו הפרעה נפשית וכו', ואנשים שסובלים מהפרעה זו מכפפים את צרכיהם לאלו של אחרים, גורמים לאחרים לקחת אחריות על חלקים נרחבים מתייהם עצמם, סובלים מהעדר בטחון עצמי ועשויים לחוות חסר נוחות משמעותי כאשר הם נשארים לבדם ליותר מזמן קצר וכו'.

ולכן אתם צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם לותר אחד לשני, ולעזר אחד לשני, ולתמוך אחד בשני, ורק כך יכולים לצאת מזה. צריכים מאד מאד לשמר לא להפגס בכעס ובעצבים אחד על השני בכל מצב שרק יכול להיות, כי הסבלנות זו המתנה הכי יפה בחיי הנשואין, שהבעל והאשה צריכים לסבל אחד את השני, ולא להשתלט אחד על השני, ולא לזרק את עצמו על השני וכו', וצריכים לעזור אחד לשני בכל התחומים, וכמו שאמר החכם מפל אדם (קהלת ד') "טובים השנים מן האחד אשר יש להם שכר טוב בעמלם: כי אם יפלו האחד יקים את חברו ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו: גם אם ישכבו שנים וחס להם ולאחד איך יחס".

ולכן אם רוצים שלום בית אמתי, זה צריך להיות משני הצדדים הן מהבעל והן מהאשה, לותר אחד לשני, ואז הם חצי חצי שתפים שלמים, ותמיד יחיו ביחד באהבה ובהבנה הדדית, ויצליחו בחיי נשואיהם, ואתם צריכים לדעת שמכל מיני מחלות והפרעות נפשיות יכולים לצאת אם רק רוצים, כי הרצון של אדם להשתנות זה יעזר לו בכל התחומים.

ראו לא להתוכח ולא להכנס בעצבים, ומכל שכן לא ללכת

בְּאֵלִימוֹת פִּיזִית אוּ מְלוּלִית, וְאֵז תִּבְנֶנּוּ בֵּית נְאֻמָּן בִּישְׂרָאֵל, וְתִהְיֶה הַכִּי
מְאֻשָּׁרִים בְּחַיֵּיכֶם אִם תִּקְיְמוּ אֶת כָּל הַנְּאֻמָּר כָּאֵן.

הַמְאֻחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שעא.

**בְּזִמְנֵי הָאַחֲרוֹן אֲנִי מְקַבֵּל הַרְבֵּה בְּדִיוֹנוֹת בְּזִמְנֵי הַהֶפְצָה.
אֵיךְ עָלִי לְהַגִּיב?**

שְׂאֵלָה:

מֵאת שְׂמֵעוֹן: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב.

יֵשׁ עִנְיָן שֶׁמְצִיָּק לִי: אֲנִי מְפִיץ בְּרוּךְ הַשֵּׁם אֶת הַקֶּנְטְרִיסִים
הַקְּדוּשִׁים שְׁלָכֶם, אֲבָל בְּזִמְנֵי הָאַחֲרוֹן בָּאִים אֵלַי אֲנָשִׁים בְּזִמְנֵי
הַהֶפְצָה וּמִתְחִילִים לְהַעִיר לִי: "לָךְ לַעֲבֹד, אֶתָּה מְבַזֶּה אֶת
עַצְמָךְ!" וְכֹדֵמָה. אֲנִי לֹא שָׂם אֵל זֶה לֵב, וּפְעַם בְּכָלֵל הַיִּיטִי
צוֹחֵק מְצָה, אֲבָל בְּתַקוּפָה הָאַחֲרוֹנָה אֲנִי מִרְגִּישׁ שֶׁאֲנִי מְקַבֵּל
יּוֹתֵר וְיּוֹתֵר תְּגוּבוֹת כְּאֵלוֹ וְכָל יוֹם אוּ יוֹמִים בָּא לִי מִיִּשְׁהוּ
בְּהֶפְצָה וְזוֹרֵק הָעֶרָה.

כְּשֶׁזֶה קוֹרֵה אֲנִי מִשְׁתַּדֵּל לְהַזְכֵּר בְּעֶצֶה שֶׁל "אֶחָד הִיָּה
אֲבָרָה" וְלָשִׁים עֲלֵיהֶם פֶּס, אֲבָל לְפָעַמִּים זֶה כֵּן מְחַלִּישׁ
אוֹתִי וּמוֹרִיד לִי אֶת הַבְּטָחוֹן הָעֲצָמִי. בְּרוּךְ הַשֵּׁם יֵשׁ גַּם הַרְבֵּה
אֲנָשִׁים שֶׁשְּׂמַחִים וְלוֹקְחִים וְאוֹמְרִים לִי אֲשֶׁרִי, וְאֲנִי מְבַרֵךְ אֶת
כָּלֶם, גַּם אֶת אֵלֶּה שֶׁלֹּא לוֹקְחִים, אֲבָל כְּשֶׁמְגִיעִים אֵלַי לְצַנִּים
אוּ כְּאֵלוֹ שְׂאוֹמְרִים "לָךְ לַעֲבֹד" קִשָּׁה לִי מֵאֵד לְשִׁתְּךָ, וְכִבֵּר
קָרוּ לִי כְּמָה פְּעַמִּים שְׂאֲחֵרִי הַבְּדִיוֹן שֶׁבָּזוּ אוֹתִי הַרְגָּשְׁתִּי שֶׁבָּא
לִי לְהַפְסִיק לְהַפְיץ.

הַשְּׂאֵלָה שֶׁרְצִיתִי לְשָׂאֵל: אֵיךְ עָלִי לְהִתְנַהֵג עִם אוֹתָם אֲנָשִׁים?
הָאִם לְעֵנּוֹת לָהֶם כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "הַקְּהָה אֶת שְׁנִי" אוּ לְשִׁתְּךָ?
תּוֹדָה רַבָּה עַל הַכֹּל.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שמעון נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

דע לך שקבלנו מרבנו ז"ל מתנה שנקראת הפצה - להפיץ את ספריו הקדושים בין שכבות העם, כי בפרוש גלה לנו (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן י"ד) שעל ידי שמקרכים בני אדם לעבודת השם יתברך מעלים את כבוד השם יתברך לשרשו. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פ"ח.) על הפסוק (ירמיה ט"ו) "אם תוציא יקר מזולל" - אלו שמקרכים בני אדם לעבודת השם יתברך, כי זה נקרא מוציא יקר מזולל, הינו מזילותה דגלותא, והלואי שהיית מצית את מוהרנ"ת ז"ל שהניח לנו צוואה ארבעה ימים לפני הסתלקותו ואמר אז לאנשי שולמנו "העבדה שלכם תהיה יפוצו מעינתיה חוצה", והיית צוחק מכל המתנגדים והלצנים שמתלוצצים מזה.

אתה צריך לדעת שמי שהולך להפצה להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם, הוא עושה את זה בשביל תקון נפשו, לא בשביל כסף, ולא בשביל כבוד, ולא בשביל שום דבר אחר, אלא לתקון הנפש שלו, כמובא בדברי רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף סימן מ"א) תקון להוצאת זרע לבטלה שישתדל להחזיר בני אדם בתשובה. והנה מובא (ראשית חקמה שער התשובה פרק ג') "ומהדברים שצריך השב לתקן, הוא לתקן אות ברית הפגום בהוצאת זרע לבטלה, שאין אדם בזמננו נצול ממנו בבחרותו" וכו', עין שם. ואם הראשית חקמה שהיה תלמיד הרמ"ק זכותו יגן עלינו, שהיה בזמן האריז"ל, שזה כבר למעלה מארבע מאות וחמשים שנים פותב ככה וכו', מה נאמר בדור הזה שהפריצות עושה פרצות בנשמות ישראל, כי הקלפות וכו' מסתובבות ערמות ממש רחמנא לישזבן, ומה יעשה הבן שלא יחטא כשכל הרחובות מלאים תמונות תועבה שקוץ תעוב זהום ערם? וכו' וכו', ואם אז, לפני ארבע מאות וחמשים שנה בעיר הקדש צפת שהייתה עיר מלאה

חכמים קדושי עליונים, ורוח הקדש היתה שורה על העיר, (ומלבד זאת להבדיל גם הערביות הלכו בצניעות גדולה מאד מנסות מראשן ועד רגלן, אשר לא היה שיף אפלו להסתכל עליהן) עם כל זאת הוא כותב לשון כזה "שאין אדם בזמנינו נצול ממנו בכחרותו" - מה נאמר אגן בדור הזה שהכל פרוץ ויש כל מיני זבל ולכלוף על הרחובות, מלבד כל הפלי משחית וכו' שיכולים לראות בזה כל התועבות שפעולם? אין בחור שלא יהיה פגום בחטא המגנה הזה וכו', ולכן אשרי מי שמפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם ובפרט בין בני הנעורים, ומי שפיץ את ספרי רבנו ז"ל בין הנער ויחזיר אותם בתשובה, מבטח לו שימחלו לו על כל עוונותיו אשר פגם בפגם הברית.

ולכן אסור לה להתבלבל מאף אחד, אם אתה עושה את זה לשם שמים תמשיך בעבודה הקדושה הזו, ואי אפשר להסביר לה במלים את גדל הזכות של אדם שזוכה להפיץ את אור רבנו ז"ל בין כלל נשמות ישראל, כי על ידי זה הוא מוסיף נפשות לבית התפלה (עין לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ח') שצריכים להוסיף נפשות אל בית התפלה, הינו שעוד יהודים ירגילו את עצמם לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, וככל שמקרבים עוד נשמה שתדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, בזה נתוסף צרופים למילי מיליונים וכו', וכן אסור להתבלבל מאף אחד שמבזה אותו.

ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו') עקר התשובה ישמע בזיונו ידם וישתק, עם כל זאת, אם אחד אומר לה "לה לעבד", תאמר לו "אתה עובד, אבל אני בטוח שאתה לא רוצה שאני אעבד", ואם ישאל אותך "מה עבודתך?", תגיד שאתה עובד בחברה קדישא, וממילא אני בטוח שאתה לא רוצה שאני אלה עכשו לעבד וכו', וכו', וכך יעזבו אותך, כי באמת חכמינו הקדושים אמרו (ברכות י"ח:) רשעים בחייהם קרויים מתים, ולכן מי שעוסק בלקרב רחוקים הוא מאנשי החברה קדישא, ולא שקרת לו כלל.

אשרי מי שזוכה להכניס את אור רבנו ז"ל, כי כך אנחנו מצילים
נפשות מהתאבדות רחמנא ליצלן, כידוע שספרי רבנו ז"ל מחיים
מתים ממש, ולכן אשרי מי שעוסק להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם.
המאחל לה ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שעב.

**אנו שוקלים לפתח בעירנו חנות לתשמישי קדשה.
האם ללכת על זה?**

שאלה:

מאת יוסף: שלום לכבוד קדשת מוהרא"ש היקר.
זכינו לשבת אצל הצדיק בשבת ולטעם מזיו קדשו, וברצוני
לאחל רפואה שלמה למורי ורבי ולרבני שתחיה, אנו
מתפללים רבות לשלומכם.
אני ואשתי עובדים כרגע - אני עובד אצל אבי כסוג של שכיר
עצמאי, ואשתי התחילה גם עבודה חדשה. כעת נפלה
באפשרותי הזדמנות לפתח עסק של תשמישי קדשה מול
מקום העבודה הנוכחי שלי קרוב למקום מגורינו, וחשוב לי
לצין כי חנות כזו בצרכת באזור שלנו מאחר ויש בקושי לכל
הנושא. איני עושה צעד אחד בלי דעת הצדיק, ולכן אודה אם
הצדיק יורה לי דרך ועצה האם ללכת על זה. בהערכה רבה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יוסף גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של המזכה את הרבים,

וְלִכְּנָן אִם זֶה הַמְּקוֹם הַנִּכּוֹן וַיֵּשׁ לָכֶם אֶת הָאֲפֻשְׁרוֹת הַכֹּסְפִית לַפֶּתַח חֲנוּת שֶׁל תְּשֻׁמֵי קִדְשָׁהּ, אֲשֶׁרֵיכֶם וְאֲשֶׁרֵי חֲלֻקְכֶם, כִּי אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר גְּדֹל הַזְּכוּת שֶׁל אָדָם שֶׁמְזַכֶּה אֶת הַרְבִּים בְּצִיצִית, תְּפִלִּין וּמְזֻזוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּבְאִמַּת אִם מְכוֹנִים לְשֵׁם שְׁמַיִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבִיא הַצְּלָחָה מִפְּלִגָּת.

יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂאֵתָהּ וְאֲשַׁתְּךָ תִּתְחַזְּקוּ בְּשָׁלוֹם בֵּית אִמְתִּי, וְעַל יְדֵי זֶה יִשְׁפַע עָלֵיכֶם שְׁפַע גְּדוֹל, כִּי (סוֹטָה יז.) אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ - שְׂכִינָה בִּינֵיהֶן, וְאָמְרוּ (ירושלמי בְּרֻכּוֹת פֶּרֶק ט' הִלְכָה ח') אִי אֲפֻשֶׁר לְאִישׁ בְּלֹא אִשָּׁה, וְאִי אֲפֻשֶׁר לְאִשָּׁה בְּלֹא אִישׁ, אִי אֲפֻשֶׁר לְשִׁנְיָהּ בְּלֹא שְׂכִינָהּ, וּבְמְקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה נִמְצָאָת שֵׁם הַבְּרָכָה מְצוּיָהּ, רַק שִׁיחָהּ בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי 'שְׁלוֹם' אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שְׁבִת י.) זֶה שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכְּנָן אִם מְכַנְיָסִים אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית, זֶה נִקְרָא 'שְׁלוֹם בֵּית', הֵינּוּ שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַבֵּית.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרַכְכֶם וְתִמְיֵד תִּבְשְׁרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחֲוֹת.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שעג.

**אָנִי יוֹצֵא עִם בַּחֲוָרָה נַחֲמָדָה.
הָאִם כְּדָאֵי לְהַתְקַדֵּם בְּקִשְׁר לְמֵרוֹת שְׁהִיא לֹא דְתִית?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת יַצְחָק: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב. אָנִי מְאַחֵל לָךְ בְּרִיאוֹת שְׁלָמָה וְאַרְיֻכוֹת יָמִים.

שְׁמִי יַצְחָק וְאָנִי בֶן 21. לִפְנֵי כְּשָׁנָה הֵייתִי בִישִׁיבָה לְבַעֲלִי תְּשׁוּבָה וְלִפְנֵי חֲצֵי שָׁנָה יַצְאֵתִי מֵהַיִּשִׁיבָה וְהִלְכֵתִי לְעַבֵּד.

במהלך העבודה יצא לי להכיר את אחת העובדות והתחלנו לצאת, זה היה בדיק אחר החזרה שלי מאומן בראש השנה, וכרגע אנחנו יוצאים כבר חדש. כבוד הרב, יש לי כמה שאלות ואבקש את עזרתך לנוט אותי לדור הנכונה. מאז שאנחנו יוצאים אני מתרחק מקיום המצוות ופחות שומר על הסדרים שהיו לי. הבחורה שאתה אני יוצא גדולה ממני בארבע שנים, היא איננה דתיה, וכשיצא לנו לדבר על חזרה בתשובה היא אמרה שגם בעתיד היא לא תהיה דתיה, אך תהיה מוכנה לשמר שבת. בנוסף לזה כבוד הרב, אני חושב שאני לא כל כך נמשך אליה מבחינה חיצונית, אך אני אוהב את האפי שלה והיא בחורה מאד טובה וצנועה למרות שהיא לא דתיה. חשוב לציין שהיא לא דוחה אותי, שיש בינינו שיחה מאד נעימה ואנחנו מדברים המון. מה עלי לעשות: האם להמשיך לצאת אתה ולנסות לקרב אותה לתורה או שכדאי לסיים את הקשר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יצחק נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אצל כל אדם יש רגש ויש שכל, ולפעמים הרגש מתגבר על השכל שזה לא טוב, כי אדם צריך להגביר את השכל על הרגש.

הן אמת שהרגש שלך מושך אותך אליה וכו', אבל אתה צריך להבין שהיא בכלל לא בכוון שלך וכו', והיא יותר מבגרת ממך בארבע שנים, וזה לא יצליח לגמרי, ולכן עדיף שתלך למצא בחורה בגיל שלך, אחת ששומרת תורה ומצוות וכו', ומה לך להכנס במטה חולה שזה לא יצליח?

הרגע שאדם מתקרר מיראת שמים, צריך לדעת שהוא צריך

לברוח מהמקום הזה, כי זו רק עצת השטן שמביא לאדם נסיון. ולכן מאחר שזכית להיות אצל ציון רבנו ז"ל, אתה צריך להתלהב יותר ויותר אליו יתברך, והלב שלך צריך לבער אל הקדוש-ברוך-הוא, ואל תתן שהיצר יתגבר עליך וכו', והרגש יתגבר על השכל וכו', כי אחר כך תתחרט ויהיה כבר מאוחר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שעד.

**יש לנו בעיות הולכות וגוברות בשלום בית,
ואודה לעצות שיעזרו לנו**

שאלה:

מאת ארז: שלום כבוד הרב.

יש לנו בעיות הולכות וגוברות בשלום בית ואני מאד מדאג מזה. אודה לך מאד אם תוכל לתת לי עצה וברכה, הרבה תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ארז נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהיסוד בשלום בית הוא להיות ותתן אחד לשני, כי אי אפשר להחזיק בית אלא כשהבעל והאשה מותרים אחד לשני, וזה עקר השלמות של כל זוג שאחד מותר לשני, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן פ') שעקר השלום כששני הפכים מתאחדים יחד, הינו אחד יש בו מדת החסד, ואחד יש בו מדת הגבורה, שהם

שניהם הפכים, אש ומים, אבל אם הם מתאחדים זו השלמות של השלום.

ולכן כל זוג שרוצים שהשכינה תשרה בתוך ביתם, עליהם להרגיל את עצמם לותר אחד לשני, ולסבל אחד את השני, ואמר החכם מכל אדם (משלי י"ב) "שנאה תערר מדנים ועל כל פשעים תכסה אהבה"; אם יש אהבה אמתית בין הזוג, אפלו שיקרה משהו וכו', אזי "על כל פשעים תכסה אהבה", אבל אם מאבדים את השכל ונכנסים בלחץ ולא מותרים אחד לשני, ועל ידי זה מכל דבר קטן עושים דבר גדול וכו' - אזי "שנאה תערר מדנים". ולכן הסגלה הבטוחה לשלום בית היא להיות ותרן אחד לשני, ולדעת שאם הקדוש-ברוך-הוא שדך בינינו זה סימן שאנחנו נשמה אחת, ועלינו להסתדר יחד, ומי שיש לו יותר שכל וכו' הוא הראשון שמותר ואינו יוצא לריב עם אשתו.

ולכן אם אתה רוצה להצליח בשלום בית שלך, תן את הצדק לאשתך, כפתגם העממי "תהיה חכם ולא צודק", ורבונו ז"ל הזהירנו מאד מאד לכבד וליקר את האשה, ואמר (שיחות הר"ן סימן רס"ד) שצריכים לכבד וליקר את אשתו, כי אמר הלא הנשים הם סובלים צער ויסורים גדולים מאד מאד מילדיהם, צער העבור והלדה והגדול, כאשר ידוע לכל עצם מכאובם וצערם ויסוריהם בכמה אפנים הקשים וכבדים מאד מאד וכו' וכו', על כן ראוי לרחם עליהם ולקרבם, ולכבדם. וכן אמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נ"ט.) אוקירו לנשיכו כי היכי דתתעתרו [תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתהיו עשירים], וכן אמרו (יבמות ס"ג.) דיינו שמגדלות את בנינו ומצלת אותנו מן החטא, ולכן צריכים לכבד וליקר אותם מאד מאד; ואם תלך בדרך זו אזי בטוח שיהיה ביניכם שלום בית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שעה.

**האם ראוי לתגמל את הילדים בכסף על למוד תורה
או שיש בזה טעם לפגם?**

שאלה:

מאת נתנאל: שלום רב לצדיק ורפואה שלמה לכם ולרבנותי. רציתי להודות לכם על כל החזקים והעצות הכלליות והפרטיות, השם יעזר שאקים אותן תמיד. הבן שלי שיחיה בן שמונה ולומד בכתה משניות בעל-פה. כדי לחזק את למוד המשניות עשיתי לו מבצע שבכל יום הוא יאמר לי 4 משניות בעל-פה ויקבל 2 שקלים. הוא התחיל לומר, אבל אני שם לב שהוא כל הזמן סביב הכסף הזה, כמה יש לו וכמה אני חייב לו, והוא כבר לא אומר את המשניות בשמחה אלא כדי לקבל את הכסף. האם ראוי לעשות כאלו מבצעים כי כן הוא יתרגל ללמוד יותר, או שזה סתם מטריד את הילד ומכניס לו מחשבות על כספים בגיל צעיר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר וישב, י"ח כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתנאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

זה שמבטיחים לילד כסף עבור למוד, את זה אנחנו מוצאים כבר בדברי חכמינו הקדושים (תענית כ"ד) רב איקלע לההוא אתרא, גזר תעניתא ולא אתא מיטרא. נחית קמיה שליחא דצבורא, אמר "משיב הרוח" - ונשב זיקא, אמר "מוריד הגשם" - ואתא מיטרא. אמר ליה מאי עובדך? אמר ליה מיקרי דרדקי אנא ומקרינא לבני עניי כבני עתירי, וכל דלא אפשר ליה לא שקלינא מיניה מידי, ואית

לי פירא דכוורי, וְכַל מֵאֵן דְּפִשַׁע מְשַׁחְדִּינָא לִיה מִינֵיהּ וּמְסַדְרִינָן לִיה וּמְפִיִּסִינָן לִיה עַד דְּאֶתִי. [רב הגיע לאיזו עיר שהיה שם בצרת, וגזר להתענות כדי שיירד גשם, ולא ירד גשם. פתאום קם אחד והיה שליח צבור, ורק התחיל לומר "משיב הרוח" - התחילו לנשב רוחות, "מוריד הגשם" - התחיל לבוא גשם עז. שאל אותו רב: מה העבודה שלך שבזכות זה התפללת וכבר הגיעו רוחות וגשמים? ענה ואמר: אני מלמד תינוקות, ואני מלמד לכלם שוים בין בני העניים ובין בני עשירים, ומי שאין לו כסף אני לא לוקח ממנו תשלום, ויש לי ברכה של דגים (אקווריום) וכל ילד שמתרשל בלמוד, אני משחד אותו עם דגים, ומפיס אותו בכל מיני פיוסים עד שהוא בא ולומד].

רואים מזה שיכולים לפייס את הילד עם כל מיני פרסים כדי שילמד, עם כל זאת לא כדאי לעשות עקר מכסף כדי שלא להכניס בילד תאוות ממון עוד מגיל צעיר וכו', מבטיחים לו הבטחות אם הוא יתמיד בלמוד, ומקיימים את ההבטחות כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוכה מ"ו): לֹא לִימָא אִינִישׁ לִינוּקָא דִּיהִיבְנָא לָךְ מִיָּד וְלֹא יְהִיב לִיה, מִשּׁוּם דְּאֶתִי לְאַגְמוּרִיָּה שִׁיקְרָא, שְׁנַאֲמַר (ירמיה ט' ד) "למדו לשונם דבר שקר"; [לא יאמר אדם לתינוק אתן לך משהו ולא יתן לו, כי מלמדו לשקר].

הקדוש-ברוך-הוא יעזור לך שיהיה לך רב נחת דקדשה מפל יוצאי חלציה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שעו.

**הייתי באומן בראש השנה.
האם כדאי לי לטוס שוב לשבת חנכה?**

שאלה:

סאת גיל: לכבוד הרב שלום.
הייתי באומן בראש השנה תשע"ה, וכעת כפנה חברים שלי הציעו לי לטוס אתם שוב בשבת הבאה - שבת חנכה. האם כדאי לי לטוס שוב למרות שהייתי בראש השנה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישב, כ' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל גיל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד מאד סמוך להסתלקותו לעילא ולעילא וכו', שאצלו העקר הוא ראש השנה, ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ג) הראש השנה שלי עולה על הכל, והיה פלא אצלי מאחר שהמקרים שלי מאמינים לי ולמה לא יזהרו כל האנשים המקרים אלי שיהיו כלם על ראש השנה איש לא יעדר, כי כל ענין שלי הוא רק ראש השנה. והזהיר לעשות כרוז שכל מי שסר אל משמעתו ומקרב אליו יהיה על ראש השנה אצלו לא יחסר איש, ומי שזוכה להיות על ראש השנה ראוי לו לשמח מאד מאד, כמו שכתוב (נחמיה ח') "אכלו משמנים ושתו ממתקים כי חדות הוי"ה היא מעזכם" וזה נאמר על ראש השנה.

ואמר (חיי מוהר"ן סימן ת"ה) הראש השנה שלי הוא חדוש גדול, והשם יתברך יודע שאין הדבר הזה בירשה מאבותי, רק השם יתברך נתן לי זאת במתנה, שאני יודע מהו ראש השנה. לא מבעיא אתם כלכם בודאי תלויין בראש השנה שלי, אלא אפלו כל העולם כלו תלוי בראש השנה שלי; ואמר רבנו ז"ל לענין ראש השנה שלו (חיי

מוהר"ן סימן ת"ו) שִׁיכוּלִין אֶז אַנְשִׁים לְקַבֵּל תְּקוּנִים מֵה שֶׁבְכָל הַשָּׁנָה לֹא הָיָה בְּאִפְשָׁר שִׁיחִיָּה לָהֶם תְּקוּן בְּשׁוֹם אִפֶּן, אִף עַל פִּי כֵן בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יְכוּלִין אֶפְלוּ הֵם לְקַבֵּל תְּקוּן. אִף עַל פִּי שֶׁבְכָל הַשָּׁנָה אֶפְלוּ הוּא בְּעֶצְמוֹ ז"ל לֹא הָיָה יְכוּל לְתַקְנֵם, אֲבָל בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה גַּם הֵם יְכוּלִים לְקַבֵּל תְּקוּנִים. כִּי אָמַר שֶׁהוּא עוֹשֶׂה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה עֲנִינִים וְתְקוּנִים מֵה שֶׁבְכָל הַשָּׁנָה גַּם הוּא אֵינוֹ יְכוּל לַעֲשׂוֹת.

וְכַתֵּב מוהר"ן ז"ל (שם) וּמְכַלֵּל דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים שֶׁדָּבַר אֶז עֲמָנוּ לְמַדְנֵנוּ כְּמָה דְּבָרִים: לְמַדְנֵנוּ עוֹד הַפַּעַם עֶצֶם גְּדוֹל הַחַיִּיב לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה. כִּי אִף עַל פִּי שִׁידְעָנוּ זֹאת מִכְּבָר, אִף עַל פִּי כֵן מֵרְבוּי דְּבָרָיו הַקְדוּשִׁים אֶז בְּזָה, וּמִתְנוּעוֹתָיו הַנוֹרְאוֹת אֶז, הַבִּינֵנוּ עֶצֶם הַחַיִּיב יוֹתֵר וְיוֹתֵר, שְׂאֵי אִפְשָׁר לְבָאֵר זֹאת בְּכַתֵּב.

וְגַם אֶז לְמַדְנֵנוּ שֶׁרְצוֹנוּ חִזְק לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּאוּמָן עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה תְּמִיד לְאַחַר הַסְּתַלְקוֹתוֹ, וְשִׂאִין דְּבַר גְּדוֹל מְזָה.

וְגַם לְמַדְנֵנוּ כְּמָה צְרִיכִין לְחִזֵּק לְשִׁבְר הַמְּנִיעוֹת מִדְּבַר שֶׁבְקִדְשָׁה, בְּפֶרֶט הַמְּנִיעוֹת מִלְהִיּוֹת עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁצְרִיכִים לְשִׁבְרָם בְּיוֹתֵר וְלְהִיּוֹת דִּיקָא עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, עַד שֶׁאֶפְלוּ אִם הוּא ז"ל בְּעֶצְמוֹ מְצוּה וּמִסְפִּים לְבָלִי לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, חֲלִילָה לְהִסְתַּכֵּל עַל זֶה, וְצְרִיכִין לְהִזְהַר מְאֹד לְבָלִי לְשַׂאֵל אוֹתוֹ שׁוֹם שְׂאֵלָה עַל זֶה, כִּי הוּא יִשִּׁיב בְּוֹדָאֵי לְבָלִי לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ, וְאִף עַל פִּי כֵן בְּנִקְדַת הָאֱמֶת לְאִמְתוֹ צְרִיכִין לְהִיּוֹת דִּיקָא [וְכֵן הוּא נוֹהֵג לְדוֹרוֹת].

וְעִנִּין זֶה נוֹגַע לְמָה שֶׁאֲמָרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (מְכוֹת י: בְּדִרְךָ שֶׁאֲדָם רוּצָה לִילֵךְ מוֹלִיכִין אוֹתוֹ כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י, וְהוּא מְדַבְּרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים עַל פְּסוּק (בְּמִדְבָר כ"ב) "לֵךְ עִם הָאֲנָשִׁים", וְכֵן בְּשִׁלּוּחַ מְרַגְלִים שֶׁהִכְרַח מִשֶּׁה רִבְנוּ בְּעֶצְמוֹ לְשַׁלְחָם אִף עַל פִּי שֶׁבְאֱמַת רְצוֹנוֹ לֹא הָיָה כָּלֵל בְּזָה. וְעִנִּין זֶה רְאִינוּ מֵרִבְנוּ ז"ל כְּמָה פְּעָמִים, בְּפֶרֶט בְּעִנִּין רֹאשׁ הַשָּׁנָה, שֶׁהָיוּ אֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ לָהֶם מְנִיעוֹת מִלְהִיּוֹת אֶצְלוֹ עַל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, וְשֶׁאֲלוּ אוֹתוֹ בְּעֶצְמוֹ וְהִשִּׁיב לָהֶם שְׂלֵא יְהִיוּ עַל רֹאשׁ

השנה. והתחילו להתעקש, הלא שמענו מכם גדל האזהרה להיות אצלכם על ראש השנה? ועשה עצמו כמקפיד עליהם וגער בהם שלא ידברו יותר, וכן עשו ולא באו על ראש השנה. ואף על פי כן אנחנו זכינו להיות רגילים לעמד לפניו, ושמענו והבנו ברמז ובפרוש שפנימיות רצונו אינו נוחה בזה כלל, רק הוא מכרח לומר להם כך מחמת ששואלים אותו על זה.

ויש בזה הרבה לספר נכמובא (שיחות הר"ן רי"ד) כשאדם שואל להצדיק אם לעשות דבר שיש בו מסירות נפש בשביל השם יתברך, הוא ראוי לו להשיב ולצוות עליו שלא לעשות. ואף על פי כן השואל אין צריך לקים דבריו. ואמר אז רבנו ז"ל כל מה שהצדיק מצוה לעשות צריך לקים, רק כשמצוה שלא לסע על ראש השנה אצלו - זה אין צריך לקים וכו', עין שם].

וכן הוא נוהג לדורות שכששואלין להרב והמנהיג על דבר שיש בו כעין מסירת נפש, צריך להשיב לאו, אף על פי שבאמת לאמתו רצונו שימסר נפשו וישבר כל המניעות. על כן מי שרוצה להתקרב ולשבר המניעות באמת לאמתו, צריך להזהר מאד לכלי לשאל אותו בזה כלל, עין שם בחיי מוהר"ן כל זאת באריכות.

הרי שלף לפניך, שהעקר הזהיר על ראש השנה, שדיקא אז כל מי שמאמין בו יבוא אליו - בראש השנה, אפלו אחר הסתלקותו, אכל לא הזכיר לא שבת חנכה ולא שבועות, ולכן בשבת חנכה ממלץ להשאר בבית, כי חנכה הוא חג של חנוכה, לחנוך את הילדים ולהכניס בהם אמונה פשוטה בו יתברך, ולהשתדל להדליק אתם נרות חנכה, ולספר להם את הנסים והנפלאות שעשה הקדוש-ברוך-הוא עם עם ישראל, וזה מעקר המצוות של חנכה, פרסומי ניסא לאשתו וילדיה, ולהיות אתם ביחד.

המאחל לה שבת שלום...

ה' שעז.

**מדוע החסידים מקלים באמירת תחנון
בימי יארצייט של צדיקים?**

שאלה:

מצאת דב: מדוע החסידים מקלים באמירת תחנון, ובכל עת
מצא כשיש הלולא של איזה צדיק אינם אומרים תחנון?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישב, כ' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל דב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע על פי הזהר ועל פי כתבי האריז"ל שבעת אמירת תחנון
כשאומרים את מזמור כ"ה "לדוד אליך הוי"ה נפשי אשא" צריכים
לכון למסר את נפשו על קדוש השם, ואז הקדוש-ברוך-הוא מוחל
לו על כל עוונותיו. כמובא (זהר חדש פרשת תרומה) ברעותא דלבא ישגי
גרמיה לקודשא בריך הוא, דמסר ליה נפשיה ברחימו. וקודשא בריך
הוא חשיב עלוי, כאלו נטיל נשמתיה מניה. ועל דא צריכים למנפל
בארעא כמת, בשעתא דיימר נפילת אנפין, בגין דאית חובין דעביד
בר נש, דלא מתכפרין אלא במותא. כדכתיב (ישעיה כ"ב) אם יכפר העון
הזה לכם עד תמתו וגו'. והשתא דאתחשיב ליה דנטל קודשא בריך
הוא נשמתיה, ואיהו יהיב לה ברעותא, ההיא שעתא קימא לכפרא על
חובוי, ואשלים לכל סטרין, ולההוא סטרא דאתמר, עין שם.

וכן הוא בספר "פרי עין חיים" (שער הפרכות פרק ז') שאז מוסרים

את נפשם אליו יתברך, ועל ידי זה ממשיכים שפע וכו', עין שם.

והיות שלא כל אחד מחזיק בזה באמת שיהיה מוכן למסר את

נפשו באמרו כתוב זה "לדוד אליה הוי"ה נפשי אשא", ולכן בכל יומא דפגרא כגון הסתלקות של צדיק שאז נעשה יחוד כל העולמות על ידי הצדיק הזה שמסר את נפשו על קדוש השם וכו', ולכן אצל החסידים מקלים וכו', עם כל זאת אשרי מי שנוהר לומר בכל יום תחנון והוא מכוון בפשיטות באמרו פסוק "לדוד אליה הוי"ה נפשי אשא" שהוא מוכן למסר את נפשו בשביל הקדוש-ברוך-הוא, שבזה הקדוש-ברוך-הוא מכפר לו על כל עוונותיו.

המאחל לך שבת שלום...

ה' שעה.

אנחנו שוקלים לפתח מאפיה. האם נצליח בזה?

שאלה:

מאת תהלה: לכבוד רבנו מוה"ר א"ש שליט"א.
אנחנו מברכים אותך בבריאות שלמה, שלא תדע צער, ותאריך ימים מתוך נחת.
ברצוני להתייעץ אתך בנושא עסקי שעומד על הפרק עכשיו: אני ובעלי עובדים קשה מאד כשכירים ובקושי גומרים את החודש. אנחנו שוקלים לפתח מאפיה באזור שלנו כי אין פה שום מתחרים. האם נצליח בזה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישוב, כ' כסלו ה'תשע"ה.
שלום רב אל תהלה תחיה
לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (קידושין פ"ב:) רבי מאיר אומר: לעולם

יִלְמַד אָדָם אֶת בְּנוֹ אוֹמְנוֹת נְקִיָּה וְקִלָּה, וַיִּתְפַּלֵּל לְמִי שֶׁהֶעֱשָׂר וְהַנְּכֻסִים שָׁלוּ שְׂאִין אוֹמְנוֹת שְׂאִין בְּהַ עֲנִיּוֹת וְעֲשִׂירוֹת, שְׁלֹא עֲנִיּוֹת מִן הָאוֹמְנוֹת וְלֹא עֲשִׂירוֹת מִן הָאוֹמְנוֹת, אֲלֵא הַכֹּל לְפִי זְכוּתוֹ; וְלִכֵּן אָדָם צָרִיךְ לִפְתּוֹחַ עֵסֶק, וְלִהְיֶה תְּפִלָּה לְמִי שֶׁהֶעֱשָׂר שָׁלוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זֵן וּמְפָרְנֵס אֶת בְּרִיּוֹתָיו, וּכְתִיב (דְּבָרִים ט"ו) "וּבִרְכָךְ הוֹי" הַ אֱלֹקֶיךָ כָּל אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה".

וְלִכֵּן אַתֶּם יְכוּלִים לִפְתּוֹחַ חֲנוּת מְאֻפָּיָה, וְתִקְבְּלוּ עַל עֲצָמְכֶם שֶׁבְּכָל פַּעַם שֶׁתְּרֹאוּ אִיזָה עֲנִי תִתְּנוּ לוֹ לֶחֶם וְכוּ', וְכֵן אִם נִשְׁאָר לָכֶם לֶחֶם תִּתְּרֵמוּ אֶת זֶה לִישִׁיבָה אוֹ לְכוּלָּל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכְכֶם.

יְדוּעַ שֶׁהֶרֶב הַקְדוּשׁ מִצְאָנֻז זְכוּתוֹ יִגֵּן עָלֵינוּ בְּעַל "דְּבָרֵי חַיִּים" אָמַר לְאַחַד שֶׁבָּא לְבַקֵּשׁ עַל פְּרִנְסָה וְכוּ' שִׁיפְתּוֹחַ חֲנוּת מְאֻפָּיָה וְתִהְיֶה בְּרַכָּה בְּמַעֲשֵׂי יְדָיו, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָר לוֹ שֶׁכָּל הַקּוֹנִים אָמְרוּ שֶׁבְּלֶחֶם שָׁלוּ מְרַגְּשִׁים טַעַם מִן, וְזֶה הִיָּה בְּבִרְכַת הַצַּדִּיק, וְהַצְּלִיחַ בְּגִדּוֹל, כֵּן יְהִיָּה אֲצִלְכֶם שֶׁתְּצַלְיִחוּ.

הַמְּאַחַל לָךְ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

ה' שעט.

נִמְאָס לִי לְהִיּוֹת לְבַד וְאֲנִי רוֹצֶה מְאֹד לְהִתְחַתֵּן. אֵיךְ מְקַרְבִים אֶת הַזּוּג הָאֲמִתִּי?

שְׂאֵלָה:

מַאֲת לוי: אֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׂאֵנִי כִּכָּר לֹא יְכוּל לְהִיּוֹת לְבַד וְאֲנִי רוֹצֶה מְאֹד לְהִתְחַתֵּן. לְצַעֲרִי אֲנִי נִכְשָׁל בְּפָגַם הַבְּרִית וְנוֹפֵל לְדַכְאוֹן עִמָּךְ בְּכָל פַּעַם. מָה אֲנִי צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כִּדִּי לְקַרֵּב אֶת זּוּגִי הָאֲמִתִּי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישב, כ' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל לוי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (קידושין כ"ט:): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר לו: כשיבוא לידך הביאהו לידך. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר לו: דלא נסיבנא. אהדינהו לאפיה מיניה, אמר לו: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעברה, בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקדוש-ברוך-הוא ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא - אומר תפח עצמותיו.

רואים מכל זה איך שצריכים להתחתן מה שיותר מהר, וזה היה הרצון של רבנו ז"ל להתחתן בגיל צעיר כדי להנצל מכל מיני לכלוך וזבל וכו' וכו' שמשמטמים את הלב ומעקמים את הלב וכו', ואומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן פ"ז) כשאדם פוגם בברית אזי קשה לו מאד מאד למצא את בת זוגו, ואפלו שמוצא אותה אזי היא מתנגדת לו. וכך מובא (תקוני זהר תקון י"ד) כשאדם שומר על הטפה הראשונה שלא תצא לבטלה וכו', בגין דא זכה עזר בת זוגיה דאיהי עזר ליה באורייתא בפקודא בדחילו וברחמיו עזר לו בעלמא דין ובעלמא דאתי [אזי זוכה להשיג את בת זוגו שעוזרת לו בלמוד תורה, ובקיום מצוות באהבה ויראה, ועוזרת לו בעולם הזה ובעולם הבא]. ואם לאו אחרא דלאו איהו מיניה איהי כנגדו לאובדא ליה מתרין עלמין וכל דא גרים ליה בגין דלא נטיר טפה קדמא לבת זוגיה [ואם לא, הינו שלא שמר על הברית, אזי מקבל זוג אחר שלא שיך לו, והיא תמיד כנגדו וגורמת לו לאבד את העולם הזה ואת העולם הבא]. ועם כל דא, אם חזר בתשובתא, עליה אתמר (ישעיהו י')

"ושב ורפא לו", ויהיב לו בת זוגיה, דאתמר בה (משלי ג' ח') "רפאות תהי לשרך" [עם כל זאת, אם אדם חוזר בתשובה אזי מקבל את בת זוגו, והיא עוזרת לו].

ולכן ראה לומר בכל יום את התפלה הזאת ותחזור בתשובה שלמה, והקדוש-ברוך-הוא יזמין לך את בת זוגך השייכת לשרש נשמתך, וצריך שתדע שמה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, ואין עצה אחרת למצא את בת זוגו, אלא שצריך להרבות בתפלה ובקשה לבקש ולהתחנן לפניו יתברך שיחוס וירחם עליו וימציא לו את בת זוגו:

רבונו של עולם, חוס וחמל עלי וזכני למצא את בת זוגי, ואתה בעצמך יודע שאני מוכן כבר להתחתן כדי להנצל מעברות חמורות, אך מפני מעשי המגנים והרעים שעשיתי עד עכשו נתעכבה מציאת זוגי, ואני נמצא בצער גדול מאד, כי אתה גלית על ידי חכמינו הקדושים כל השרוי בלא אשה שרוי בלא שמחה, ובלא תורה, ובלא חומה, ובלא שמירה. ולכן הנני מתחרט על כל עוונותי שעשיתי עד עכשו, ואני מקבל על עצמי לחזור בתשובה שלמה, וגלית לנו על ידי התנא האלקי רבי שמעון בן יוחאי (תקוני זהר תקון י"ד) עם כל דא, דחזר בתשובה - חזר ויהיבנא ליה בת זוגיה. והנני שב בתשובה שלמה, ולכן תזמין לי את בת זוגי, ואזכה להקים בית נאמן בישראל, ולעשות רצונך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

ובין כך ראה להתחזק ביתר שאת וביתר עז לא לפל בעצבות ובמרה שחורה ובדכאון, שזה מעכב את מציאת הזוג.

המאחל לך שבת שלום...

ה' שפ.

**אשתי וילדי מזלזלים בי ולא נותנים לי טפת כבוד.
איך אפטר לשפר את המצב?**

שאלה:

מאת שלומי: יש לי אשה וששה ילדים וכל השנים נתתי את נשמת עבוד כולם, אבל אני מרגיש שהם מאד מזלזלים בי ולא נותנים לי אפילו את טפת הכבוד שמגיעה לאבא ולבעל כל כך מסור. אני אוכל את הלב ולא מבין למה מגיעה לי התנהגות כזו. האם יש משהו שאני יכול לעשות כדי לשפר את המצב?

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישוב, כ' כסלו ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל שלומי נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לה, בזה העולם צריכים להרגיל את עצמו להגיע אל מדת הסבלנות, אשר אין עוד מדה יותר טובה וחשובה מזה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה) שלזכות לסבלנות שזו מדת אריכת אפים, לזה זוכים על ידי אמונה, הינו על ידי תקף האמונה שאדם מאמין שדבר גדול ודבר קטן לא נעשה אלא בהשגחה פרטית, וכל הצער והעגמת נפש והיסורים וכו' שסובל הכל בחשבון גדול וכו', אז כשיחדיר בעצמו ידיעה זו אזי ימתקו ממנו כל הדינים והכל ילך כשורה.

ולכן אשרי אדם שיש לו שכל והוא מכניס את עצמו בתוך אמונה פשוטה בו ותברך, ויודע ועד אשר אין בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, וכל מה שקורה עמו זה בא בהשגחה נוראה ונפלאה מאד ממנו ותברך, ואז דיקא כשיכניס ידיעות אלו

בתוך לבבו, דיקא אז יחיה חיים נצחיים ערבים ומתוקים, חיים מאשרים, עוד בזה העולם, מאחר שידע שכל מה שקורה אתו זה הכל בהשגחה פרטית.

וכך גלה הבעל שם טוב הקדוש זכותו יגן עלינו: כשאדם פוגם במחשבה הוא סובל מהילדים שלו, וכשאדם פוגם בדבור הוא סובל מאשתו, וכשאדם פוגם במעשיו הוא סובל מבני אדם. ולכן ראוי לכל אדם לחזור בתשובה שלמה על מה שפגם במחשבה דבור ומעשה שלו, ועל ידי זה יתפרדו ממנו כל פועלי און, ויתבטל כל הסבל שסובל מהם, ולכן אתה צריך להתאזר במדת הסבלנות, ואפלו שזה בא לך מאד מאד קשה, זכר מה שאמר התנא הקדוש (אבות פרק ה') לפום צערא אגרא, ודע לך כשאדם עוצר את עצמו לא לכעס, בזה, אפלו שנמצא במדור הקלפות וכו', הוא עולה עד עולם האצילות, שהוא בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא, כי הכל תלוי כפי מדת הסבלנות וההמנעות מהכעס, שבדרך כלל בא מגאות וישות.

אדם צריך לבטל את עצמו כל כלו אליו יתברך, ושלא יהיה לו אפלו משהו תרעמת על אשתו וכו', כי האשה היא חלק מבעלה, כמו שכתוב (בראשית ב' כ"ג) "עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה כי מאיש לקחה זאת", וכן מה שסובל מילדיו וכו', ואף שאני יודע שכואב לך מהבזיונות שאתה סופג מאשתך וכן מילדיך וכו', אבל אתה צריך לדעת שהכל הוא בחשבון צדק ממנו יתברך, ולכן אין עצה אחרת רק לחזור בתשובה שלמה, ואז תראה שהכל יתהפך לטובה, וכל המנגדים והמצערים אותך וכו' יתהפכו לך לעזר.

המאחל לך שבת שלום...

ה' שפא.

**הגיעו לאזני שמועות שאשתי בוגדת בי.
מה אני אמור לעשות?**

שאלה:

מצאת ישי: לכבוד הרב הצדיק מוה"ר א"ש מיבנאל, שלום.
הגיעו לאזני שמועות שאשתי בוגדת בי עם גבר זה ומאז
ששמעתי את זה האדמה שמתחת לרגלי נשמטה לגמרי. אני
לא יודע אם זה נכון, אבל אם כן חס וחלילה אין טעם לחיים
שלי ואני רוצה לסיים אותם כמה שיותר מהר כי אני לא יכול
לסבל את המחשבה שהאשה שאני כל כך אוהב תקעה לי
סכין בלב בצורה כל כך אכזרית.
מה אני אמור לעשות במקרה כזה? האם לשאל אותה בצורה
גלויה ובהפתעה או לנסות לחקור בשקט מבלי שהיא יודעת?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב שבת קדש לסדר וישב, כ' כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל אני מכרח להגיד לך שלהתאבד זו לא עצה, מה כבר
יהיה כשתתאבד? האם אתה חושב שזה הפתרון לבעיות שלך? כי
כך אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן פ"ד) על מאמרם ז"ל (אבות פ"ק ד'
ו"א) יבטיחך יצרך שהשאול בית מנוס לך" - כי בעולם הזה שיש
להאדם טרדות ועל הפרנסה, יכול להיות שיעקץ וינשף אותו פרעוש
והוא לא ירגיש מחמת שמחשבתו טרודה באיזה מחשבה של פרנסה
וכיוצא. אבל שם בקבר שאז אין להאדם שום טרדא ושום מחשבה
אחרת, אז הוא שומע אפלו הרחישה וההלוד של התולעים איך הם

רוחשים ובאים אליו, ומרגיש הצער של כל נשיכה ונשיכה. ואין שום דבר שיטרידהו וימנעהו מגדל צערו הקשה רחמנא ליצלן.

ולכן מה אתה כל כך ממהר למות ולהפנס בקבר, ששמה לא תשמע שום דבר רק את עכברי השדה וכו', התולעים והעקרבים והנחשים שייסבו אותך וכו', עדיף שתחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם ותהיה שמח ותקים את מצוותיו יתברך בשמחה עצומה, ועל ידי זה תרגיש ענג רוחני בחייה, ועל ידי זה שתקים כל מצוה בשמחה עצומה, תהיה שמור שם בקבר מהכל, כי מי שזוכה להניח בכל יום תפלין בשמחה עצומה, וכן זוכה ללכת עם ציצית, והוא שמח עם המצוות האלו, על ידי זה כשיצא מזה העולם זכות המצוות של ציצית ותפלין שקים בחיים חיותו בשמחה עצומה שומרים אותו.

ולכן מה אתה צריך כל כך לרוץ ולהתאבד וכו', הרי שם בקבר מר מאד למי שלא הכין את עצמו טוב טוב במצוות ובמעשים טובים?

הדבר השני, אתה לא צריך להאמין לכל אחד שמביא לך לשון הרע ורכילות וכו', יש הרבה פעמים שרוצים סתם לעצבן אותך שתכנס בלחץ ובדכאון וכו'. עם כל זאת למיחש מבעיני וכו', ותתחיל אתה בעצמך לבדק בחכמה וכו', אבל לא לצאת ולריב עם אשתך בשום פנים ואפן, תהיה חכם ולא צודק, רק תעקב אחריה בעירנות וכו' ושהיא לא תדע שאתה עוקב אחריה וכו'. אל תהיה פזיז ואל תצא לריב מהר וכו', ואפלו שיתברר לך שזה נכון וכו', מה אמר לה, אף שזה כואב מאד, עם כל זאת לא מתאבדים בשביל דברים כאלו, ובשביל שום דבר שבעולם לא מתאבדים וכו'.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ח) אין שום יאוש בעולם כלל, אין דבר כזה להתיאש אפלו שעוברים על אדם משברים וגלים שלא חלם על זה, אסור לו לפל ביאוש ואסור לו להכנס בלחץ, יש רק עצה אחת שנתן לנו רבנו ז"ל וזה להרגיל את עצמו ללכת במקום

שְׁאִין שְׁמָה בְּנֵי אָדָם וּלְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשֵׁפֶת הָאֵם שְׁלוֹ
 שְׁזָה נִקְרָא 'הַתְּבוּדוֹת', וְיִשִּׁיחַ וְיִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר
 עָלָיו בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְרַק הוּא יִתְבָּרַךְ יָכוֹל לַעֲזֹר לָךְ, וְרַק
 אֲצִלוּ יִתְבָּרַךְ זֶה הַבֵּית מְנוּס הַיְחִידִי לְבָרַח, וְאִם תִּהְיֶה חֲזָק בְּזֶה אֲזִי
 הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

הַמְּאַחֵל לָךְ שִׁבַת שְׁלוֹם...

ה' שפב.

**מָזָה שָׁנָה אֲנִי סוֹבֵל מִמַּחְשָׁבוֹת בְּלִתי פּוֹסְקוֹת בְּרֵאשִׁי.
 אֵיךְ אֲזַכֶּה לְרְפוּאָה?**

שְׁאַלָה:

מַאת אָבִיב: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב.
 מָזָה שָׁנָה אֲנִי סוֹבֵל מִמַּחְשָׁבוֹת בְּלִתי פּוֹסְקוֹת בְּרֵאשִׁי,
 אֲנִי מִמָּשׁ חוֹפֵר בְּמַחְשָׁבוֹת עֲמָקוֹת, וְזֶה גוֹרֵם לִי לְחֲרָדוֹת
 וְהִתְכַּוְּצוּיֹת חֲזָקוֹת בְּרֵאשִׁי. עֲבַרְתִּי הַמּוֹן בְּדִיקוֹת וְגַם MRI אֶךְ
 לֹא נִמְצָא לְךָ פְּתָרוֹן רְפוּאִי.
 אֲנִי בְּחוֹר צָעִיר בֶּן עֶשְׂרִים וְשָׁלֹשׁ וּמִמָּשׁ קִשָּׁה לִי בַיּוֹם יוֹם.
 אֲנִי סוֹבֵל מָזָה הַמּוֹן וְלֹא יָכוֹל לְשִׁתּוֹת אֲלֹכוֹהוֹל בְּכֻלָּל כִּי זֶה
 מַגְבִּיר אֶת הַכָּאָב. נִסִּיתִי הַמּוֹן טְפוּלִים וְאֲנִי מִיֵּאֵשׁ! אֲנִי תֹאמֵר
 לִי בְּבִקְשָׁה: הָאֵם יֵשׁ תְּפִלָּה מִיְחַדָּת לְרְפוּאָה אוֹ מִשְׁהוֹ שְׁעָלִי
 לְקַבֵּל אוֹ לַעֲשׂוֹת כְּדִי שְׁאוּכַל לְחַזֵּר לַעֲצָמִי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשִׁי עָרַב שִׁבַת קָדֵשׁ לְסִדֵּר וַיֵּשֶׁב, כ' כִּסְלוֹ ה'תשע"ה.
 שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אָבִיב נָרוּ יֵאִיר
 לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

יען שהלכת כבֵר אֶל רופא וְעָשׂוּ בְּדִיקוֹת מְאֹד קָשׁוֹת וְכוּ', וְלֹא מֵצָאוּ שׁוֹם דָּבָר, אִזּוֹ לְדַעְתִּי אַתָּה צָרִיךְ לְקַחַת כְּדוּרֵי הַרְגָעָה וְזֶה יִרְגִיעַ אוֹתָךְ, וְאֵל תִּכְנֶס בְּלַחֲץ, אֵינְךָ שׁוֹם בּוֹשָׁה לְקַחַת כְּדוּרֵי הַרְגָעָה כְּדֵי שְׁלֹא תִבּוֹא לְחֻרְדוֹת וְהַתְּכַוְּנוֹת בְּרֹאשׁ וְכוּ'.

אַתָּה צָרִיךְ לְדַעַת אֲשֶׁר רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"ד) מֵצִוָּה גְדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וְלִהְתַּגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כַּחוֹ. וְכָל הַחוּלְאֵת הַבְּאִין עַל הָאָדָם, כֻּלָּם בְּאִין רַק מִקְלָקוּל הַשְּׂמִיחָה וְכוּ'. וְכִפִּי קְלָקוּל הַשְּׂמִיחָה וְהַנְּגוּן כֵּן בָּא הַחוּלְאֵת עַל הָאָדָם, וְגַם חֲכָמֵי הַרופָאִים הָאֲרִיכוּ בְּזֶה שְׁכַל הַחוּלְאֵת עַל יְדֵי מְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת, וְהַשְּׂמִיחָה הוּא רְפוּאָה גְדוּלָה בֵּין בְּגִשְׂמֵי בֵּין בְּרוּחָנִי. וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד בְּכָל הַכּוֹחוֹת לְהִיּוֹת אֵךְ שְׂמִיחַ תְּמִיד, כִּי טֹבֵעַ שֶׁל הָאָדָם לְמִשְׁךְ עֲצָמוֹ לְמְרָה שְׁחוּרָה וְעֲצָבוֹת מִחֲמַת פְּגְעֵי וּמְקָרֵי הַזְּמָן, וְכָל אָדָם מְלֵא יִסּוּרִים, עַל כֵּן צָרִיךְ לְהַכְרִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכַח גְּדוּלָה לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה תְּמִיד וּלְשִׂמְחָה אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל אֲשֶׁר יוּכַל; וְעַל כֻּלָּם תִּרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּשִׁפְתַי הָאֵם שְׁלֶךְ, וְכָל מָה שְׂמַעִיק וּמַצִּיק לְךָ תִּסְפֹּר לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא הַבַּיִת מְנוּס הַיְחִידִי - לְהִתְחַבֵּא בְּסִתֵּר צֶל כְּנָפָיו יִתְבַּרֵךְ.

אֵל תִּכְנֶס בְּלַחֲץ, זֶה שׁוֹם דָּבָר, וְאִם תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׂבַעוּלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה וְכֵן תִּהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוֹ תִגָּאֵל מִכָּל צְרוּתֶיךָ.

וְאַתָּה מְכַרַח לְדַעַת שְׂרַבְנוּ ז"ל הַזֵּהִירְנוּ מְאֹד מְאֹד לֹא לְשִׁתוֹת שׁוֹם מִשְׁקָה הַמְּשֻׁכֵּר בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּן, וְאָמַר (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֵלֶק ב' סִימָן כ"ו) צָרִיךְ לְהַרְחִיק מִשְׁכָּרוֹת, וּלְדַקְדֹּק שְׁלֹא לְשִׁתוֹת יוֹתֵר מִיְכָלְתוֹ, כְּדֵי שְׁלֹא יִבּוֹא לְיַדֵּי שְׁכָרוֹת, כִּי מְעַט הַשְּׁתִיָּה לְפִי הַצָּרֶךְ הוּא טוֹבָה לְהַרְחִיב דַּעְתוֹ וְכוּ', אֲבָל הַשׁוֹתָה יוֹתֵר מְדַאֵי וּמִשְׁתַּכֵּה, אִזּוֹ אֲדַרְבָּא, מִתְּגַבְרִין תִּקַּף הַגְּבוּרוֹת, וְנַעֲשֶׂה כַּעַס וְרָגֵז, וּלְפַעְמִים מִתְּגַבְרִין גְּבוּרוֹת דְּסִטְרָא אַחְרָא, וְיוּכַל לְבּוֹא לְיַדֵּי רַעוֹת וְכוּ' חַס וְשְׁלוֹם, וְדַע שֶׁעַל יְדֵי שְׁכָרוֹת שׁוֹכְחִין כָּל הַמַּצּוּוֹת וְהַאֲזָהָרוֹת שְׂצוּהָ מִשֶּׁה רַבְּנוּ, כִּי מִשֶּׁה

הוא מְלַבֵּשׁ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּכָל אֵיבָר וְאֵיבָר, וּמְזַכֵּיר כָּל אֵיבָר וְאֵיבָר, שְׂעִיעֶשֶׂה הַמְצִיחַ הַשִּׁיכָה לְאוֹתוֹ אֵיבָר. כִּי רַמ"ח מְצוּוֹת כְּנֶגֶד רַמ"ח אֵיבָרִים וְכוּ', וְעַל יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת שׁוֹכַח אוֹתָם, בְּבַחֲיִנַת (מְשַׁלֵּי ל"א) "פֶּן יִשְׁתֶּה וְיִשְׁכַּח מִחֻקֵּי", שְׁעַל יְדֵי הַשְּׂתִיָּה וְהַשְּׂכָרוֹת שׁוֹכַח רַמ"ח מְצוּוֹת שֶׁל מֹשֶׁה וְכוּ', עֵינֵי שָׁם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִכְנִיס בְּךָ דַּעַת וְשִׁכְלֵךְ וְתַקְיִם כָּל הַנְּאָמַר פֹּה, וְאִזּוּ וְשָׁב וּרְפָא לָךְ.

הַמֵּאֲחִיל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

ה' שפג.

**יֵשׁ לִי בַעַל נְהַדָּר, אֵךְ כִּשְׁהוּא מִתְעַצְבֵּן הוּא יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ.
מָה אֲנִי יְכוֹלָה לַעֲשׂוֹת?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת שָׂרָה: לְכַבֹּד הַצַּדִּיק מִיְבֻנְאֵל, שְׁבוּעַ טוֹב וּמְבָרָךְ.
לִפְנֵי שְׂאֵנִי מִתְעַצֵּב עִם הָרֵב, אֲנִי מְכַרַחַת לְהַגִּיד שֶׁהַקְּנֻטְרִסִים
יִשְׁלָךְ הֵם פְּשוּט אֹר! אֹר לְעוֹלָם! אֲנִי יְכוֹלָה לְהַעֲיִד כְּמָה הֵם
מְחַזְקִים אֶת הַנֶּפֶשׁ וּמְרִימִים אוֹתִי מִהַמְקוֹמוֹת הַכִּי נְמוּכִים אֶל
הָאֶמוּנָה, הַשְּׂמִיחָה וְהַתְקוּהָ לְטוֹב. תּוֹדָה רַבָּה לָךְ מַעֲמֵךְ הַלֵּב!
עֲכָשׁוּ בְּרִשׁוֹתָךְ אֲשָׁאל שְׂאֵלָה: לִי וּלְבַעֲלִי יֵשׁ שְׁלִשָּׁה יְלָדִים
בְּרוּךְ הַשֵּׁם, יֵשׁ בְּיַנְיֻוֹ אֶהְבֶּה גְדוּלָה וּבְדַרְךָ כָּלֵל הַזּוּגִיּוֹת תְּקַיְנָה.
הַבְּעִיָּה מִתְחִילָה בְּיוֹם שְׁבַעֲלִי נִמְצָא בְּמַצַּב רוּחַ לֹא טוֹב - אִם
עֲשִׂיתִי מִשְׁהוֹ-שֶׁהַכְּעִיס אוֹתוֹ הוּא מִתְעַצְבֵּן מִהָרַ מְאֹד וּפְשׁוּט
יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ, עַד שֶׁכָּל הַבַּיִת נַעֲשֶׂה כְּמוֹ חֲבִית חֹמֶר נֶפֶץ.
כִּשְׁהוּא נִרְגָע הוּא מְבִין אֵיךְ הוּא הַתְּנַהֵג וּמְבַקֵּשׁ סְלִיחָה, אָבֵל
זֶה רַק עַד לַפְעַם הַבָּאָה. אֲנִי אוֹהֶבֶת אוֹתוֹ מְאֹד וְלֹא מוֹכְנָה
לְפָרֵק אֶת הַנְּשׂוּאִין בְּגִלְלֵי זֶה לְמִרוֹת נְשָׂה מְאֹד מְפָרִיעַ לִי. מָה

אני יכולה לעשות כדי לתקן את הדבר הזה שכל כך מפריע לי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל שרה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

החכם מכל אדם אמר (משלי י"ד א') "חכמות נשים בנתה ביתה ואולת בידיה תהרסנו"; את צריכה לדעת שלאשה יש כחות נפש בלתי מגבלים אם היא רק יודעת איך לנצל את הכחות שלה וכו', ולכן תעשי כל מה שביכלתך שבעלך לא יתעצבן, ואני יודע שזה מאד מאד קשה, פי כשאדם בא בכעס הוא מאבד את עצמונותו לגמרי, ואז הוא בכלל לא בדעת שפויה וכו', פי הפעסן באותו רגע שהוא כועס הוא משגע פשוטו כמשמעו.

ולכן כשהבעל בכעס ומוציא את כל העצבים, צריכים לשתק וכו' או לצאת מהבית עד שיקרר את העצבים שלו וכו', ואחר כך חוזרים עם חיוך וכו', והכל מתהפך לטובה. אמת שעל פי רב האשה חלשת אפי ותכף ומיד כשהבעל צועק וצורח עליה היא נשברת ומתחילה לבכות וכו' וכו', אבל אשה חכמה יודעת איך לבנות את הבית שלה, והיא תמיד משמחת את בעלה ומוציאה ממנו את העקץ של הכעס והעצבים וכו', ואז הם זוג מפאך, רק האשה צריכה להיות מאד מאד חזקה בדעתה, ולא להשבר משום דבר, ואז היא תצליח להפך את בעלה לטובה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (פתיבות ס"ג). שרבי עקיבא אמר על אשתו: שלי ושלכם שלה היא, זאת אומרת כל התורה שלמד זה היה רק בזכות אשתו, שהיא דחפה אותו ללמד תורה.

רואים מזה את הכח שיש לאשה לעזור לבעלה, ולכן תהיי חזקה מאד מאד לא להשבר את בעלך, אלא לבנות אותו, ועל ידי זה גם את

תבני וכו', ומובא בספר "קב הישר" פרק כ"א שהכל תלוי באשה, כי לפעמים יש אדם רשע ויש לו אשה צנועה, ויהיו לו בנים טובים צדיקים וישרים, ולפעמים יש אדם צדיק ויש לו אשה רעה, ויהיו לו בנים רשעים. ולכן אל תקחי את זה בקלות כי הכל תלוי בה.

חזקי ואמצי מאד ותהיי אשה חזקה, ותראי שהכל יתהפך לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שפד.

**סרטי הזמה שראיתי עולים במחשבתי שוב ושוב ולא
נותנים לי מנוחה. מה העצה?**

שאלה:

מאת מרדכי: אני בחור ישיבה בן עשרים, ולצערי הרב נפילתי ברשת של היצר הרע וכבר תקופה ארכה אני מסתכל בסרטים פורנוגרפיים. לפני חדש לקחתי את עצמי בידי, העפתי את האופן שלי והתחלתי דף חדש, אבל מאז המחשבות והתמונות שראיתי חוזרות אלי כל הזמן, בפרט בזמן התפלה והלמוד ולא נותנות לי מנוחה. מה העצה נגד המחשבות האלו? ואיך אני יכול לתקן את כל מה שפגמתי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל מרדכי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן נ') המחשבה ביד האדם

להטותה כרצונו למקום שהוא רוצה. אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד כלל, ואפלו אם לפעמים הולכת מחשבתו ופורחת ומשוטטת בדברים אחרים וזרים, הוא ביד האדם לחזור ולהטותה בעל כרחה אל הדרך הישר לחשב מה שראוי. והוא ממש כמו סוס שפונה מן הדרך וסר לדרך אחר, שתופסין אותו באפסר וכיוצא, ומחזירין אותו בעל כרחו אל הדרך הישר. כמו כן במחשבה ממש, שיכולין לתפסה בעל כרחה להשיבה אל הדרך הראוי; ולכן עליך לדעת כי הבחירה בידיך - אם תרצה תוציא את המחשבות הרעות ממחשבותיך, ואם לא תרצה אזי הן לא יצאו, כי הבחירה חפשית, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ק"י) לאיש אחד ששאל אותו: כיצד הוא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות - אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה.

[נכתב מוהר"ן ז"ל: רשמתי זאת כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מרגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה חס ושלום ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד].

בודאי כשאדם לכלף את מח מחשבתו עם כל מיני שקוץ תעוב ערם וזהום, קשה לו מאד מאד לצאת מזה, עם כל זאת זו התשובה שלו, בשעה שעולין לו המחשבות הרעות וההרהורים הרעים אז תקף ומיד צריכים להפך את המחשבה למחשבה טובה, ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן רל"ג) כשמתגברים על האדם מחשבות רעות והרהורים, והוא מתחזק ומתגבר עליהם ומנצח אותם, יש להקדוש-ברוך-הוא תענוג גדול מזה. והוא יקר מאד בעיני השם יתברך, כמשל שיש אצל המלכים לפעמים ביומא דפגרא הם מניחין כמה חיות שינצחו זה עם זה, והם עומדים ומסתכלים ויש להם תענוג גדול מן הנצחון, כמו כן המחשבות הם באים מבחינת החיות, ומחשבות

קדושות הם בחינת חיות טהורות, ומחשבות רעות הם בחינת חיות טמאות, ומניחים בכונה מלמעלה שינצחו זה עם זה, ויש להקדוש-ברוך-הוא תענוג גדול כשהאדם מתגבר על החיות טמאות ומנצח אותם.

הכלל שאי אפשר בשום אופן בעולם שיהיו שני מחשבות ביחד בפעם אחד, על פן בקל יכולין לגרש מחשבות רעות רק בשב ואל תעשה, דהיינו שלא לחשב אותו המחשבה, רק לחשב איזה מחשבה אחרת בתורה או עבודה או אפלו משא ומתן, כי אי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ע"ב) שאין צריכין לעשות מלחמה ולנצנע ראשו אנה ואנה כדי לגרש המחשבות רעות כי אין זה מועיל כלל, אדרבא, על ידי זה מתגברים יותר, רק לבלי להשגיח עליהם כלל, רק לעשות את שלו במה שהוא עוסק בתורה או תפלה או משא ומתן, ולבלי להסתפל לאחוריו כלל ועל ידי זה ממילא תסתלק; ועל כלם שצריכים לשפך שיח ותפלה לפניו יתברך שיזכה לטהר את מח מחשבתו מכל הרהורים הרעים וההסתכליות הרעות שטמא את נשמתו, כי רק זו העצה היחידה - תפלה, להתפלל להקדוש-ברוך-הוא.

ולכן מה טוב ומה נעים אם תזכה לומר בכל יום את התפלה הזו מלקוטי תפלות חלק ב' תפלה ל"א, שתקן מוהר"ן ז"ל נגד מחשבות זרות והרהורים רעים שנדבקו באדם מחמת רב עוונותיו:

חושב מחשבות לכל ידח ממך נדח, רחם עלי למען שמך והיה בעזרי מעתה שאזכה לקדש ולטהר את מחשבתי, שלא אחשב עוד מעתה שום מחשבה חיצונה וזרה כלל, מפל שפן שלא אהרהר חס ושלום שום הרהור רע כלל. כי אתה גלית לנו בתורתך הקדושה שהמחשבה ביד האדם להטותה כרצונו, ואי אפשר שיהיו שני מחשבות ביחד בשום אופן כלל. וזה כמה שאני חותר לעצור מחשבתי לתפשה ולאחזה שלא תטה מן הדרך הישר לחוץ חס ושלום, ועדין לא עלתה בידי. ולא די שלא זכיתי

לְזֶה לְקַדֵּשׁ אֶת מַחְשַׁבְתִּי כְּרֵאוֹי, אִף גַּם פְּגַמְתִּי בְּמַחְשַׁבְתִּי הַרְבֵּה מְאֹד מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ. כִּי חֲשַׁבְתִּי מַחְשְׁבוֹת רְעוּת וְהִרְהוּרִים רְעִים הַרְבֵּה מְאֹד בְּכָל יוֹם, וְכִלִּיתִי שְׁעוֹת וְעֵתִים הַרְבֵּה וַיָּמִים וַיְשָׁנִים בְּמַחְשְׁבוֹת וְרַעֲיוֹנוֹת רְעִים וְזָרִים הַרְבֵּה מְאֹד, וּבִלְבַלְתִּי וְעִכְרְתִּי אֶת דַּעְתִּי מְאֹד. אֲשֶׁר עַל יְדֵי זֶה בָּאוּ כָּל הַקְּלֻקּוּלִים וְהַמְכַשׁוּלוֹת שְׁלִי, וְכָל הַחֲטָאִים וְהַעֲוֹנוֹת וְהַפְּשָׁעִים שְׁלִי, שֶׁחֲטָאתִי וְשָׁעוּיִתִי וְשִׁפְשַׁעְתִּי לְפָנֶיךָ מֵעוֹדִי עַד הַיּוֹם הַזֶּה. אֲשֶׁר בְּכֻלָּם לֹא נִכְשַׁלְתִּי כִּי אִם עַל יְדֵי פְגַם הַמַּחְשְׁבָה שֶׁלֹּא נִזְהַרְתִּי לְתַפְסָה וּלְשַׁמְרָה כְּרֵאוֹי, אֲשֶׁר רַק עַל יְדֵי זֶה בָּאתִי לְמָה שֶׁבָּאתִי וְנִכְשַׁלְתִּי בְּמָה שֶׁנִּכְשַׁלְתִּי, בְּשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד בְּאַנֶס וּבְרִצּוֹן.

עַל כֵּן בָּאתִי לְפָנֶיךָ מְלֵא רַחֲמִים, שֶׁתַּעֲזֹרְנִי בְּעִזְרָתְךָ וּישׁוּעָתְךָ הַגְּדוּלָה שֶׁאֲזַכֶּה מֵעַתָּה לְשַׁמֵּר אֶת מַחְשַׁבְתִּי הַיָּטִב הַיָּטִב בְּכָל מִינֵי שְׁמִירוֹת מַעֲלוֹת, וְאֲזַהֵר מֵעַתָּה לְבָלִי לְהַנִּיחַ אֶת מַחְשַׁבְתִּי כָּלִל לְצֵאת חוּץ לְשִׁטָּה חֵס וְשְׁלוֹם אֶפְלוּ כְּחוֹט הַשְּׁעָרָה, וְאֶפְלוּ בַקִּדְשָׁה אֲזַכֶּה לְשַׁמְרָה מִבְּלִבּוּלִים. וּבְכָל עֵת וְעַנְיָן שֶׁאֲרָאָה אֵיזָה בְּלִבּוֹל הַדַּעַת אֲבָרַח וְאֶמְלֹט מִשֵּׁם מִהֲרָה, מִכֹּל שֶׁכֵּן שֶׁלֹּא תֵצֵא מַחְשַׁבְתִּי חוּץ לְגִבּוֹל הַקִּדְשָׁה חֵס וְשְׁלוֹם אֶפְלוּ רַגַע קִלְהָ. וְאֶפְלוּ אִם חֵס וְשְׁלוֹם לְפַעְמִים עַל יְדֵי אֵיזָה הַסַּח הַדַּעַת תִּפְרַח וְתֵצֵא פְתָאוּם מַחְשַׁבְתִּי לְחוּץ מִחֲמַת גְּדֹל הַהֲרָגָל מִכְּבָר, תִּהְיֶה בְּעִזְרֵי תְּמִיד וְתִזְכִּירְנִי תִכְּף וּמִיד בְּלִי שֶׁהִיא וְחֲמוּץ הַמִּיחַ כָּלִל, שֶׁאֲתַפֵּס אֶת מַחְשַׁבְתִּי מִיד לְהַשִּׁיבָה לְדַרְךָ הַיָּשָׁר מִחוּץ לְפָנִים וְלַהֲטוֹתָהּ מִיד מֵרַע לְטוֹב מֵחַל לְקַדֵּשׁ.

רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם. זָכַר וְרַחֵם וְהוֹשִׁיעָה מִהֲרָה, כִּי זֶה כְּמָה נִכְסֵף נִכְסֵפְתִּי לְכָל זֶה וְעֵדִין לֹא עָלְתָה בִּידֵי, אֲבָל בְּאֵמַת אֲנִי יוֹדֵעַ וּמֵאֲמִין שֶׁעֵדִין הַבְּחִירָה בִּידֵי, וְעֵדִין אֲנִי יָכוֹל לְתַפֵּס מַחְשַׁבְתִּי וְלַהֲטוֹתָהּ בְּכָל פַּעַם לְדַרְךָ הַיָּשָׁר, אִף עַל פִּי שֶׁכְּבָר הֲרַגְלִיתִי בְּמַחְשַׁבְתִּי כְּמוֹ שֶׁהֲרַגְלִיתִי, עַד שֶׁהֲרַגְלִי נַעֲשָׂה כְּמוֹ טֵבַע אֲצִלִּי, עַד שֶׁנִּדְמָה לִּי שְׂאֵי אֶפְשָׁר

להמלט מהם חס ושלום, אבל האמת אינו כן, כי הבחירה חפשיית לעולם ועדין עדין אני יכול לתפס את מחשבתי בכל עת, ולהזהר לשמרה היטב ממחשבות חוץ ולהטותה אל הקדשה תמיד.

על כן באתי לשטח כפי אליה, שתחזק ותאמץ אותי, ותזכני ברחמיך לקדש ולטהר את מחשבתי מעתה באמת. עזרני בעל הישועות בזכות וכח הצדיקים הגדולים האמתיים אשר קדשת מחשבתם נודעת לך לבד, כי אתה לבד יודע המקום שעלו לשם במחשבתם הקדושה והנוראה מאד, בכח עלית מחשבות קדושות פאלו באתי לפניך, כי כחם וזכותם כדאי להגן גם עלי, להוציא מחשבתי ודעתי מכל המקומות שנפלו ונתפזרו ונפוצו לשם, ולהעלותי מכל מיני רגילות רעים שהרגלתי בהם, ולטהרני מכל מיני טמאות וזהמות שנאחזו בי חס ושלום, על ידי פגם המחשבות רעות ומבלבלות שחשבתי בהם הרבה, ולקדשני ולטהרני בכל מיני קדשות שכלם תלויים בקדשת המחשבה. כי קדשת המחשבה של הצדיקים עולה על הכל, ויש לה כח לירד לתוך כל המקומות שנירדתי בהם על ידי פזור דעתי ומחשבתי חוץ לגבול הקדשה, ולהעלות אותי מרע לטוב, וללמדני בכל עת איך למלט מחשבתי מעתה מלצאת חוץ חס ושלום, ולטהרה ולקדשה בכל מיני קדשות. ועל זה לבד תמכתי יתדותי עדין להתפלל לפניך ולצפות לישועה, שאזכה מעתה להתחיל לחזק עצמי לקדש את מחשבתי, ואתה תסיעני מן השמים להתחיל ולגמר, עד שאזכה לקדשת המחשבה באמת כרצונך הטוב. ותהיה מחשבתי דבוקה בך ובתורתך הקדושה ובצדיקיך האמתיים מעתה ועד עולם, אמן סלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שפה.

תברי בן ה-38 הפיר מישהי רצינית, אף הוא לא כל כך נמשך אליה. האם עליו להתפטר?

שאלה:

מאת אברהם: שלום רב לכבוד מוה"ר א"ש שליט"א. יש לי חבר רק בן 38 ויש לו מישהי שרוצה להנשא לו, אבל הוא מרגיש שהוא לא נמשך אליה. הלכנו לאחד מרבני ברסלב שאמר לו שלא מתחננים אם לא מרגישים משיכה כי אחר כך הוא יתגרש. מה דעת הרב בענין? והאם כדאי לו להתפטר ולהתחתן איתה בגלל גילו המבוגר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא יודע מי זה הרב שנתן לו עצה לא להתחתן וכו', אני חושב שבחור רוק שהגיע כבר לגיל שלשים ושמונה אסור לו להיות בררן, מספיק פגם בבריתו במשך כל השנים שלו וכו' ועדין לא קיים מצות פריה ורביה וכו', ועוד מעט יוצא מזה העולם וכו', האם עכשו הוא צריך ללכת אחר המח המעקם שלו והפגום שנפגם כל כך בפגם הברית וכו', ולהתבלבל אם יש לו משיכה אליה או אין לו משיכה אליה?

הרי אנחנו בזה העולם כמו דגים בים, וכמו שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים שנאחזים במצודה רעה וכצפירים האחוזות בפח פהם יוקשים בני האדם לעת רעה כשתפול עליהם פתאום", וחכמינו הקדושים דרשו על זה (סנהדרין פ"א:) מאי דכתיב (קהלת ט') "כי גם לא ידע האדם את עתו כדגים

שנאחזים במצודה רעה" - מאי מצודה רעה? אמר ריש לקיש: חכה. ופרש רש"י: שהוא רע וחלש וקטן ואוחז בו דגים גדולים פתאום ואינו רואה, ואינו דומה לנאחזו ברשתות על ידי מארב ותחבולות.

הינו אדם נמצא בתוך הים הסוער שבְּעוֹלָם הַזֶּה וכמו דגים שנמצאים בתוך הים ובכל עת באים דיגים ומורידים רשתות לתוך הים ומוציאים משם דגים, כך הוא בעולם הזה - בכל פעם פתאום מוציאים כמה בני אדם מזה העולם וכו', ואף אחד לא לומד מוסר השכל מזה, שזה יכול לקרות גם לו יום אחד וכו', תמיד נדמה שרק לזולת זה קורה, אבל לי זה אף פעם לא יקרה וכו', ולכן מחמת קטנות הדעת והמחין האלו בגיל כזה הוא צריך להסתכל אם יש לו משיכה או אין לו משיכה? הלא חכמינו הקדושים אמרו (תענית ל"א.) מכערות שבהם מה היו אומרות? קחו מקחכם לשם שמים; אדם צריך להיות מפיר את מקומו, ואם הוא הגיע כבר לגיל כזה, מה הוא מחפש? עוד מעט יהיה בגיל חמשים וכו' וכו', והנה כבר קראו אותו למעלה ונשאר ערירי בעולם הזה ובעולם הבא.

יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיהיה לו דעת ושכל ויקח תכף ומיד מה שנתנו לו ויתחתן לשם שמים, ויבנה בית נאמן בישראל. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שפ"ו.

**כבר שנים אין לי הצלחה בחיים, ואני מרגישה שזה
נובע מעין הרע. מה נתן לעשות?**

שאלה:

מאת ענת: שלום לכבוד הרב מוהרא"ש שליט"א.
אני נשואה 25 שנה, אפוא לשתי בנות, וכבר המון שנים אני מרגישה שיש עלי עין הרע המתבטאת בחסר הצלחה בחיי.

אני מרגישה שאין לי אשר בחיי הנשואין, לא בתחום הפרנסה ולא בתחום הבריאותי. אני חווה דכאונות שמקשים על חיי ויש לי הרגשה פיזית לא טובה.

כבר הרבה זמן אני מחפשת עזרה אמתית והכונה נכונה כדי לשנות את המצב שנמשך יותר מדי זמן לצערי הרב. ברצוני לחוות חיים בריאים מכל הבחינות, ואשמח לקבל תשובה מהרב בנושא. תודה רבה ויישר כח גדול.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל ענת תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

הדבר הראשון - את צריכה לבדק את המזוזות בביתך, כי אני בטוח שהמזוזות פסולות ובשביל זה באים לך כל הצרות והיסורים המרירות והדכאוניות וכו', את צריכה להיות מאד שמחה שהקדוש-ברוך-הוא נתן לך מתנה שתי בנות, ואת צריכה לרקד מרב שמחה, כי כמה וכמה בזה העולם לא זכו בכלל לילדים וכו' וכו', ולך נתן הקדוש-ברוך-הוא שתי בנות שאת צריכה מאד מאד לשמח עמהן.

ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות שמחה חלק ב' סימן א') מי שהוא שמח תמיד על ידי זה הוא מצליח; ולכן אני מאד מבקש אותך שתראי להיות בשמחה כמו שהזהירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמררה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האשה כלם באים רק מחמת קלקול השמחה. ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה, וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי שמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם.

ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבה בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האשה מתחזקת לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא הוא מפני שנופלים על לבה עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד כשמכריחה את עצמה להיות בשמחה, אזי נפתח לבה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר שתבשרי לי בשורות משמחות תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שפז.

**אני מאד מאמינה ורוחנית אבל בעלי ממש אנטי.
איך אפשר לקרב אותו?**

שאלה:

מאת מעין: אני ובעלי נשואים מזה עשר שנים ויש לנו שלשה ילדים. אני מאד מאד מאמינה ורוחנית, ולמעשה אני משתדלת לשמר כל מצוה שאני יכולה. בעלי, לעמתי, הוא ממש אנטי כמו שאומרים.

אני מתפללת עליו שהוא יחזר בתשובה ושיהיה לנו שלום בית ובית של קדשה וטהרה. האם יש עוד משהו שאני יכולה לעשות? כי שום דבר שקשור לדת לא הולך לי אתו... ואם אפשר שהצדיק יברך אותנו ושיהיה לנו שלום בית ובית יהודי טהור תודה רבה, מעין.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל מעיני תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

כל הבעיות שלך הן רק מחמת שאת לא שמחה ועליזה. הקדוש-ברוך-הוא עזר לך עם בעל נפלא, ונתן לכם שלשה ילדים, ואתם צריכים להודות ולהלל ולשבח את הקדוש-ברוך-הוא שאתם שניכם בריאים, ולהתחזק יחד להיות רק בשמחה. תשמחי את בעלך בכל מיני אפנים שבעולם ואל תלחיצו אותו בקיום המצוות וכו', רק לשמח אותו שיהיה תמיד שש ושמת, ותמיד תתני לו מחמאות וכו', ואז תראי שסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב והוא יתהפך לקיים את מצוותיו יתברך, אשר הן הכי נעימות, כי כל מצוה ומצוה שזוכים לקיים היא ממשיכה לאדם ערבות נעימות בחיים, ולכן תלכי עם בעלך רק עם שמחה ואהבה, ולא להכנס אתו בוכווחים, כי על התורה הקדושה נאמר (משלי ג' י"ז) "דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום".

ולכן מאד מאד אני מבקש אותך שתעשי כל מיני פעולות שבעולם רק להיות בשמחה עצומה, כי אין עוד דבר שמרחיב את הדעת כמו שמחה, ולכן כל אשה ואשה מכרחת להכריח את עצמה עם כל הכחות להיות רק בשמחה עצומה, על אף שעובר עליה כל מיני משברים וגלים וכו', ועל ידי שתעשי את כל הפעולות שבעולם להיות בשמחה, ותשמחי את בעלך, אזי יהיה לך שלום בית אמתי, כי האשה נקראת 'עקרת הבית' כי היא עקר הבית.

ולכן אם את רוצה שיהיה לך באמת שלום בית אמתי ובעלך יחזר בתשובה שלמה ויקיים את המצוות בשלמות, אזי עליך לעבד הרבה על שמחה - לשמח את בעלך, ואף שזה קשה לאשה מאד מאד, כי היא צריכה יותר את התשומת לב והתמיכה מבעלה וכו', עם כל

זאת אשה חכמה שרוצה למנע מחלקת ומריבות בביתה, אין עצה אחרת אלא שהיא תקח את המושכות בידיה וכו', והיא תהיה הבריה ותשמח את בעלה ואת הילדים וכו', כי בבית שיש שמחה יש שמה שלום ואהבה והרחבת הדעת.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שפח.

**אני מרגישה ששולטים בגוף ובמחשבות שלי,
ואני לא יודעת איך לצאת מזה**

שאלה:

מאת שקמה אביגיל: שלום כבוד הרב.
יש לי בעיה שנמשכת כבר שמונה שנים - אני מרגישה ששולטים בגוף שלי ובמחשבות שלי, ואני לא יודעת איך לצאת מזה. אני חוזרת בתשובה ולפני כ-3 שנים הייתה הפוגה והתרחקתי מעט מהקדוש-ברוך-הוא. היה רב שעזר לי מאוד, אך לאחר שהרב נפטר שוב חזרו והשתלטו עלי.
האם יש משהו שהקדוש-ברוך-הוא רוצה שאעשה על מנת להעביר את רע הגזרה? אשמח לתשובה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב פסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל שקמה אביגיל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תראי לחזור בתשובה שלמה ולהיות שמחה ועליזה עד מאד שזכית לחזור בתשובה שלמה, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ל"ה) במקום שבעלי תשובה עומדים שם אין צדיקים גמורים יכולים

לעמד. ואמרו חכמינו הקדושים (פסיקתא דרב כהנא) גדול כחה של תשובה, שפיון שאדם מהרהר בלבו לעשות תשובה, מיד היא עולה לא עד עשרה ימים ולא עד עשרים ולא עד מאה, אלא עד מהלך חמש מאות שנים, ולא עד רקיע ראשון ושני, אלא שהיא עומדת לפני כסא הכבוד. והסמ"ך-מ"ם מאד מאד מיוחד מן אדם שחוזר בתשובה, כי פיון שאדם בא אל הקדוש-ברוך-הוא אפלו שהוא עשה עד עכשוו מה שעשה, ומתודה ומתחרט על כל מה שעשה, הקדוש-ברוך-הוא כבר מקבלו.

ואמרו חכמינו הקדושים (במדבר רבה פרשה כ' סימן י"ג) בלעם היזה רשע ערום וידע שאין עומד בפני הפרענות אלא תשובה, שכל מי שחוטא ואומר חטאתי אין רשות למלאך ליגע בו; בשביל זה הוא מסית את כל אדם "מה לך לחזור בתשובה? ומה לך להתודות?" כי הוא יודע שמי שחוזר בתשובה ומתודה להקדוש-ברוך-הוא אין רשות למלאך המות ליגע בו, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא נח) אין מכה בעולם שאין לה רפואה, רפואתו של יצר הרע תשובה.

הרגילי את עצמך לדבר הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, ועל ידי זה כל הרוחות רעות שנגדקו בך יצאו ממך וכו', ומה טוב ומה נעים שתקחי כדורי הרגעה להרגיע את עצמך, ואז אף אחד לא ישלט עליך. המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שפט.

**האם כדאי לי לקנות כבר עכשו כרטיס לאומן
לראש השנה תשע"ו?**

שאלה:

**מאת שלמה: לכבוד מורנו ורבנו הגאון הצדיק מוהרא"ש
שליט"א.**

אני מתפלל שהקדוש-ברוך-הוא ישלח לכם ולרבניתי רפואה
שלמה מן השמים במהרה.

הציעו לי כרטיס טיסה לראש השנה תשע"ו במחיר זול מאד
של 380 דולה, הענין הוא שהטיסה עוברת דרך מוסקבה
ואמורה לנחות בקייב בערב ראש השנה בשעה 10:30 בבקר.
האם כדאי לי לקפץ על המציאה או שלא כדאי שקמא אתקע
בדרך בגלל הסמיכות לחג? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

המציאות מראה שכל אלו שמציעים לקנות עכשו כרטיס על
ראש השנה הבא זה סתם עבודה בעינים, קדם כל יהיה לו בכיס
את השלש מאות ושמונים דולר שלך, ואחר כך תוכל לקחת שופר
ולתקע... ולחפש אחר המטוס שנוסע דרך מוסקבה ומגיע בערב
ראש השנה לקייב...

אדם צריך להשתמש עם השכל ולדעת מה קורה פה וכו', ואיך
עובדים על בני אדם וכו'. רבנו ז"ל הבטיחנו שעל כסף לבוא אליו
הוא ידאג, ורואים שכל מי שנוסע אל רבנו ז"ל בראש השנה אפלו
שבהתחלה אין לו פרוטה לפרטה, לבסוף בדרך לא דרך משיג את
הכסף, ולכן אל תבלבל את עצמך בבלבולי חנם, ושלא יעבדו עליך
כלל.

רק תזכר טוב טוב מה שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן
רע"ב) על הפסוק (תהלים צ"ה) "היום אם בקלו תשמעו" - זה כלל גדול
בעבודת השם, שלא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום, הן בעסק
פרנסה והצטרכותו צריך שלא יחשב מיום לחברו, וכן בעבודתו
יתברך לא ישים לנגד עיניו כי אם אותו היום ואותו השעה, כי

בְּשׂוֹרֵצִין לְהַכְנִס בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נְדָמָה לְהָאָדָם כְּאִלוֹ הוּא מִשָּׂא
 כָּבֵד, וְאֵי אֶפְשָׁר לוֹ לִשָּׂא מִשָּׂא כָּבֵד כִּזֹּו. אָבֵל כְּשִׁיחֻשׁב שָׂאִין לוֹ רַק
 אוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא יִהְיֶה לוֹ מִשָּׂא כָּלֵל. וְגַם שְׂלֵא יִדְחָה אֶת עֲצֻמוֹ מִיּוֹם
 לַיּוֹם לֵאמֹר מִחָר אֶתְחִיל, מִחָר אֶתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה וּבְכַח כְּרֹאֵי, וְכִיּוֹצֵא
 בְּזֶה בְּשָׂר הָעִבּוּדוֹת, כִּי אֵין לְאָדָם בְּעוֹלָמוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם וְאוֹתוֹ
 הַשָּׁעָה שְׁעוֹמֵד בּוֹ, כִּי יוֹם הַמַּחֲרַת הוּא עוֹלָם אַחַר לְגַמְרֵי.

וְצָרִיךְ לְזַכֵּר "הַיּוֹם אִם בְּקָלוֹ תִשְׁמָעוּ" - אִם אַתָּה רוֹצֵה לִשְׁמָע
 בְּקוֹלוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵין לָךְ רַק הַיּוֹם הַזֶּה, וְזֶה בְּיוֹתֵר סוֹבֵב עַל עֲנִין הַשְּׂמִחָה,
 שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תְּנַחֲמָא שְׁמִינִי) לְפִי שָׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְנַת
 לְאָדָם, לֹא כָּל מִי שְׂשִׂמַח הַיּוֹם שְׂמַח לְמַחַר, וְלֹא כָּל מִי שְׂמִיּוֹצֵר הַיּוֹם
 מִיּוֹצֵר לְמַחַר, לְפִי שָׂאִין הַשְּׂמִחָה מִמִּתְנַת לְאָדָם.

וְלִכֵּן אַל תְּבַלְבַּל אֶת עֲצֻמְךָ מִיּוֹם לַיּוֹם, רְאֵה לְחֻטְף בַּיּוֹם הַזֶּה
 דִּיקָא טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, וְתַתְּפַלֵּל אֶת הַשְּׂלֵשׁ תְּפִלוֹת בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְכֵן
 תִּרְגִּיל אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
 שְׂמִדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ זֶה הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כִּזֹּו שָׂאִין לְתֵאָר
 וְאֵין לִשְׁעָר, וְכֵן תִּקְבַּע לְעֲצֻמְךָ שְׁעוּרִים בְּמַקְרָא, בְּמִשְׁנָה וּבְגִמְרָא וְכוּ',
 וְתִהְיֶה רַק שְׂמַח שְׂזִכִּיתָ לְהַתּוֹדֵעַ מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, רַבֵּי נוֹרָא כְּזֶה, רַבֵּי
 שְׂמִגְלָה לְנוּ נְפִלְאוֹת כְּאִלוֹ, טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל
 הַחֶסֶד חֲנָם שְׂעֵשָׂה עִמָּנוּ שְׂקָרְבָנוּ אֶל כָּלֵלִיוֹת הַקְּדוּשָׁה שֶׁהוּא רַבְּנוּ
 ז"ל בְּעֲצֻמוֹ.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שצ.

אני משתוקק לגדל פאות, אך לאבי קשה מאד לקבל זאת. מה עלי לעשות?

שאלה:

מאת אלירן: שלום רב לצדיק הנכבד. אני רוצה לאחל לך רק טוב ולהגיד לך שאני מתפלל בעדך ומתרגש לכתב לך. ברצוני לשאל: אני בן 28 עוד מעט, חוזר בתשובה כמה שנים, והשם הרחמן זכה אותי להתקרב לרבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב. ברצוני לגדל פאות, אך לאבי מאד קשה לקבל זאת, וגם פאות קצרות מאחורי האזן יהיה לו מאד קשה לקבל. גם כשגדלתי זקן לקח זמן עד שהוא התרגל לזה. מצד אחד כבוד הורים זה חשוב מאד, אך מצד שני רבנו אמר שעקר היהדות תלויה בזקן ופאות. מה עלי לעשות?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב פסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אלירן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אף שזה דבר גדול מאד מאד ללכת עם זקן ופאות וכו', אכל היות שאתה עכשו בהתחלת התשובה וכו', ולהורים מאד מאד קשה להם לקבל את זה וכו', אזי עצתי לך לאט לאט, ואל תצא נגדם, וסוף כל סוף הכל יתהפך לטובה.

העקר תשתדל שיהיה לך בית משלך, ותהיה אדם השלם, כי רבנו ז"ל רצה מאד מאד שנתחתן בגיל צעיר, ועל כל פנים בגיל שלך הגיע הזמן שתבנה בית נאמן בישראל, ושהיה לכם שלום בית אמתי, ובודאי אשתך תסכים שיהיו לך זקן ופאות, ותהיה הכי מאשר בחייה.

רק חזק ואמץ מאד להיות בשמחה כמו שהזהירנו רבנו ז"ל על זה ביותר, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו, כי כל החלאות הבאים על האדם כלם באים רק מחמת קלקול השמחה, ולכן צריכים למסר את נפשו בשביל להיות תמיד בשמחה. וחכמינו הקדושים אמרו (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם; ולכן יעזר הקדוש-ברוך-הוא שתמיד תהיה השמחה מצויה אצלך, כי אין טוב מזה, ועל ידי שמחה מתרחב הלב ויכולים אחר כך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ולספר לפניו יתברך את כל אשר עם לבבו בתמימות ובפשיטות גמורה, כי מה שאין האדם מתחזק לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, הוא מפני שנופלים על לבו עצבות ומרירות ודכאון, אבל תכף ומיד כשמכריח את עצמו להיות בשמחה אזי נפתח לבו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שצא.

אני משתדל לשמור על קדשת הברית, אף נכנסים בי דמיונות כאלו אני לא בסדר

שאלה:

מאת נאור: בזמן האחרון יש לי מחשבות כאלו אני לא נקי וכו' בזמן שאני יודע שאלו רק דמיונות. אני משתדל לשמור

על הברית ברוך השם ישתבח שמו, אבל זה הקצת מפריע לי
לפעמים ללמד. איך נפטרים מהדמיונות האלו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נאור נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הקפיד מאד מאד שהדבר הראשון הוא להתחנת, וכתב
מהר"ן ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא
פגום בברית, וכן כתב (לקוטי הלכות נחלות הלכה ג' אות ב') מבאר בדברי
רבנו ז"ל שחתנה הוא תקון הברית, כי כל הנשואין של ישראל על
פי דת תורתנו הקדושה כלם הם בבחינת תקון הברית; ולכן צריכים
להזהר להתחנת מה שיותר מהר שזה בעצמו תקון הברית, כי מי
שהוא פלג גוף (חצי גוף, זאת אומרת שאינו נשוי) הוא פגום בברית,
ולכן אשרי מי שמתחנת מה שיותר מהר.

ואמרו חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט): משתבח ליה רב חסדא
לרב הונא בדרב המנונא דאדם גדול הוא. אמר לו: כשיבוא לידיך
הביאהו לידי. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו: מאי טעמא
לא פריסט סודרא? אמר לו: דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה,
אמר לו: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה,
דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה כל ימיו בעברה, בעברה סלקא
דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי
רבי ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקדוש-ברוך-הוא ומצפה לאדם
מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא - אומר תפח עצמותיו.

הרי שלך לפניך איך שצריכים להזדרז ולהתחנת, כי רב המנונא
בא אל רב הונא וכשראה שעדין לא התחנת, אמר לו: אני לא רוצה
לראות את הפנים שלך עד שתתחנת, ולכן כשזוכים להתחנת אז זוכים
למחין נקיים וכו', וכך אמרו חכמינו הקדושים (יומא ע"ב): על הפסוק

(תהלים יט) "יִרְאֵת הַיְיָ הַטְהוֹרָה עוֹמֵדֶת לְעַד" - אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: זֶה הַלּוֹמֵד תּוֹרָה בְּטָהֳרָה. מֵאֵי הִיא? נוֹשֵׂא אִשָּׁה וְאַחַר כֵּן לּוֹמֵד תּוֹרָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁתַּהֲיֶה בְּקִרְוֹב אָדָם הַשְּׁלֵם, וְעַל יְדֵי זֶה יִהְיוּ לָךְ מַחֲזִין נְקִיִּים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שצב.

אִיךָ אֲנִי יְכוֹלָה לְקַרֵּב אֶת בְּעָלֵי לְצַדִּיק וְלַקְהָלָה בִּיבְנָאֵל?

שאלה:

מֵאֵת אוֹרְטֵל: לְכַבּוֹד קְדוּשַׁת מוֹהֲרָא"ש.

תּוֹדָה לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ שֶׁנָּתַן לָנוּ אֶתְכֶם כִּי רַק בְּזַכוּתְכֶם יֵשׁ לָנוּ כֹּחַ לְהַמְשִׁיךְ וְלִהְיוֹתֵינוּ בְּזֵה הָעוֹלָם.

אֲנִי וּבְעָלֵי גִשׁוּאִים חֲמֹשׁ שָׁנִים, וּבְשִׁלֵּשׁ הַשָּׁנִים הָאַחֲרוֹנוֹת מֵאֵד הַתַּחְבֵּרְתִּי לְבִרְסֵלֵב וְאֵלֵיכֶם. אֲנִי כָּל כֵּן רוֹצֵה לְהִיּוֹת חֵלֶק מִהַקְהָלָה שְׁלֵכֶם וְשִׁילְדֵי יִלְמָדוּ בַּמוֹסָדוֹת שְׁלֵכֶם, אֲךָ בְּעָלֵי בְּכָלֵל לֹא בְּכוּן וְזֶה יוֹצֵר לָנוּ מַחְלָקָת. הוּא מֵתְעַלֵּם מִהַעֲבָדָה שְׁאֲנִי מֵתַחַבֵּרֵת לְקַהָלָה שְׁלֵכֶם, אֲךָ כִּדֵּי לְשַׁמַּח אוֹתִי הוּא מְסַכֵּים לְבּוֹא לְשִׁבְתוֹת בִּיבְנָאֵל עִם הַצַּדִּיק כִּי זֶה מֵה שְׁנוֹתַי לִי כֹחַ לְהַמְשִׁיךְ.

אֲנִי כָּל כֵּן רוֹצֵה שֶׁבְּעָלֵי יִהְיֶה חֲסִיד בִּרְסֵלֵב וְחֲסִיד שֶׁל מוֹהֲרָא"ש וְשִׁנְהִיָּה בִּיחַד עִם צַדִּיק אֶחָד שִׁיְהִי תָמִים וּפְּשׁוּט בְּלִי חֲכָמוֹת. אִיךָ אֲנִי יְכוֹלָה לְקַרֵּב אֶת בְּעָלֵי לְצַדִּיק וְלַקְהָלָה בִּיבְנָאֵל? תּוֹדָה רַבָּה וּמֵאחֲלִים רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְרַבְּנֵית.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל אורטל תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אומרים (תנא דבי אליהו רבה פרק י' סימן ה') אין אשה כשרה אלא העושה רצון בעלה; ולכן תראי לשמח עם בעלך ואל תבלבלי את עצמך עכשו עם שום דבר, אם בעלך לא רוצה להחליף דירה וכו' אל תלחיצי אותו, אדרבה, תראי לכבד אותו מאד, ולשמח עמו, כי חבל לעשות מחלוקת בחנם, סוף כל סוף אתם זוג שאוהבים אחד את השני ולמה לכם לשבר את הבית בחנם?

את צריכה לדעת אשר עקר השלמות לאשה הוא לקנות לעצמה את מדת הסבלנות, שאין עוד מדה יותר יפה מזו, ואשרי האשה שקונה לעצמה את מדת הסבלנות שזה עקר גדול בחיים, וזו המתנה הכי יפה שאשה צריכה להגיע אל זה, כי החיים מלאים קשיים ונדמים פנים הסוער וכו' וכו', ומי המצליח בחייו? זה רק הסבלן! ואמר החכם "אין דבר שמחסר מן הרעה כמו הסבל", כי הסבלן הוא המנצח בכל תחום, ואמר החכם "הסבל מעלה גדולה, והיא תחבולה למי שאין לו תחבולה".

ולכן תראי להתאזר במדת הסבלנות הן לגבי ילדיך והן לגבי בעלך, ואז תהיי המצלחת הכי גדולה בעולם, וזה עקר גבורת הגבור - להתאזר במדת הסבלנות, וכך אמרו חכמינו הקדושים (אבות פרק ד') איזהו גבור? הכובש את יצרו, שנאמר (משלי ט"ז) "טוב ארך אפים מגבור ומשל ברוחו מלכד עיר"; רואים מפסוק זה שמדבר מסבלנות שזה עקר הגבורה, שייכול לכבש את יצר הכעס, שלא יכעס יותר, כי הסבלן הוא המנצח תמיד. ולכן אני מאד מבקש אותך שתהיי רק שמחה ועליזה, וזה יביא אותך אל מדת הסבלנות, שהיא המדה הכי יקרה בחיים, כי ימינו כצל עובר וכו'.

ולכן שתהיה לך סבלנות עם בעלך, ואל תלחיצי אותו, רק תשמחי אותו, והקדוש-ברוך-הוא ימתיק ממכם כל הדינים על ידי פלא עליון, וסוף כל סוף הכל יתהפך לטובה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שצג.

**מֵאֵז שְׁאֲנִי זוֹכֵר אֶת עֲצְמֵי הַחַיִּים שְׁלִי קָשִׁים וּמִסָּרִים,
וּכְבֵּר בָּא לִי לְמוֹת**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת יִשְׂרָאֵל: שְׁלוֹם כְּבוֹד הָרַב.

השאלה שלי קצת ארכה ומרובת, אף אשתדל לקצר ואני מבקש תשובה כנה והוגנת.

מגיל קטן היו לי חלומות רעים וסיזימים, עברתי במשפחה התעללות פיזית ונפשית למרות שלא הייתי אשם בכלום. המצב גרם לי לדכאון והיום קשה לי עם כבוד הורים, כי אני לא מבין מה אני הייתי אשם בכל זה.

לא הייתי שומר על קדשת הברית, ולא הייתה לי עזרה משום מקום. התחזקתי במהלך הזמן והפסקתי עם פגם הברית, אבל היום עדן יש לי יסורים מצד ההורים. רציתי באמת להשתנות ונסיתי ללכת לישיבה, אף לא קבלו אותי כי אמרו שאני צריך לעבר גיור לחמרא בגלל שאני אתיופי וזה שבר אותי מאד.

היום אני בגיל 26 ולא התקדמתי בכלום, הפסקתי לשמור תורה ומצוות בגלל שנפגעתי, ואני בקשי חובש כפה. אני מרגיש לפעמים שבא לי למוות וזהו: מה אתה אומר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

תאמין לי שהרבה ילדים עוברים מה שאתה עברת - התעללות פיזית ונפשית וכו', והנה הגעת כבר לגיל עשרים ושש, לדעתי אתה צריך לראות להתחנך מה שיותר מהר ולא להיות בדרך, ותבנה בית נאמן בישראל, ותהיה הכי מאשר בחייה.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן כ"ו) אצל העולם השכחה היא חסרון גדול בעיניהם, אבל בעיני יש בהשכחה מעלה גדולה. כי אם לא הייתה שכחה, לא היה אפשר לעשות שום דבר בעבודת השם יתברך, אם היה זוכר כל מה שעבר לא היה אפשר לו להרים את עצמו לעבודתו יתברך בשום אופן, גם היו מבלבלים את האדם מאד כל הדברים שעוברים עליו. אבל עכשו על ידי השכחה נשפך מה שעבר; ולכן אם אתה רוצה להיות הכי מאשר בחייה, תשפך מה שהיה, אף שזה קשה מאד מאד, כי סוף כל סוף עברת התעללות נפשית ופיזית בחייה הקצרים וכו', עם כל זאת אתה צריך להסתכל קדימה ולא אחורנית, ואז דיקא תהיה הכי מאשר והכי מצלח.

ראה למסר את נפשך על מדת השמחה כי אין דבר יותר חשוב כמו שמחה, וכל כך קשה לאדם להגיע למדת השמחה יותר מכל העבודות הכי קשות, קל יותר לצום וכו' ולסגף את עצמו עם סגופים קשים ומרים וכו', העקר לא להיות בשמחה, ולכן על שמחה צריכים מסירות נפש גדולה, ואמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שמיני) לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, לא כל מי ששמח היום שמח למחר, ולא כל מי שמיצר היום מיצר למחר, לפי שאין השמחה ממתנת לאדם, ואם תהיה בשמחה כל החיים שלך ילכו כבר בצורה אחרת לגמרי כי תזכה לשוב הדעת, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק ב' סימן י')

מה שבני אדם רחוקים מהקדוש-ברוך-הוא זה מחמת חסרון ישוב הדעת, ולמה אין ישוב הדעת? כי חסר מהשמחה, ולכן תמסר את נפשך להיות בשמחה ואז תזכה לגדלות המחין וכבר לא יחסר לך שום דבר.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלח.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שצד.

**גליתי שבעלי בוגד בי ואנו עומדים להתגרש.
איך ממשיכים בחיים מכאן?**

שאלה:

מאת מירי: שלום לכבוד הצדיק.
שמי מירי, אני בהליו גרושין מבעלי, ויש לנו ילדה כבת שש בעלי בגד בי עם בחורה רוקה במשך שנה מאחורי גבי כאשר בתקופה זו נסינו להביא ילד נוסף לעולם וקנינו בית חדש, וכשגליתי את הרומן הוא התודה בפני שאין לו רגשות כלפי. הוא בחר בנואפת, הוא חי עמה כבר שנתיים ופתח נגדי בגרושין. לא הייתה שום הבעת חרטה מצדו, ונהפוך הוא! הוא דחה כל נסיון שלי לשלום בית. כבוד הרב אני שבורה מאד בשבילי ובשביל בתי, אך אני מציאותית ומאמינה שפכה השם רצה ועלי להתכופף ולקבל זאת עם כל הכאב הנורא. אני בוכה המון, מתפללת המון, מדברת עם בורא עולם שלא ישכח אותי ויאיר לי ולבתי את הדרך... אני רוצה להקים בית חדש, בית שהשכינה תשרה בו, למצא זוג הגון וטוב

לי וְשִׁיחָהּ טוֹב גַּם לְבִתִּי, אָדָם עִם נְשָׁמָה טוֹבָה שְׂיֵאָהֵב אֶת בִּתִּי כְּבֵתוֹ הַבִּיּוֹלוֹגִית. אֲנִי מְבַקֵּשׁת אֶת עֲצָתְךָ וּבְרַכָּתְךָ וְהַלּוּאֵי וְאֶתְבַּשֵּׁר מִפִּי הַקְּדוֹשׁ בְּבִשׁוּרוֹת טוֹבוֹת.

אֲנִי מוֹסִיפָה וּמְבַקֵּשׁת מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁלֵא יִתֵּן לִזְוֵג הַבוֹגְדִים הָאֵלּוּ לְהִקְיָם בֵּית, כִּי שׁוּם רַחֲמִים לֹא הָיוּ לָהֶם לֹא עָלַי וְלֹא עַל הַיְלָדָה הַקְּטָנָה, וְהַלּוּאֵי שֶׁהָרוּקֵן הַזֶּה יִתְפּוֹצֵץ בְּפָנָיו. אֲנִי יוֹדַעַת שְׁבוּרָא עוֹלָם מִנְהִיג אֶת הָעוֹלָם בְּמִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה, וְלֹא יִתְכַּן שְׁבִית יִתְפָּרֵק לְמַעַן בַּחֲוָרָה שְׁלֵא הִסְסָה לְהִרְסָה.

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר מַקְץ, כ"ב פְּסָלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל מִירֵי תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

צַר לִי מְאֹד לֹמַר לָךְ שֶׁנִּפְלַת בַּפֶּח עִם נוֹאֵף שְׁבוּגָד בְּאֶשְׁתּוֹ וְכו', וְלִכֵּן מָה אֶת צְרִיכָה לְהִשָּׂאֵר אִתּוֹ וְכו'? לְדַעֲתִי תַקְחִי עוֹרֶךְ דִּין טוֹב כְּדֵי שְׂיִשְׁלַם מְזוֹנוֹת לְבֵת שְׁלֶךְ, וְאֵל תְּנִיחִי אוֹתוֹ בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפֵּן לְהִתְחַמֵּק מִזֶּה, כִּי אִם בְּעַל הוּא נוֹאֵף וּבוּגֵד בְּאֶשְׁתּוֹ וְכו' לֹא שָׁוֶה לְחַיּוֹת אִתּוֹ כָּלֵל.

הֵן אָמַת אֲנִי מִבִּין אֶת הַכָּאֵב שֵׁישׁ לָךְ שְׁבָאָה אִיזוֹ מְכַשְׁפָּה מִבַּחוּץ וְהַחְרִיבָה אֶת הַבֵּית שְׁלֶךְ וְכו', אֲכַל אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁלֵּם מְדָה כְּנֶגֶד מְדָה, וְהַנּוֹאֵף הַבוּגֵד יִשְׁלַם מְחִיר כְּבֹד מְאֹד, כִּי לְבִסּוּף הַמְכַשְׁפָּה הַזֶּה תַעֲרֵף אוֹתוֹ, וְלִכֵּן כְּדֵי לְהִתְגַּרֵּשׁ מִמֶּנּוּ מִה שִׁיּוֹתֵר מֵהָר, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לָךְ מִשְׁכָּרְתְּךָ שְׁלֵמָה.

רַק אֵל תַּעֲזֹבִי אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתִהְיִי רְגִילָה לְדַבֵּר רַק עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי רַק זוֹ הַעֲצָה, וְתִהְיִי חֲזָקָה בְּעֲצֻמְךָ לֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר, וְאִף שְׁאֲנִי יוֹדַעַת שֶׁזֶה קִשְׁיָה לָךְ, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְצִיאֻוֹתִיִּים וְכו', וְאִם זֶה קָרָה לָךְ כְּמוֹ רַעַם בְּיוֹם בְּהִיר וְכו', תִּאֲמִינִי לִי שֶׁהַרְבֵּה דְבָרִים קוֹרִים לְאָדָם שֶׁהוּא לֹא חָלַם עַל זֶה, וְצְרִיכִים לְחַיּוֹת עִם

המציאות ולהשתדל מאד מאד להחזיק מעמד ולא להשבר, וזו גדלת
בר ישראל - כשָׁבָא עָלָיו נְסִיוֹן קָשָׁה הוּא מְחַזֵּיק מְעַמָּד וְאִינוּ נִשְׁבָּר
כָּלֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלֵתִי שְׁאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ שֶׁתְּהִיָּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֵבָה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנִי
תִּשְׁכִּילִי וְתַצְלִיחִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' שצה.

מה אפשר לעשות כדי להרגיש יותר טוב נפשית?

שאלה:

מאת נתן: מה אפשר לעשות כדי להרגיש יותר טוב נפשית?

תשובה:

בְּעִזְרוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ג כִּסְלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נִתְּן נְרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רַבְּנּוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק ב' סִימָן כ"ד) מִצְוָה גְדוֹלָה לְהִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה תְּמִיד, וּלְהִתְגַּבֵּר לְהַרְחִיק הָעֵצְבוֹת וְהַמְרָה שְׁחוּרָה בְּכָל כּוּחוֹ.
וְכָל הַחוּלְאֵת הַבְּאִין עַל הָאָדָם, כָּלֵם בְּאִין רַק מִקְלָקוּל הַשְּׂמִיחָה וְכוּ'.
וְכַפִּי קְלָקוּל הַשְּׂמִיחָה וְהַנְּגוּן בֵּין בְּאֵ הַחוּלְאֵת עַל הָאָדָם, וְגַם חֲכָמֵי
הַרוֹפְאִים הָאֲרִיכוּ בְּזֶה שְׁכָל הַחוּלְאֵת עַל יְדֵי מְרָה שְׁחוּרָה וְעֵצְבוֹת,
וְהַשְּׂמִיחָה הוּא רְפוּאָה גְדוֹלָה בֵּין בְּגִשְׁמֵי בֵּין בְּרוּחָנִי, וְצָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר
מְאֹד בְּכָל הַכּוּחוֹת, לְהִיּוֹת אֶךְ שְׂמִחַת תְּמִיד. כִּי טֵבַע שֶׁל הָאָדָם לְמִשְׁךְ
עֵצְמוֹ לְמְרָה שְׁחוּרָה וְעֵצְבוֹת מַחֲמַת פְּגְעֵי וּמְקַרֵי הַזְּמַן, וְכָל אָדָם מְלֵא

ויסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

ואמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן תקצ"ג) שאפלו בעת הצער והרחוק מעבודתו יתברך וכו', וכן מה שעובר עליו כל מיני צרות ויסורים ומרירות ומכאובים וכו', עם כל זאת צריכין להתחזק להיות אף שמח תמיד, ולשמח את עצמו בכל מה דאפשר במה שמוצא בעצמו איזו נקדה טובה עדין, פי כל בר ישראל מלא נקדות טובות, כמאמרם ז"ל (ברכות נ"ו.) על הפסוק (שיר השירים ד') "כפלח הרמון רקתך" - מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצות כרמון.

והעולה על הכל צריך לשמח במה שזכה שלא עשני גוי כגויי הארצות וכו', ולהפוך את כל היגון והאנחה, הצער והיסורין לשמחה גדולה, וצריכים לשמר מאד מאד מעצבות ומרירות ומדכאון שזה אבי אבות הטמאה וכו', ואפלו שהסמ"ך-מ"ם רוצה לשבר אותו לגמרי ולומר לו שאין לו כבר שום תקוה ותוחלת, עם כל זאת ראוי לו לומר לעצמו, אף על פי שאני כמו שאני וכו', אף על פי כן זכיתי להיות מזרע ישראל, ולקיים כמה מצוות בכל יום - ציצית, ותפלין, וקריאת שמע, וצדקה, ושבת, וכיוצא, ואף על פי שגם בעשית המצוות הם כמו שהם וכו', אף על פי כן על כל פנים יש בהם בודאי נקדות טובות מאד שנעשה מהם שעשועים גדולים למעלה בכל העולמות, כי הרי אפלו על ידי המצוות שנעשין על ידי פושעי ישראל, כי כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, מתפאר בו השם יתברך הרבה, כמו שכתוב (ישעיה מ"ט) "ישראל אשר בך אתפאר".

וצריכים לדעת אשר המרה שחורה והעצבות מתגברות על האדם יותר מן הכל, וקשה לשברם יותר מכל המדות, ומזיקים לאדם מאד יותר מהכל. וכל עקר התרחקות של כל אדם מהשם יתברך, היא רק מחמת עצבות ומרה שחורה ודכאון שמתגברים עליו, על כן צריכין לראות לשמח את עצמו בכל הכחות בכל מה דאפשר אפלו בעת שצר לאדם ודחוק לו מאד בגשמיות וברוחניות, הן בפרנסת

הנפש, הן בפרנסת הגוף, אף על פי כן צריך לראות לבטח תמיד בהשם יתברך שסוף כל סוף לא יעזב השם יתברך אותו וכו', ולכן ראוי לשמח את עצמו בכל מה דאפשר.

וזו התכלית והשלמות שאדם צריך להגיע אל זה, ואם אדם זוכה להגיע לזה בשלמות הינו שתמיד יש ושמח ומדבק את עצמו בו יתברך, אזי מרגיש טוב נפשית וגופנית וכו' וכו', וחי חיים טובים בזה ובבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שצו.

זכינו ונולד לנו בן.

האם אנו צריכים להתפלל שנזכה לעוד בן?

שאלה:

מאת שלמה: לכבוד קדשת מורנו ורבנו שליט"א. השם זכה אותנו בבן בריא ושלם ברוך השם, והנה ידוע לי שיש מצות פריה ורבייה אשר בשביל לקימה צריך להביא לעולם בעזרת השם בן ובת, ומאידך גיסא מבאר בחז"ל ומובא הרבה בספר המדות מרבנו ז"ל גדל הענין שיש דוקא בבנים זכרים, ויש כל מיני תפלות וסגלות איהן לזכות לזה - דוקא לבנים זכרים. לכן שאלתי, עתה, על מה יש לי להתפלל לפניו יתברך: שיפקד אותנו קדם כל בבת בשביל שנקים את המצוה כתקנה או להתפלל על בנים זכרים? אפשר מאד אם תואילו לפשט את הספק. בתודה רבה על הכל ובתפלות חמות לשלומכם ולרפואתה של הרבנית תליט"א.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל שלמה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

כנראה שאין לך כבר שום דאגות בחיים והכל הולך לך כמו שצריך וכו', יעזור הקדוש-ברוך-הוא שתמיד יהיו לך רק דאגות כאלו וכו'.

אדם צריך להרגיל את עצמו לשמח עם כל מה שנותן לו הקדוש-ברוך-הוא, וזה מראה את טהר לבבו שהוא אוהב את הקדוש-ברוך-הוא, ונותן לו תודה, ואין לו שום טענות וקשיות עליו יתברך. והנה הקדוש-ברוך-הוא נתן לך אשה טובה, אשה יקרה, ואתם אוהבים אחד את השני, ונתן לכם מתנה בן בריא ושלם, ולכן אתם צריכים רק לשמח ולרקד על המתנה שנתן לכם הקדוש-ברוך-הוא - אשה טובה וילד חמוד וכו', ומה אתה צריך לדאג דאגות אחרים? מה שיתן הקדוש-ברוך-הוא שיהיה לברכה, אם כבר לבקש צריכים לבקש על בריאות שזה הדבר הראשון, כמו שצדיקים פרושו "בראשית ברא" - הדבר הראשון הוא הבריאות, כי שומעים בכל יום כל מיני ספורים מזעזעים מה שקורה עם ילדים וכו', שנחלאים בכל מיני מחלות ונחלאים רעים וכו', וכן מה שקורה אצל מבגרים וכו', כל מיני צרות ויסורים ועגמת נפש וכו', עניות ודחקות, צרות וחובות וכו'.

ולכן צריכים לבקש את הקדוש-ברוך-הוא שיטיב עמו בגשמיות וברוחניות, ולבקש בכלליות, ולא להכניס את הראש מה חסר לך, תמיד תסתכל על חצי הכוס המלאה ולא על חצי הכוס החסרה, ותראה לקים מה שאמר החכם מכל אדם (קהלת ט' ט) "ראה חיים עם אשה אשר אהבת כל ימי הבלך אשר נתן לך תחת השמש כל ימי הבלך כי הוא חלקך בחיים ובעמלך אשר אתה עמל תחת השמש", ואמרו חכמינו הקדושים (סוטה יז.) איש ואשה זכו - שכינה

ביניהן, ואמרו (ירושלמי ברכות פ"ק ט' הלכה ח') אי אפשר לאיש בלא אשה, ואי אפשר לאשה בלא איש, אי אפשר לשניהן בלא שכינה. ובמקום שהשכינה נמצאת שם הברכה מצויה, רק שיהיה ביניהם שלום ואהבה גדולה מאד, כי 'שלום' אמרו חכמינו הקדושים (שבת י.) זה שמו של הקדוש-ברוך-הוא, ולכן אם מכניסים את הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית זה נקרא 'שלום בית', הינו שמו של הקדוש-ברוך-הוא בתוך הבית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שצז.

**אני חולה במחלת נפש.
האם זה בגלל שאני אובססיבי לחסידות ברסלב?**

שאלה:

מאת אוריאל: שלום לך מוה"רא"ש!
אני בן 23, אתאיסט. אני בא ממשפחה דתית, בעבר הייתי חסיד ברסלב ועשיתי את כל סוגי ההתבודדויות, ולמרות זאת קבלתי מחלת נפש קשה מאד. בנוסף לזה, אבא שלי לוקח לי את הכסף מבטוח לאמי ואף מרביץ לי.
לעמדת זאת, יש לי אה ואחות שהם דתיים ולהם אין להם בעיות נפשיות, ואני חושב שכל מה שקרה לי זה בגלל שיש לי אובססיה לחסידות ברסלב ואני מצטער על כך מאד. האם תוכל להסביר לי למה חליתי במחלת נפש ואחותי ואחי לא חלו? למה דוקא אני?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אוריאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת אשר 'אתאיסט' פרושו אדם ריק לגמרי שאין בו לא דעת ושכל, ולא אמונה והשכלה, רק הראש שלו הוא כמו דלעת חלולה וכו', שבספרי קבלה זה נקרא 'חלל הפנוי' שאין שמה כלום, רק קשיות וספקות על הקדוש-ברוך-הוא, מתוך כעס ומרירות על עצמו, והיה טוב מאד שתלך אל פסיכיאטר שיתן לך כדורי הרגעה, ואז תרגיש אחרת לגמרי.

לדעתי אל חסידות ברסלב אף פעם לא הגעתי וכו', כי אין עוד דרך ישרה וקלה ושמחה לאדם כמו חסידות ברסלב, שמבינה את כל הנפשות הנבוכות וכו' והירודים והנפולים וכו'.

פעם היו אומרים שמי שלומד זהר משתגע וכו', והיום אומרים שמי שלומד ספרי ברסלב משתגע וכו', וכפי שאני יודע מלמוד זהר לא משתגעים, או שמבינים או שבכלל לא מבינים, וכן מספרי ברסלב לא משתגעים, ומי שמשתגע זה בא מחמת פגם הברית הוצאת זרע לבטלה שפוגם במח, כי הזרע הוא במח של האדם, ואם הוא מוציא את זה לבטלה, על ידי זה נפגם במח, ויש לו מחשבות מבלבלות ומבהלות וכו', ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ו) שכל המשתגעים נעשים רק מחמת שהם שקועים בנאוף, וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס') הרגע שלחלוחית של המח מתיבש, על ידי זה הוא משתגע, וזה נעשה על ידי פגם הברית.

ולכן אם רואים שאחד משתגע, זה לא מהזהר, ולא מספרי ברסלב, וזה לא משאר דברים, אלא רק מחמת שקוע בנאוף הוצאת זרע לבטלה שמביש את המח לגמרי.

ולכן כדאי שתלך אל רופא פסיכיאטר שיתן לך כדורי הרגעה או כדורים נגד מחלת נפש, והקדוש-ברוך-הוא הרופא חולי ישראל ירפא אותך ותהיה הכי מאשר בחייה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שצח.

**האם יש לחסידי ברסלב רב או ספר מסים
שהם הולכים אחר פסיקותיו?**

שאלה:

מאת אילנה: שלום כבוד הרב.

אני סטודנטית להוראה במכללה לבנות, וחוזרת בתשובה מזה כשנתיים. בתחלת התשובה לא שיכתי את עצמי לשום זרם, הייתי פשוט עבד השם, אולם לפני כשבועה חדשים שמעתי לעמק על חסידות ברסלב ומצאתי שאני מאד מזדהה אתה גם מבלי שהגדרתי את עצמי חלק ממנה.

כיום אני עושה עבודת גמר כחלק מהתאר על חסידות ברסלב, וכך אני גם סוגרת מעגל עם עצמי. אני חוקרת המון על החסידות הזו ואני רואה בה דברים נפלאים שמאד מושכים בעקר חוזרים בתשובה, אולם דבר אחד לא הצלחתי לישיב עם עצמי ולא מצאתי לו פתרון למרות שבדקתי במספר מקורות: מיהו הפוסק של ברסלב? במקום אחד קראתי כי חלק מחסידי ברסלב הולכים אחרי הרב עובדיה זכר צדיק וקדוש לברכה, אולם ידוע שהרב התנגד לנסיעה לאומן בראש השנה, אז איך הולכים אחרי הפסיקות שלו?

כמו-כן, אני רוצה לדעת: האם יש לחסידי ברסלב רב שפוסק להם הלכות? האם יש מנהגים הלכתיים (ולא אמוניים כמו

התבודדות וכדומה) היחודיים לחסידי ברסלב? האם יש ספר הלכות יחודי לחסידי ברסלב?
 הרי חסידות ברסלב מרכבת מספרדים ואשכנזים - האם המנהגים הם אותם מנהגים?
 על מנת להסביר את השאלה ולסבר את האזן אשתמש בדגמא של חסידות חב"ד: לְכַל הַחַבְדְּנִיקִים יֵשׁ אוֹתָן הַלְכוֹת וְלֹא מִשְׁנָה אִם הֵם אֲשַׁכְנְזִים אוּ סְפָרְדִים - לְמַשָּׁל פֶּאֶה נְכָרִית וְקִטְנִיּוֹת בְּפֹסֶת, וְהַרְבֵּי מְלִיּוּבֵיץ פֶּסֶק הַלְכוֹת שְׁעַד הַיּוֹם חֲסִידֵי הוֹלְכִים אַחֲרָיו. הָאֵם יֵשׁ פְּסָקֵי הַלְכוֹת שֶׁל רַבְנּוּ אוּ שֶׁל רַבֵּי נֶתַן שְׁעַל פִּיהֶם הוֹלְכִים חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב? אֲשַׁמַּח לַתְּגוּבָה גַם כְּדֵי לִסַּיִם אֶת הָעֲבוּדָה וְגַם בְּשִׁבִיל הַנֶּפֶשׁ שְׁלִי. תוֹדָה רַבָּה יוֹם טוֹב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל אילנה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שחסידות ברסלב זה גלוי חדש מאד, כמו שרבנו ז"ל בעצמו אמר שהגלוי שלו זה חדש לגמרי לגמרי, וחוזר אל הגלוי של האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב. רבנו ז"ל מגלה את הקדוש-ברוך-הוא בלי שום לבושים כלל, רק להחזיר במח של האדם שאין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל והכל לכל אלקות גמור הוא.

ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ל"ג) ככל שאדם מוריד את הלבושים ממנו יתברך, על ידי זה הוא מתאהב יותר בו יתברך, כי מרגיש שהקדוש-ברוך-הוא נמצא ואין בלעדיו נמצא, וזה אוריינת דעתיקא סתימאה, התורה שיגלה משיח צדקנו שלא יהיו שום לבושים לו יתברך, אלא יתקיים (ישעיה י"א ט') "כי מלאה הארץ דעה

את הו"ה כמים לים מכסים", וכתיב (שם נ"ב ח') "כי עין בעין יראו בשוב הו"ה ציון"; כי אז יהיה גלוי אלקות במדרגה עליונה כזו, עד שכל אחד יפיר את הקדוש-ברוך-הוא פנים אל פנים, ויוכל לדבר עמו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו.

ולכן רבנו ז"ל הוא מתנה לכל עם ישראל ולכל אמות העולם, כמו שאמר בפרוש (חיי מוהר"ן סימן רנ"א) יש לאל ידי להחזיר כל העולם כלו למוטב, ולא בלבד אנשים פשוטים, אלא אפלו צדיקים ואנשים גדולים, אני יכול להחזירם למוטב. כי גם הצדיקים צריכים להחזירם למוטב. ולא מבעיא ישראל קדושים, אלא כל האמות העולם כלם אני יכול להחזירם להשם יתברך, והייתי יכול להוליקם סמוך לדת ישראל, אך דיו לעבד להיות כרבו.

ולכן לא אכפת מאיזה מוצא אדם בא, אלא הדעת של רבנו ז"ל שיכת לכלם, וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא לשנות גסותאות, ורצה כל אחד שילך בגסותא ובמנהג שקבל מאבותיו ומאבות אבותיו, והקפיד מאד מאד על למוד שלחן ערוך יותר מכל הלמודים, ואמר לא להטות מהשלחן ערוך כהוא זה. וידוע שהחזון איש זכותו יגן עלינו אמר שהשלחן ערוך זה האורים ותמים של עם ישראל, ותמיד צריכים להסתפל בשלחן ערוך ולהתנהג כמו שכתוב בשלחן ערוך.

ובענין חסידות ברסלב, אמר רבנו ז"ל (חיי מוהר"ן סימן של"ט) איתא במדרש (בראשית רבה פרשה ל"ד סימן כ"א) על הפסוק (יתחקאל ל"ו כ"ו) "ונתתי לכם לב בשר", אל תקרי בשר אלא בסר, שיהיה כל אחד בוסר בחלק של חברו, לב בסר אותיות ברסלב; הינו שכל הצרות שעם ישראל סובלים הן מפני שיש לנו לב האבן, שאחד לא מבין את השני, ולא מענין להבין את השני, כמו שפתי אבנים וכו', וזה מה שאומר הנביא (שם) "והסרתי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר", שזו תהיה הגאלה - שאדם יהיה לו לב של בשר. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד) אהבה דוחקת את הבשר; הרגע שיש לאדם לב בשר, הוא יבין את השני ויאהב את השני ויעזר לשני.

וזה כל הענין של חסידות ברסלב, שהם אותיות לב בסר, כי אות ש' מתחלפת באות ס', כי אדם צריך לעבד על מדותיו לעקר ממנו את הלב האבן שזו מדת האכזריות שיש בו, מדת האנוכיות שיש בו, ואז דיקא יזכה ללב בשר, לאהב את כל בר ישראל, ולהרגיש בכאב הזולת, וישתדל לעזר, שזה כל חסידות ברסלב. וזה לא שיה' לזרם אחד וכו', זו מתנה לכלל נשמות ישראל ולכל העולם כלו, ולכן לא בחנם שלאחרונה מתפרסם הלמוד העמק של רבנו ז"ל בכל העולם כלו, ולא רק נשמות ישראל נמשכים אל רבנו ז"ל, מכל החוגים ומכל החסידיות ומכל השיטות וכו', אלא אפלו אמות העולם מתעניינים בלמוד העמק של רבנו ז"ל, איך שמחזק ומעודד ומשמח את כל הנשמות הנפולות, ומחזק את כלם, ומדריך את כלם בדרך הנכונה. אשרי מי שיתמיד בספרי רבנו ז"ל, ואז יתהפך לבו לב האבן, שזה היצר הרע הסמ"ך-מ"ם שענינו רק לעשות רע לזולת וכו', ויהיה נעשה לבו לב בשר, שזה היצר טוב שענינו רק לעשות טוב לזולת וכו'.

את צריכה להיות שמחה ועליזה ולבנות בית נאמן בישראל, ולהיות האשה הכי מאשרת בחייה, ואל זה תזכי על ידי שתציתי את רבנו ז"ל שהזהירנו מאד מאד על מדת השמחה, ואמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן כ"ד) מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל כחו. וכל החולאת הבאין על האדם, כלם באין רק מקלקול השמחה וכו', וכפי קלקול השמחה והנגון כן בא החולאת על האדם, וגם חכמי הרופאים האריכו בזה, שכל החולאת על ידי מרה שחורה ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה בין בגשמי בין ברוחני, וצריך להתגבר מאד בכל הפחות, להיות אף שמח תמיד. כי טבע של האדם למשך עצמו למרה שחורה ועצבות מחמת פגעי ומקרי הזמן, וכל אדם מלא יסורים, על כן צריך להכריח את עצמו בכח גדול להיות בשמחה תמיד ולשמח את עצמו בכל אשר יוכל.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' שצט.

רבי נחמן התבטא כמה פעמים באפן שונה לגבי למוד קבלה. מה ההסבר לכך?

שאלה:

מאת כפיר נתן: לכבוד הרב הצדיק מוהרא"ש שליט"א. בשיחות הר"ן בשיחה ע"ו רבנו מזכיר את הלמוד בכתיב האריז"ל כאחד הלמודים שצריך ללמוד בכל יום ולסיים בכל שנה, ובחיי מוהר"ן בסימן שס"ג רבנו כותב שהיה רוצה שיהיה מישהו שיפרש את כתבי האריז"ל באפן כזה שאפלו נערים יוכלו ללמוד. וכן בבאר הלקוטים בתורה ג' כותב רבי אברהם שקבל מאביו שקבל מרבי נתן שקבל מרבנו נחמן מברסלב שעקר הלמוד הוא הלכה וסתרי תורה.

כמו-כן, ידוע שיש עוד צדיקים וגדולים שדעתם היתה שכן צריך ללמוד בזה כמו האדמו"ר מקומרנא בעל 'היכל הברכה' ורבו ה'דמשק אליעזר', ורבי צבי מזידטשוב ועוד, כמובן בד בבד עם למוד גמרא, הלכה וחסידות ובתנאי שהוא נשוי וטבל במקוה.

אף גם יש מקומות שרבנו מדבר נגד למוד קבלה, ואף אמר שקבלה גימטריא נואף, ויש עוד צדיקים שדברו נגד למוד בכתיב האריז"ל מהסבה שלא כל אחד ראוי לכך. איך מישבים את הסתירה בדברי רבנו? ומה דעת הרב בזה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל כפיר נתן גרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

ידוע שרבנו ז"ל לא לוקח את הבחירה מבין אדם בשום פנים

ואפן, אדרבה, הוא מגלה לו איך שכל אחד ואחד יכול להגיע לכל המדרגות שבעולם וכו', וכן יכול להיות ולטיל בכל חלקי התורה הקדושה וכו', ונתן לנו סדר דרך הלמוד נורא ונפלא מאד, המובא באריכות בשיחות הר"ן סימן ע"ו ובקנטרס "סדר דרך הלמוד" שבנוי על שיחה זו.

עם כל זאת, יש לנו כלל גדול מה שרבנו ז"ל אמר למוהרנ"ת ז"ל "אביסל איז אויף גיט" - מעט גם כן טוב, והדרך הזו היא דרך נפלאה מאד מאד, כי אם אדם קובע לעצמו ללמד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא (ב'בלי ירושלמי תוספתא), קצת מדרש, קצת זוהר, קצת תקונים, קצת כתבי האריז"ל וכו', וכו', ספרי חסידות וספרי מוסר - אזי במשך הזמן הוא יכול להיות ולטיל בכל מקומות התורה הקדושה.

העקר לא לדחק את השעה ולא לרצות לגמר את הכל ביום אחד, כי כבר אמרו חכמינו הקדושים (תנחומא פינחס י"א) למה נמשלה תורה לתאנה? שרב האילנות הזית והגפן והתמרה נלקטין באחד, והתאנה נלקטה מעט מעט. וכך התורה - היום לומד מעט ולמחר הרבה, לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנים; ואמרו (דברים רבה פרשה ח' סימן ד') הטפש הזה תמה איך יכולים ללמד כל כך הרבה. אמר רבי ינאי: למה הדבר דומה? לכפר שהיה תלוי באויר טפש אומר: מי יוכל להביאו? ופקח אומר: לא אחד תלה אותו? מביא סלם או קנה ומוריד אותו. כך כל מי שהוא טפש, אומר: אימתי אקרא כל התורה? ומי שהוא פקח מהו עושה? שונה פרק אחד בכל יום ויום עד שמסיים כל התורה בלה.

ואמרו (ויקרא רבה פרשה י"ט סימן ב') מי שטפש אומר מי יכול ללמד את התורה? נזיקין ל' פרקים, כלים ל' פרקים. מי שפקח מהו אומר? הריני שונה שני הלכות היום, שני הלכות למחר, עד שאני שונה את כל התורה בלה; ואם אדם יאמר הרי איך אני יכול לדמות את עצמי אל החכם הזה שזכה ללמד את כל התורה בלה? על זה כבר אמרו

(שם) מי שטפּש אומר: מי יכול ללמד תורה שבלבו של חכם? מי שפקח אומר: והוא לא מאחר לְמַדָּה? אלא הריני לומד שתי הלכות היום ושתיים למחר עד שאני לומד את כל התורה כלה; וכן אם אדם יאמר הרי אני לומד ושוכח, למה לי ללמד וליגע, על זה כבר אמרו (שם) מִשָּׁל לְטָרְסֶקֶל נָקוּב שֶׁשָּׂכַר בְּעָלָיו פּוֹעֲלִים לְמֵלֵאתוֹ, מי שטפּש מהו אומר: מה אני מועיל מכניס בּוֹ ומוציא בּוֹ? מי שפקח מהו אומר: ולא שכר כל חבית וחבית אני נוטל? כך מי שהוא טפּש מהו אומר: מה אני מועיל ללמד תורה ומשכחה?; עיין שם.

ולכן אסור להיות בטלן, אלא ללמד בכל יום קצת מקרא, קצת משנה, קצת גמרא, קצת שלחן ערוך וכו' וכו', ובמשך הימים והשנים זוכים לסיים את כל התורה כלה, וכשיוציאים מזה העולם התורה מלוגה אותו וכו', ומקדמת את פניו שם בעולם הבא. אשרי מי שאינו מטעה את עצמו בזה העולם כלל, והוא מסתכל על תכליתו הנצחית, ואז טוב לו כל הימים, ולכן אם אדם הולך בדרך זו לא לדחק את השעה, אלא מטיל לאט לאט, אזי לבסוף הוא מגיע אל יעודו. וכבר הרבה לדבר רבנו ז"ל בענין זה כמובא בשיחותיו הקדושות המובאות בחיי מוהר"ן (אות שלא להתעקש על שום דבר, ולא לדחק את השעה).

ובענין ללמד ספרי קבלה וכו', אם אדם יש לו משיכה לזה מה טוב ומה נעים שיתמיד בספרי "עץ חיים" ו"פרי עץ חיים" ו"השמונה שיערים" וכו' וכו', אבל אם אין לו משיכה לזה וכו' אין לו מה להתבלבל בלמודים אלו, כי לא כל אחד בנוי לזה וכו', ולא כל אחד בא לעולם לתקן את חלק הלמוד הזה וכו', ואם אתה כבר מזכיר את הרב הקדוש מזידטשוב זכותו יגן עלינו והרב הקדוש מקאמנא זכותו יגן עלינו שאנחנו נמנים על צאצאיהם וכו', הם בן החזיקו שבדור הזה ראוי ללמד אפלו עם ילדים זהר ותקונים וכתבי האריז"ל, וכל צדיק וצדיק יש לו את השרש שלו וכו', ומה שרבנו ז"ל צוה להרבה אנשים בן ללמד ספרי קבלה, ולאחרים אמר לא ללמד ספרי קבלה, כי קבל"ה עולה כמספר נוא"ף, כי מחמת לשונות

ההגשמה שיש בכתבי האריז"ל, מי שלא הפשיט את עצמו מזה וכו', אסור לו ללמד למוד זה כי זה יבלבל אותו יותר וכו'.

וידוע שפעם באו שני אברכים מחסידי וכו' ודברו עם רבנו ז"ל בלשון קבלה וכו', וענה ואמר להם רבנו ז"ל "תפסיקו לדבר נבול פה", כי רבנו ז"ל הבין שהם לא מוצאים ידיהם ורגליהם בלמוד העמק הזה, רק סתם מדברים לשונות של הגשמה וכו', והבין שהם פשוט נואפים וכו', ולכן לא צריכים לבלבל את עצמו משום דבר בשום פנים ואפן, אלא ללמד את הלמודים הקדושים למודי התורה לאט לאט, וסוף כל סוף זוכים לסיים את כל התורה בלה אם רק יש רצון וכסופים חזקים וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא יתן חלקנו בתוך התורה הקדושה, ונזכה לשמע תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה'ת.

איך אני יכול לצאת מכל החובות שיש לי למרות מגבלותי הפיזית?

שאלה:

מאת יעקב: ערב טוב לכבוד הרב.

אני מגבל פיזית ויש ברגלי פצע שלא נסגר ומתרפא כבר שנה וחצי. איך אני יכול לצאת מכל החובות שיש לי כולל הוצאה לפעל למרות מגבלותי הפיזית? אגא כבוד הרב, עזר לי כי קשה לי מאד! תודה וכל טוב.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה על רגלך הפצועה וכו', וטוב מאד שתלך אל רופא ממחה גדול, והקדוש-ברוך-הוא יעזר שהמלאך רפאל יעמד על ימינו ותמשך עליך רפואה שלמה לגמרי.

בענין החובות וכו', ידוע שרבנו ז"ל הזהירנו על דבר זה מאד מאד, ואמר (שיחות הר"ן סימן קכ"ב) שאם לא היה ממתין בבטחון לישועת השם כבר היה איש נוסע ומטלטל כמו כל הנוסעים ומטלטלים עצמם בשביל הפרנסה כנהוג עכשו. והכונה כי אמר זאת לענין הנהגת הבית בפרנסה ומלבושים ושאר צרכי הבית שעל פי רב חסר לאדם הרבה. כגון, לזה חסר מלבוש פשוט, ויש שחסר להם מלבושים חשובים או דירה וכו', שצריכין להמתין לישועת השם ולבלי לדחק את השעה (ערוכין י"ג:) למלאות החסרון תכף ומיד. רק צריכין להמתין עד ירחם השם; ולא להכניס בהלואות וכו' וכו', ולצערנו הרב רב בני האדם לא מקימים דבר זה, אלא קופצים בחובות ואחר כך נהרסים לגמרי וכו'.

העקר לחזור בתשובה שלמה אליו יתברך, ולבקש ולהתחנן ממנו יתברך מדי יום ביומו זמן וזמנים שיחוס וירחם עליו ויוציאו מכל החובות וכו', כי באמת אמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ק"ב) ש'עברה שענשה של עברה ההיא שיהא בעל חוב תמיד, ואפלו יעשה כל טעדיקי ופעלות דאפשר לא יועיל כלל ויהיה בעל חוב תמיד. ולפעמים גורם העברה שמפיל גם אחרים להיותם בעלי חובות. ולזה יש עת שנעשו כמה בעלי חובות בעולם, זהו מחמת העברה הזאת שנתגברה בעולם חס ושלום.

[והעברה הזאת רחמנא לישזבן היא הוצאת זרע לבטלה, שמי

שנכשל בחטא המגנה הזה ומוציא זרעו לבטלה, הוא נופל לקטנות המחין וכו', וחי בצמצום הדעת והשכל, עד שלא רואה עצמה אחרת רק להלוות כספים, והוא מכניס בפח עוד אנשים שנעשים בעלי חובות בשבילו, כי החטא המגנה הזה של הוצאת זרע לבטלה מטמטם את הדעת ומעקם את הלב, ומכניס בו ספקות ובלבולים וכו', והוא נעשה מתסכל לגמרי וכו', וככל שמלוה יותר כספים, יותר הוא נכנס בקטנות המחין ובתסכול וביאוש גדול מאד].

ועצה על זה, לשוב בתשובה בכלליות ולהתחנן לפני השם יתברך להצילו מעברה זו, ולהתחרט בכלליות על עברה זו. ועת לשוב על זה הוא כשהוא במחין דגדלות, אזי טוב להתחרט ולבקש מאת הבורא יתברך שמו על זה ולשוב בתשובה, כי מחין דקטנות הוא בחינת בעל חוב. כי אמרו חכמינו הקדושים (קדושין מ"ט:): "עשרה קבין שנה ירדו לעולם, תשעה נטלו עבדים". שנה הוא בחינת מחין דקטנות, עבדים הוא בחינת (משלי כ"ב ז') "עבד לזה לאיש מלוה". ולפי זה כשהוא במחין דגדלות אזי העת לשוב על החטא המגנה הזה ולבטל את הענש של בעל חוב שהוא בחינת מחין דקטנות; כי באמת אתה צריך לדעת שמי שמלוה כספים והוא בעל חוב לכל אדם, זה בעצמו ענש גדול מאד, ולכן צריכים לבקש הרבה את הקדוש-ברוך-הוא שיזכה להגיע לגדלות המחין, ואז כשיש לו גדלות המחין, שיתפלל להקדוש-ברוך-הוא שיוציא אותו מהפח הזה. והלואי שתזכה לומר בכל יום את התפלה הזו, וזה יועיל לך מאד מאד:

רבוננו של עולם! חוס וחס עלי ותוציאני מהקטנות והדחקות שגרמתי לעצמי על ידי חטאי המרבים שחטאתי עויתי ופשעתי לפניך, ובפרט בחטא המגנה של הוצאת זרע לבטלה, שהוא חטא חמור מאד, עד שחכמינו הקדושים אמרו כל המוציא זרעו לבטלה חיב מיתה. מה אמר מה אדבר מה אצטדק, האלהים מצא את עוונתי, ומפני החטא המגנה הזה נתעבר דמי בי, ונתבלבלה דעתי, ונתעקם לבבי בקשיות וספקות עליך, עד

שנפלת בקטנות המחין, שאבדתי את שכלי לגמרי, ונעשיתי עבד ליצרי הרע, עד שהוא מושל בי, ונתקים אצלי "עבד פי ימלוך ונבל פי ישבע לחם", שעל ידי זה נפלתי בעניות גדולה מאד, עד כדי כך שאני מכרח ללוות כסף לקנות לחם, וכל כך נפלתי בעיני עצמי ביאוש עמוק מאד, עד שאני לא רואה שום דרך איך יוצאים מזה.

אנא רבוננו של עולם חמל על נפש אמללה כמוני, ותוציאני מקטנות המחין ואזכה להגיע לגדלות המחין, באפן שאהיה חזק להתפלל אליך תמיד, ולהתחנן ולבקש על נפשי, עד שאזכה לצאת מהקטנות ולכוא אל הגדלות, ואתה הודעתני על ידי ראש צדיקיה שאין שום יאוש בעולם כלל, אפלו שאדם כבר עבר על כל העוונות בכלליות, ובפרטיות על העוון החמור הזה של הוצאת זרע לבטלה - גם כן מועילה תשובה, על ידי שאתחרט על מעשי המגנים שעשיתי עד עכשו, ואזכה לקבל עלי קבלה חזקה לא לחזור אל העוון החמור הזה, וגלית לנו אשר עקר התשובה שמהיום והלאה לא להמשיך בזהמת החטא המגנה הזה.

אנא ממך רבוננו של עולם, חוס וחמל עלי שאזכה להיות חזק בדעתי לא לחזור אל העוון החמור הזה, ואזכה לתקן את מה שקלקלתי, עד שאצא לגמרי מהחובות, ויקים בי מקרא שכתוב ב'צלו ח'מדותי ו'שבתתי ופריו מתוק לחפי, ומעתה אזכה להחדיר בעצמי אמונתך הפשוטה שאתה מלא כל הארץ כבודו, ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ולא אסיח דעת ממך פרגע, ואזכה להפלל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תא.

**הָרַב כָּתַב שְׂתַאֲוֹת נְאוּף הִיא טְרוּף הַדַּעַת.
הָאֵם זֶה לֹא דָבַר טְבָעִי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת רוֹבֵי: לְכַבּוֹד הָרַב שְׁלוֹם.
הָרַב כּוֹתֵב שְׁלֵהֶסְתַּכַּל עַל כָּל אִשָּׁה בְּרַחוּב זֶה טְרוּף הַדַּעַת.
נִתֵּן לְהַבִּין מִזֶּה שְׂתַשְׁעִים וְתַשְׁעָה אַחוּזִים מִהֶעוֹלָם הֵם בְּעַלֵּי
טְרוּף הַדַּעַת. אוֹלֵי זֶה דָּבַר טְבָעִי?

תְּשׁוּבָה:

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מַקָּץ, כ"ג כִּסְלוֹ ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל רוֹבֵי נְרוֹ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ! זֶה חֲלִי אוֹבְסִסְיָה שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהִסְתַּכַּל
עַל כָּל אִשָּׁה שְׁעוֹבֶרֶת עַל הָרַחוּב, וְאוֹבְסִסְיָה זוֹ הַתְּקַפָּה טוֹרְדֵנִית
שְׂתוֹקֶפֶת אֶת הָאָדָם לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים שְׁלִילִיִּים וְכוּ', וּפְשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ
מִי שְׂמִסְתַּכַּל עַל כָּל אִשָּׁה שְׁעוֹבֶרֶת עַל הָרַחוּב נִכְנָס בּוֹ טְרוּף הַדַּעַת
וְכוּ', וְעַל זֶה נֶאֱמַר (דְּבָרִים כ"ח ל"ד) "וְהָיִיתָ מְשָׁעָה מִמֶּרְאֵה עֵינֶיךָ אֲשֶׁר
תִּרְאֶה", כִּי מִי שֶׁלֹּא שׁוֹמֵר עַל הָעֵינַיִם שְׁלוֹ נַעֲשֶׂה מְשָׁעָה מִמֶּשׁ פְּשׁוּטוֹ
כְּמִשְׁמָעוֹ.

וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהֲר"ן חֶלֶק א' סִימָן ל"ו) שְׂרַב הַמְשָׁעִים
מִשְׂתַּגְּעִים רַק מִחֲמַת תַּאֲוֹת נְאוּף, וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הִזְהִירָנוּ עַל
דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, וְאָמְרוּ (סִנְהֶדְרִין מ"ה) אֵין יֵצֵר הָרַע שׁוֹלֵט אֲלֵא בְּמָה
שְׁעִינִי רֹאוֹת, וְאָמְרוּ (ירוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת פָּרָק א' הֶלְכָה ה') לֵיבָא וְעִינָא תַרִּי
סְרוּרֵי דְחֻטָּאָה. אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: אֵי יְהִיבִית לִי לֵיבָא וְעִינָא
אֲנָא יָדַע דָּאֵת לִי; כִּי צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשׁוֹמֵר עַל הָעֵינַיִם לֹא לְהִסְתַּכַּל
בְּרֵאיוֹת אֲסוּרוֹת שְׁזֶה מְשָׁעָה אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי.

ואמר החכם "אין חוצץ בפני התאנה כעצימת העינים", ואמר "אין לך אבר באברי האדם שיגרום לו מכשול כמו העינים"; ולכן אדם צריך מאד מאד לשמר על עיניו, שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר"ן חלק א' סימן רמ"ב) שזה אריך אנפין דטמאה, איפה שהוא רק מסתובב הוא מסתפל על נשים, שעל ידי זה הוא בא לחמום שזה מביא אותו לידי הוצאת זרע לבטלה. ולכן בהחלט מי שנכנס בשגעון הזה להסתפל על כל אשה שעוברת על הרחוב, זו פשוט אובססיה והתקפה טורדנית שתוקפת את האדם לדבר זה.

ואני חושב בדיוק אחרת - שתשעים וחמשה אחוז אנשים עסוקים בדאגותיהם וכו' ובענייניהם וכו', ורק חמשה אחוז אנשים פשוט משגעים ומטרפים על דבר זה וכו', וזה בא משעמום, כמאמרם ז"ל (כתובות נט.) הבטילה מביאה לידי שעמום (שגעון) ולידי זמה, כי מי שעסוק בלמוד התורה הקדושה וכו' או בפרנסה וכו', או שעוסק במלאכתו וכו', הוא לא הולך להסתפל על כל אשה שעוברת על הרחוב בצורה של טרוף הדעת והשכל.

מה טוב ומה נעים למי שנפל במחלה זו שצריך להסתפל על כל אשה שעוברת על הרחוב, שיאמר כמה פעמים ביום את התפלה הזאת, ואז ושב ורפא לו, ויבוא אל השכל והדעת, ולא יהיה בשגעון ובאובססיה הזו של להסתפל על כל אשה שעוברת על הרחוב:

רבנו של עולם! חוס וחמל עלי ותן לי דעת ושכל ובינה לדעת ולהבין ולהפיר אותה, ולידע שאתה נמצא ואין בלעדיך נמצא, ואתה צופה ומביט עלי תמיד, ואזכה לשמר על עיני, ולא אפשל בשום ראיות אסורות המטמטמות את המוח והדעת, ומעקמים את הלב בעקמומיות, ומכניסים באדם ספקות באמונה. אנא חוס וחמל עלי וזכני שאזכה תמיד להסתפל רק עליך עד שאבין ואשכיל בעיני שכלי באפן ברור בידיעה ברורה, איך שאתה מחיה ומנהיג ומקיים את כל הבריאה בלה, כי הרי הכל רק לבוש לגבי האין סוף ברוף הוא, ועל ידי זה אזכה לטהר את

עיני, שתמיד אסתכל רק על השכל שבכל דבר, הינו האלקות הממחיה את הדבר הזה.

ועל ידי זה אֶזְכֶּה לְשִׁמִּירַת עֵינַיִם, לְשִׁמֵּר מִלְּהִסְתַּכֵּל בְּכָל מִינֵי תוֹעֵבוֹת שֵׁישׁ עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם, שְׁמַרְנִי אֵל כִּי חֲסִיתִי בָךְ, וְהִצִּילְנִי מֵעַתָּה לְעֹזֵב אֶת דְּרָכֵי הָרָעָה שֶׁהִרְגַּלְתִּי אֶת עַצְמִי מִנְּעוּרַי לְהִסְתַּכֵּל עַל כָּל אִשָּׁה שְׁעוֹבֶרֶת עַל הָרְחוּב, עַד שֶׁנַּעֲשִׂיתִי מִשְׁגֵּעַ מִזֶּה, חוּס וְחָמַל עָלַי וְתֵן לִי דַעַת וְשִׁכָּל לְהִפְיֵר אוֹתָךְ בְּאִפְּן שְׂאֵזְכָּה לְצַאת מִהִרְגָּל הָרָע הַזֶּה, וְאֶזְכָּה לְהַפְלִל בָּךְ לְגַמְרִי, עַד שֶׁלֹּא יִהְיֶה לְפָנַי מְרָאָה עֵינֵי רַק אֲמַתַּת מְצִיאֹתָךְ תִּתְבָּרֵךְ, וְלֹא אֶתְאַוֶּה לְשׁוּם דָּבָר גַּשְׁמִי מִהֶבְלֵי הָעוֹלָם הַזֶּה.

מֵלֵא רַחֲמִים טוֹב לְכֹל, טוֹב וּמְטִיב, טוֹב וּמְטִיב לְרַעִים וְלְטוֹבִים, טוֹב בְּאֲמַת תְּמִיד, הַטוֹב כִּי לֹא כְּלוּ רַחֲמֶיךָ וְהִמְרַחֵם כִּי לֹא תִמּוּ חֲסְדֶיךָ, רַחֵם עָלֵינוּ בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים וְהִצִּילְנוּ מֵרַע עֵין מְכַל הַבְּחִינּוֹת. הֵן שֶׁלֹּא יִהְיֶה לָנוּ שׁוּם עֵין רָעָה כָּלֵל, הֵן שֶׁלֹּא יִשְׁלַט בָּנוּ שׁוּם עֵין רָעָה מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם נִבְרָא שְׁבַעֲוֹלָם. וְתִבְטֵט עָלַי בְּעֵינֶךָ הַטוֹב בְּעֵינָא חֲדָא דְרַחֲמֵי וְתִמְשִׁיךְ וְתִשְׁפִּיעַ עָלַי טוֹב עֵין. וְתִשְׁמַרְנִי וְתִצִּילְנִי שֶׁלֹּא יִהְיֶה עֵינִי רָעָה כָּלֵל בְּגִדְלַת חֲבָרִי וּבְגִדְלַת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ. וְתִצִּילְנִי מִפְּגָם הָרְאוֹת וְתִשְׁמַרְנִי תְּמִיד שֶׁלֹּא אֶסְתַּכֵּל בְּשׁוּם דָּבָר הַמְבִיא לְיָדֵי הַהוֹרִים חֵס וְשָׁלוֹם. וְלֹא בְשׁוּם דָּבָר הַפּוֹגֵם אֶת הָעֵינַיִם. הַעֲבֵר עֵינֵי מְרָאוֹת שְׂוֹא בְּדָרְכְךָ חַיִּנִי. הִצִּילְנִי מֵעֵין נוֹאֲפָת. שְׁמֶרָה נִפְשִׁי וְהִצִּילְנִי אֵל אֲבוֹשׁ כִּי חֲסִיתִי בָךְ. וְכֹל מֵה שְׁחָטָאתִי עֲוִיתִי וּפְשַׁעֲתִי לְפָנֶיךָ וּפְגַמְתִּי בְּעֵינֵי בְשׁוֹגֵג וּבְמִזִּיד בְּאִנּוּס וּבְרָצוֹן, וְהָרַע בְּעֵינֶיךָ עֲשִׂיתִי מִנְּעוּרַי עַד הַיּוֹם הַזֶּה, עַל הַכֹּל תִּמְחַל וְתִכְפֹּר וְתִסְלַח לִי, אֱלוֹהֵי סְלִיחוֹת חֲנוּן הַמְרַבֵּה לְסִלַּח. וְתִזְכְּנִי מֵעַתָּה לְהִיּוֹת טוֹב עֵין בְּכָל הַבְּחִינּוֹת בְּקִדְשָׁה וּבִטְהָרָה גְּדוּלָה כְּרָצוֹנְךָ הַטוֹב בְּאֲמַת.

וְתִצִּילְנוּ שֶׁלֹּא יִשְׁלַט בָּנוּ שׁוּם עֵין רָעָה מִשׁוּם רַע עֵין שְׁבַעֲוֹלָם. וְלֹא יִזִּיק לָנוּ עֵינָם הָרָעָה כָּלֵל. הֵן בְּגַשְׁמִיּוֹת הֵן

ברוחניות. בגוף ונפש וממון. ותשמר צאתנו ובואנו לחיים טובים ולשלום מעתה ועד עולם. כי אין לנו על מי להשען כי אם עליך לבד אבינו שבשמים. כי אשרינו עתה סבבנו עיניהם ישיתו לנטות בארץ. צרי ילטש עיניו לי. אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: כי אליך אלהים יהוה עיני בכה חסיתי אל תער נפשי. עיני תמיד אל יהוה כי הוא יוציא מרשת רגלי. אליך נשאתי את עיני הישבי בשמים. הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם כעיני שפחה אל יד גברתה פן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו. חננו יהוה חננו כי רב שבענו בוז.

זכני מעתה לישוב הדעת אמתי, עד שאזכה לזכר בעלמא דאתי, שיכוא היום שאצטרך לעזב את זה העולם, ואיך אבוא לפניך אז, ולכן פתח לבי ודעתי באפן שאזכה מעתה רק להשתוקק לראות את אלהותך המחיה ומנהוה ומקיים את כל הבריאה בלה, ועל ידי זה אזכה לקדש את עיני, עד שתמיד אזכה לראות את שמותיך הקדושים לפני עיני, ואזכה לקיים בשלמות שוייתי יהוה לנגדי תמיד, ועל ידי זה יפל עלי יראה גדולה לרעד ולפחד ממך, והיראה יביא אותי לאהבה גדולה לאהב אותך, עד שאזכה להכליל בך מעתה ועד עולם, אמן סלה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תב.

**יש לי כעס פנימי על אבי ואני לא מכבדת אותו כראוי.
איך אפשר לתקן את זה?**

שאלה:

מאת נטלי: שלום וברכה לכבוד הרב.

אני רוצה לשתף אותך במשהו שגורם לי להרגיש שאני כל כך רעה וכפויית טובה: אני ובעלי גרים בבית הורי ולא משלמים כלום עבור זה. אנחנו רוצים לשלם, אבל אבי לא מוכן לשמע על כך שנשלם, אפילו לא סכום קטן. ואלו אני, מצדי, מתנהגת לאבא שלי בצורה לא מכבדת אף על פי שהוא אבא כל כך טוב ורחמן שקל חייו עושה הכל למעני ולמען המשפחה וחר על כל דבר עבורנו.

עד היום הוא עושה ודואג לנו בלי הפסקה, ולמרות זאת משום מה אני לא מצליחה לכבד את אבי כמו שצריך ואפילו לא קרוב לזה. יש בי מעין כעס פנימי עליו שלא ברור מאיפה הוא מגיע, ואני חוששת שזה נובע מכך שלאחרונה הורי לא מתקשרים ויש ביניהם הרבה מחלוקות, ואפילו מחלוקות כבר אין מרב שאין ביניהם תקשורת. ובגלל שאני מרחמת על אמא שלי יותר, הגעתי למצב של כעס פנימי כלפי אבא שלא באמת מגיע לו.

בכל פעם אני מבקשת מהשם שיעזר לי להתנהג לאבי כראוי לו, לכבד אותו ולדאג לו ועדין משהו עוצר אותי. זה מעציב אותי ומעסיק אותי המון. מה אפשר לעשות כדי לשנות את היחס כלפיו? בבקשה תתפלל עלי שאצליח ותן לי עצה שתעזור לי בנושא. תודה רבה ושבוע מברך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל נטלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שאבא ואמא תמיד רוצים את הטוב של הילדים, והילדים צריכים שיהיה להם הכרת הטוב לגבי ההורים, ולכבד אותם עם כל הכבוד שרק יכולים, כי כך אמרו חכמינו

הַקְדוּשִׁים (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה פְּרָשָׁה כ"ו) כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ שֶׁל הַקְדוּשָׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא, וְאִין הַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּקֵשׁ מֵהָאָדָם רַק שְׂיִכְבֵּד אָב
 וְאָם; וְאָמְרוּ (פְּסִיקְתָּא רַבְתִּי) חֲמוּרָה שְׁבַח־מִוֵּרוֹת - כְּבֵד אֶת אָבִיךָ וְאֶת
 אִמְךָ; וְאָמְרוּ (קִידוּשִׁין ל): שְׁלֹשָׁה שְׁתַּפִּין הֵן בְּאָדָם - הַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְאָבִיו וְאִמּוֹ. בְּזִמְן שְׂאָדָם מְכַבֵּד אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ, אָמַר הַקְדוּשָׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מַעֲלָה אֲנִי עֲלֵיהֶם כְּאִלוֹ דְרַתִּי בִּינֵיהֶם וְכַבְדוּנִי; רוֹאִים מְזַה
 שְׂאָם מְכַבְּדִים אֶת אָבָא וְאִמָּא בְּזַה מְכַבְּדִים אֶת הַקְדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וּבִפְרָט אֲצַלְכֶם שְׁהַהוּרִים מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם וְנוֹתְנִים לְכֶם דִּירָה לְגוּר
 בְּחַנְּסָם, אַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְכַבֵּד אֶת הַהוּרִים וְלִהְפִיר טוֹבָה לָהֶם.

יְלָדִים אֲסוּר לָהֶם לְהִתְעַרֵב בְּעֶסֶק הַהוּרִים וְכוּ', וְאִם הֵם לֹא
 מִתְקַשְּׂרִים אֶחָד עִם הַשְּׁנֵי וְכוּ', אָמַת זֶה כּוֹאֵב, אָבֵל יְלָדִים אֲסוּר לָהֶם
 לְהִתְעַרֵב בְּעֶסֶק הַהוּרִים, וּמְכַל שְׂכַן שְׁלֹא יִכְנַס בְּלֵב שְׁנֵאָה כְּלַפִּי אֶחָד
 מֵהֶם וְכוּ', וְכָלֵל זֶה צְרִיכִים לְזַכֵּר - אִיךָ שְׁמַתְנֶהֱגִים עִם הוּרִים, יִהְיוּ
 בְּטוּחִים שְׂכָךְ הַיְלָדִים יִחְזִירוּ לָהֶם כְּפֹל כְּפֹלִים. יְלָדִים לֹא שְׂמִים לֵב
 שְׁהֵם מִתְחַצְּפִים נֶגְדַּ הַהוּרִים, אוֹ שׁוֹנְאִים אֶת הַהוּרִים, וְהֵם יִקְבְּלוּ אֶת
 זֶה חֲזוּרָה כְּפֹל כְּפֹלִים מִיְלֻדֵיהֶם.

וְלִכֵּן אֲסוּר לִיְלָדִים לְהִתְעַרֵב בְּמַעֲשֵׂה הַהוּרִים כְּלָל, אִם יְכוּלִים
 לְדַבֵּר בְּצוּרָה יְפָה וּבְדַרְךָ אַרְץ לְהַשְׁלִים בִּינֵיהֶם - מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים,
 אָבֵל לֹא לְהִיּוֹת כְּעֵס עֲלֵיהֶם חֵס וְשְׁלוֹם, וּבִפְרָט בְּשַׁעָה שְׁעוֹשִׂים כָּל
 כָּךְ הַרְבֵּה טוֹבוֹת לִיְלָדִים, וְלִכֵּן לֹא כְּדָאֵי שְׁהַיְלָדִים יִתְעַרְבוּ בְּמַעֲשֵׂה
 הוּרֵיהֶם.

הַמֵּאֲחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תג.

חז"ל אמרו שהקדוש ברוך הוא לא סולח על זמה. אם כן, מה הטעם לחזור בתשובה?

שאלה:

מאת רובי: לכבוד הרב שלום.
קראתי שהרב מצטט את דברי חז"ל - שהקדוש-ברוך-הוא לא סולח על זנות וזמה. אם כן, לכאורה איזו סבה יש לחזור בתשובה על זה, שהרי הקדוש-ברוך-הוא מפילא לא סולח על זנות וזמה, ויעניש?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל ראובן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

בודאי כך הוא מה שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה כ"ו סימן ה') על הכל הקדוש-ברוך-הוא מאריך אפו חוץ מן הזנות; ואמרו (במדבר רבה פרשה ט' סימן ז') אמר הקדוש-ברוך-הוא על הכל אני כובש, ועל הזמה אני כועס; ואמרו (תנחומא בראשית) על הכל הקדוש-ברוך-הוא מותר, חוץ מן הזמה והזנות.

עם כל זאת אמרו חכמינו הקדושים שעל הכל יכולים לחזור בתשובה, כמאמרם ז"ל (ילקוט הושע רמז תקל"ב) "שובה ישראל עד הוי"ה אלוקיך" - אדם עומד ומתרחק ומגדף בשוק והקדוש-ברוך-הוא אומר לו עשה תשובה ביני לבינה ואני מקבלך; היש עוד עוון כל כך חמור שאדם מתרחק ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש-ברוך-הוא בא תחזור בתשובה ואני מוחל לך. וכן אמרו (מדרש תהלים מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבירו, הקדוש-ברוך-הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים קי"ט). ידו

של הקדוש-ברוך-הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין.

וזה הנסיון של האדם שצריך לשמע שאין לו כבר שום תשובה על העוון שעשה וכו', ואם אף על פי כן הוא דוחק את עצמו לחזור אל הקדוש-ברוך-הוא בכל מחיר אפלו שאומרים לו שאבד את העולם הבא וכו' וכו' - זה הנסיון שלו, כי אז אם אדם מתעקש בכל מחיר לחזור בתשובה שלמה אפלו שלא רוצים אותו מלמעלה, אז ושב הקדוש-ברוך-הוא ומוחל לו, כי אין לך דבר שלא מועילה על זה תשובה, וכל זמן שאדם חי הוא יכול לתקן את הכל, ובלבד שיעזב את הזבל והלכלוך והזהמה שעשה עד עכשו, כי עקר התשובה היא חרטה על העבר וקבלה על העתיד. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן מט) ודע שעקר התשובה השלמה היא כשאדם עובר באלו המקומות ממש שהיה מקדם התשובה, כל אחד לפי מה שעבר עליו בימים הקודמים, וכשעובר באלו המקומות והענינים שהיה מתחלה ממש, ועכשו פונה ערף מהם, וכופה יצרו לבלי לעשות עוד מה שעשה - זהו עקר התשובה השלמה, ורק זה נקרא תשובה.

וזה הטעות שהיתה לירבעם בן נבט שהקדוש-ברוך-הוא אמר לו לחזור בתשובה, ושאל מי בראש וכו', וכששמע שהוא לא יהיה בראש אזי לא רצה לחזור בתשובה ונעשה אתו מה שנעשה וכו' וכו', כמאמרם ז"ל (סנהדרין ק"ב). אמר רבי אבא: אחר שתפשו הקדוש-ברוך-הוא לירבעם בבגדו ואמר לו חזור בך ואני ואתה וכן ישי נטיל בגן עדן, אמר לו: מי בראש? אמר לו הקדוש-ברוך-הוא: בן ישי בראש. על זה אמר: אי הכי לא בעינא; עין שם. ואם היה מתעקש שבכל מחיר הוא רוצה לחזור בתשובה בודאי היו מקבלים אותו, וזה הבחירה והנסיון שאדם צריך לשמע שאין לו תשובה וכו', ואף על פי כן הוא לא מתאש וחוזר בתשובה ודוחק את עצמו בפנים אליו יתברך, אזי מיד הוא מקבלו.

הקדוש-ברוך-הוא יעזור שתמיד נחזור בתשובה שלמה על כל מחשבה ודבור ומעשה שלנו שהם נגד רצון הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תד.

**אנחנו עוסקים בקרוב במושב בו אנו גרים.
האם כדאי לנו לבנות בית ולהשאר כאן?**

שאלה:

מאת שירלי: לכבוד מוהרא"ש שליט"א.
אנחנו מתפללים עבורכם שתהיה לכם רפואה שלמה ושהרבנית תשוב לאיתנה במהרה.
אנחנו הורים לשבעה ילדים, גרים במושב בדרום, ושנינו משתדלים לקרב אנשים להשם יתברך ולדרך רבנו הקדוש - אני בלנית ומדריכת כלות, ובעלי מוסר שעור בכולל ערב לגברים נשואים בהלכה, מוסר וספרי רבנו.
אנחנו גרים עם חמותי שתחיה, ובגלל בעיה משפחתית אנחנו צריכים לעזב את הבית. יש לי צער שאנחנו צריכים לעזב את המושב בגלל מה שאנו עושים כאן מבחינה רוחנית. אני רוצה ומתפללת לבית משלנו, ואני רוצה לדעת מה כדאי לנו לעשות: האם לעזב את המושב או לבנות יחידה במושב בשטח של חמותי?

ברשותכם, יש לי עוד שאלה: יש לנו חובות, ובעלי רוצה לצאת לעבד. הוא לומד בכולל עד השעה 13:00 ובערב מוסר שעור בכולל בנוסף הוא אחרי ניתוח בעמוד השדרה. אני רוצה שהוא ימשיך ללמוד ומוכנה לצאת לעבד גם בבקר. בבקשה יורה לנו הצדיק מה לעשות, תזכו למצוות.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל שירלי תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

אין לתאר ואין לשער את זכותכם בשמים שאתם עוסקים לקרב נפשות אל הקדוש-ברוך-הוא, עד כדי כך שכתוב בזהר (תרומה קכ"ח:) תא חזי כל מאן דאחיד בידא דחייבא, ואשתדל ביה למישבק ארחא בישא, איהו אסתלק בתלת סלוקין מה דלא אסתלק הכי בר נש אחרא, גרים לאכפאי סטרא אחרא, וגרים דאסתלק קודשא בריך הוא ביקריה, וגרים לקיימא כל עלמא בקיומיה לעילא ותתא, ועל האי בר נש כתיב (מלאכי ב') "בריתי היתה אתו החיים והשלום". וזכי למחמי בנין לבנוי, וזכי בהאי עלמא וזכי לעלמא דאתי, כל מארי דינין לא יכלין למידן ליה בהאי עלמא ובעלמא דאתי, עאל בתריסר תרעי ולית מאן דימחי בידיה. ועל דא כתיב (תהלים קי"ב) "גבור בארץ יהיה זרעו זרעו דור ישרים יברך הון ועשר בביתו וצדקתו עמדת לעד זרח בחשך אור לישרים" וגו' [בא וראה, כל מי שאוחז בידיהם של החיבים, ומשתדל שיעזבו את דרכיהם הרעות וכו', עולה במעלות הקדשה למקום שאף אחד לא יכול לעלות שמה וכו', והוא גורם להכניע את הסטרא אחרא, והוא גורם שיתיקר שמו של מלך המלכים הקדוש ברוך הוא, וגורם שבזכותו כל העולמות יש להם קיום, וזוכה לראות בנים לבניו, וזוכה לכל טוב אמתי ונצחי בזה העולם ובעולם הבא, וכל הבעלי דינים לא יכולים לדון אותו לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, ונכנס בשלושה עשר שערים של רחמים למעלה בשמים, ואין מי שימחה בו].

ולכן אסור לכם לעזב את המושבה הזו איפה שאתם גרים, ואדרבה, תבנו בית משלכם על השטח שאתם מקבלים, ואל תצאו משמה, כי אין לתאר ואין לשער את גדל הזכות של אדם שמקרב רחוקים אל הקדוש-ברוך-הוא, וחכמינו הקדושים אמרו (במדבר רבה

פְּרָשָׁה י"ד סימן י') מְלַמֵּד שֶׁהִיא אֲבָרָהּם מְגִיר אֶת הָאֲנָשִׁים וְשָׂרָה מְגִירָת אֶת הַנָּשִׁים, וְאֵת זֶה אֶת וּבַעֲלָךְ עוֹשִׂים, וְלִכֵּן אֲסוּר לָכֶם בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן לְעֹזֵב אֶת הַמָּקוֹם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְשִׁיךְ רַפּוּאָה שְׁלֵמָה לְבַעֲלָךְ, וְיַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו וְאֲסוּר לָךְ לְהִתְעַרֵּב, כִּי אִם הוּא רוֹצֵה לְלַכֵּת לְעַבֵּד זֶה זְכוּתוֹ, וְכִשֶׁהֲתַחַתֵּן חֲתָם בְּכַתְּבָה שֶׁהוּא יִהְיֶה הַמְּפָרְנֵס וְכוּ', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּכַתְּבָה "וְאָנָּה אֶפְלַח וְאֹקִיר וְאִיזוֹן וְאֶפְרַנֵּס יִתִּיכִי כִּהְלָכוֹת גּוֹבְרִין יְהוּדָאִין פְּלַחִין וּמֹקְרִין וְזִנִּין וּמְפָרְנֵסִין לְנִשְׂיָהוֹן בְּקוֹשְׁטָא".

אַתֶּם שְׂנִיכֵם צְרִיכִים לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֲלֻקְכֶם עַל אֲשֶׁר אַתֶּם מְקַרְבִּים יְהוּדִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂזֵה כָּל כֶּף חָשׁוּב בְּשָׁמַיִם, וְלִכֵּן רְאוּי לָכֶם לְרַקֵּד בְּכָל יוֹם מֵרֵב שְׂמִחָה, וְיִתֵּן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁתִּשְׂאוּ חֵן בְּעֵינָי כָּל רוֹאֵיכֶם, וְשִׁדְּבְרֵיכֶם יִתְקַבְּלוּ לְרַחֲמִים וְלְרַצוֹן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

ה' תה.

**יֵשׁ לִי רְצוֹנוֹת עֲזִים לְחֹזֵר לְמָקוֹם עֲבוּדָתִי הַקּוֹדֵם.
הֲאֵם זֶה הַדְּבָר הַנֶּכּוֹן עֲבוּרִי?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת לָאָה: לְכַבֹּד קִדְשֵׁי הַצְּדִיקָה, שְׁלוֹם וּבְרָכָה!
יְהִי רְצוֹן שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַח רַפּוּאָה שְׁלֵמָה לָכֶם וְלְרַבְּנֵי הַצְּדִיקָה, וְיִתְזַכְּוּ לְרַב שָׁנִים טוֹבוֹת מִתּוֹךְ רַב נַחַת וּבְרִיאוֹת, אָמֵן.

בְּרַצוֹנִי לְהִתְיַעַץ עִם הַצְּדִיק וּלְקַבֵּל אֶת בְּרַכְתּוֹ: לִפְנֵי חֲצֵי שָׁנָה בְּעֶרְךָ עֲבַדְתִּי בְּמָקוֹם שֶׁמֵּאֵד נִהְיֵיתִי בוֹ, הִתְחַבְּרְתִּי מְאֹד לְרַעִיוֹן הַחֲנוּכֵי שֶׁל הַמָּקוֹם, לְעַבֹּדָה עֲצֻמָּה וּלְנִפְשׁוֹת הַפּוֹעֵלוֹת.

באותה תקופה היו המון קש"ים, אף עם כל הקש"ים היתה תחושת ספוק גדולה, חדות עשייה ושמחה. המקום החנוכי הזה כפוף למשרד החנוך, ומשמים הסתובב שהמפקחת הוציאה אותי משם וסרבה לשבץ אותי שם לשנה הנוכחית, ושבצה אותי במקום אחר.

הצוות החנוכי של המקום וההורים מאד רצו שאשא, אף לצערי כח המערכת חזק והדבר נבצר ממני. כיום אני עובדת במקום שאני לא מרגישה את חדות העשייה ואת השמחה שהיתה לי במקום הקודם, וכל כך הייתי רוצה לשוב למקום הקודם. החבור לדרך החנוכית והשמחה שהיתה לי שם היו גדולים מאד, ויש לי רצונות וכסופים גדולים לחזר, מה גם שכל הצוות שם וההורים מאד רוצים שאחזר.

אני יודעת שלב מלכים ושרים ביד השם ואני רוצה להאמין שבכח תפלה אזכה לשוב, אף ברצוני לשאל את הצדיק האם זה הדבר שאני צריכה לעשות ולקבל גם את ברכת הצדיק הקדושה שאזכה להצליח ולחזר למחוז חפצי בשמחה ובשלום.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל לאה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה לדעת שמה שתפלה פועלת שום דבר בעולם לא פועל, כי כח התפלה זה כח רוחני למעלה מהשגתנו וכו', ופועל נפלאות אם מתעקשים בתפלה וכו', וכבר אמר מוהר"ת ז"ל שעל תפלה נאמר (איוב כ"ח ז) "נתיב לא ידעו עיט ולא שזפתו עין איה", שאדם לא יכול לתאר לאיפה הולכות תפלותיו, כי זה נתיב לא ידעו עיט וכו', איה איפה התפלות שלו הולכות למעלה למעלה, כי אם

אדם הֵיךָ יודע לאיפה התפללות שלו עולות למעלה למעלה ואיך הן עושות רעש גדול בשמים, אזי לא היה מפסיק מלהתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא.

ועקר התפלה צריכים לסלק את הדעת ואת השכל לגמרי, ולהאמין שכל תפלה, כל תחנה וכל בקשה נשמעים ונתקבלים בשמים. עם כל זאת אדם צריך תמיד לזכור את הכלל הזה 'לא כל מה שרוצים מקבלים, ולא כל מה שמקבלים רוצים', ואמר חכמינו הקדושים (יומא ל"ח). בשמך יקראוך ובמקומך ישיבוך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ואין מלכות נוגעת במלכות חברתה אפלו כמלא נימא; זאת אומרת אף אחד לא יכול לגע במה ששייך לשני אם לא שהכריזו קדם בשמים.

ולכן אם הכניסו אותך עכשו במקום אחר, סימן שעכשו זה התקון שלך, ואת צריכה להתחזק ביתר שאת וביתר עז וששום דבר בעולם לא יוכל לשבר אותך, ואם הקדוש-ברוך-הוא ירצה להחזיר אותך למקומך הראשון, אז הוא כבר יסובב סבות לטובה שתחזורי לשם וכו' וכו', ולכן לא כדאי לשבר את עצמו וכו', ולהסתובב במרירות ובדפאון וכו', ולמרמר לעצמו את החיים וכו', אדרבה, צריכים תמיד לשמח עם מה שהקדוש-ברוך-הוא נותן, ולזכור מה שאמר רבי עקיבא (ברכות ס:) לעולם יהא אדם רגיל לומר כל דעביד רחמנא לטב עביד.

הקדוש-ברוך-הוא ישמח אותך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תו.

הצע לנו לטוס לשליחות חנוכית בצפון אמריקה. מה הרב חושב על כך?

שאלה:

מאת יעקב: שלום לכבוד הרב. ברשותכם, יש לי שתי שאלות: א. הצע לנו לטוס לשליחות חנוכית בעיר בצפון אמריקה. מדבר הן בתפקיד חנוכי והן באפשרות לחסר קצת כסף בשביל לקנות בית כאן בארץ. מה הרב חושב על כך? ב. אני עוסק בחנוך נערים בני 16-17 הלומדים בכתות ו"א-ו"ב. מה הדרך הנכונה בנושא התפלה בבית הספר: האם יש לחייב אותם להגיע לתפלות? האם יש להעניש את מי שלא מגיע? כיצד לעודד את מי שכן מגיע? נבקש ונשמח מאד לשמע את דעת הרב בנושא.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל יעקב נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

עכשו זה הזמן להשאיר בארץ ולא לקחת שום משנה במקום אחר בעולם וכו', וכו', כי עכשו הוא הזמן שאדם צריך לשבת בביתו ובעירו וכו', ולא ירצה לשנות מקום מגוריו בשום פנים ואופן, כי כל העולם כלו גועש ורועש וכו', ולא יודעים מאיפה תתחיל הרעה וכו'.

ולכן איפה שהוא גר כדאי לו להשאיר שמה, ובפרט בארץ ישראל, כי שם יקיים מה שאמר הנביא (יואל ג' ה') "והיה כל אשר יקרא בשם הוי"ה ימלט כי בהר ציון ובירושלם תהיה פליטה כאשר אמר הוי"ה ובשרידים אשר הוי"ה קרא".

בְּעֵינַי חֲנוּךְ נִעְרִים בְּגִיל הַזֶּה שֶׁל שֵׁשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁבַע-עֶשְׂרֵה וְכוּ',
 אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, וְאֵי אֶפְשֶׁר לְהַסְבִּיר אֶת גְּדֹל הַזְכוּת שִׁישׁ לָהּ, וְכֵן
 אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּכָא בַתְּרָא ח:) עַל הַפְּסוּק (דְּנִיאל י"ב) "וּמִצְדִּיקֵי
 הַרְבִּים כְּכֹכְבִים לְעוֹלָם וָעֶד" - אֱלוֹ מַלְמְדֵי תִינוּקוֹת; וְהַפְּרוּשׁ הַפְּשוּט
 הוּא שֶׁכֵּמוֹ שֶׁלֹּא יְכוּלִים לְסַפֵּר אֶת הַכֹּכְבִים, כִּי הֵם לֹאִין סֵפֶר, כֵּן
 אֵי אֶפְשֶׁר לְהַסְבִּיר אֶת גְּדֹל הַשֶּׁכֶר שֶׁל מַלְמְדֵי תִינוּקוֹת שֶׁמְחַדְרִים
 בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ
 שֶׁהָעָרֵב רַב לִקְחוֹ אֶת עֲצָמָם לְעַקֵּר אֶת הָאֱמוּנָה הַפְּשוּטָה מִנְעָרֵי
 וּמִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן אֲשַׁרִּי מִי שֶׁהוּא עֲכָשׁוּ מַלְמֵד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית
 רַבֵּן, וּמְחַדֵּיר בָּהֶם אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְזְכוּתוֹ גְּדוֹלָה בְּשָׁמַיִם,
 עַד שֶׁאֵין יְכוּלִין לְסַפֵּר אֶת הַזְכוּיּוֹת שֶׁלוֹ כְּמוֹ שֶׁאֵי אֶפְשֶׁר לְסַפֵּר אֶת
 הַכֹּכְבִים.

לֹא יְכוּלִים לְהַכְרִיחַ אֶת הַתְּלַמִּידִים לְשׁוֹם דְּבַר, אֲלֵא לְשַׁכְּנֵעַ
 אוֹתָם בְּדֶרֶךְ אֲהֶבָה וְשִׂמְחָה וְקְרוּב לְבָבוֹת, וְלֹא יְכוּלִים לְלַכֵּת עִם יָד
 קָשָׁה בְּשׁוֹם פְּנִים וְאֶפֶן, רַק עִם אֲהֶבָה וְקְרוּב לְבָבוֹת וְכוּ' וְכוּ'. אֲנַחְנוּ
 מוֹצֵאִים סְפּוֹר מֵה שֶׁחֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים מְסַפְּרִים (תְּעֵנִית כ"ה) רַב אֵיקָלֵעַ
 לְהֵהוּא אַתְרָא, גִּזְר תְּעֵנִיתָא וְלֹא אַתָּא מִיטְרָא. נַחֲתִית קַמִּיהָ שְׁלִיחָא
 דְּצַבּוּרָא, אָמַר "מְשִׁיב הַרוּחַ" - וְנָשַׁב זִיקָא, אָמַר "מוֹרִיד הַגֶּשֶׁם" -
 וְאַתָּא מִיטְרָא. אָמַר לִיה: מַאי עוּבְדִּיךְ? אָמַר לִיה: מִיקְרֵי דְרַדְקֵי אֲנָא,
 וּמִקְרִינָא לְבָנֵי עֲנִי כְּבָנֵי עֲתִירֵי, וְכֹל דְּלֹא אֶפְשֶׁר לִיה לֹא שְׁקָלִינָא
 מִינֵיהּ מִידֵי. וְאֵית לִי פִירָא דְכוּוְרֵי, וְכֹל מֵאֵן דְּפִשְׁעַ מְשַׁחְדִּינָא לִיה
 מִינֵיהּ וּמְסַדְרִינָן לִיה וּמְפִיִּסִינָן לִיה עַד דְּאַתִּי. רַב הַגִּיעַ לְאִיזָה
 עִיר וְהִיְתָה שָׁם בְּצֶרֶת, וְגִזְר לְהַתְּעַנּוֹת כְּדֵי שִׁירַד גֶּשֶׁם, וְלֹא יָרַד
 גֶּשֶׁם. פְּתָאוּם קָם אַחַד וְהָיָה שְׁלִיחַ צַבּוּר, וְרַק הַתְּחִיל לֹמַר "מְשִׁיב
 הַרוּחַ" - הַתְּחִילוֹ לְנָשַׁב רוּחוֹת, "מוֹרִיד הַגֶּשֶׁם" - הַתְּחִיל לְרַדֵּת גֶּשֶׁם
 עַז. שָׂאל אוֹתוֹ רַב: מַה הָעֲבוּדָה שְׁלֵךְ שְׁבוּזוֹת זֶה שֶׁהַתְּפַלְלֵת וְכִבֵּר
 הַגִּיעֵנוּ רוּחוֹת וּגְשָׁמִים? עָנָה וְאָמַר: אֲנִי מַלְמֵד תִּינוּקוֹת, וְאֲנִי מַלְמֵד
 לְכֹלָם שְׁוִים בֵּין בְּנֵי הָעֲנִיִּים וּבֵין בְּנֵי הָעֲשִׁירִים, וּמִי שֶׁאֵין לוֹ כֶּסֶף אֲנִי
 לֹא לֹקַח מִמֶּנּוּ תְּשֻׁלוֹם. וַיֵּשׁ לִי בְּרַכָּה שֶׁל דָּגִים (אֶקּוּרִיוֹם) וְכֹל יֶלֶד

שמתרשל בלמוד, אני משחד אותו עם דגים, ומפיס אותו בכל מיני פיוסים עד שהוא בא ולומד].

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תז.

**בני מתפרע פעמים רבות ואני נאלץ להכות אותו.
האם יש דרך אחרת להרגיע אותו?**

שאלה:

מאת צבי: לכבוד הצדיק מיבנאל שלום.
יש לי בן יקר וחמוד, אבל הוא מאד מפרע ומסגל לעשות דברים מסכנים ונזקים בבית בלי לחשב פעמים. הרבה פעמים הוא מכעיס אותי ואני נאלץ להכות אותו. אני לא מרצה מזה אבל אין לי בררה אחרת... האם יש דרך אחרת לפעל אצלו ולהרגיע אותו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל צבי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך ידידי היקר, אתה צריך להתחזק ביותר שאת וביתך עז לקנות לעצמך את מדת הסבלנות, ולא לאבד את עשתונותיך, כי החכם מכל אדם אמר (משלי י"ג כ"ד) "חושך שכטו שונא בנו ואהבו שחרו מוסר", ודרשו על זה חכמינו הקדושים (מדרש משלי פרשה י"ג) וכי

יש אדם ששונא בנו? אלא מתוך שאין מוכיחו על התורה והחכמה ודרך ארץ עתיד לשנאתו, אבל אם מוכיחו נעשה אוהבו, שנאמר "ואהבו שחרו מוסר". וכן הקדוש-ברוך-הוא מתוך שהוא אוהב את הצדיקים מיסורן בעולם הזה ביסורין ובשעבוד מלכיות כדי שתהא להם לכפרת עון.

ומשמע מדברי חכמינו הקדושים הקדושים שצריכים להכות את בנו כדי להוליכו על דרך הנכונה, וכן דרשו חכמינו הקדושים (סנהדרין ע:): על הפסוק (משלי ל"א א) "אשר יסרתו אמו", אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: מלמד שכפאתו אמו על העמוד ואמרה לו "מה ברי ומה בר בטני ומה בר נדרי מה ברי", הכל יודעים שאביך ירא שמים הנה עכשו יאמרו אמו גרמה לו; הרי בת שבע אמו של שלמה כפאתו על העמוד ויסרתו וכו', עם כל זאת מבאר בשלחן ערוך (יורה דעה תלמוד תורה סימן רמ"ה סעיף י"ג) לא יכה אותו המלמד מכת אויב מוסר אכזרי לא בשוטים ולא במקל אלא ברצועה קטנה.

הרי שלך לפניך, שאפלו אם כבר צריכים להכות אסור להכות מכת אכזריות וכו', וידוע שרבנו ז"ל הקפיד מאד מאד לא להכות את הילדים בשום פנים ואפן יהיה מה שיהיה וכו', ואומרים בשם מוהרנ"ת ז"ל שפעם אחת שאלו אותו הרי פתיב "חושף שבטו שונא בנו"? ענה ואמר: לא כתוב שמפנים אותו, אלא מראה לו שבטו וכבר יבין הבן שצריך להשתנות וכו'.

ורבנו ז"ל אמר שעם טוב יכולים לפעל הרבה יותר מאשר פועלים עם מכות ואיומים וכו', וכן אמר (ספר המדות אות בנים סימן ק"ז) הבנים שוטים כשאביהם כעסן; כי כשהאבא כעסן והבן שואל אותו משהו וכו', והאבא צורח וצועק עליו כמטרף וכו' אזי הבן נשאר שוטה וכו', אבא צריך להוריד את עצמו אל ילדיו ולספר להם ספורי צדיקים, וכן להתענגן בכל מה שעובר עליהם, שזה מעקר החנוף, והמציאות מראה שמי שהולך בדרך של רבנו ז"ל לקרב ולא לרחק מצליח עם הילדים.

ובנדאי צריכים לשפך שיח ותפלה בכל יום ויום הן הבעל והן האשה על הצלחת ילדיהם, כמובא בדברי חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו רבה פרק י"ח) מעשה בכהן אחד שהיה ירא שמים בסתו, והיו לו עשרה בנים מאשה אחת, ששה זכרים וארבע נקבות, ובכל יום ויום היה מתפלל ומשתטח ומתחנן ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר, כדי שלא יצא אחד מהן לידי עברה ולידי דבר מכוער. מה היה עושה? בכל יום ויום היה מכניסן לבית פנימי, וישב ומשמרן בבית החיצון, ומתפלל ומשתטח ומבקש רחמים ומלחך בלשונו עפר כדי שלא יהא אחד מהן בא לידי עברה ולידי דבר מכוער. אמרו, לא יצאת אותה שנה ולא שנתה ולא שלשה, עד שבא עזרא והעלה את ישראל מבבל, והעלה אותו כהן עמהם. לא נכנס אותו כהן לבית עולמו, עד שראה כהנים גדולים ופרחי כהנה מבניו ומבני בניו עד חמשים שנה, ואחר כך נכנס אותו כהן לבית עולמו, ועליו הכתוב אומר (תהלים ל"ג)

(ג) "בטח בהוי"ה ועשה טוב וגו'.

וידוע שפעם שאלו את הגאון האלקי בעל "חתם סופר" זכותו יגן עלינו איך זכה לבנים ובנות כל כך מצלחים? ענה ואמר: בכל לילה בעת תקון חצות מלאתי את הכוס עם דמעות, והתפללתי על הצלחת ילדי, וכך זכיתי לזה. וכן מספר על אחד מאנשי שלומנו שהיו לו עשרה ילדים, וכלם היו מצלחים ובעלי דרך ארץ גדולה, ושאלו אותו אנשי שלומנו איך זכית לילדים טובים כאלו? ענה ואמר: מה אתם חושבים, שהם צמחו לי על העץ? כל לילה שפכתי דמעות להקדוש-ברוך-הוא, ומלאתי את הכפה שלי עם הדמעות, ואחר כך רחצתי את פני עם הדמעות וכו', עד שזכיתי לראות מהם מה שראיתי וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תח.

**אני מרגיש שהאמונה שעליה גדלתי וחנכתי מערערת.
איך מתמודדים עם זה?**

שאלה:

מאת נתי: לכבוד הרב חנכה שמוח!

אני מרגיש שהאמונה שעליה גדלתי וחנכתי מערערת ולא שלמה, ולזה נוספים דבורים ולצנות שחברים שלי זורקים לי פה ושם על הדת בגלל שאני הדתי היחיד בחבר'ה. איך מתמודדים עם מציאות כזו של בלבולים בדבר שאמור להיות הכי בסיסי בחיים של האדם - האמונה שלו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשע"ה.

שלום רב אל נתי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

מזהרנ"ת ז"ל כתב (שיחות הר"ן סימן רכ"ב) שמעתי בשם רבנו ז"ל שדבר פעם עם איש אחד שהיה לו בלבולי אמונה, וחזק אותו רבנו ז"ל ואמר לו שאיתא שכל התהוות מעשה בראשית היה רק בשביל מה שצפה השם יתברך שיהיו אנשים שיהיה להם יסורים בענין האמונה הקדושה מחמת הבלבולים והכפירות העוליים על מחשבתם רחמנא ליצלו, והם יתגברו כנגד אלו המחשבות ויתחזקו באמונה. ורק בשביל זה ברא השם יתברך את כל מעשה בראשית. ועל ידי דבורים אלו נתחזק זה האיש מאד תמיד בכל עת שבאו עליו בלבולים בעניני אמונה.

ולכן אפה צריך להתחזק ביתר שאת וביתר עז באמונה פשוטה בו יתברך, לידע ולהודע שמלא כל הארץ כבודו, והוא יתברך ממלא

כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין, ואז כל החיים שלך יתהפכו לטובה, כי מי שיש לו אמונה חזיו חיים.

ואמר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סימן ק"ו) אמונה הוא סוד אור, כמו שכתוב (תהלים פ"ט ג) "ואמונתך בלילות". ואמונה שהוא על פי חכמה בחכמות התורה ומשיג את השם יתברך, ועל ידי זה יש לו אמונה, הגם שהוא טוב, עם כל זאת עקר האמונה הוא שיהא מאמין בהשם יתברך בלא אות ומופת וחכמה כלל, וזה הוא עקר האמונה בשלמות, שמשליך את דעתו ואת חכמתו ואת שכלו המדמים לגמרי, עד שיודע שאינו יודע וכו', כי האמונה הוא דבר שאי אפשר להסביר לזולת כלל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ס"ב) להמאמין זה גלוי ורואה את האמונה בעיניו הגשמיים והשכליים, אבל הוא לא יכול להסביר את זה לזולת, כי אמונה פשוטה בו יתברך זו השלמות, ודבר זה אי אפשר להסביר לאחרים כלל, כמו שלא יכולים להסביר מה זה אור וכו', איזה צבע יש לאור וכו', איזה טעם יש לאור וכו'...

מי שנושם את האור הוא מרגיש את כל הטעמים של האור וכו', כמו כן אמונה פשוטה בו יתברך שהוא מאמין שיש בורא המנהיג את עולמו בהשגחה פרטי פרטית, בלי שום חכמות כלל, זו שלמות האמונה, ולא צריכים יותר לפי דעת רבנו ז"ל, כי הוא אחז שהעקר להשליך את חכמתו המדמית ואת דעתו המבלבלת לגמרי לגמרי, ולדעת שלא יודעים כלל, רק מאמינים בלי שום חכמות והשכלות כלל, וזה שלמות האמונה וכו'.

ורבנו ז"ל אמר אשר יש חכם שהוא חכם אפלו בחכמות התורה, עם כל זאת אין לו אמונה בהשם יתברך, ואלו החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן, כי חכמה אמיתית דהינו עם אמונה נקרא ראייה, כמו שכתוב (קהלת א' ט"ז) "ולבי ראה הרבה חכמה", ולצמת זה החכמים שאין להם אמונה נקראים בעלי ראתן (כתובות ע"ז): וכמו שפרש רש"י שיש להם שרץ במחם (הינו שיש להם טמאה וכפירה

במחם). וצריכין להרחיק מאנשים אלו שהם בחינת בעלי ראתן אפלו משכונתם, כי ההכל פיהם מזיק לאדם כשר שיפל לתאות נאוף; עין שם.

ולכן חזק ואמץ באמונה פשוטה בו יתברך, ותרגיל את עצמך לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא ולספר לו יתברך כל מה שעובר עליך בתמימות ובפשיטות גמורה, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ה' תט.

**יש בידי גזלות ועברות שבין אדם לחברו,
וקשה לי לתקן אותן. מה עושים?**

שאלה:

מאת תם: שלום עליך מורנו ורבנו מוה"רא"ש. הרב, יש בידי גזלות ועוד עברות שבין אדם לחברו מהעבר ברוך השם כמה מהגזלות כבר החזרתי וכמה סליחות כבר בקשתי, אך עדין נשארו לי עוד דברים לתקן ואין לי שום חשק והתעוררות להתעסק בזה עכשו. וכשאני נזכר בעברות האלה אני נופל בדעתי לעצבות וחושב כמה אין לי סכוי, ושאני יחזר בגלגול כי אין תשובה על מצוות שבין אדם לחברו עד שיבקש מחילה או יחזיר את הגזלה. מה עושים רבנו?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל תם נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

חכמינו הקדושים אמרו (ביצה כ"ט). גזל ואינו יודע למי גזל יעשה בהם צרכי רבים; ואמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות גזלה הלכה ה') שצרכי רבים הוא להדפיס את ספרי רבנו ז"ל שעל ידי זה מתקרבם רחוקים אליו יתברך, ולכן למי שאתה יודע שגזלת תראה לשלם לו את זה אפלו בהצנע שהוא לא ידע וכו', כדי שלא תצטרך להתבייש וכו', ולמי שאתה לא יודע מי הם וכו' או איפה הם וכו', אזי תעשה מזה צרכי רבים ותנדב את הכסף להדפיסת ספרי רבנו ז"ל שזה מחזיר בני אדם בתשובה.

עליך לדעת אשר על כל דבר מועילה תשובה, אין דבר כזה שלא יכולים לחזור על זה בתשובה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (ילקוט הושע רמז תקל"ב) "שובה ישראל עד הוי"ה אלקיה" - אדם עומד ומתרחק ומגדף בשוק, והקדוש-ברוך-הוא אומר לו עשה תשובה ביני לבינך ואני מקבלך; היש עוד עוון כל כך חמור שאדם מחרף ומגדף כלפי מעלה? אף על פי כן אומר לו הקדוש-ברוך-הוא בא תחזור בתשובה ואני מוחל לך, וכן אמרו (מדרש תהלים מזמור י"ח) שכל העושה תשובה מעברה שבירד-הקדוש-ברוך-הוא מוסיף לו כבוד וקורא לו שם חביב; ואמרו (פסחים קי"ט). ידו של הקדוש-ברוך-הוא שפרוסה תחת כנפי החיות כדי לקבל בעלי תשובה מיד מדת הדין.

ולכן למה תכתב שהקדוש-ברוך-הוא יעניש אותך? אדרבה, אם תחזור בתשובה שלמה, העוונות שלך יתהפכו לזכיות. ולכן תקח את עצמך בידך ותחזור בתשובה שלמה עם לב אמת לב נכון, ואמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה י"ט סימן ד') על הפסוק (איוב ל"א) "בחוף לא ילין גר" - שאין הקדוש-ברוך-הוא פוסל לבריה, אלא לכל הוא מקבל, השערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש לפנס יפנס, לכך הוא אומר "בחוף לא ילין גר".

ולכן אסור להתיאש משום דבר בעולם, כי גדול אדונינו ורב להושיע, והקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ויקבל את תשובתך.

המאחל לך חגכה שמח...

ה' תי.

**בְּכֹל פְּעַם שָׁאֵנוּ מִתְאַרְחִים בְּשִׁבְת אֶצֶל הוֹרֵי בְּעָלֵי אָנוּ
נִגְרָרִים לְדַבְרֵי חֲלוּן וּפּוֹלִיטִיקָה. מָה הָעֶצָה?**

שְׂאֵלָה:

מֵאֵת דִּינָה: שְׁלוֹם לְכַבוֹד הָרַב מוהרַא"ש שְׁלִיט"א.
יֵשׁ לִי שְׂאֵלָה: אֲנִי מְאֹד מְכַבֶּדֶת אֶת הַהוֹרִים שֶׁל בְּעָלֵי וְגַם
אֶת הָרִצּוֹן שֶׁל בְּעָלֵי לְהִיּוֹת אֶצְלָם בְּעֶרְב שַׁבָּת, אֲבָל מְאֹד
מִפְּרִיעַ לִי שְׂאֵנִי לֹא מְרַגֵּשָׁה אֶצְלָם אֲוִירָה שֶׁל שַׁבָּת קֹדֶשׁ,
כִּי תְּמִיד מְדַבְּרִים שָׁם עַל פּוֹלִיטִיקָה וְנוֹצְרִים וְנוֹחִים בְּנוֹשָׂא.
הֵם מְשִׁתְּפִים גַּם אֶת בְּעָלֵי, וְלִמְרוֹת שְׂאֵנִי מִנְסָה לְמַנְעַ מִפְּנֵו
לְהִתְעַרֵב בְּנוֹשָׂא הוּא מְמַשִּׁיף וְנִגְרָר אַחֲרֵיהֶם, וְתְּמִיד אַחֲרֵי
שְׂאֵנָחֵנוּ הוֹלְכִים מֵהֶם הוּא בְּצַעַר מְזָה שֶׁנִּגְרָר אַחֲרֵיהֶם.
אֲנִי לֹא יוֹדַעַת מָה לַעֲשׂוֹת: מֵצַד אֶחָד מִפְּרִיעַ לִי לְהִיּוֹת שָׁם
בְּעֶרְב שַׁבָּת בְּגִלְל זֶה, וּמֵצַד שְׁנַי אֲנִי לֹא רוֹצָה שֶׁבְּעָלֵי יִפְגַּע
מְזָה שְׂאֵנִי לֹא רוֹצָה לְלַכֵּת לְשָׁם בְּשַׁבָּת. מָה עָלֵי לַעֲשׂוֹת
בְּמַצָּב כָּזֶה?
תּוֹדָה רַבָּה, רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּמַהֲרָה, וְאֲנִי מְקַוָּה שֶׁנִּזְכָּה לְקַבֵּל
עוֹד חֲזָקִים וְדַבְּרֵי מְרַגְלִיּוֹת.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֻזַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ה כֶּסֶלּוֹ א' דְּחֻנְכָה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל דִּינָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלֵתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (סְפָרֵי נְשָׂא) גְּדוּל שְׁלוֹם וְשְׁנוּי הַמַּחְלָקָת;
וְלָכֵן תַּעֲשִׂי כָּל מָה שֶׁבִּיָּדְךָ לְהַעֲלִים עֵינַי וְלֹא לְהַכְנִס בְּמַרְיבוֹת אוֹ
וּכּוּחִים וְכוּ' וְכוּ', תִּאֲמִינִי לִי שְׁלֹא כְּדָאִית כָּל הַמַּחְלָקָת וְהוּכּוּחִים וְכוּ',
וְזַכְרֵי הֵיטֵב מָה שֶׁיַּעֲשֶׂה הַזְּמַן לֹא יַעֲשֶׂה הַשְּׂכָל, לְבַסּוֹף בְּעֶלְךָ יִפְסִיק

ללכת לשם, אבל זה צריך להגיע מיזמתו, ולכן תתני לכדור להתגלגל וכו' ואל תתעורבי כי סוף כל סוף הפל יתהפך לטובה.

העקר שבכל העקרים בחיי הנשואין להיות ותרוך אחד לשני, כי אי אפשר להחזיק בית אלא כשהבעל והאשה מותרים אחד לשני, וזה עקר השלמות של כל זוג שאחד מותר לשני, ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוה"רן חלק א' סימן פ') שעקר השלום כששני הפכים מתאחדים יחד, הינו אחד יש בו מדת החסד, ואחד יש בו מדת הגבורה, שהם שניהם הפכים, אש ומים, אבל אם הם מתאחדים זה השלמות של שלום.

ולכן כל זוג שרוצים שהשכינה תשרה בתוך ביתם, עליהם להרגיל את עצמם לותר אחד לשני, ולסבל אחד את השני, ואמר החכם מכל אדם (משלי י"ב) "שנאה תערר מדנים ועל כל פשעים תכסה אהבה"; אם יש אהבה אמתית בין הזוג, אפלו שיקרה משהו וכו' אזי "על כל פשעים תכסה אהבה", אבל אם מאבדים את השכל ונכנסים בלחץ ולא מותרים אחד לשני, על ידי זה מפל דבר קטן עושים דבר גדול וכו' - אזי "שנאה תערר מדנים". ולכן הסגלה הבטוחה לשלום בית, להיות ותרוך אחד לשני, ולדעת שאם הקדוש-ברוך-הוא שדך בינינו זה סימן שאנחנו נשמה אחת, ועלינו להסתדר יחד.

ולכן תעלימי עין, ותראי שלבסוף גם בעלך לא ילך שמה, צריכים רק סבלנות וכו', ובין כך ראי להתחזק באהבה והכנה הדדית עם בעלך, ותחיו ביחד באהבה אחוה ורעות.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תיא.

**מִזָּה כ־8 חֲדָשִׁים אָנִי יוֹצֵאת עִם בַּחוּר.
אֵיךְ אָנִי יְכוּלָה לְדַעַת שֶׁהוּא הַזּוּג שְׁלִי?**

שְׁאֵלָה:

מֵאֵת מִיכָל: שְׁלוֹם לְכָבוֹד הָרַב.
מִזָּה כְּשִׁמוּנָה חֲדָשִׁים אָנִי יוֹצֵאת עִם בַּחוּר, וְכַעַת אָנִי מַעֲנִינָת
לְמִסַּד אֶת הַקְּשֶׁר אִתּוֹ. אֵיךְ אָנִי יְכוּלָה לְדַעַת שֶׁהוּא אָכֵן הַזּוּג
שְׁלִי? וְאִם הוּא אָכֵן הַזּוּג שְׁלִי, אֵיךְ אוֹכֵל לְקַדֵּם מוּלוֹ אֶת הָרְצוֹן
שְׁלִי לְהַקִּים אִתּוֹ בֵּית וּמִשְׁפָּחָה? בְּבִרְכָה, מִיכָל.

תְּשׁוּבָה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ה כִּסְלוֹ א' דְּחִנּוּכָה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל מִיכָל תַּחֲיָיָה

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֶת צְרִיכָה לְדַעַת שְׂאֵם יֵשׁ מְשִׁיכָה בֵּין הַבַּחוּר לְבַחֲוֵרָה וְיֵשׁ
בִּינֵיהֶם שְׁפָה מְשִׁתֶּפֶת וְכוּ', אֲזִי צְרִיכִים לְגַמֵּר אֶת זֶה תַּכְּף וּמִיד בְּסִימָן
טוֹב וּמְזֶל טוֹב, וְלֹא לְסַחֵב וּלְאַבֵּד זְמַן, כִּי חָבֵל מְאֹד מְאֹד לְהִסְתּוֹבֵב
כָּכָה בְּלִי שׁוּם תַּכְלִית.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ שִׁיחֶיָה לָךְ שְׁכָל הַיָּשָׁר וְתַבְינִי
מַעֲצָמָךְ אִם יֵשׁ לּוֹ מְשִׁיכָה כְּלַפֵּיךָ, וְכֵן אִם יֵשׁ לָךְ מְשִׁיכָה כְּלַפְּיוֹ וְכוּ'
שְׂזָה סִימָן שְׂזָה זְווג מִן הַשָּׁמַיִם.

יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁתַּבְּשְׂרִי לִי בְּשׁוּרוֹת מְשִׁמְחוֹת.

הַמְּאַחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחָ...
...

ה' תיב.

**יש לי צער גדול שבני התדרדר ברוחניות
וכבר אינו שומר שבת ומניח תפלין**

שאלה:

מאת דליה: התאלמנתי מבעלי לפני 7 שנים באפן פתאומי בהיותי בהריון. לאחר שבתי נולדה נתגלה גדול סרטני בעיניה, הוציאו לה עין אחת, והיום בחסדי השם היא בריאה. הקשי הגדול אתו אני מתמודדת היום הוא דוקא עם בני בן השבע-עשרה - הוא נמצא בפנימיה טפולית וגיל ההתבגרות שלו עובר קשה מאד מאד. כאב גדול מנשא נגרם לי בראותו מחלל שבת והיותו שכבר כמה שנים הוא לא מניח תפלין והולך בלי כפה. אני זקוקה לישועת השם. האם הרב יוכל לעזור לי?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.

שלוש רב אל דליה תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

את צריכה להתחזק ביתר שאת ויתר עז, ולא להשכר משום דבר, ואף שזה מאד מאד קשה לך להיות לבד, וכן להסתפל על הבת במצב זה וכו'. וכן עם הבן צריכים הרבה סבלנות, ורק לקרב אותו, כי את צריכה להבין שמספן הילד נשאר יתום וכו', ובודאי זה השפיע עליו לרעה וכו', ולכן אל תלכי אתו ביד חזקה, אלא לחוס ולרחם עליו, ורק לתת לו הרבה מחמאות ותשומת לב.

והעקר שאת צריכה להיות חזקה ולא להיות שבורה, וכך אמרו חכמינו הקדושים (שמות רבה פרשה ל' סימן ח') רבי יוסי אומר: למה אוהב אלקים יתומים ואלמנות? אלא שאין עיניהם תלויות אלא בו, שנאמר

(תהלים ס"ח) "אבי יתומים ודין אלמנות". לכה כל הגוזלן כאלו גוזל להקדוש-ברוך-הוא שהוא אביהם שבשמים; ואת צריכה לדעת שיש הרבה דברים שאנחנו לא מבינים וכו', כי עם השכל הקטן שלנו לא את הכל מבינים מה שקורה בעולם וכו', וצריכים לזכר אשר (תהלים קמ"ה) "צדיק הוי"ה בכל דרכיו וחסיד בכל מעשיו", וכן (דברים ל"ב) "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא".

הקדוש-ברוך-הוא המנחם את עם ישראל ינחם גם אותך, ותזכי לרוות רב נחת דקדשה מילדיך.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תיג.

**בשנים האחרונות אני נכשל בקדשת העינים והברית
איך חוזרים לדרך הנכונה ומנצחים את היצר הרע?**

שאלה:

מאת אוריאל: שלום רב.

אני בחור בן 25, ובשנים האחרונות אני נופל לעתים קרובות בשמירת העינים ובמחשבות רעות, והיצר רע מביא אותי לפגם הברית. אני מנסה לצאת מהבור שהכנסתי את עצמי אף מאד קשה לי לצאת ממנו. אני מנסה לצאת ושוב היצר הרע מנצח אותי ואני נופל. וכשאני חוטא כבר קשה לי מאד להתפלל, כי איך אני יכול להתפלל כשאני מלא בחטאים ואני כפוי טובה?

שאלתי: מה עלי לעשות כדי לתקן את המדות האלו, לחזור לדרך הנכונה ולנצח את היצר הרע? אשמח שהרב יתן לי עצות חזוק ודגשים חשובים, תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אוריאל נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל הזהירנו מאד להתחזק מה שיותר מהר, וכתב מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי הלכות יום הכפורים הלכה א' אות א') מי שאינו נשוי הוא פגום בבבית; וכן כתב (לקוטי הלכות נחלות הלכה ג' אות ב') מבאר בדברי רבנו ז"ל שחתונה היא תקון הבבית, כי כל הנשואין של ישראל על פי דת תורתנו הקדושה כלם הם בבחינת תקון הבבית; ולכן צריכים להזהר להתחזק מה שיותר מהר שזה בעצמו תקון הבבית, כי מי שהוא פלג גוף (חצי גוף - זאת אומרת שאינו נשוי) הוא פגום בבבית.

ולכן אשרי מי שמתחזק מה שיותר מהר, ובפרט אתה שהגעת כבר לגיל עשרים וחמש, מזמן היית צריך להתחזק. וכך אמרו חכמינו הקדושים (קידושין כ"ט): משתבח ליה רב חסדא לרב הונא בדבר המנונא דאדם גדול הוא. אמר לו: כשיבוא לידיך הביאהו לידי. כי אתא, חזייה דלא פריס סודרא, אמר לו: מאי טעמא לא פריסת סודרא? אמר לו: דלא נסיבנא. אהדרינהו לאפיה מיניה, אמר לו: חזי דלא חזית להו לאפי עד דנסבת. רב הונא לטעמיה, דאמר: בן עשרים שנה ולא נשא אשה - כל ימיו בעברה. בעברה סלקא דעתך? אלא אימא כל ימיו בהרהור עברה. אמר רבא וכן תנא דבי רבי ישמעאל: עד עשרים שנה יושב הקדוש ברוך הוא ומצפה לאדם מתי ישא אשה, כיון שהגיע עשרים ולא נשא, אומר: תפח עצמותי; הרי שלך לפניך איך שצריכים להזדרז ולהתחזק, כי רב המנונא בא אל רב הונא וראה שעדין לא התחזק, אמר לו אני לא רוצה לראות את הפנים שלך עד שתתחזק.

ולכן הדבר הראשון שאתה צריך הוא להתחזק, וכך תהיה שמור

מכל מיני זבל ולכלוך וכו', ומכל מיני הסתכליות רעות, ורק זו העצה לתת לה.

המאחל לה חנכה שמח...

ה' תיד.

**נודע לי שגיסתי מדברת עלי לשון הרע.
מה אני אמורה לעשות?**

שאלה:

מצאת אור: שלום כבוד הרב.

נודע לי מחברות, ממכרים ומאנשים אחרים שגיסתי מדברת עלי לשון הרע, ואני רואה שאנשים התחילו להתרחק ממני ולהסתכל עלי בחשדנות. מה אני אמורה לעשות? האם אני צריכה ללכת לכל אדם ואדם שהיא פנתה אליו ולתקן את דבריה? תודה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל אור תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

תאמיני לי שלא כדאי לעשות עסק מזאת שמוציאה עליך שם רע, ומרכלת עליך וכו' וכו', וכבר אמר צדיק אחד "אין מספיק ניר וסמרטוטים לסתם פיות אנשים שמדברים על הזולת". ולכן אל תשימי לב לכל זה, ואמר רבנו ז"ל (ספר המדות אות נאוף חלק שני סימן י"ד) מי שעוץ עיניו מראות ברע, על ידי זה נצול מבזיונות; והפשוט הפשוט הוא, מי שלא מסתכל על אנשים רעים שמדברים עליו כל

דְּבַר אֲסוּר וְכוּ' וְכוּ', וּמַעֲלִים עֵינַי מֵהֶם, וְלֹא עוֹשֶׂה עֶסֶק מֵהֶם עַל יְדֵי
זֶה נִצּוֹל מִבְּזִיוּנוֹת.

עַלֶיךָ לְדַעַת שָׂרְבֵנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֶק א' סִימָן ו') עֶקֶר
הַתְּשׁוּבָה - יִשְׁמַע בְּזִיוְנוֹ יָדָם וַיִּשְׁתַּק, וְלִכֵּן אֲנִי מֵאֵד מִבְּקֶשׁ אוֹתָךְ שֶׁלֹּא
תִּגְיֵב וְלֹא תַעֲנֵי וְלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם דְּבַר, רַק לִשְׁתַּק, וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל
(סֵפֶר הַמִּדּוֹת אוֹת תְּפִלָּה סִימָן ע"ז) כְּשֶׁתִּשְׁמַע חֲרָפְתְּךָ וְתִשְׁתַּק - תִּזְכֶּה שִׁיעָנָה
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקִשְׁתְּךָ; וְאָמַר (שָׁם אוֹת מְרִיבָה סִימָן פ"ו) מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ
חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק עַל יְדֵי זֶה נִתְבַטֵּל מִמֶּנּוּ רַבּוֹת רַעוֹת שֶׁהֵיָה רְאוּיִן
לְבוֹא עָלָיו; וְאָמַר (שָׁם סִימָן כ"ט) מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק נִקְרָא חֲסִיד,
וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ; וְאָמַר (שָׁם אוֹת הַמִּתְקַת דִּין סִימָן פ"ד)
עַל יְדֵי שֶׁתִּיקָה נִמְתַּק הַדִּין; וְאָמַר (שָׁם אוֹת אֲמוּנָה סִימָן ט"ז) כְּשֶׁמְחַרְפִּין
אוֹתָךְ וְאֵתָה שׁוֹתֵק, תִּזְכֶּה לְהִבִּין תְּרוּץ עַל קְשִׁיוֹתֶיךָ, וְתִזְכֶּה לְרוּחַ
בִּינָה.

וְלִכֵּן תִּרְאִי לְקַיֵּם אֶת כָּל זֶה וְאֵל תִּשְׁמִי לֵב אֵל מַה שֶׁמְחַרְפִּים
וּמְבִזִים אוֹתָךְ, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לְךָ עַל הַכֹּל.

הַמֵּאחֵל לְךָ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ה' תטו.

אֲנִי בְּגִיל 27, עֲדִין רוֹק, וּמְרִישׁ רִיקְנוֹת וְחֹסֵר מִשְׁמַעוֹת בְּחַיִּים

שְׂאֵלָה:

מֵאת מֹשֶׁה: שְׁלוֹם כְּבוֹד הַרְבִּי.

מִזֶּה כִּפּוֹה שָׁנִים אֲנִי בְּעִקְבוֹת הַחַפּוּשִׁים הַמִּתְמַשְׁכִּים אַחַר
הַזֶּאֱג כְּמוֹ עוֹד רוֹקִים רַבִּים בְּעַם יִשְׂרָאֵל. יוֹדַע אֲנִי כִּי בִי הַדְּבַר
תְּלִוי, וְשִׁכְנָרָא אֵינִי מִסְפִּיק רְאוּי לְאַף חֶסֶד מְכַל הַטּוֹבוֹת
שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתְבַּרַר וְיִתְעַלֶּה נוֹתֵן לִי וּלְכֻלָּנוּ בְּכָל עֵת.

עם כל זאת הזמן עושה את שלו, כרגע אני בגיל 27 ומרגיש ריקנות וחסר משמעות לחיים ללא התקדמות. והיצר הרע דוחק.

אבקש להפגש עם הרב או לקבל את עצתו, ולקבל ברכות ותעצומות נפש ולהמשיך הארה זו לכל הסובבים אותי. בברכת שלום, שבוע טוב ומברך.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הקדוש-ברוך-הוא אב הרחמן ורוצה לעזור לך וכו', אבל אין לך בטחון עצמי וכו', ואתה לא רוצה לקבל את ישועתו יתברך.

כלל זה צריך להיות בידך, לזכר מה שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות ס"ג.) נחית דרגא נסיב איתתא; אתה צריך לרדת מדרגה ואז תמצא את הזיוג שלך, כי בדרך כלל בחור הוא גאותן וכו', ולא מתאים לו לקחת את זו או את זו וכו', וחושב לעצמו: "אני הכי חכם והכי יפה וכו', אקח את זו?" או "אני הכי חכם והכי יפה והכי משפיל וכו', אקח את זו?", והוא מסתובב ומחפש את הבת זוג שלו כפי הדמיון שנכנס בו כאלו מי יודע מה הוא, והוא רוצה שיבוא אליו זיוג משהו שעדין לא נברא וכו', ועל ידי זה מחפש וכו' ומסתובב ויוצא לפגישות פן ואולי אמצא את בחירת לבבי שתבוא אלי על סוס לבן עם שקים מלאים כסף וכו'.

ובשביל זה הבחור מחפה עד שיולד זיוג כזה, ובין כך הוא לא קולט שהזמן לא מחפה, כמאמר החכם "הזהר מן הזמן פי הוא אויב רע מאד", ועד שתופס את עצמו רואה שהוא כבר בגיל שלשים, ומה עושים עכשו? על זה באים חכמינו הקדושים ונותנים לנו עצה (יבמות

סג.) נחית דרגא נסיב איתתא - תרד מדרגה ואל תחזיק מעצמך כל כך גדול וכו', ואז תמצא בקלות בת זוג שתתאים לך.

ולכן תשבר את הגאות שלך, ותתפשר עם השדוך הראשון שיציעו לך, ותתחתנו לשם שמים.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תטז.

**אני רוצה לזכות במצוה ולמול את בני בעצמי.
מה דעתכם בעניין?**

שאלה:

מאת ישראל: לכבוד קדשת מרן מוה"ר"ש שליט"א.
ברוך השם נולד לי בן למזל טוב, ואני רוצה לקיים מצות מילה שזכני הבורא ברוך הוא בעצמי, על כל פנים את החתונה, אבל רבנו הקדוש אומר בספר המדות שצריך לחזר אחר מוהל צדיק וירא שמים, ואני יודע בעצמי שאני רחוק מזה לגמרי. איך אעשה? תודה רבה.

תשובה:

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.
שלום וברכה אל ישראל נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות מוהל סימן א') צריך לחזר אחר מוהל צדיק וירא שמים, כי כשהמוהל אינו טוב, יכול להיות שלא יהיה מוליד, חס ושלום, הנמול על ידו. גם על ידי שהמוהל אינו טוב, על ידי זה בא התינוק חס ושלום לידי חלי נופל; והנה מלבד שהמוהל

צריך להיות ירא שמים גדול, הוא צריך להיות גם ממחה וזריז מאד, והעולה על הכל אחד שכבר קיים לכל הפחות מאה בריתות וכו', ולכן זה לא ממלץ להתלמד על הבן שלו וכו', כי יכול לעשות אותו בקלות כרות שפכה וכו', וזה לא משחק וכו', ולא כבוד וכו', ולא מצוה אם הוא לא יכול וכו', או שמדמין שהוא יכול להיות מוהל, זה גובל עם סכנת נפשות ופקוח נפש, ולכן אשרי מי ששומר ומונע את עצמו מזה.

המאחל לך חגכה שמח...

ה' תיז.

**האם יש בעיה ללמד במדרשה שבה מלמדים
את הבנות גם רבנים?**

שאלה:

סאת שרית: שלום. אני רוצה ללכת ללמד במדרשה ולהתחזק. חלק מהפעילות מתבצעת על ידי רבנים שמוגיעים ודורשים לבנות. האם יש בזה בעיה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחגכה ה'תשע"ה.

שלום רב אל שרית תחיה

לנכון קבלתי את מכתבך.

לא ממלץ ללכת למדרשה אפלו להתחזק כשיש שמה גברים שדורשים לבנות, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (שבת י"ג.) לך לך אמרי נזירה סחור סחור לכרמא לא תקרב; וכן אמרו (קידושין פ"ב.) כל שעסקיו עם הנשים סורו רע. ופרש רש"י: סורו רע - מנהגו רעה, קרבותו רע, להשתדל עמו שיהא סר אליו ובא לביתו.

ולכן אסור בשום פנים ואפן לגבּר ללמד עם נשים, ואין על זה שום הֵתֵר, וכֵּבֶר שֶׁמַּעֲנוּ הַרְבֵּה קְלִקּוּלִים שֶׁנֶּאֱרָעוּ עַל יְדֵי גִבּוֹר שְׁנַתֵּן הַרְצָאוֹת אוֹ סְדֵנָאוֹת לַפְּנֵי נָשִׁים וְכוּ', וְלִכֵּן כְּשֵׁיט קְבוּצַת נָשִׁים וְגִבּוֹר הוּא הַמְרָצָה וְכוּ', אֲסוּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן לְהִיּוֹת שְׂמָה, כִּי הַיּוֹם לֹא חֲסֵרִים קָלִים וְרִיקִים וּפְוֹחִזִים שֶׁמִּתְחִזִּים לְרַבָּנִים וְהֵם פְּשוּט נוֹאֲפִים וְכוּ', וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר מֵהֵם, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמִּדְבָּר וְבַּפֶּרֶשֶׁה י"ד סִימָן י') מִלְּמַד שֶׁהָיָה אֲבָרְהָם מְגִיר אֶת הָאֲנָשִׁים וְשָׂרָה מְגִירַת אֶת הַנָּשִׁים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתָנוּ וַיִּטְהַר אֶת מַחְנֵנוּ מִכָּל מִינֵי מִתְחִזִּים לְרַבָּנִים שֶׁהֵם פְּשוּט נוֹאֲפִים, וְרֵאוּי מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל זֶה. הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...

ה' תיח.

**אֲנִי עוֹבֵד בְּקִנְיֹן מְלֵא פְּרִיצוֹת,
וְאֲנִי לֹא מוֹצֵא עֲבוּדָה אַחֲרָת. מַה לַּעֲשׂוֹת?**

שְׂאֵלָה:

טַאֲת תַּם: לְכַבֹּד מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ.

אֲנִי עוֹבֵד בְּקִנְיֹן כְּמוֹכֵר בְּחִנוּת שֵׁיט שָׁם גַּם בְּגְדֵי יָם לְנָשִׁים. הַקִּנְיֹן מְלֵא פְּרִיצוֹת וְאִין לִי כַח לָזֶה יוֹתֵר אִף אֲנִי לֹא מוֹצֵא עֲבוּדָה אַחֲרָת. מַה גַּם שְׁלֹרֵב הָעֲבוּדָה הַיָּא בְּשַׁעוֹת הָעָרֵב, כִּף שְׂאֲנִי מְרָשָׁה לַעֲצָמֵי לִישָׁן עַד שְׁעוֹת מְאַחֲרוֹת. אֲשִׁמַּח לְקַבֵּל מִהָרֵב בְּרָכָה וְעֵצָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל תָּם נֵרוֹ יְאִיר

לְנִכּוֹן קַבְלֹתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אָדָם צָרִיף לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהַכְנִס בְּנִסְיוֹנוֹת וְכוּ', כִּי לֹא כָּל אֶחָד יִכּוֹל לַעֲמֹד בְּנִסְיוֹן וְכוּ', וּכְבָר אָמַר רַבְּנוּ ז"ל "הִנֵּה נִסְיוֹן וְהִנֵּה בְּזִיוֹן", זֹאת אוֹמֶרֶת אִם אָדָם נִכְנָס בְּנִסְיוֹן וְלֹא עוֹמֵד בְּנִסְיוֹן, יֵצֵא עִם בְּזִיוֹן שֶׁשְׁמוֹ יִתְבַּזֶּה בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ וְכוּ'. וְלִכֵּן אֲשֶׁרִי מִי שֶׁאֵין לוֹ עֵסֶק בְּמָקוֹם שֶׁמְלֵא פְרִיצוֹת וְשַׁחֵץ וְכוּ', וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּבֹא קָמָא כּט.) אִי דְאֵיכָא דְרַכָּא אַחְרִינָא פּוֹשַׁע הוּא; וְאָמְרוּ (יְלֻקוּט יִשְׁעִיהוּ רַמְזוֹ תל"ט) אִי דְאֵיכָא דְרַכָּא אַחְרִינָא רַשָּׁע הוּא; וְזֶה אָמְרוּ עַל אֶחָד שֶׁיֵּשׁ לוֹ דֶּרֶךְ אַחֲרֵת לֹא לְלַכֵּת לְהִסְתַּכֵּל עַל נָשִׁים, וְהוּא דוֹקָא הוֹלֵךְ שְׁמָה, אַזִּי נִקְרָא פּוֹשַׁע וְרַשָּׁע.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָךְ פְּרִנְסָה כְּשֶׁרָה שְׁלֵא תִצְטָרֵךְ לְבוֹא לְיַדֵּי נִסְיוֹנוֹת וּבְזִיוֹנוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...

ה' תיט.

**קוֹרְאִים לִי חֲנִית חֲנָה וְחַיִּי לֹא קָלִים בְּכָלֵל.
הָאֵם כְּדַאי לִי לְשָׁנוֹת אוֹ לְהוֹסִיף שָׁם?**

שאלה:

מֵאֵת חֲנִית חֲנָה: שְׁמִי חֲנִית חֲנָה, אֶךְ בְּחַיִּי הַיּוֹם יוֹם קוֹרְאִים לִי חַיִּי. חַיִּי לֹא קָלִים כָּלֵל וְכָלֵל, הָאֵם כְּדַאי לִי לְשָׁנוֹת אֶת שְׁמִי אוֹ לְהוֹסִיף שָׁם? תוֹדָה.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ, כ"ה כסלו א' דחנכה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל חֲנָה תַחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְכַרְח לְהַגִּיד לָךְ שֶׁהַשֵּׁם 'חֲנִית' זֶה שֵׁם מְסַכֵּן מְאֹד מְאֹד, וְאֲנִי
לֹא יוֹדֵעַ מִי נָתַן לָךְ אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה, וּמִי הַמְצִיא אֶת הַשֵּׁם הַזֶּה. וְלִכֵּן
תִּשְׁאַרֶי רַק עִם הַשֵּׁם 'חֲנָה' שֶׁהוּא שֵׁם מְאֹד מְאֹד טוֹב, וּמֵה שְׁקוֹרָאִים
אוֹתָךְ 'חֲנִי' זֶה שֵׁם חֲבָה, אֲבָל הַשֵּׁרֵשׁ שֶׁל הַשֵּׁם זֶה 'חֲנָה', וְזֶה שֵׁם
קְדוֹשׁ.

וְיִדוּעַ שְׂמַחְנָה לוֹמְדִים אֶת כָּל הַלְכוֹת תְּפִלָּה אִיךָ שֶׁהִיא הַתְּפִלָּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְהַתְּחִנָּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן תִּשְׁאַרֶי רַק עִם הַשֵּׁם
'חֲנָה', וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִצְלִיחַ אֶת דְּרָכֶךָ, וּבְכָל אֲשֶׁר תִּלְכִי וְתִפְגְּנִי
תִּצְלִיחִי.

הַמְּאַחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ה' תכ.

**כָּבֵר כַּמָּה פְּעָמִים נִסִּיתִי לְדַבֵּר אֵתְכֶם,
אֵךְ הִגְבַּאִי דוּחָה אוֹתִי בְּכָל פְּעַם. לָמָּה?**

שאלה:

מֵאת מִשָּׁה: לְכַבּוֹד מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א, חֲנֻכָּה שְׂמַח.
אֲנִי מְקַרֵּב אֵלֵיכֶם כָּבֵר כַּמָּה שָׁנִים, וְכָבֵר כַּמָּה פְּעָמִים בְּקִשְׁתִּי
מֵהִגְבַּאִי לְהַכְנִס אֵלֵיכֶם לְקִדְשׁ פְּנִימָה כִּדִּי שְׂאוּכַל לִסְפֹּר לָכֶם
מֵה שְׂעוּבֵר עָלַי וְלִהְיוֹעֵץ, אֵךְ בְּכָל פְּעַם נִעְנִיתִי בְּשִׁלְיָהּ,
וְהִגְבַּאִי אָמַר שְׂזָה לֹא זָמַן מִתְּאִים. מִדּוּעַ זֶה בִּלְתִּי אֶפְשָׁרִי, הֲרִי
עֹקֵר עֲבוּדַת הַתְּלִמִּיד הִיא לְקַבֵּל מִן הָרַב?

בבקשה תתפללו עלי כי אני רוק ואני שבור לגמרי.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל משה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

קדם כל אני לא יודע מי אתה וכו', ואני לא יודע ממה אתה מדבר וכו', בשעה שאני נותן דרשה לרבים כלם מזמנים וכל הדרשה זה בשביל כל אחד ואחד, ולכן אני לא יודע ממה אתה מדבר בכלל וכו', אני כבר לא בגיל כזה שאני יכול לשבת עם אחד ולדבר שעות וכו'.

לדעתי תתחיל ללמד את ספרי רבנו ז"ל בהתמדה גדולה מאד, ותכניס את כל הראש שלך בהם עד שיהיו שגורים על פיך כל אלו הספרים - "לקוטי מוהר"ן", "ספורי מעשיות", "ספר המדות", "שיחות הר"ן" ו"חיי מוהר"ן", וספרי תלמידו מוהר"נת ז"ל "לקוטי הלכות" ומכתביו "עלים לתרופה" - מכתבי מוהר"נת", ותשפך את נפשך בספר "לקוטי תפלות", ואז לא תצטרך את אף אחד, ואם אתה לא עושה את זה סימן שאין לך מה לעשות עם הזמן, אזי אני מכרח להגיד לך שכבר הקדימו חכמינו הקדושים ואמרו (כתובות נ"ט) הבטלה מביאה לידי שעמום (שגעון) ולידי זמה, ואמרו (אבות דרבי נתן פרק י"א) אין אדם מת אלא מתוך הבטילה; ואמר החכם "הזהר מן הזמן כי הוא אויב רע מאד", כי אין עוד דבר שהורס את האדם מללכת בטל.

החת"ם סופר זכותו יגן עלינו היה שקוע יומם ולילה בלמוד, ואצלו לא היה דבר כזה לבטל את הזמן כרגע, והנה פעם בקר אצלו אחד שלמד אתו בילדותו בכתות הנמוכות וכו', ומאד שמח החת"ם סופר זכותו יגן עלינו לראות אותו כי זה המון שנים שלא התראו וכו', ושאל לשלומו, ואחר כך שלחו לדרכו, והאיש הזה ראה שיש לו תחנה איפה לבוא ולבטל את הזמן, התחיל לבוא אליו עוד פעם

ועוד פעם, ושאל אותו החת"ם סופר זכותו יגן עלינו: "מה אתם רוצים?" ענה ואמר האיש: "באתי כדי לגרש את הזמן", והשיב לו החת"ם סופר זכותו יגן עלינו: "יש לך כל כך הרבה זמן ואין לך מה לעשות עם הזמן? תשלח את הזמן אלי, כי לי חסר המון זמן", וכך התפטר ממנו.

אקוה שתבין את כל זה גם בשבילך, וכן כמותך וכו', וראיתי פעם באיזה משרד תלוי שלט בזו הלשון "אם אין לך מה לעשות - אל תעשה את זה כאן".

חבל מאד שבני אדם מסתוככים עם קשיות וספקות על הזולת וכו', כאלו ההוא מחיב לו את כל הזמן וכו', אין זה בא אלא מטרוף הדעת וכו', שאדם פשוט מטרף ופגום בנאוף וכו'.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח לך רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף גם יחד.

המאחל לך חגכה שמח...

ה' תכא.

אני שוקל לקצץ את הזקן והפאות. האם זה כל כך נורא?

שאלה:

מאת אברהם: גדלתי בבית חסידי, וכל חיי גדלתי זקן ופאות כמו כלם, אף לאחרונה אני מרגיש שזה כעל כבד עלי ואני שוקל לקצץ את הזקן והפאות. האם זה כל כך נורא?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אברהם נרו יאיר
לנכון קבלתי את מכתבך.

מוהרנ"ת ז"ל כתב (לקוטי הלכות גלות הלכה ג' אות ב') עקר הדת ישראל ועקר היהדות תלוי בזקן ופאות, ובהם נכר היהודי כי הוא מזרע ברך השם, מזרע ישראל. ומי שרוח אחרת עמו חס ושלום, ורוצה לכפר חס ושלום באלקי ישראל, תחלת הכפירה הוא שמשליך חס ושלום מעליו הזקן והפאות.

כי באמת כל דת ישראל הקדוש הוא תלוי בזקן ופאות, כי כל דברי תורתנו הקדושה וכל המצוות כלם הם בחינת צמצומים להשגת אלקותו יתברך, כי כל אות ואות וכל תבה ותבה מתורתנו הקדושה שבכתב ובעל פה וכל מצוה ומצוה וכל מנהג כשר של ישראל עם הקדוש והנבחר, כלם הם שעורין וצמצומין, שעל ידם יזכו להשיג השגת אלקותו יתברך, כל חד לפום מה דמשער בלביה, כפי אשר יזכה על ידי עבודתו וגיעתו בתורה ומצוות ומעשים טובים, ויפרש ממעשים רעים.

וכל אלו שמורידים את הזקן והפאות בשאט נפש ובזדון ובמעל, או לו ואוי לנפשו, כי עוקר עצמו ונפשו מאלקי ישראל ואין לו חלק בתורת משה, אוי לנפשם כי גמלו להם רעה. ובשביל זה נתפשטה בעוונותינו הרבים מאד חכמת הפילוסופיה והאפיקורסות במדינת אשכנז וסביבותיהם, שפרקו מעליהם באלו הדורות על מלכות שמם לגמרי והשליכו זקנם והפאות, ומלכשים במלבושיהם וכו'. ובאמת אינם עוברים על חמשה לאוין בלבד, כי כשמשחיתין פאת זקנם כאלו עוברים על כל התורה כלה, כי כל התורה כלה תלויה בזה כי על ידי התער והספין שמרימין על הדיקנא קדישא להשחיתה, חס ושלום, על ידי זה מתגבר מלכות עמלק, עין שם.

לדעתו אחר דבורים כאלו כבר לא יתחשק לך להוריד את הזקן והפאות.

היו צדיקים גדולים שלפני שהסתלקו מזה העולם נתנו תודה להקדוש-ברוך-הוא שיוצאים מזה העולם עם זקן ופאות וכו', כי הם החזיקו את עצמם ממש ללא כלום וכו', ושאין להם שום מצוה בשלמות במה להחיות את עצמם בעת שיוצאים מזה העולם, אזי נתנו תודה להקדוש-ברוך-הוא "תודה לך שאני יוצא מזה העולם עם זקן ופאות", וזה היה השבח הכי גדול שלהם לפני ההסתלקות שנסתלקו מן העולם.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תכב.

**איך מתקנים את מדת הכעס שמשתלטת עלי
ומוציאה אותי משוי משקל?**

שאלה:

מאת נתן: איך משפרים ומתקנים את מדת הכעס שמשתלטת עלי ומוציאה אותי משוי משקל?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל נתן נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שהכעס הוא המדה הכי מגנה שרק יש, ועל ידי כעס יכולים להכיר את האדם. רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן קפ"ד) על ידי החטם יכולים להכיר את הגואף, כי באמת מוכא בדבריו

(שיחות הר"ן סימן רמ"ט) על הפסוק (בראשית ל"ח ז) "וַיְהִי עַר רַע בְּעֵינֵי הַיְוָי"ה", לָמָּה לֹא כָתוּב 'רָשָׁע' אֶלָּא "רַע"? אֶלָּא מִי שְׁעוֹבֵר עַל הַחֻטָּא הַמְּגַנֵּה שֶׁל הוֹצֵאת זֶרַע לְבִטְלָה וְהוּא נוֹאֵף, עַל יְדֵי זֶה הוּא תְּמִיד בְּכַעַס שֶׁנִּקְרָא רַע, לְשׁוֹן בִּיזוּ, וְהוּא תְּמִיד עֲצָבָנִי, וְזֶה מֵה שֶׁכָּתוּב בְּזֵהר (נשא קל"ז): בְּחוּטָמָא אֲשֶׁתְּמוּדַע פְּרָצוּפָא - הֵינּוּ עַל יְדֵי הַחֻטִּים מְכִירִים אֶת פְּרָצוּף הָאָדָם. בְּהַאי חוּטָמָא אֲתַפְרָשָׁא מִלָּה, דְּכָתִיב (שְׁמוּאֵל ב' כ"ב) "עֲלֶה עִשָּׂן בְּאֶפֶס" וְגו' - הֵינּוּ דִרְךְּ הָאֵף בְּאִים הַכַּעַס וְהִרְצִיחָה, וְלִכְּן עַל יְדֵי הַכַּעַס שֶׁל הָאָדָם מְכִירִים אֶת כָּל הָאָדָם, וְהוּא מְגַלֵּה אֶת כָּל עֲנִינוֹ וְכוּ' וְהַעֲבָר שֶׁלוֹ וְכוּ', וְלִכְּן צְרִיכִים לְשַׁמַּר מְאֹד מְאֹד לֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס וּבְעֲצָבִים, כִּי אֶת קְלוֹנוֹ הוּא מְגַלֵּה בְּרַבִּים.

וְכֵן אֲתָה צְרִיף לְזַכֵּר מֵה שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שַׁבַּת ק"ה): הַמְּקָרַע בְּגָדָיו בְּחֻמָּתוֹ וְהַמְּשַׁבֵּר כָּלִיו בְּחֻמָּתוֹ וְהַמְּפֹזֵר מַעוֹתָיו בְּחֻמָּתוֹ, יֵהָא בְּעֵינֵיךְ כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, שֶׁכָּף אֲמָנוּתוֹ שֶׁל יֵצֵר הָרַע - הַיּוֹם אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּה, וְלִמְחָר אוֹמֵר לוֹ עֲשֵׂה כֶּה, עַד שֶׁאוֹמֵר לוֹ עֲבֹד עֲבוּדָה זָרָה וְהוֹלֵךְ וְעוֹבֵד; כִּי הַמְּאָמִין הָאֲמִתִּי שֶׁמְאָמִין שֶׁדָּבָר גְּדוֹל דָּבָר קוֹטֵן לֹא נַעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ אֶלָּא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הַעֲלִיּוֹן, הוּא אֵף פַּעַם לֹא יִהְיֶה בְּכַעַס, וְאִם הוּא בְּכַעַס זֶה סִימָן שֶׁלֹּא מְאָמִין בּוֹ יִתְבַּרְךָ שֶׁהוּא נִמְצָא וְאִין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ. וְלִכְּן כְּפִי הַכַּעַס כֵּן דוֹחָה אֶת הַשְּׂכִינָה מִמֶּנּוּ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים ס"ו): כָּל אָדָם שְׂכוּעַס, אִם חָכֵם הוּא חֲכָמָתוֹ מְסִתְּלֶקֶת מִמֶּנּוּ; וְאָמְרוּ (נְדָרִים כ"ב). כָּל הַכּוֹעֵס אֶפְלוֹ שְׂכִינָה אֵינָה חֲשׁוּבָה כְּנִגְדּוֹ, וּמוֹסִיף טַפְשׁוֹת עַל טַפְשׁוֹתָיו; וְזֶה טְרוּף הַדַּעַת פְּשוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, כִּי הַכַּעַס מְאֵבֵד אֶת הַדַּעַת וְהַשְּׂכָל שֶׁלוֹ לְגַמְרִי, עַד שֶׁלֹּא מְסַגֵּל לְחֹשֶׁב יִשְׂרָאֵל. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וְהַר חֲדָשׁ נח) לֹא יִהְיֶה בָּךְ אֵל זֶר, שֶׁלֹּא תִהְיֶה נַח לְכַעַס, כִּי זוֹ עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, כִּי הוּא דוֹחָה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִמֶּנּוּ.

וְלִכְּן רָאָה מֵה לְפָנֶיךָ וְכוּ', וְאֵל מֵה הַכַּעַס שֶׁלָּךְ יְבִיא אוֹתָךְ, עַד אֲבוּד אֲמוּנָה וְשִׁכְלָךְ וְכוּ', וְלִכְּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ שֶׁתִּרְאֶה לוֹמֵר אֶת הַתְּפִלָּה הַזֹּאת בְּכָל יוֹם אֶפְלוֹ כְּמֵה פְּעָמִים בְּיוֹם, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ מְאֹד

מאד לשבר את הכעס והרציחה ממך, ותהיה תמיד שש ושמת, ועל ידי זה תהיה נכלל באין סוף ברוך הוא:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, מלא טוב מלא רחמים, מלא רצון, שתהיה בעזרי, ותשמרני ותצילני מן הכעס ומן הרגז ומכל מיני קפידות. ותגן עלי ברחמיך ותשמרני תמיד. ואפלו בשעה שאבוא חס ושלום לידי איזה פעם, תחמל עלי ברחמיך ותשמרני ותצילני שלא אפעל בכעסי שום אכזריות כלל. רק אזכה לשבר ולהפר הכעס ברחמנות, ואזכה להתגבר על יצרי לשבר הפעם ולהפך הכעס לרחמנות, לרחם דיקא ברחמנות גדולה במקום שהייתי רוצה לכעס חס ושלום. ולא יהיה בי אל זר ולא אשתחוה לאל נכר, שזה נאמר על הפועם, שנחשב כאלו עובד עבודה זרה:

רבונו של עולם! אתה ידעת כמה קשה לנו לשבר ולבטל מדה רעה זו של כעס וקפידות. כי כשמתחיל הכעס לבער בנו חס ושלום, כמעט אין אנו בדעתנו, וקשה עלינו לכבות אש הכעס ולכבשו. על כן רחם עלינו למען שמך, והיה בעזרנו ושמרנו והצילנו תמיד ברחמיך וחסדיך הגדולים, ועזרנו לשבר ולבטל מדת הכעס וקפידות מעלינו ומעל גבולנו, ולא נכעס לעולם, ולא אהיה שום קפדן כלל, רק אזכה להיות טוב לכל תמיד מעתה ועד עולם, אמן סלה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשפיל ותצליח.

המאחל לך חגכה שמח...

ה' תכג.

**האם ענוה פרושה שהאדם צריך להרגיש
שהוא לא שוה שום דבר?**

שאלה:

מאת יוסי: מהי הדרך הנכונה להשתמש במדת הענוה? הרי סוף כל סוף כלנו בני אדם, ובאפן טבעי כל אחד רוצה להיות משהו. האם האדם צריך להרגיש שהוא לא שוה שום דבר?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחגכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יוסי נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

רבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ב) שעקר הגדלה שמקבלים מהצדיק הוא שפלות, כי עד שמתקרבים אל הצדיק אדם חושב שהוא משהו וכו', וככל שהוא רחוק מהצדיק האמת, נדמה לו שהוא מי יודע מה וכו', ואומר רבנו ז"ל (שם) הסימן אם הוא מקרב אל צדיק האמת הוא אם נופלת עליו שפלות בשעה שמתקרב אליו, ואם לא נופלת עליו שפלות, סימן שהוא לא מקרב אל הצדיק האמת הזה, והוא חי בטעות גדולה מאד, כי מי שמקרב אל הצדיק האמת מכרחת לפל עליו שפלות.

שלמות הענוה היא שאדם צריך כל כך להתבטל אל הקדוש-ברוך-הוא, עד שלא יראה את עצמו כלל, אלא ידע שהכל זה ממנו יתברך, כמאמר התנא הקדוש (אבות פרק ג') רבי אלעזר איש ברתא אומר: תן לו משלו שאתה ושלך שלו, וכן בדוד הוא אומר (דברי הימים א' כ"ט) "כי ממך הכל ומידך נתנו לך"; כי אין לאדם להתגאות בשום דבר, כי הכל ממנו יתברך, וכן אמרו חכמינו הקדושים (ויקרא רבה פרשה כ"ו סימן ב') רוח הקדש אומרת "מי הקדימני ואשלם" - מי קלס לפני

עד שלא נתתי לו נשמה? מי מלל לשמי עד שלא נתתי לו בן זכר? מי עשה לי מעקה עד שלא נתתי לו גג? מי עשה לי מזוזה עד שלא נתתי לו בית? מי עשה לי סוכה עד שלא נתתי לו מקום? מי עשה לי לולב עד שלא נתתי לו דמים? מי עשה לי ציצית עד שלא נתתי לו טלית? מי הפריש לפני פאה עד שלא נתתי לו שדה? מי הפריש לי תרומה עד שלא נתתי לו גרן? מי הפריש לפני חלה עד שלא נתתי לו עסה? מי הפריש לפני קרבן עד שלא נתתי לו בהמה?; וזו שלמות הענוה ושלמות הבטול - לבטל את כל כלו אליו יתברך.

רבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן סימן קל"ו) שהאדם צריך לבטל כל מדה ומדה מהמדות הרעות שנדבקו בו וכו', עד שיתבטל לגמרי כאין ואפס. כי בתחלה צריך לבטל מדה זאת עד שתהיה כלא ממש, ואחר כך מדה אחרת עד שתהיה גם כן לא, וכן כל המדות עד שיהיו כלם כלא היו. וכפי מה שמבטלין כל מדה ומדה, כמו כן מאיר ומתגלה עליו כבוד השם יתברך, כי עקר האור הוא כבודו יתברך, כמו שכתוב (יחזקאל מ"ג ב') "והארץ האירה מכבודו", אך כשמעמידין דבר גשמי כנגד דבר רוחני, עושה צל. וכפי גשמיות וגדל הדבר שעומד כנגד הדבר, כמו כן נעשה צל, כגון כשמעמידין מקל נגד אור השמש, עושה צל קטן כפי מדת המקל, אבל כשמעמידין דבר גדול יותר נגד השמש, עושה צל גדול ביותר. וכן כשמעמידין בית גדול עושה צל גדול יותר ביותר. והצל הוא הסתרת והעלמת האור כידוע. ועל כן כפי מה שהאדם משקע באיזה מדה ותאנה רעה וכו', כמו כן עושה צל כנגד אור כבודו יתברך, וכמו כן נעלם ממנו אורו יתברך. אבל כשמבטל המדות והתאוות רעות וכו', כפי הבטול כן נתבטל הצל, וכמו כן נתגלה אור כבודו יתברך. עד שזוכה שיתבטל הצל לגמרי, עד שיהיה הכל לא ואין ואפס. ואז יתגלה כבודו בכל הארץ. כי לא יהיה שום דבר שישתיר האור ושיעשה צל, וזהו "מלא כל הארץ כבודו". הינו על ידי שמחזיק את עצמו כלא על ידי זה נתגלה כבודו בכל הארץ, כי אין דבר שישתיר אור כבודו יתברך ויעשה צל.

וזה נקרא שלמות הענוה - שהוא מבטל את עצמו ואת כל כלו אליו יתברך, וממילא אין לו על מי להתגאות וכו', כי הכל ממנו יתברך, ולכן אדם שמחזיק במדרגה זו הוא בכלל לא מבין מה גדלותו, ואף שיכול להיות למדן גדול, מקבל גדול וצדיק גדול וכו', אבל מרב התפללותו בו יתברך וכו', הוא לא מרגיש שהוא משהו בכלל וכו'.

ויש עוד מדרגה יותר גבוהה מזו - שהוא מכניס בלבבות בני אדם שבאמת יחזיקו שהוא כלום וכו', וזו שלמות הענוה והבטול אל האין סוף ברוך הוא, עד שכלם באמת מאמינים לו ויש להם הרגשה שהוא באמת לא כלום, אשרי מי שמגיע למדרגה זו.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תכד.

**אשתי מבלה עם חברות עד שעה מאחרת בלילה.
איך אני אמור להתנהג אתה?**

שאלה:

סאת אליהו: קשה לי מאד עם אשתי - כמעט כל השבוע היא יוצאת לחברות וביחד הן הולכות לבלות עד שעה מאחרת בזמן שאני נשאר לבד בבית. באמת שאני לא מבין מה כל כך רע לה אתי שהיא דבוקה לחברות שלה כל כך. איך אני אמור להתנהג אתה?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אליהו נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

אתה צריך לדעת שאשה צריכה גם את הפרטיות שלה, ואם הבעל הוא קנאי וכו', ולא עוזב אותה כרגע וכו', אלא תמיד חושד שיהיא לא כל כך מסורה אליו, וממש סוגר אותה בביתה וכו', זו מחלת אובססיה שיש להרבה גברים כלפי נשותיהם וכו', ולכן נמאס לה בחיים כאלו, ומתי שרק יכולה לעזוב את בעלה תעשה את זה בחפץ לב ותברח עם חברות וכו', כי הבעל עם הקנאות המגזמת שלו חונק אותה לגמרי וכו', עם השאלות החשדניות שלו - איפה היית? עם מי דברת? מה עשית? וכו' וכו', דברים כאלו יכולים להוציא את אדם נורמלי מהשפיות, וזו הסבה שאשתך לא יכולה לסבל אותך.

וכבר ספרו לנו חכמינו הקדושים (גיטין ז.) על פפוס בן יהודה שהיה נועל בפניו אשתו ויוצא, ופרש רש"י: דכשיוצא מביתו לשוק נועל הדלת בפניה שלא תדבר לכל אדם, ומדה שאינה הוגנת היא זו שמתוך כך איבה נכנסת ביניהם ומזנה תחתיו; ולכן אתה צריך לדעת שההתנהגות שלך זו התנהגות של אדם חולני נפשית וכו', ואתה לא יכול להכריח את אשתך שלא תדבר עם אף אחת וכו', ושלא תצא עם אף אחת וכו', ולכן במשך הזמן שאתה מתנהג ככה בצורה ברוטלית עמה וכו', היא לא יכולה לסבל אותך, וזו כל הסבה שהיא בורחת ממך בכל עת מצא, כי אי אפשר ללכת ביד תקיפה עם אשה בשום פנים ואופן, הכל צריך להיות טבעי ובאהבה והכנה הדדית, ואז האשה אף פעם לא תרצה לעזוב אותך.

ראה לשנות את גישתך לגבי אשתך, ואז תראה שתהיה לך אשה מקסימה, יעזר הקדוש-ברוך-הוא שיתן לך דעת ושכל לדעת איך מנהיגים בית.

המאחל לך חגכה שמח...

ה' תכה.

**יש לנו בעיות קשות בפרנסה.
האם יתכן שיש עלינו הקפדה?**

שאלה:

מאת ליאת: לכבוד הצדיק שלום רב ואחולי בריאות לך ולבני ביתך.

בעלי זכה לשבת אתך בשבת האחרונה בהיותך בארץ אף לא זכה להכנס ליעוץ אישי, לכן אני שואלת בבקשה מספר שאלות:

1. אני בת 39 ויש לי ארבעה ילדים. אני מרגישה חלשה ועיפה וכרגע בשמירה. האם כרגע זה זמן מתאים להביא עוד ילד או לשמר עוד זמן?

2. בעלי עצמאי ולא מצליח להרויח מספיק. אנו נשואים כבר 7 שנים, וכל הזמן אנחנו מתמודדים עם מציאות שאין לנו כסף לטסט ולבטוח ויש לנו חובות והלוואות. האם עליו למכר את המשאית ולחפש עבודה אחרת או שכדאי לו להמשיך באותה עבודה?

3. בעלי (רחמים בן מדלן) לא מדבר עם אבי בשל כוח שהיה ביניהם. האם יכול להיות שיש עלינו הקפדה? ואם כן, מה לעשות?

השאלות הללו חשובות לי מאד ואשמח לתשובות מהצדיק. בנוסף אשמח אם תוכלו לברר את בעלי להתחזק בלמוד תורה, ואותי (ליאת אלה בת ארנה) לאמונה ובטחון, סבלנות בבית ושנזכה לסגר את החובות במהרה. תודה ענקית, בשורות טובות וכל הברכות לצדיק.

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם רַב אֶל לִיאֵת תַּחֲיָה

לְנִכּוֹן קַבְלִיתִי אֶת מַכְתְּבְךָ.

זֶה בְּטוֹחַ כְּשֵׁי שׁ מַחְלֶקֶת וּמְרִיבוֹת בְּבֵית וְכו', עַל יְדֵי זֶה מְאֻבְדִים אֶת הַכֹּל, וּכְמוֹ שֵׁי שׁ מִצּוֹת עֲשֵׂה שֶׁל כְּבוֹד אַב וְאִם, כִּי יֵשׁ מִצּוֹת עֲשֵׂה לְכַבֵּד אֶת חֲמִיּוֹ וְחֲמוֹתָיו, וְלִכְּנֹן בְּעֵלְךָ מְכָרְחָ לְהַשְׁלִים עִם אָבִיךָ גֵּרוֹ יְאִיר, כִּי סוֹף כָּל סוֹף זֶה הָאָבָא שְׁלֶךָ, וְאֶפְלוּ שֶׁהוּא עֲשֵׂה אִיזוֹ עוֹלָה נִגְדוֹ וְכו' - הוּא צָרִיךְ לְמַחֵל לוֹ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף חֲמִיּוֹ נִתֵּן לוֹ אֶת בְּתוֹ וְכו', וְרַק בְּשִׁבִיל זֶה בְּעֲצָמוֹ רְאוּי לוֹ לְהִתְפַּיֵס עִם חֲמִיּוֹ, וְלֹא לְהַחְזִיק שְׂנֵאָה כְּלַפְיוֹ, וְאִם הוּא יִשְׁלִים עִם חֲמִיּוֹ הַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

וּבְעֵלְךָ מְכָרְחָ לְדַעַת שְׂאִם מְצַעְרִים אֶת הָאָבָא שֶׁל הָאִשָּׁה מְקַבְלִים עַל זֶה עֲנֹשׁ מְאֹד מְאֹד קָשָׁה, כִּי סוֹף כָּל סוֹף חֲמִיּוֹ נִתֵּן לוֹ מִתְּנָה אֶת בְּתוֹ, וּבְשִׁבִיל זֶה בְּעֲצָמוֹ רְאוּי לְכַבֵּד אֶת חֲמִיּוֹ, וְאִם שֶׁהוּא לֹא מִתְּנֵהָ אִתּוֹ כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ וְכו', מַה בְּכֶךָ, סוֹף כָּל סוֹף זֶה הָאָבָא שֶׁל הָאִשָּׁה שְׂנֵתֵן לָךְ אֶת בְּתוֹ, אֲזִי מְכָרְחִים לְכַבֵּד אוֹתוֹ, וְאִם מְכַבְּדִים אֶת חֲמִיּוֹ וְאֶת חֲמוֹתָיו, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁפֵּיעַ עָלָיו שְׁפַע בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂה יְדָיו וְזֶה בְּרוּר.

וְלִכְּנֹן אִם הוּא יִשְׁלִים עִם אָבִיךָ תִּהְיֶי בְּטוֹחָה שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, תִּהְיֶה פְּרֻנְסָה, וְיִהְיֶי כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ, וְנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוֹרוֹת מִשְׁמַחוֹת.

הַמְּאֻחַל לָךְ חֲנֻכָּה שְׂמַח...

ה' תכו.

**לאחרונה אני מתמודד עם חלומות רעים
שחוזרים על עצמם שוב ושוב**

שאלה:

מאת אור: לכבוד הצדיק שלום.
לאחרונה אני מתמודד עם חלומות רעים שחוזרים על עצמם
שוב ושוב כגון תאונת דרכים ודברים מהסוג הזה. איך אפשר
למנע חלומות כאלו בעתיד?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל אור נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הסבה של חלומות מפחידים זה בא כשאין מזוזות כשרות על
הבית, ולכן כשזוכים לקרא קריאת שמע שעל המטה מתוך הסדור
דיקא ובכונת פרוש המלים, על ידי זה אף פעם לא יחלם חלומות
מפחידים.

רבנו ז"ל אמר (ספר המדות אות גאווה סימן י"ט) מבהילין את האדם
בחלומות כדי להסיר ממנו גאווה שקועה שהיא מכסה ממנו שאינו
מכיר בה; ולכן אשרי אדם שזוכה לחזר בתשובה שלמה שאז לא
יבואו לו חלומות מבהילים ומפחידים וכו'. ואמר רבנו ז"ל (ספר
המדות אות חלום סימן ד') על ידי הדבור רע על איזה צדיק מת מראין
לו חלומות מבהילין; ולכן תשמר מאד מאד לא לדבר על שום צדיק
לא חי ולא שכבר נפטר, ואז יתבטלו ממך כל החלומות הרעים, ואין
לך מה לפחד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך שתהיה לך הצלחה מרבה ובכל אשר תפנה תשכיל ותצלית.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תכז.

האם זה נכון שאכילת שעורים גורמת לשכחה?

שאלה:

מאת יהודה: שלום וברכה לכבוד קדשת הצדיק מרן מוהרא"ש שליט"א.

ראשית, אנו מאחלים לצדיק ולמשפחתו את כל האחולים הטובים.

שמעתי שאם אוכלים שעורים זה גורם לשכחה. האם זה נכון? ומה עושים לגבי מרק או חמין לשבת שיש בו שעורים?

תשובה:

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו ב' דחנכה ה'תשע"ה.

שלום וברכה אל יהודה נרו יאיר

לנכון קבלתי את מכתבך.

הן אמת שמובא בפרוש המהר"ם שיק על תרי"ג מצוות (מצוה י') שמעתי ממורי הגאון החת"ם סופר זכר צדיק לברכה דלכתחלה לא יעשה מצות מקמח שעורים, דאיתא בספרים דקמחי דשעורים קשה לשכחה, ובמצות כתיב "למען תזכור", עין שם.

עם כל זאת העולם נהגו לבשל את השעורים עם שאר ירקות,

ועל ידי זה נמתק שלא יזיקו השעורים לשכחה, ולכן אין העולם נזהרים מלאכל מאכל שעורים, כי מערב בזה גם שאר ירקות.

ואגב מובא דבר פלא בספר "ישמח משה" (בראשית) בשם ספר "הקנה" שמסביר את מאמרם ז"ל (שבת ק"מ:) מאן דאפשר ליה לאכל פת שעורים ואוכל פת חטים, הרי זה עובר בבל תשחית, ופרש הוא ז"ל, דכל מה שגס ועב יותר במאכלים, הניצוצות שבו נתעבו יותר בעב טיט החמרתית וקשה להעלותם, וכל מה שהוא מאכל דק ביותר, הניצוצות שבו מגלים יותר והוא בנקל להוציאם. ועל פי זה יתבאר מאן דאפשר ליה למיכל פת דשערי, והינו שהוא בקי בסודות ואמן באפן שיוכל להוציא ניצוצות קדושות מן פת שעורים, אזי עובר בבל תשחית אם אוכל פת חטים, כי זה מעתד לחברו הקטן ממנו, אבל הוא באתרא דליעול חטים ליעול שעורים שאין אחר יכול להוציא, ובמקום שאין אנשים ישתדל להיות איש. ומסיק הגמרא ולא היא, בל תשחית דגופא עדיף, שמשחית גופו במה שמקלקלין הניצוצות הגרועים כידוע, עד כאן דבריו דברי פה קדוש רק בשנוי לשון. ולפי זה בא וראה עד היכן אכילתם של צדיקים, כי עקר אכילתם הוא בשביל התקון וכו', עין שם. הינו שהשעורים הם מאכל גם מאד, וקשה להוציא את הניצוצות שיש שמה.

עם כל זאת כבר נוהגים העולם לאכל מאכל שעורים, כי מערבים בעת הבשול עוד כמה מיני ירקות, וממילא אינם קשים לשכחה.

המאחל לך חנכה שמח...

ה' תכח.

מה השם רוצה ממני: שאמסר את נפשי על למוד התורה או שאצא להביא פרנסה?

שאלה:

מאת אהרן: שְׁלוֹם וּבְרָכָה.

איך אפֿשר לְדַעַת אִם הַשֵּׁם רוֹצֵה מִמֶּנִּי מְסִירוֹת נַפְשׁ עַל לְמוּד הַתּוֹרָה אוֹ שֶׁהַשֵּׁם רוֹצֵה שְׂאֲצֵא וְאֲדַאֵג לְפִרְנָסַת בֵּיתִי? אֲשׁוּמַח שֶׁתִּבְרָכוּ אוֹתֵנוּ שֶׁנִּזְכֶּה לְדִירָה מְשֻׁלָּנוּ בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, עֲדִיף בִּירוּשָׁלַיִם, בְּמַהְרָה בְּלִי חֻבּוֹת וּבְלִי הַלּוֹאוֹת בְּחֶסֶד וּבְרַחֲמִים. בְּבִרְכָּה, אֶהְרֵן.

תשובה:

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֹדֵר מַקָּץ, כ"ו כְּסֵל׳ ב' דְּחֻנְכָה ה'תשע"ה.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל אֶהְרֵן נְרוּ יֵאִיר

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (אֲבוֹת פָּרָק ב') יִפְהַ תְּלַמּוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ שִׁיגִיעַת שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עֶוֹן. וְכָל תּוֹרָה שְׂאִין עִמָּה מְלֹאכָה - סוֹפָה בְּטֵלָה וּגְוֵרַת עוֹן; וְלִכֵּן אַתָּה צְרִיף לְמַצֵּא מְשֻׁרָה לְפִרְנָסָה מְסֻדָּרַת, כִּי כְּשֶׁהַתַּחַתְנַתְּ הַתַּחֲיִבַת בְּכַתְּבָה לְפִרְנָסַת אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב בְּכַתְּבָה "וְאֵנָּה אֶפְלַח וְאוֹקִיר וְאִיזוֹן וְאֶפְרָנִס יִתִּיכִי כִּהְלֹכוֹת גּוֹבְרִין יְהוּדָאִין פְּלַחִין וּמוֹקִרִין וְזָנִין וּמְפִרְנָסִין לְנִשְׁיָהוֹן בְּקוֹשְׁטָא".

וְאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (תַּי מוהר"ן סִימָן תַּק"א) שְׁחַפֵּץ מְאֹד שִׁיְהִי לְנוּ פִרְנָסָה, אִף עַל פִּי שְׁבַטְחוֹן גַּם בֵּן טוֹב מְאֹד, אִף עַל פִּי בֶן טוֹב מְאֹד כְּשׁוֹזְכִין שֵׁישׁ לוֹ מִעֵמֶד פִּרְנָסָה; וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים שְׁבַעוּלָם לְמַצֵּא אִיזוֹ עֲבוּדָה וְתִפְרָנִס אֶת אֲשֶׁתְּךָ בְּכַבוֹד, וְאִם אַתָּה רוֹצֵה לְהַגִּיעַ לְעִשְׂרוֹת, כָּבֹר אָמְרוּ חֲכַמֵּינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּבֵא מְצִיעָא נ"ט.) לְעוֹלָם יֵהָא אָדָם זְהִיר בְּכַבוֹד אֲשֶׁתּוֹ, שְׂאִין בְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ

שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְשָׂבִיל אֶשְׁתּוּ, שְׁנֹאֲמַר (בְּרֵאשִׁית י"ב) "וּלְאֲבָרְם הֵיטִיב
 בְּעִבּוּרָהּ". וְהֵינּוּ דְאָמַר לְהוּ רְבָא לְבָנֵי מְחוּזָא - אוֹקִירוּ לְנִשְׂיֵיכוּ כִּי
 הֵיכִי דִתְתַעְתְּרוּ [תִּכְבְּדוּ וּתְיַקְרוּ אֶת נְשׂוֹתֵיכֶם כְּדֵי שְׁתַּתְעֲשְׂרוּ], וְאָמַר
 רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי מוֹהַר"ן חֶלֶק א' סִימָן ס"ט) שְׁעָקַר הָעֲשִׂירוֹת בָּאָה בְּזָכוֹת
 הָאִשָּׁה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי
 מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֶדְדָךְ שְׁתַּהַיֶּה לְךָ הַצְּלָחָה מְרֻבָּה וּבְכָל אֲשֶׁר תִּפְנֶה
 תִּשְׁכִּיל וְתִצְלִיחַ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׂבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם !

הַסֵּפֶר הַזֶּה נִדְפָּס

לְכַבוֹד נְשֻׁמַּת

חֲסִידָא וּפְרִישָׁא, מְנוֹרָה הַטְּהוֹרָה,

אֲסִפְקֻלְרִיא הַמְּאִירָה

מְאוֹר עֵינֵינוּ חַיִּית נַפְשֵׁנוּ, מְקָרֵב לְבָבוֹת

יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים

מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ

הַרְבֵּה הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק

מוֹהַר"ר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר שְׁלֹמֹה זִלְה"ה

בֶּן

הַגַּה"צ רַבִּי מְנַחֵם זָאב זַע"ל

עָלָה בְּסַעֲרָה הַשְּׁמַיְמָה

י"ז שְׁבַט תשע"ה

תְּהִיא נְשֻׁמַּתוֹ צְרוּרָה בְּצִרוּר הַחַיִּים תַּחַת

בְּנַפֵּי הַצַּדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן, זְכוּתוֹ וְצַדִּיקוֹתוֹ תִּגַּן

עֲלֵינוּ וְעַל כָּל הָעוֹלָם שְׂנֹזֶכֶה לְהַנּוֹת מְאוֹרוֹ

הַבְּהִיר וְהַתְּגַלוֹת כְּבוֹד שְׁמִים

שְׁפַעַל וְעָשָׂה בְּעוֹלָם

הספר הקדוש הזה נדפס
לעילוי נשמת
הרבנית הצדקת
מרת יחנא שפרה ע"ה
בת הרה"צ רבי אשר ישעיה
ראטענברג מקוסון זצ"ל
בת מרת סאסיא ע"ה
אשת עטרת ראשינו
כ"ק אדמו"ר
רבי אליעזר שלמה זצוק"ל
נפטרה ט"ז תמוז ה'תשע"ה
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
איילת בת גולדה זהבה

שתצליח בדרכה החדשה
ותזכה לראות רוב נחת דקדושה
מכל יוצאי חלציה על דרך
החסידות והאמונה

וזיווג הגון משורש נשמתו
לדוד בן רמונה

ורפואה שלמה
למנחם זאב בן דורית
שילת דורין ורפאל ניסים בני איילת

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אלון אהרון בן גילה
נורית בת נעמי
יונה בן שולמית
ספיר הודיה בת גלית
מאיר בן זיווה
אלינור בת שמחה
פרחיה בת רינה
לרפ'ו תמר בת שמחה
ויונה בת רחל
אברהם בן חדוה
יסכה בת רויטל
אליעזר שלמה בן יסכה
רחל בת יסכה
אסתר מלכה בת יסכה
פיגא בת יסכה
רפאל נועם מאיר בן חנה
גליה בת יעל
ניב בן תקוה
אליעזר שלמה בן ניב
מלכה בת ניב
רמי חיים בן תקוה
הרצל טוביה בן לאה
דינה בת גרסיה
ישי בן שרה סוטה
חנה ברכה בת נחמה
אופיר בן אילנה
אבישג בת דינה שמחה
משה בן ברוריה
מיכל רוגית בת שרה
אברהם בן ורד
הודיה רחל בת ורד
יהודה בן שרה
רבקה בת לאה
יוסף בן סומבול
מנשה בן חנה
שמואל ג'פרי בן נוגה
לרפ'ו מלכה בת זהבה
מנחם זאב בן מלכה
מלכה בת דבורה דיל-ברא
יואב בן שושנה

יוסף חי בן אורלית
בת אל שמחה בת אסנת
נחמן ישראל בן אורלית
סימא בת ברכה
שרגא בן חנה
ציפורה פיגא בת שרה וב"ב
שפיקה בת מרים
תקוה בת שפיקה
יעל בת שרה
אברהם בן דוי
אריה בן רות
רונית שפרה בת מינה
מרים בת שרה
מיכאל דוד בן חנה
דרור יצחק בן דליה
דליה בת רוברט
טל כהן בן רות מסעודה
חנה אניתה בת שרה
ניסים רועי בן טוביה
חיה מושקא בת רוחמה רחמונא
שלום בן יעל
יעל בת ציביה
מרים בת רבקה
רחמים בן יאסי
יעקב בן רחל
שלומית בת אורה
עוז אפרים בן בלומה
רבקה בת לאה
אדל בת אסתר מלכה
עמוס בן יהודית
אופיר רפאל בן גאולה
גאולה בת סיסה
אתי אסתר בת דליה
יצחק בן לאה
אסתר בת דונה דבורה
אורית בת חנה
ישראל בן ורדה
שילת בת אורית
לירן אליהו בן משה דוד
אורה בת אסנת

לרפ'ו לירן בן סוזאן
אברהם בן פרידה
סוזאן בת רבקה
חנה בת יפה וב"ב
שמעון מאיר בן חנה
בת שבע בת רוחמה
אסתר בת רוחמה
דן בן אסתר
יעל טובה בת עירית
רחלי בת דורית
יוסף בן יפה
אסף בן כרמלה
רוז בן יעל
משפחת אריאל
מיכל בת לאה
נאורה בת מיכל
יעקב בן לאה
מעייין אדל בת גילה
דוד בן רחל
כרמלה בת שרה
רינה בת זיול
חובב בן מרים
אליעזר שלמה שמעון בן מרים
מאיר אליהו בן דליה
גולן בן אסתר
כרמית בת מרים לזש"ק
ישראל בן פרידא פיגא
שרה בת שרה
גל נחשון בן לאה
מורן נחשון בת מול
לרפ'ו ליאת שרה בת צילה
עמית נועה בת ציפורה
אביאל בן סגולה
מלכה בת גילה
בנימין בן אהרון
הדסה בת תמר (נאנאג"אן)
עמוס בן גילה
דבורה בת רבקה
ישראל בן אוראלה
כרמית בת שרה

הספר הקדוש הזה הודפס לזכותם והצלחתם של התורמים היקרים שיזכו לשפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיהם

אוריאל בחיי בן לאה
בת שבע חיה בת לאה

***

לעילוי נשמת

רבי אליעזר שלמה
בן מלכה
הרבנית יחנא שפרה
בת סאסיא
הרב אשר בן ג'ולייט טולדנ
חיים בן מרים
מרים בת מסעודה
רחל בת שרה
תומר עמוס בן רבקה
הלן בת דוד ואסתר
יורי בן סופיה
סופיה בת יודקה
שרה ריבה בת אטה
מרים טבנסקי בת יודקה
איליה בן גינדה
פרץ בן יחזקאל
חנה בת רגינה
אורלי בת עליוזה
ישעיהו ישראל בן לאה איטה
ר' אליהו בן עיישה
רחמים בת אהובה
שרה בת יקוט
יקוט בת חנה
פליקס מסעוד אשר בן עליוזה
ג'וליה
ליאור בת שרה
שרה זהרה בת סעידה
לואזה בת חסן
משה בן לאה
ליזת בת פרוחה
יעקב בן שלום
אליהו בן כמוס
אשר בן סוליקה

נתן בן רחל
לודמילה בת סופיה
דוד בן לודמילה
משפחת תפוחי
ודים בן גינדה
גליה בת קולט
דוד רועי בן שרה אורית
שלמה בן קלודין שרה
אביעד בן קלודין שרה
מיכל בת קלודין שרה
אסתר מלכה בת ליהי
אדל בת ליהי
גולן בן מרגלית
רחל בת דונה דבורה
רויטל בת רות
משפחת שמחי
אברהם בן ישי וב"ב
אנדריי בן בלה
משפחת טויטו
משפחת טרייסמן
שיראל בת אורית
אביאל משה בן אורית
יעל בת אורית
אדל בת אורית
סמדר בת ורדה לשז"ק
משפ' עובד
משפ' מלכה והילדים
אמנון ורוחמה בסל
משה וגילה בשארי
לרפ' שושנה זהרה בת צביה
שלמה חי בן דיאנה לזיווג
צדוק ושרית מלמד ומשפ'
משפ' גרמה בועז
מנחם מנדל בן מיכל רינה
דרור בן זהבה זבו
רחלי בת לימור לגאס לזש"ק
משה ואסתר כהן וילדיהם
יוסי בן שרה בטאשוילי לזיווג
לרפ' תמר שרה בת אחינועם
בטאשוילי

שמעון בן תרצה
יעחק ישראל בן מרים
מורן בת ברייט
מאיר בן רחל וב"ב
נחמן נתן בן שמחה
שרה בת מרים
יעקב בן שרה קלוטילד
יפה בת חנה
נפתלי בן רחל
רבקה בת מרים
נתן בן רחל
פנינה חנה בת יהודית
אדי בן רונית לזיווג
שאול בן עליוזה
אסף בן רונית
ליאור בן עליוזה
אליעזר שלמה בן רינה
סרה שני שושנה בת ענת
צבי בן חנה טובה
רבקה בת חנה טובה
מרדכי אליהו בן גילה
אסתר בת יפה
אליעזר שלמה בן אסתר
יאיר בן עדינה
מלכה בת שמחה
עידו בן מיכל ליאור
שושנה בת אורלי
נחמן בן אדל
שרה בת יפה
מרים בת שירה יהודית
תהילה בת שירה יהודית
שלמה בן שרה
אברהם בן מול
אסתר בת רינה
יעקב בן סילביה
יפית בת אילנה
דורית בת שושנה
עומר רחמים בן סלימה
מלכה בת סמדר
אליעזר שלמה בן סמדר

סוד ה' לִירָאוּ וּבְרִיתוֹ לְהוֹדִיעֵם
זֶה שְׁמוֹ נֶאֱמָה לוֹ

תִּקּוּן הַכֹּלֵל

תִּקּוּן נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד מְאֹד לְכָל־לִיּוֹת
הַחֲטָאִים וְהוּא פָּגַם הַבְּרִית, רַחֲמֵנָא לִיעֲלֵן

*

וּמִסְגָּל מְאֹד גַּם לְפִרְנִסָּה וּלְהַצְלָחָה
בְּכָל הָעֲנִינִים בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאמְרֵם בְּכָל יוֹם

*

יְסֹדוֹ, תִּקְנוּ, גְּלוּ וְצִוְהָ לְפִרְסְמוֹ לְכָל
יִשְׂרָאֵל, רַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא,
אוֹר הַגְּנוּז וְהַצֶּפוּן, בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עֲלָאָה,
אֲדוֹנָנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ
רַבֵּי נַחֲמָן מִבְּרֶסְלָב, זְכוֹתוֹ יִגַן עָלֵינוּ

*

הוֹבָא לְדָפוּס עַל-יְדֵי
חֲסִידֵי בְּרֶסְלָב
עִיה"ק יְרוּשָׁלַיִם תּוֹכֵב"א

טוב לומר לפני אמירת העשרה מזמורים:

הַרְיֵנִי מִקְשֵׁר עֲצָמֵי בְּאֲמִירַת הָעֶשְׂרָה מְזַמְּרִים אֵלָיו לְכֹל הַצְּדִיקִים
הָאֲמִתִּיִּים שְׁבֻדוֹרָנוּ, וּלְכֹל הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים שׁוֹכְנֵי עֶפְרָיִם, קְדוּשֵׁים
אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ הַמָּהָ, וּבַפֶּרֶט לְרַבְּנוּ הַקְּדוֹשׁ, צְדִיק יְסוּד עוֹלָם, נַחַל
נוֹבֵעַ מְקוֹר חֲכָמָה, רַבְּנוּ נַחֲמָן בֶּן פִּיגָא, זְכוּתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ, שְׁגִלָּה
תְּקוּן זֶה.

לְכוּ נִרְנְנָה לִי נְרִיעָה לְצוֹר יִשְׁעֵנוּ: נִקְדְּמָה פָּנָיו בַּתּוֹדָה, בְּזַמְרוֹת
נְרִיעַ לוֹ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְיָ, וּמִלְךָ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים:

קודם שיתחיל תהלים יאמר:

הַרְיֵנִי מְזַמֵּן אֶת פִּי לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח אֶת בּוֹרְאֵי, לְשֵׁם יְחוּד
קוֹדֵשׁ בְּרִיךְ הוּא וְשׁוֹכְנֵתָה בְּדַחִילוֹ וּרְחִימוּ עַל יְדֵי הַהוּא טְמִיר
וְנַעֲלֵם בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל:

טז * מִכְּתָם לְדוֹד, שְׁמֵרְנֵי אֵל כִּי חֲסִיתִי בָךְ: ב אָמַרְתָּ
לִי אֲדֹנָי אַתָּה, טוֹבָתִי בַל עָלִיךָ: ג לְקְדוּשֵׁים אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ
הַמָּהָ, וְאֲדִירִי כָּל חֲפְצֵי-בָם: ד יָרְבוּ עֲצָבוֹתֶם אַחַר מְהָרוּ
בַל אֲסִיף נִסְפִיהֶם מִדָּם, וּבַל אֲשָׂא אֶת שְׁמוֹתֶם עַל שְׁפָתַי: ה
יְיָ מִנֵּת חֲלָקֵי וְכוֹסֵי, אַתָּה תוֹמִיךָ גּוֹרְלִי: ו חֲבָלִים נִפְלוּ-לִי
בְּנַעֲמִים, אֵף נַחֲלַת שְׁפָרָה עָלַי: ז אֲבָרְךָ אֶת יְיָ אֲשֶׁר יַעֲצֵנִי,
אֵף לִילוֹת יִסְרוּנֵי כְלִיּוֹתַי: ח שׁוֹיֵתִי יְיָ לְנִגְדֵי תְמִיד, כִּי
מִימֵינִי בַל אֲמוֹט: ט לֶכֶן שָׁמַח לְבִי וַיִּגַּל כְּבוֹדִי, אֵף בְּשָׂרִי
יִשְׁכַּן לְבַטַּח: י כִּי לֹא תַעֲזֹב נַפְשִׁי לְשָׂאוֹל, לֹא תַתֵּן חֲסִידְךָ
לְרֵאוֹת שְׁחַת: יא תוֹדִיעֵנִי אֲרַח חַיִּים שְׁבַע שְׁמַחוֹת אֶת פָּנֶיךָ,
נַעֲמוֹת בִּימִינְךָ נִצַּח:

לב * לְדוֹד מִשְׁפִּיל אֲשֶׁרִי נִשְׁוִי פֶשַׁע כְּסוּי חֲטָאָה : ב אֲשֶׁרִי אָדָם לֹא יִחְשָׁב יִי לֹו עֹוֹן, וְאִין בְּרוּחוֹ רְמִיָה : ג כִּי הִחַרְשֵׁתִי בְּלוֹ עֲצָמַי, בְּשִׂאֲגָתִי כָּל הַיּוֹם : ד כִּי יוֹמָם וּלְיָלָה תִּכְבַּד עָלַי יָדְךָ נְהַפֵּךְ לִשְׂדֵי, בְּחִרְבְּנֵי קִיץ סֵלָה : ה חֲטָאתִי אֹודִיעֶךָ וְעוֹנִי לֹא כִסִּיתִי, אֲמַרְתִּי אֹודה עָלַי פֶּשַׁעִי לִי, וְאַתָּה נִשְׂאתָ עֹוֹן חֲטָאתִי סֵלָה : ו עַל זֹאת יִתְפַּלֵּל כָּל חֹסִיד אֲלֶיךָ לְעַת מִצּוּא רַק לְשֹׁטֵף מִיָּם רַבִּים, אֲלִיו לֹא יִגִּיעוּ : ז אַתָּה סֹתֵר לִי* מִצָּר תִּצְרֵנִי רְנִי פֶלֶט תִּסּוּבְּנֵי סֵלָה : ח אֲשִׁכִּילֶךָ וְאוֹרֶךָ בְּדֶרֶךְ זֹו תִלְךָ, אִיעֲצָה עָלֶיךָ עֵינַי : ט אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפָרָד אִין הָבִין בְּמַתַּג וְרִסֵּן עֲדִיו לְבָלוֹם, בַּל קָרַב אֲלֶיךָ : י רַבִּים מִכְּאוּבִים לְרַשָּׁע וְהַבּוֹטֵחַ בִּי, חֹסֵד יִסּוּבְּכֵנוּ : יא שְׂמַחוּ בִּי וְגִילוּ צְדִיקִים וְהִרְנִינוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לֵב :

מא * לְמַנְצַח מִזְמוֹר לְדוֹד : ב אֲשֶׁרִי מִשְׁפִּיל אֶל דָּל, בְּיוֹם רָעָה יִמְלֹטְהוּ יִי : ג יִי יִשְׁמְרֵהוּ וַיִּחַיְהוּ וְאֲשֶׁר בְּאֶרֶץ, וְאֵל תִּתְּנֵהוּ בְּנַפְשׁ אִיבִיו : ד יִי יִסְעֲדֵנוּ עַל עֶרֶשׁ דְּוִי, כָּל מִשְׁכָּבוֹ הִפְכֵת בְּחֵלּוֹ : ה אֲנִי אֲמַרְתִּי יִי חֲנֻנִי, רַפָּאָה נַפְשִׁי כִּי חֲטָאתִי לָךְ : ו אוֹיְבֵי יֵאמְרוּ רַע לִי, מָתִי יָמוּת וְאֶבֶד שְׁמוֹ : ז וְאִם בָּא לְרֹאוֹת שְׁוֹא יְדַבֵּר, לְבוֹ יִקְבֹּץ-אֹוֹן לוֹ יֵצֵא לַחוּץ יְדַבֵּר : ח יַחַד עָלַי יִתְלַחֲשׁוּ כָּל שֹׁנְאֵי, עָלַי יִחְשְׁבוּ רָעָה לִי : ט דַּבֵּר בְּלִיעַל יִצּוּק בּוֹ, וְאֲשֶׁר שָׁכַב לֹא יוֹסִיף לְקוֹם : י גַּם אִישׁ שְׁלוּמֵי אֲשֶׁר בְּטַחְתִּי בּוֹ אוֹכַל לַחֲמִי, הַגְּדִיל עָלַי עֶקֶב : יא וְאַתָּה יִי חֲנֻנִי וְהַקִּימֵנִי, וְאֲשַׁלְּמָה לָּהֶם : יב בְּזֹאת יִדְעֵתִי כִּי חֲפֵצֶת בִּי, כִּי לֹא יִרְיעַ אִיבֵי עָלַי : יג וְאֲנִי בְּתַמִּי תִמְכֵת בִּי, וְתַצִּיבֵנִי לְפָנֶיךָ לְעוֹלָם : יד בְּרוּךְ יִי אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִהָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן :

* אחר אתה סתר לי - צריך להפסיק מעט (עיין בלקו"מ ח"א סי' ריג)

מב * למנצח משכיל לבני קרח: ב כאיל תערג על אפיקי
 מים, כן נפשי תערג אליך אלהים: ג צמאה נפשי לאלהים
 לאל חי מתי אבוא, ואראה פני אלהים: ד היתה לי דמעתי
 לחם יומם ולילה, באמר אלי כל היום איה אליך: ה
 אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי פי אעבר בסף אדם עד
 בית אלהים בקול רנה ותודה המון חוגג: ו מה תשתוחחי
 נפשי ותהמי עלי הוחילי לאלהים פי עוד אודנו ישועות
 פניו: ז אלהי עלי נפשי תשתוחח על כן אזכרך מארץ
 ירדן, וחרמונים מהר מצער: ח תהום אל תהום קורא
 לקול צנוריה כל משבריה וגליה עלי עברו: ט יומם יצוה יי
 חסדו ובלילה שירה עמי, תפלה לאל חי: י אומרה לאל
 סלעי למה שכחתי למה קדר אלך בלחץ אויב: יא ברצח
 בעצמותי חרפוני צוררי, באמרם אלי כל היום איה אליך:
 יב מה תשתוחחי נפשי ומה תהמי עלי הוחילי לאלהים פי
 עוד אודנו ישועת פני ואלהי:

נט * למנצח אל תשחת לדוד מכתם בשלח שאול וישמרו
 את הבית להמיתו: ב הצילני מאיבי אלהי ממתקוממי
 תשגבני: ג הצילני מפעלי און, ומאנשי דמים הושיעני: ד
 פי הנה ארבו לנפשי יגורו עלי עזים, לא פשעי ולא חטאתי
 יי: ה בלי עון ירצון ויכוננו עורה לקראתי וראה: ו ואתה
 יי אלהים צבאות אלהי ישראל הקיצה לפקד כל הגוים אל
 תחן כל בגדי און סלה: ז ישובו לערב יהמו ככלב ויסוכבו
 עיר: ח הנה יביעון בפיהם חרבות בשפתותיהם, פי מי
 שמע: ט ואתה יי תשחק למו תלעג לכל גוים: י עזו אליך
 אשמרה פי אלהים משגבי: יא אלהי חסדי יקדמני, אלהים
 יראני בשררי: יב אל תהרגם פן ישפחו עמי הניעמו בחילך

והורידמו, מגננו אדני: יג חטאת פִּימוֹ דְּבַר שְׁפָתֵימוֹ וְיִלְכְּדוּ
 בְּגֹאוֹנָם וּמֵאֲלֵה וּמִכַּחַשׁ יִסְפְּרוּ: יד כִּלְה בַּחֲמָה כִּלְה וַאֲיִנְמוֹ
 וַיִּדְעוּ כִּי אֱלֹהִים מִשְׁלַ בְּיַעֲקֹב לְאַפְסֵי הָאָרֶץ סֵלָה: טו וַיִּשְׁבוּ
 לְעָרֵב יֵהֱמוּ כִּכְלָב וַיִּסּוּבְכוּ עִיר: טז הִמָּה יִנְיַעוֹן לְאַכְל, אִם
 לֹא יִשְׁבְּעוּ וַיִּלְיִנו: יז וַאֲנִי אֲשִׁיר עֲזָךְ וְאַרְנָן לְבַקֵּר חֲסֵדְךָ כִּי
 הָיִיתָ מִשְׁגָּב לִי וּמְנוּס בְּיוֹם צָר לִי: יח עֲזִי אֱלִיָּה אֲזַמְרָה, כִּי
 אֱלֹהִים מִשְׁגָּבֵי אֱלֹהֵי חֲסָדֵי:

עז א לְמִנְצַח עַל יְדוּתוֹן לְאַסְף מִזְמוֹר: ב קוֹלִי **אֵל אֱלֹהִים
 וְאַצְעָקָה, קוֹלִי אֵל אֱלֹהִים וְהֶאֱזִין אֵלַי: ג בְּיוֹם צָרָתִי אֲדַנִּי
 דְרָשְׁתִּי יָדִי לִילָה נִגְרָה וְלֹא תִפּוּג, מֵאַנְהָ הַנְּחָם נִפְשִׁי: ד
 אֲזַכְּרָה אֱלֹהִים וְאַהֲמִיָּה, אֲשִׁיחָה וְתִתְעַשֵּׂף רוּחִי סֵלָה: ה
 אֲחֻזַּת שְׁמֵרוֹת עֵינַי, נִפְעַמְתִּי וְלֹא אֲדַבֵּר: ו חֲשַׁבְתִּי יָמִים
 מִקֶּדֶם, שָׁנוֹת עוֹלָמִים: ז אֲזַכְּרָה נְגִינָתִי בְּלִילָה עִם לִבִּי
 אֲשִׁיחָה, וַיַּחֲפֹשׂ רוּחִי: ח הִלְעוֹלָמִים יִזְנַח אֲדַנִּי, וְלֹא יִסְיָף
 לְרִצּוֹת עוֹד: ט הָאֶפֶס לְנֻצַח חֲסֵדוֹ, גָּמַר אֲמַר לְדָר וְדָר: י
 הַשְּׁכַח חֲנוּת אֵל אִם קָפֵץ בְּאֶף רַחֲמָיו סֵלָה: יא וְאֲמַר חֲלוּתִי
 הִיא שָׁנוֹת יָמִין עֲלִיוֹן: יב אֲזַכְּוֹר מַעֲלָלֵי יְהוָה כִּי אֲזַכְּרָה
 מִקֶּדֶם פְּלֶאֶף: יג וְהִגִּיתִי בְּכָל פְּעֻלָּךְ, וּבַעֲלִילוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה:
 יד אֱלֹהִים בְּקִדְשׁ דְּרָכְךָ מִי אֵל גָּדוֹל בְּאֱלֹהִים: טו אַתָּה הָאֵל
 עֹשֶׂה פֶלֶא, הוֹדַעְתָּ בְּעַמִּים עֲזָךְ: טז גֹּאֲלֵת בְּזֵרוּעַ עַמְךָ בְּנֵי
 יַעֲקֹב וַיּוֹסֶף סֵלָה: יז רְאוּךָ מִיָּם אֱלֹהִים רְאוּךָ מִיָּם יַחֲלוּ,
 אֶף יִרְגְּזוּ תַהֲמוֹת: יח זָרְמוּ מִיָּם עֲבוֹת קוֹל נִתְנוּ שְׁחָקִים, אֶף
 חֲצִצִּיף יִתְהַלְכוּ: יט קוֹל רַעֲמָךְ בְּגִלְגָל הָאִירוּ בְּרִקִּים תִּבְל, וְ
 רְגִזָּה וְתַרְעֵשׂ הָאָרֶץ: כ בֵּינֵם דְּרָכְךָ וּשְׁבִילְךָ בְּמִים רַבִּים
 וְעַקְבוֹתֶיךָ לֹא נִדְּעוּ: כא נְחִית כְּצֹאן עַמְךָ בְּיַד מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן:

** באמרוך אל אלהים תכוון המילוי כזה: אלי"ף למ"ד אל"ף למ"ד ה"י יו"ד מ"ם

צ * תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדר ודר: ב בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל, ומעולם עד עולם אתה אל: ג תשב אנוש עד דפא, ותאמר שובו בני אדם: ד פי אלף שנים בעיניך פיום אתמול פי יעבר ואשמורה בלילה: ה זרמתם שנה יהיו, בבקר כחציר יחלף: ו בבקר יציץ וחלף, לערב ימולל ויבש: ז פי כלינו באפה, ובחמתך נבהלנו: ח שתה עונתינו לנגדה, עלמנו למאור פניך: ט פי כל ימינו פנו בעברתך, פלינו שנינו כמו הגה: י ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה ורהבם עמל ואון, פי גז חיש ונעפה: יא מי יודע עז אפה, וכיראתך עברתך: יב למנות ימינו פן הודע, ונבא לבב חכמה: יג שובה יי עד מתי, והנחם על עבדיך: יד שבענו בבקר חסדה, ונרננה ונשמחה בכל ימינו: טו שמתנו פימות עניתנו, שנות ראינו רעה: טז יראה אל עבדיך פעלה, והדרך על בניהם: יז ויהי נעם אדני אלהינו עלינו, ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

קה * הודו ליי קראו בשמו, הודיעו בעמים עלילותיו: ב שירו לו זמרו לו, שיחו בכל נפלאותיו: ג התהללו בשם קדשו, ישמח לב מבקשי יי: ד דרשו יי ועזו, בקשו פניו תמיד: ה זכרו נפלאותיו אשר עשה, מפתיו ומשפטי פיו: ו זרע אברהם עבדו, בני יעקב בחיריו: ז הוא יי אלהינו בכל הארץ משפטינו: ח זכר לעולם בריתו, דבר צוה לאלף דור: ט אשר פרת את אברהם, ושכועתו לישחק: י ויעמידה ליעקב לחק, לישראל ברית עולם: יא לאמר לה אתן את ארץ כנען, חבל נחלתכם: יב בהיותם מתי מספר, כמעט וגרים בה: יג ויתהלכו מגוי אל גוי, מממלכה אל

עם אחר: יד לא הניח אדם לעשקם, ויוכח עליהם מלכים: טו אל תגעו במשיחי, ולנביאי אל תרעו: טז ויקרא רעב על הארץ, כל מטה-לחם שבר: יז שלח לפניהם איש, לעבד נמפר יוסף: יח ענו בכבל רגלו, ברזל באה נפשו: יט עד עת בא דברו, אמרת יי צרפתהו: כ שלח מלך ויתירהו, משל עמים ויפתחהו: כא שמו אדון לביתו, ומשל בכל קנינו: כב לאסר שריו בנפשו, וזקניו יחכם: כג ויבא ישראל מצרים, ויעקב גר בארץ חם: כד ויפר את עמו מאד ויעצמהו מצריו: כה הפך לבם לשנא עמו, להתנכל בעבדיו: כו שלח משה עבדו, אהרן אשר בחר בו: כז שמו כם דברי אתותיו, ומפתים בארץ חם: כח שלח חשך ויחשך, ולא מרו את דברו: כט הפך את מימיהם לדם, וימת את דגתם: ל שרץ ארצם צפרדעים, בחדרי מלכיהם: לא אמר ויבא ערב, כנים בכל גבולם: לב נתן גשמיהם ברד, אש להכות בארצם: לג ויך גפנם ותאנתם, וישבר עץ גבולם: לד אמר ויבא ארבה, וילק ואין מספר: לה ויאכל כל עשב בארצם, ויאכל פרי אדמתם: לו ויך כל בכור בארצם, ראשית לכל אונם: לז ויוציאם בכסף וזהב, ואין בשבטיו כושל: לח שמח מצרים בצאתם, כי נפל פחדם עליהם: לט פרוש ענן למסך, ואש להאיר לילה: מ שאל ויבא שלו, ולחם שמים ושבועם: מא פתח צור ויזובו מים, הלכו בציות נהר: מב כי זכר את דבר קדשו, את אברהם עבדו: מג ויוצא עמו בששון ברנה את בחיריו: מד ויתן להם ארצות גוים, ועמל לאמים יירשו: מה בעבור ישמרו חקיו, ותורתיו ינצרו הללויה:

קלז א על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו, בזכרנו את ציון: ב על ערבים בתוכה תלינו כנרותינו: ג כי שם שאלונו שובינו דברי שיר ותוללינו שמחה, שירו לנו משיר ציון: ד

אִיךָ נָשִׁיר אֶת שִׁיר יְיָ עַל אֲדַמַּת נֹכַח : ה אִם אֲשַׁכַּח יְרוּשָׁלַם
 תִּשְׁכַּח יְמִינִי : ו תִּדְבֹק לְשׁוֹנֵי לֶחְכֵי אִם לֹא אֲזַכְּרֵי אִם לֹא
 אֲעֲלֶה אֶת יְרוּשָׁלַם עַל רֹאשׁ שְׂמֹחֹתִי : ז זָכַר יְיָ לִבְנֵי אָדוּם
 אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ, עַד הִיְסוּד בָּה : ח בַּת
 בְּכַל הַשְּׂדוּדָה אֲשָׁרֵי שִׁישָׁלַם לָךְ, אֶת גְּמוּלָךְ שְׂגַמְלַת לָנוּ : ט
 אֲשָׁרֵי שִׁיאַחֲזוּ וְנַפֵּץ אֶת עַלְלִיךָ אֶל הַסֶּלַע :

קב * הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶל בְּקֹדְשׁוֹ, הַלְלוּהוּ בְּרִקִיעַ עֲזוֹ : ב
 הַלְלוּהוּ בַּגְּבוּרָתוֹ, הַלְלוּהוּ כְּרַב גְּדָלוֹ : ג הַלְלוּהוּ בַּתְּקַע
 שׁוֹפָר, הַלְלוּהוּ בַּנִּבֵּל וּכְנֹר : ד הַלְלוּהוּ בַּתֶּף וּמְחוּל,
 הַלְלוּהוּ בַּמְנִים וְעַגְב : ה הַלְלוּהוּ בַּצִּלְצָלִי שְׁמַע, הַלְלוּהוּ
 בַּצִּלְצָלִי תְרוּעָה : ו כָּל הַנְּשָׂמָה תִהְלֵל יְהִי הַלְלוּיָהּ :

אחר שסיים תהלים יאמר זה :

מִי יִתֵּן מִצִּיּוֹן יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל בְּשׁוּב יְיָ שָׁבוֹת עִמּוֹ יִגַּל יַעֲקֹב יִשְׁמַח
 יִשְׂרָאֵל : וְתִשׁוּעַת צְדִיקִים מִיּוֹם מַעֲוֹזָם בְּעַת צָרָה : וַיַּעְזְרֵם יְיָ וַיִּפְלְטֵם
 יִפְלְטֵם מִרְשָׁעִים וַיּוֹשִׁיעֵם כִּי חָסוּ בוֹ :